

flacăra

anul xxxii
51·52
(nr. 1488 - 1489)
LUNI 26 DECEMBRIE
1983

săptăminal editat de frontul democrației și unității socialiste

TRĂIASCĂ CEAUȘESCU! TRĂIASCĂ ROMÂNIA!

Un an extraordinar
din extraordinara viață
a unui mare conducător
din lumea de azi:

PRESEDINTELE

NICOLAE CEAUȘESCU

AL ROMÂNIEI

La mulți ani cu sănătate!

La cumpăna dintre ani, ca semn al rodniciei timpului trecut, ca o încredere în vremea ce vine, acest număr al revistei „Flacăra” apare în 48 de pagini.

Viitorul nostru număr — vineri, 6 ianuarie 1984.

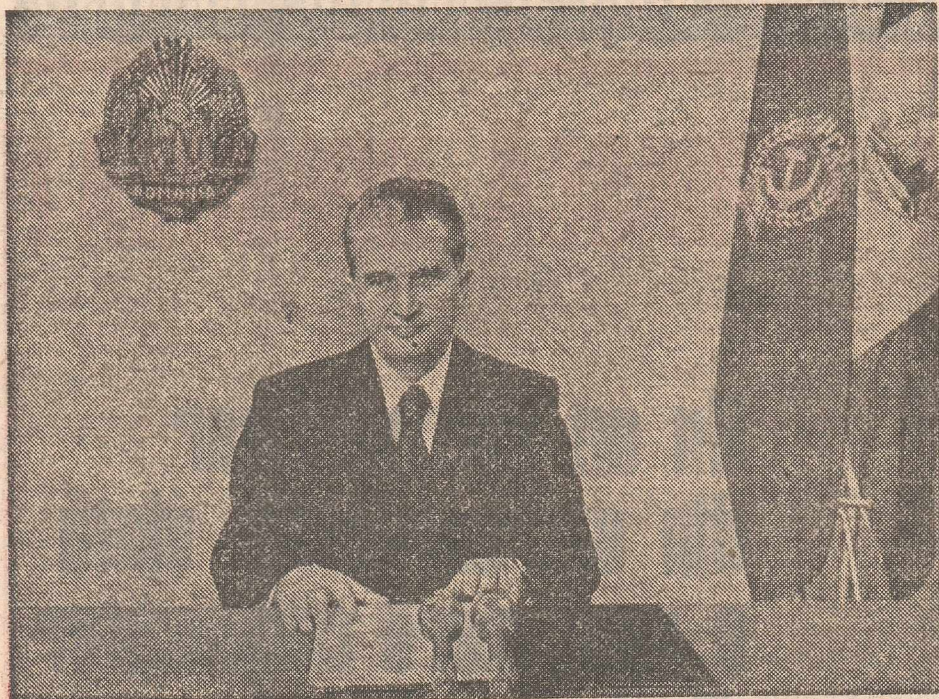

Un an extraordinar
din extraordinara viață
a unui mare conducător

Ianuarie

**„Nu am avut și nu voi avea nimic mai de preț
decît interesele poporului în rîndul căruia
m-am născut, am trăit și trăiesc“**

NICOLAE CEAUȘESCU

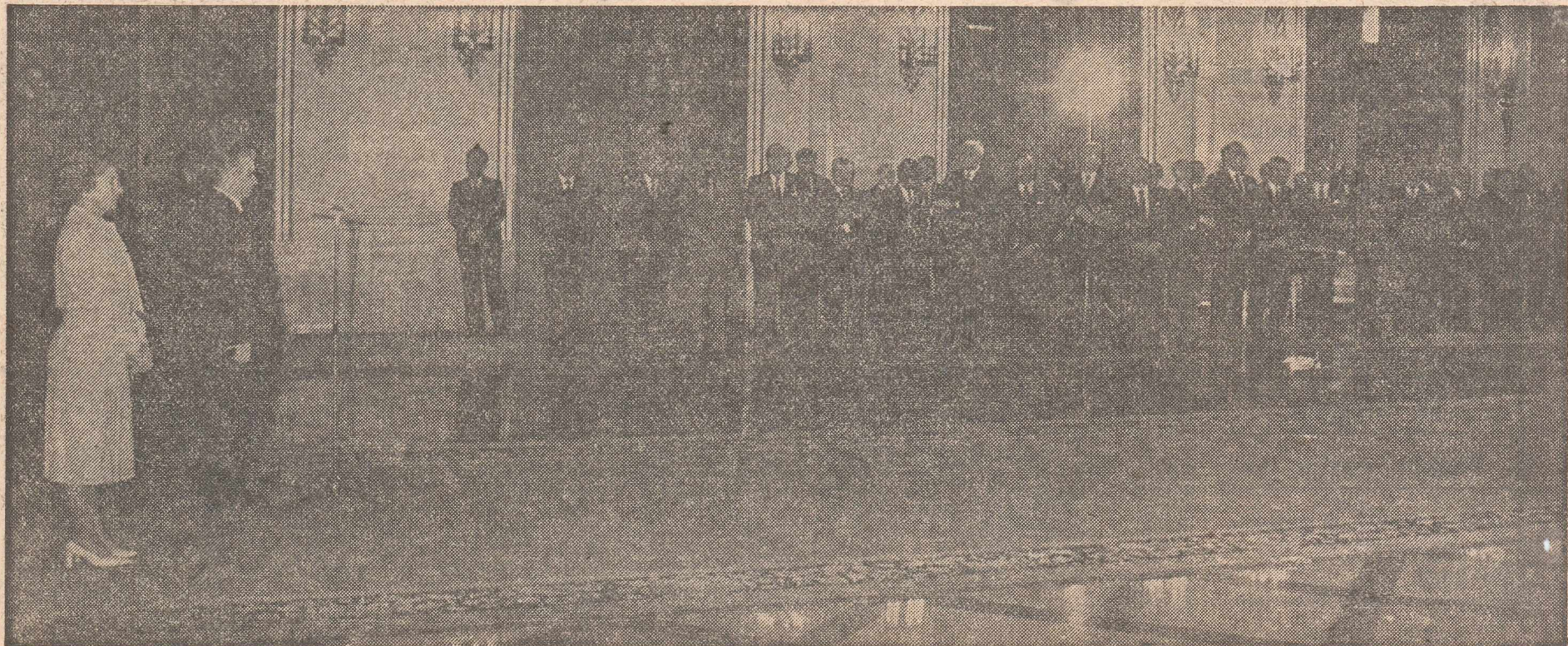
Adresîndu-se națiunii cu prilejul începerii
noului an, președintele țării a lansat o
înălțătoare și lucidă chemare la înflorirea
României și la pace în lume:

„Disponem, dragi tovarăși și prieteni, de tot ce este necesar
pentru realizarea programului de inflorire continuă a patriei
noastre socialiste. Acum hotărîtoare sînt activitatea organiza-
torică, întărirea ordinii și disciplinei, creșterea răspunderii și
indeplinirea sarcinilor în toate domeniile“.

- La sediul C.C. al P.C.R. are loc solemnitatea aniversării zilei
de naștere a tovarășei Elena Ceaușescu, militant de frunte al
partidului, strălucit om de știință, savant de renume mondial.
- Inceputul de an consemnează cea de a 25-a întîlnire de lucru
a secretarului general al partidului cu oamenii muncii din
Brașov.
- Președintele Nicolae Ceaușescu și colonelul Moammer El
Gaddafi al Libiei reafirmă la București hotărîrea lor de a de-
pune toate eforturile pentru intensificarea cooperării între
România și Libia.

*Și-apoi te-ntorci la fapta mare
Împrospătat te regăsești
Ca să reintri mai puternic
Din prispa casei părintești,
În prispa Țării Românești*

În dragoste și recunoștință, țara își îmbrățișează eroul

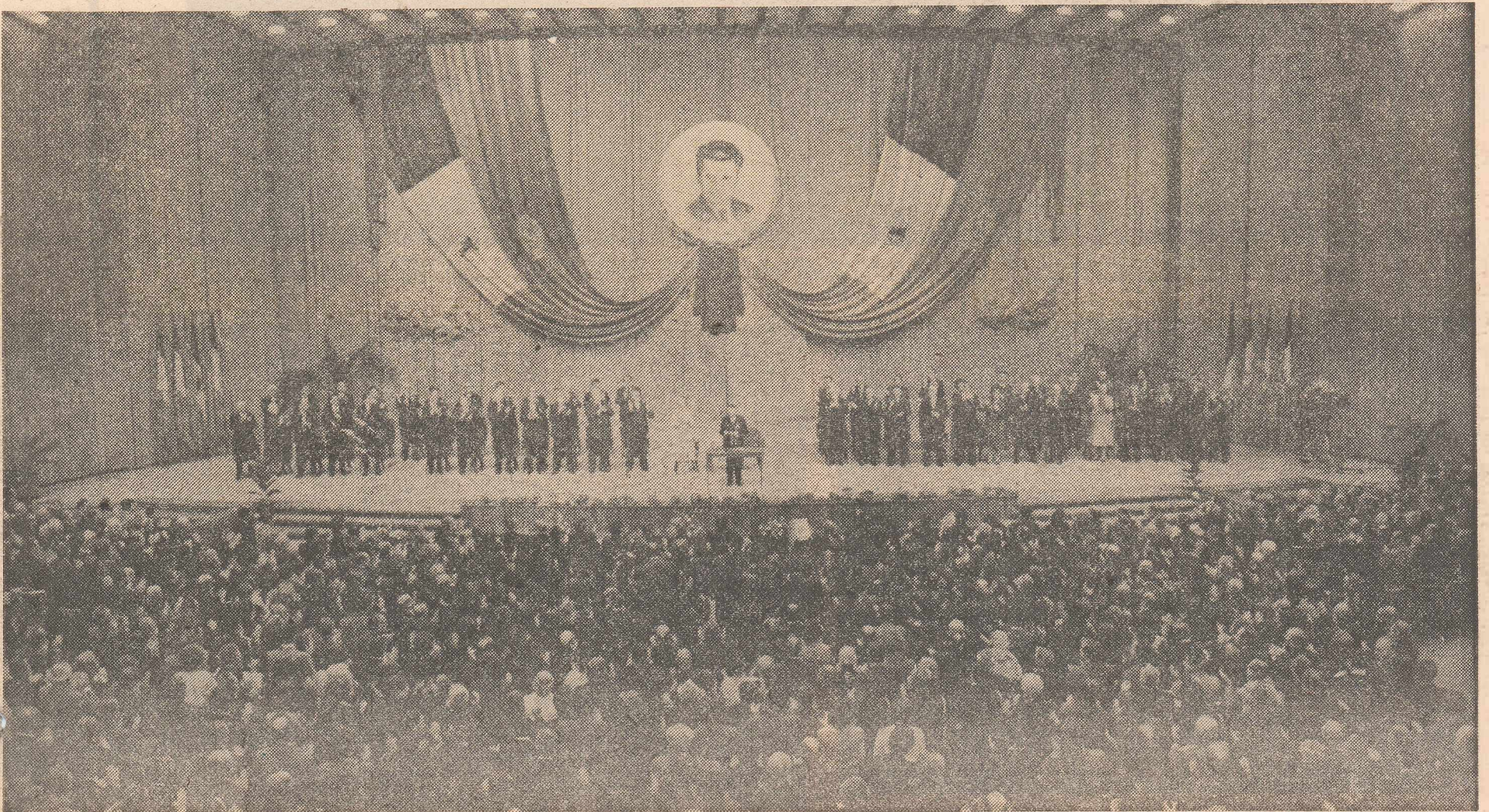
Un an extraordinar
din extraordinara viață
a unui mare conducător

Ianuarie

La aniversarea a 50 de ani de activitate revoluționară și a zilei de naștere a tovarășului Nicolae Ceaușescu, partidul și țara l-au omagiat cu profundă dragoste și sărbătorească înflăcărare pe Eroul neamului, conducătorul României socialiste, omul care și-a dăruit întreaga ființă libertății și prosperității patriei, triumfului păcii și dreptății în lume, urîndu-i după datina străbună: La mulți ani!

Medalia omagială instituită special și conferită tovarășului Nicolae Ceaușescu cu prilejul împlinirii a 50 de ani de activitate revoluționară și aniversării zilei de naștere

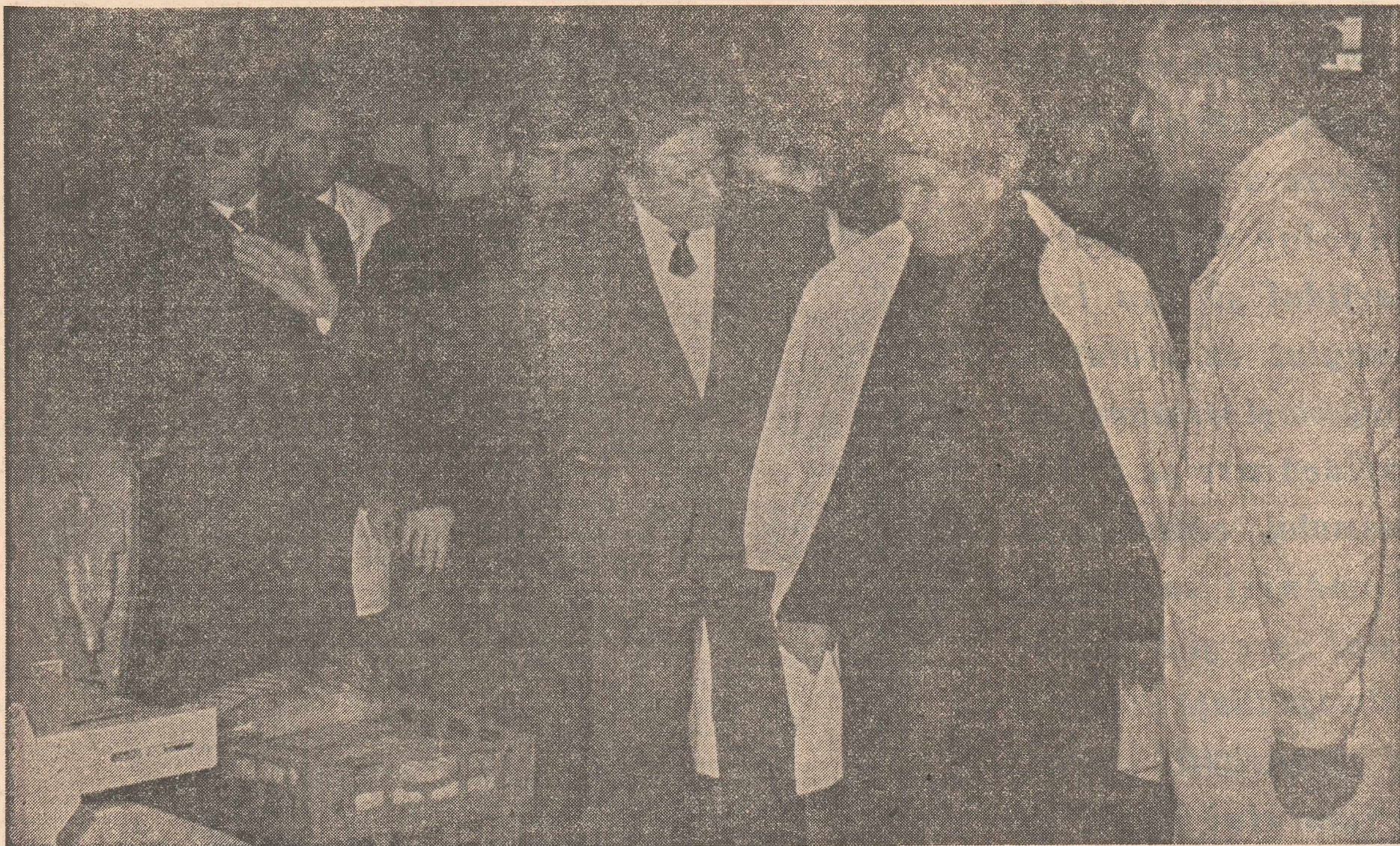

Imagine de la ceremonia care a avut loc cu ocazia împlinirii a 50 de ani de activitate revoluționară și aniversării zilei de naștere.

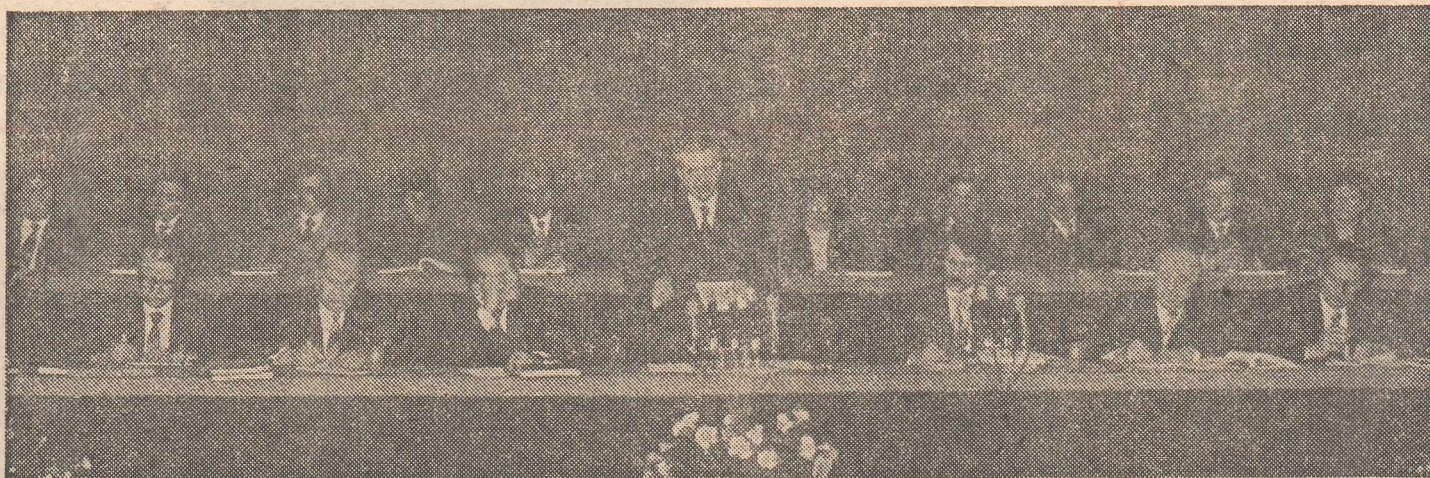
Un an extraordinar
din extraordinara viață
a unui mare conducător
Februarie

Omagiu revoluționar eroismului muncitoresc

● 50 de ani de la eroicele lupte revoluționare ale muncitorimii române ● Din nou în unități ale industriei românești ●

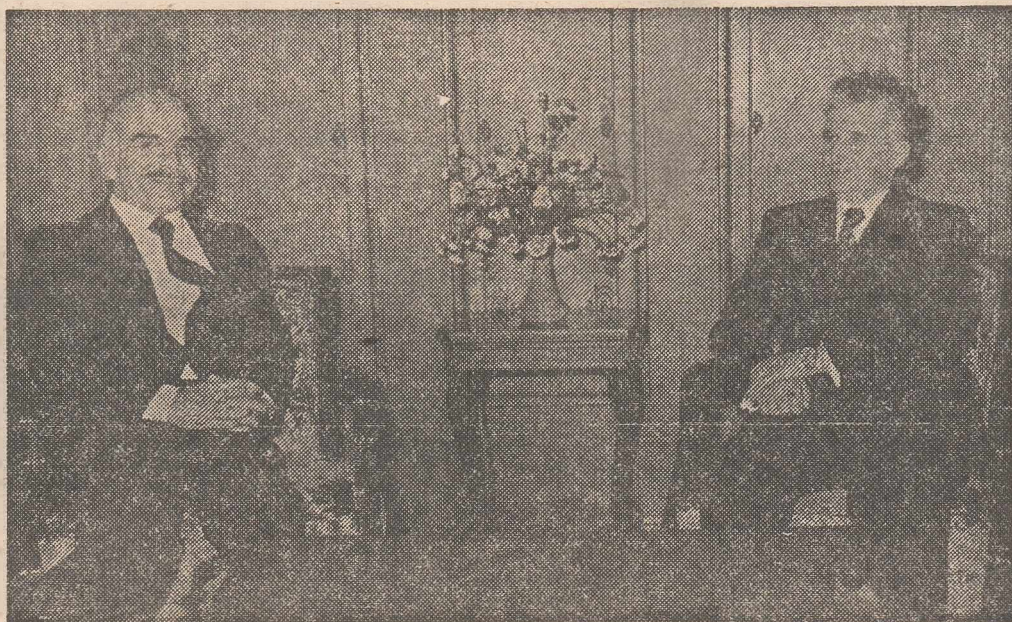
Intotdeauna alături de oameni, într-un dialog concret, responsabil și eficient despre problemele oamenilor: vizita de lucru a tovarășului Nicolae Ceaușescu în unități ale industriei alimentare din Capitală

La întreprinderea „23 August” din Capitală, vizita de lucru a tovarășului Nicolae Ceaușescu a prilejuit o analiză temeinică, exigentă a realizărilor obținute, a posibilităților și căilor prin care acest puternic colectiv muncitoresc își poate spori contribuția la creșterea avuției țării

La forumul național al președinților consiliilor populare, tovarășul Nicolae Ceaușescu a spus: „Noi dorim să realizăm un socialism al belșugului și bunăstării generale a fiecărui cetățean al patriei!”

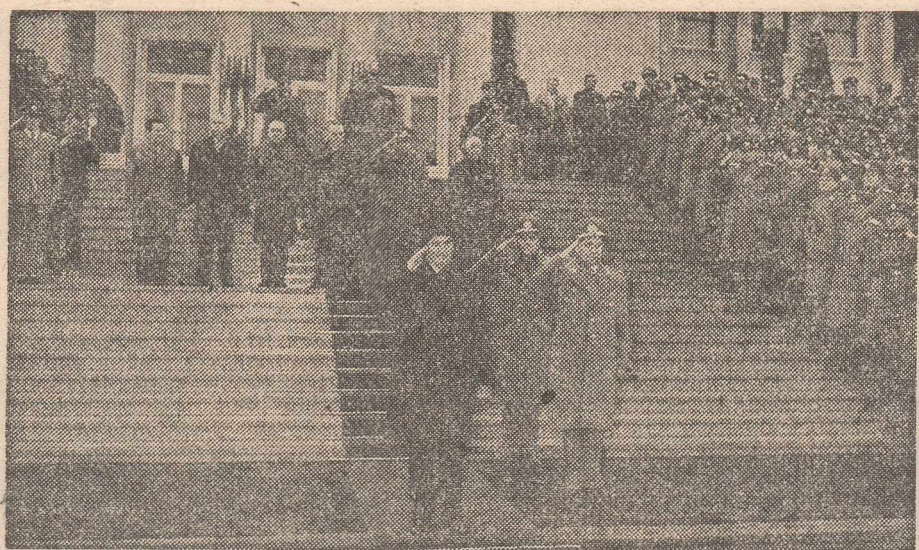
Un nou moment important în întărirea conlucrării româno-iordaniene

O clipă de istorie care vibrează în inima patriei: 28 martie 1974

Un an extraordinar din extraordinara viață a unui mare conducător
Martie

● Intreaga țară aniversează împlinirea a zece ani de la un mare eveniment: alegerea întiiului președinte al României moderne ●

*„Jur să slujesc
cu credință patria,
să acționez
cu fermitate
pentru apărarea
independenței,
suveranității
și integrității țării,
pentru bunăstarea
și fericirea
întregului popor,
pentru edificarea
socialismului
și comunismului
în România“.*

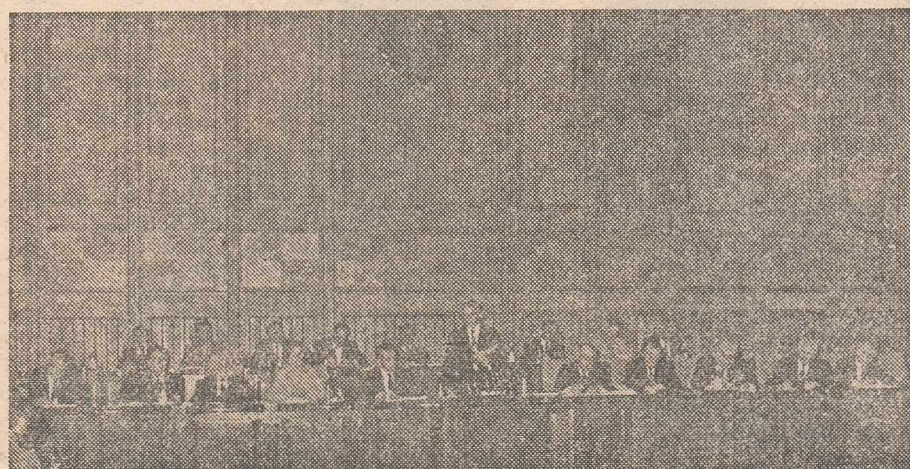
Ordinul comandantului suprem — ordinul României eterne

Prahova — Leagănul independenței energetice a României îl primește cu entuziasm pe cel mai iubit fiu al poporului român

România — Bulgaria : o prietenie de nezdruinciat pe două maluri ale unui mare fluviu

Plenara Comitetului Central al Partidului Comunist Român sub președinția secretarului general analizează bilanțul activității economico-financiare pe anul 1982, precum și activitatea organizatorică a partidului, politica de cadre și rezolvarea scrișorilor oamenilor muncii

Un an extraordinar
din extraordinara viață
a unui mare conducător
Aprilie

Sub ochii noștri, politica devine istorie

● În dezbatere: calitatea construcțiilor de locuințe, arhitectura orașelor țării, industria materialelor de construcții ●

Memoria națiunii reține aceste cuvinte rostite de tovarășul
Nicolae Ceaușescu la Ședința comună a consiliilor oamenilor muncii
de naționalitate maghară și germană

*„Numai priceperea, capacitatea de a învăța,
capacitatea de a exercita o profesie sau o activitate
intelectuală la cel mai înalt nivel constituie și azi —
și vor constitui și în viitor — criteriile unice
de apreciere a activității fiecăruia.”*

România — Iugoslavia : prietenie exemplară

În timpul convorbirilor româno-iugoslave

Vizită de lucru la o expoziție cu materiale de construcție, urmată de Constătuirea
de lucru de la C.C. al P.C.R. cu cadre de conducere și specialiști din domeniul ma-
terialelor de construcție și construcțiilor

Întiul muncitor al țării omagiază sărbătoarea muncii

Un an extraordinar
din extraordinara viață
a unui mare conducător
Mai

● Ziua Muncii, ziua Tinereții, ziua Partidului, ziua Independenței și a Victoriei ● Noi solii de pace în România ● Distincții internaționale

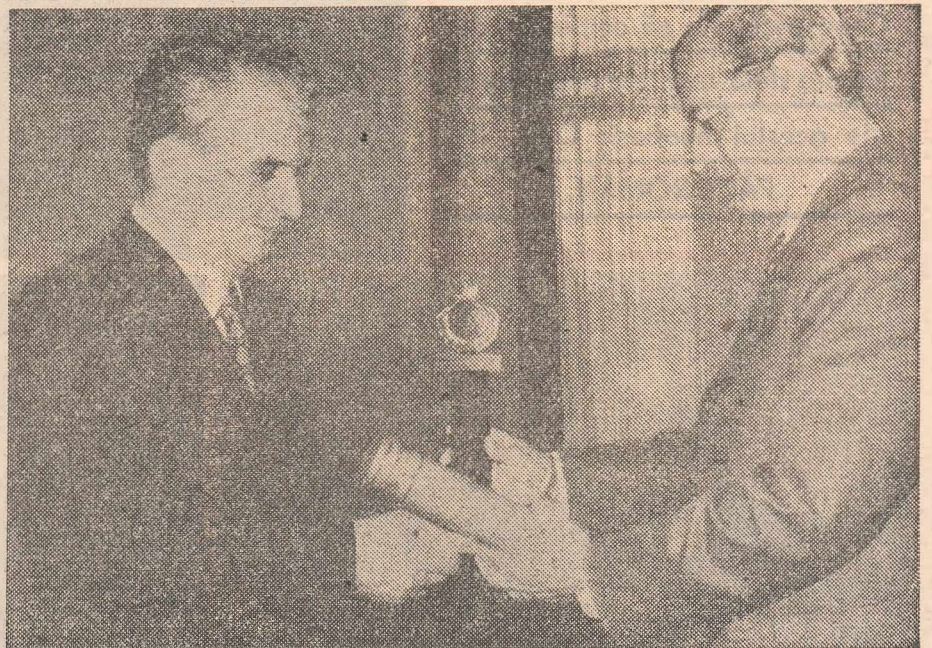
La marea adunare populară
consacrată sărbătoririi zilei de
1 Mai, gândurile de recunoștință
ale tuturor s-au îndreptat spre
tovarășul Nicolae Ceaușescu,
eroul națiunii noastre, artizanul
consecvent al unei politici in-
terne și externe clarvăzătoare,
prin a cărui gândire și activitate
chipul României de azi s-a im-
pus umanității întregi.

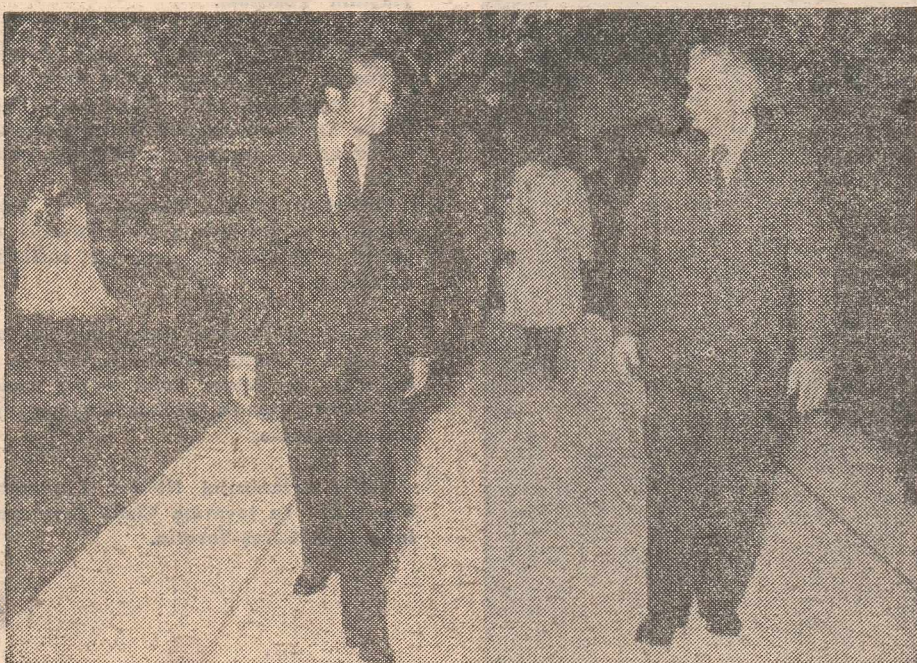
Tovarășul Nicolae Ceaușescu, tovarășa Elena Ceaușescu și alți conducători de partid și de stat la tribuna marii adunări populare consacrate zilei de 1 Mai

Tovarășii Nicolae Ceaușescu și Hu Yaobang, în cadrul noului dialog la nivel înalt de la București

Tovarășului Nicolae Ceaușescu i-au fost înmădate „Diploma de onoare” și „Premiul Internațional al Relațiilor Diplomatice”, conferite de Institutul de Relații Diplomatice din Bruxelles

Tovarășul Nicolae Ceaușescu i-a primit pe primul ministru al Malayeziei, Dato Seri dr. Mahathir Mohamad

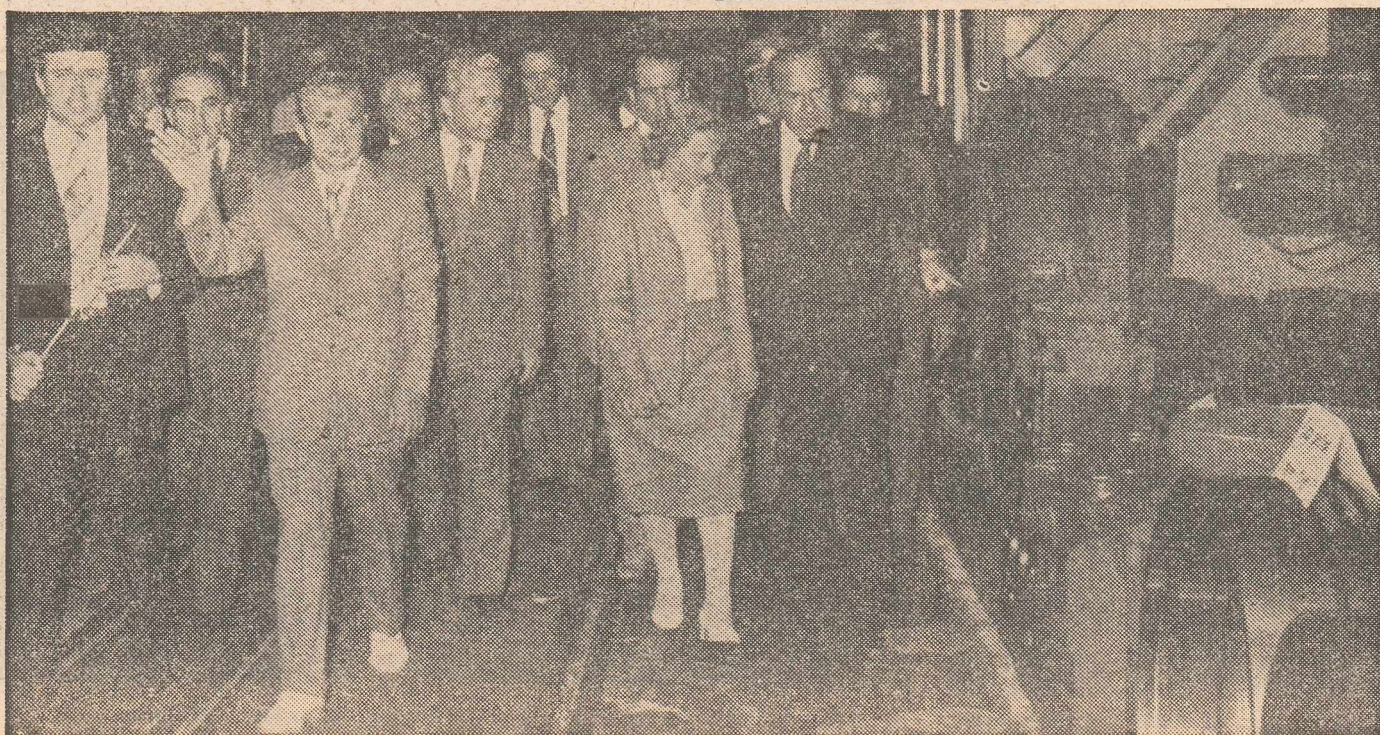
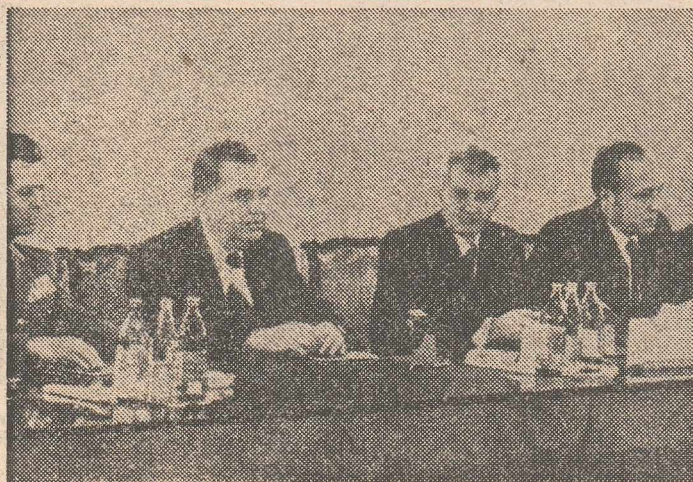
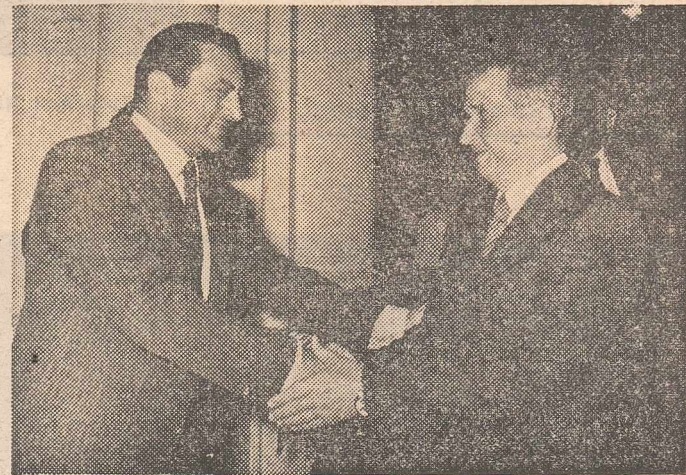
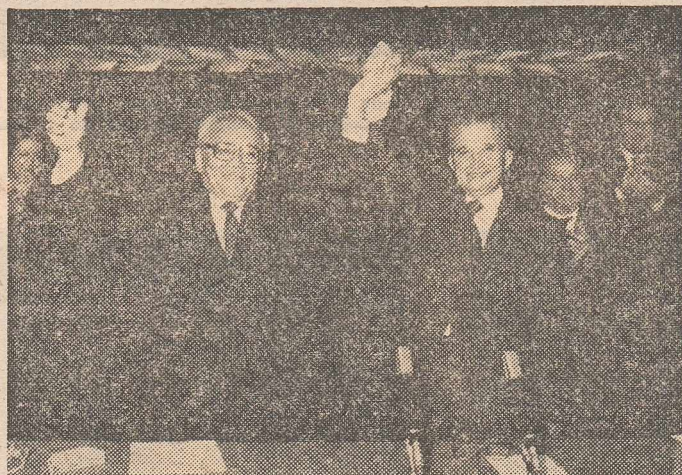
Vizita de stat a tovarășului Nicolae Ceaușescu, în Turcia

Un an extraordinar
din extraordinara viață
a unui mare conducător
Iunie

Sub zodia unității naționale, a muncii și a luptei pentru pace

● Vizitele de lucru, momente de lucidă analiză și bilanț, în județele Timiș și Caraș-Severin ● Participant la intilnirile de la Moscova a conducătorilor de partid și de stat din unele țări socialiste europene ● O nouă înaltă distincție ●

Demnitatea și elocvența demersurilor de pace ale tovarășului Nicolae Ceaușescu, conducătorul iubit al partidului și poporului nostru, reprezintă în lumea contemporană un factor important al procesului de atenuare a tensiunii internaționale și de regăsire a unei necesare și fertile lucidități, o contribuție esențială la cauza păcii mondiale, în absența căreia nici o națiune nu își poate îngădui nădejdea progresului și a prosperității. Distincțiile multiple oferite de înalte foruri internaționale președintelui Nicolae Ceaușescu, vin să confirme de fiecare dată meritele importante ale acestui neobosit OM AL PĂCII ROMÂN.

Vizita tovarășului Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarăsa Elena Ceaușescu, în județul Timiș.

Dialog la nivel înalt între tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășul Yumjaaghiin Tedenbal.

La invitația tovarășului Nicolae Ceaușescu și a tovarăsei Elena Ceaușescu, ne-a vizitat țara președintele Republicii Arabe Egipt, Mohamed Hosni Mubarak, împreună cu doamna Suzanne Mubarak.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu, la intilnirea de la Moscova a conducătorilor de partid și de stat din unele țări socialiste europene.

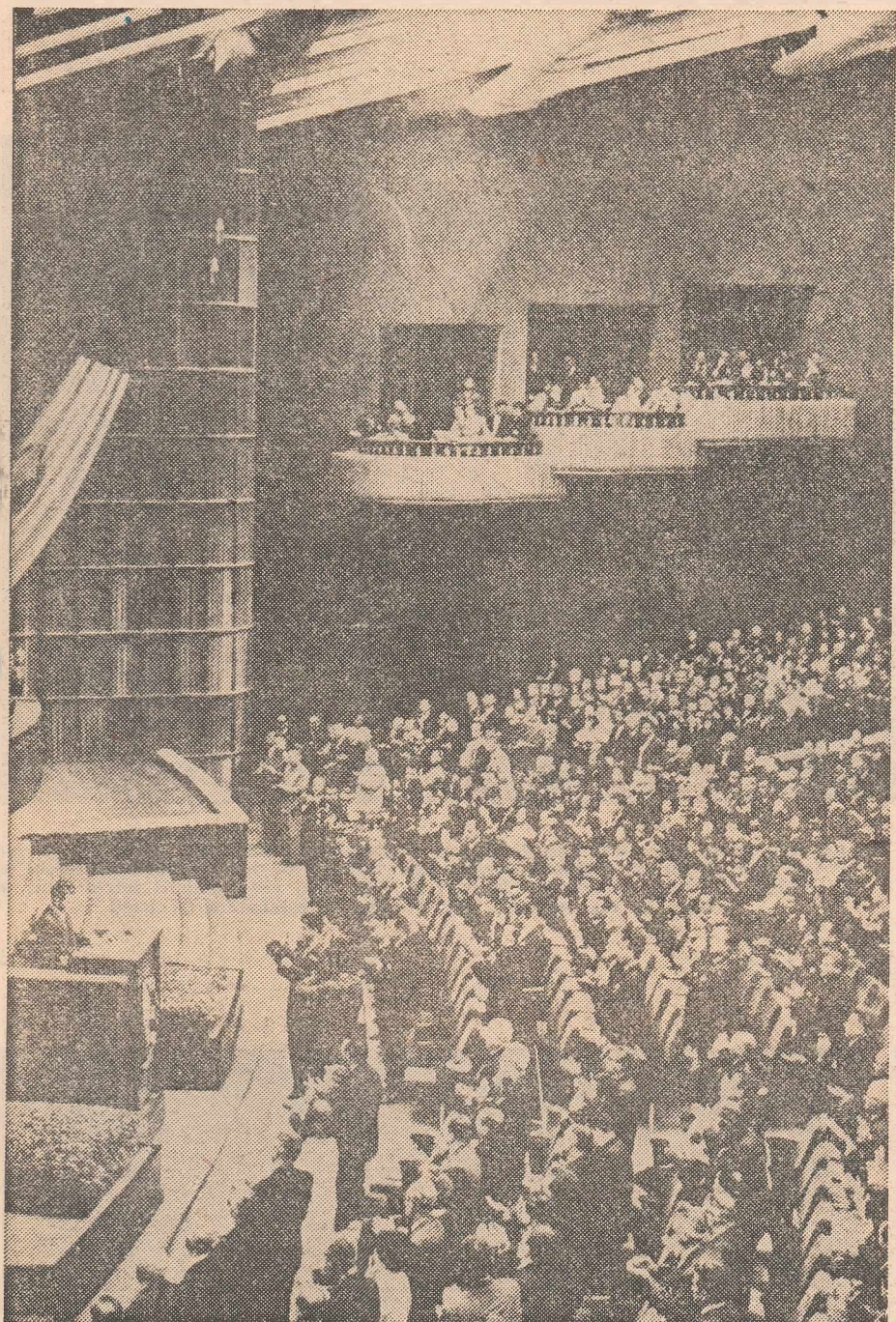
Tovarășului Nicolae Ceaușescu i-a fost înmințată o înaltă distincție indiană — statueta de fildeş Shiva — din partea Comitetului pentru Unitate Națională pe întreaga Indie.

Vizita tovarășului Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarăsa Elena Ceaușescu, în județul Caraș-Severin.

S-a pus în lucru cel mai grandios proiect al Epocii Ceaușescu: Reconstrucția pământului

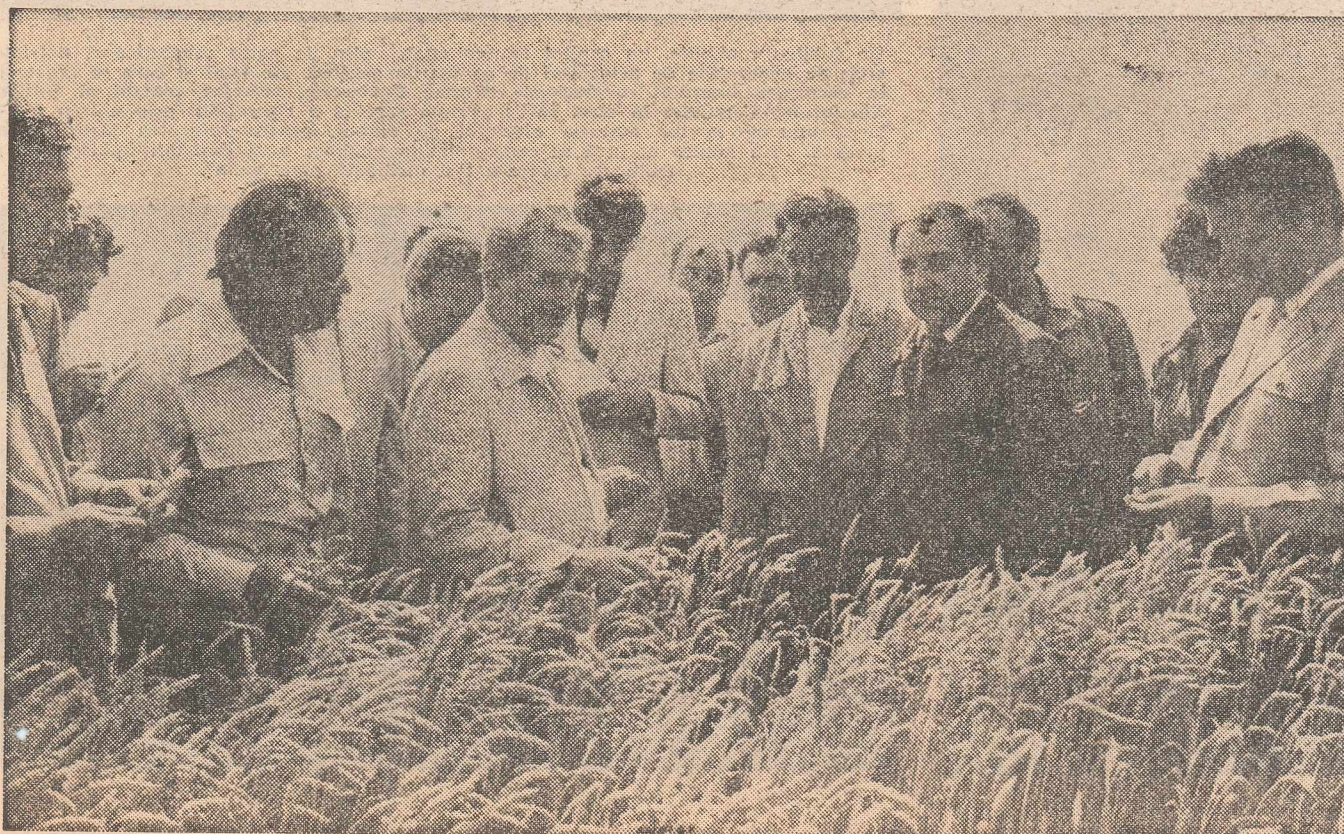
Un an extraordinar din extraordinara viață a unui mare conducător
Iulie

● Principiul director al vieții și luptei noastre : totul pentru om ● Trăim perioada marilor ctitorii din istoria României : socialism, libertate, pace, democrație muncitorească revoluționară

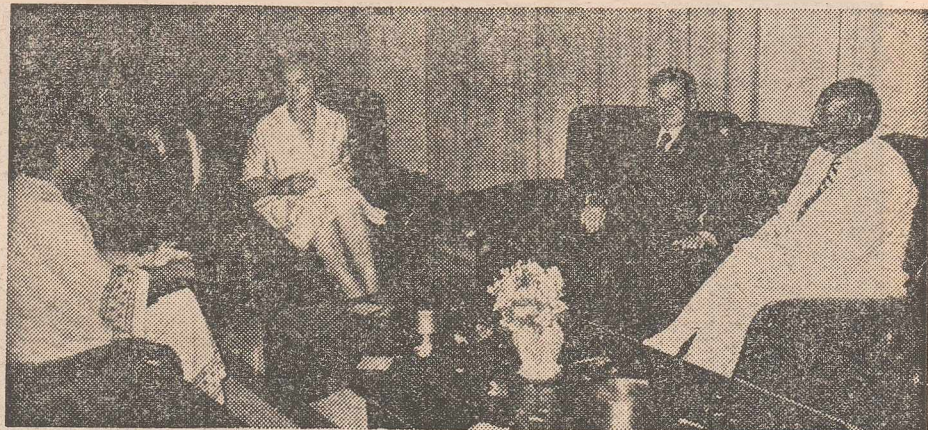

Toate ceasurile României arată clipa istorică a libertății și dezvoltării noastre

Constanța : prima vizită de lucru după ce a fost lansat Programul național pentru asigurarea unor producții sigure și stabile prin creșterea potențialului productiv al pământului, mai buna organizare și folosirea în mod unitar a terenurilor agricole, a întregii suprafețe a țării, realizării irigațiilor pe circa 55-60 la sută din suprafața arabilă a lucrărilor de desecări și combatere a eroziunii solului

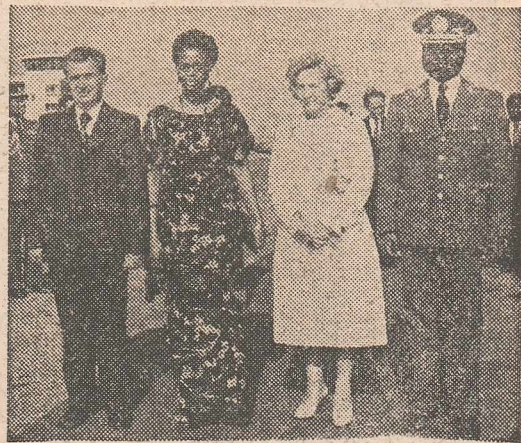
O nouă solie de pace, prietenie și colaborare pe continentul african

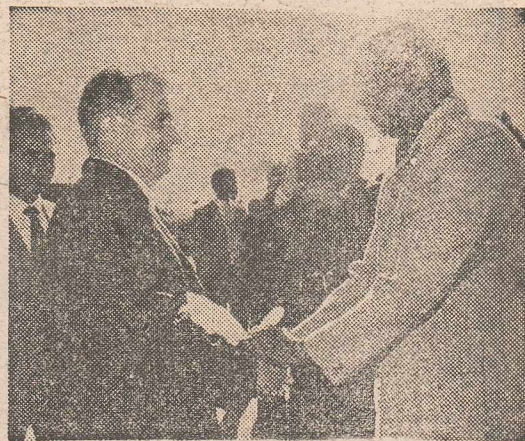
Vechi și trainice legături între România și Somalia

Noi perspective conlucrării fructuoase româno-zimbabweene

Moment de importanță istorică în relațiile româno-mozambicane

Convorbiri rodnice între delegațiile oficiale ale României și Zambiei

Etapă importantă în dezvoltarea colaborării multilaterale între România și Etiopia

Un an extraordinar
din extraordinara viață
a unui mare conducător
August

Supremul țel, edificarea omului nou

● Revoluția nu s-a încheiat, revoluția continuă, să muncim, să luptăm și să trăim în spirit revoluționar ●

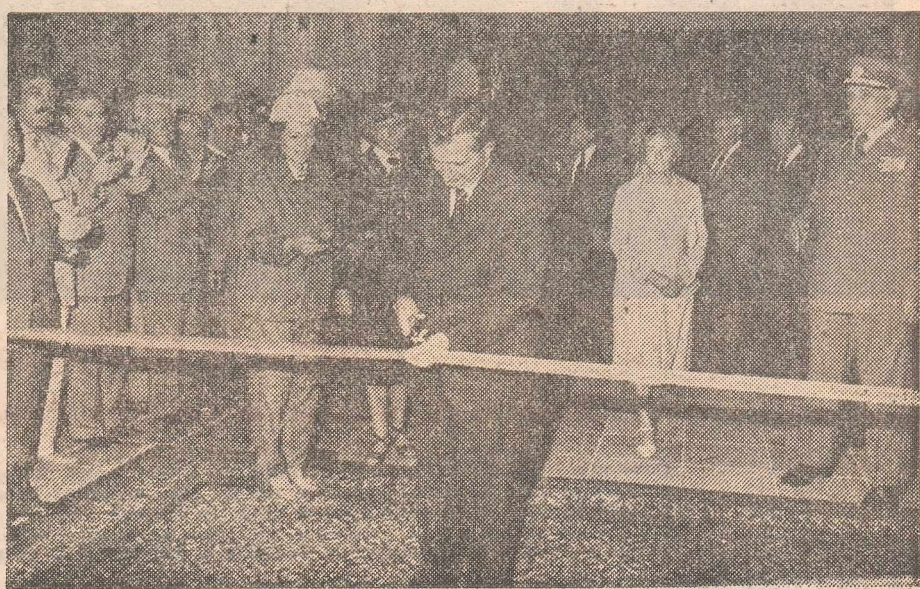
Ideea-forță a cuvintării tovarășului Nicolae Ceaușescu la consfătuirea de lucru pe problemele muncii organizatorice și politico-educative, un limpede adevăr care descătușează energii creatoare: „SOCIALISMUL NU ESTE UN MARS TRIUMFATOR, CI UN DRUM DE MUNCA ȘI LUPȚA REVOLUȚIONARĂ”

La sărbătoarea libertății, unit în dragostea fierbinte pentru țară și partid, în jurul cirmaciului destinului național, președintele Nicolae Ceaușescu, poporul român și-a reafirmat cu putere voința nestrămutată de a-și făuri viitorul dorit într-o lume mai bună și mai dreaptă, într-o lume a colaborării și păcii

Sub semnul luptei pentru o nouă calitate a muncii și a vieții, tovarășul Nicolae Ceaușescu a efectuat o nouă vizită de lucru în județul Tulcea

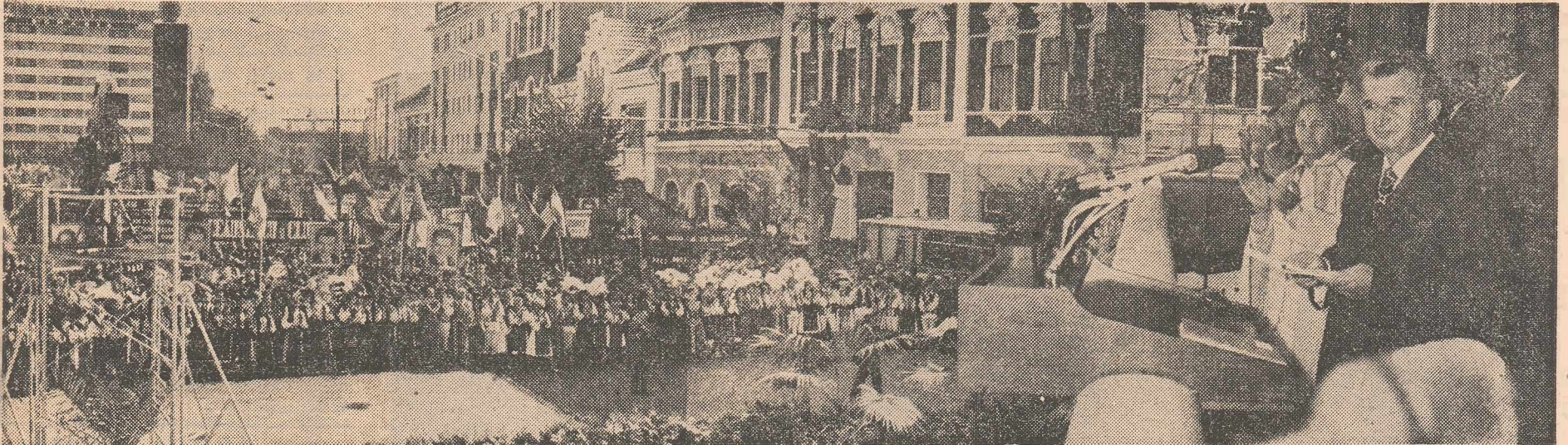
Un jubileu romantic, un capitol monumental, plin de patos revoluționar, patriotic seris de generațiile de brigadieri de pe marile șantiere ale țării și care se regăsesc în chemarea tineretului revoluționar Nicolae Ceaușescu, secretar general al Uniunii Tineretului Comunist în anul 1945: „Prima sarcină a tineretului este unirea într-o largă mișcare pentru mărirea efortului de război, pentru refacerea țării, pentru progres. Prin munca noastră să contribuim la clădirea unei Români imbelșugate și frumoase cum n-a fost niciodată pînă acum”.

Conștiința muncitoare a națiunii

Un an extraordinar
din extraordinara viață
a unui mare conducător
Septembrie

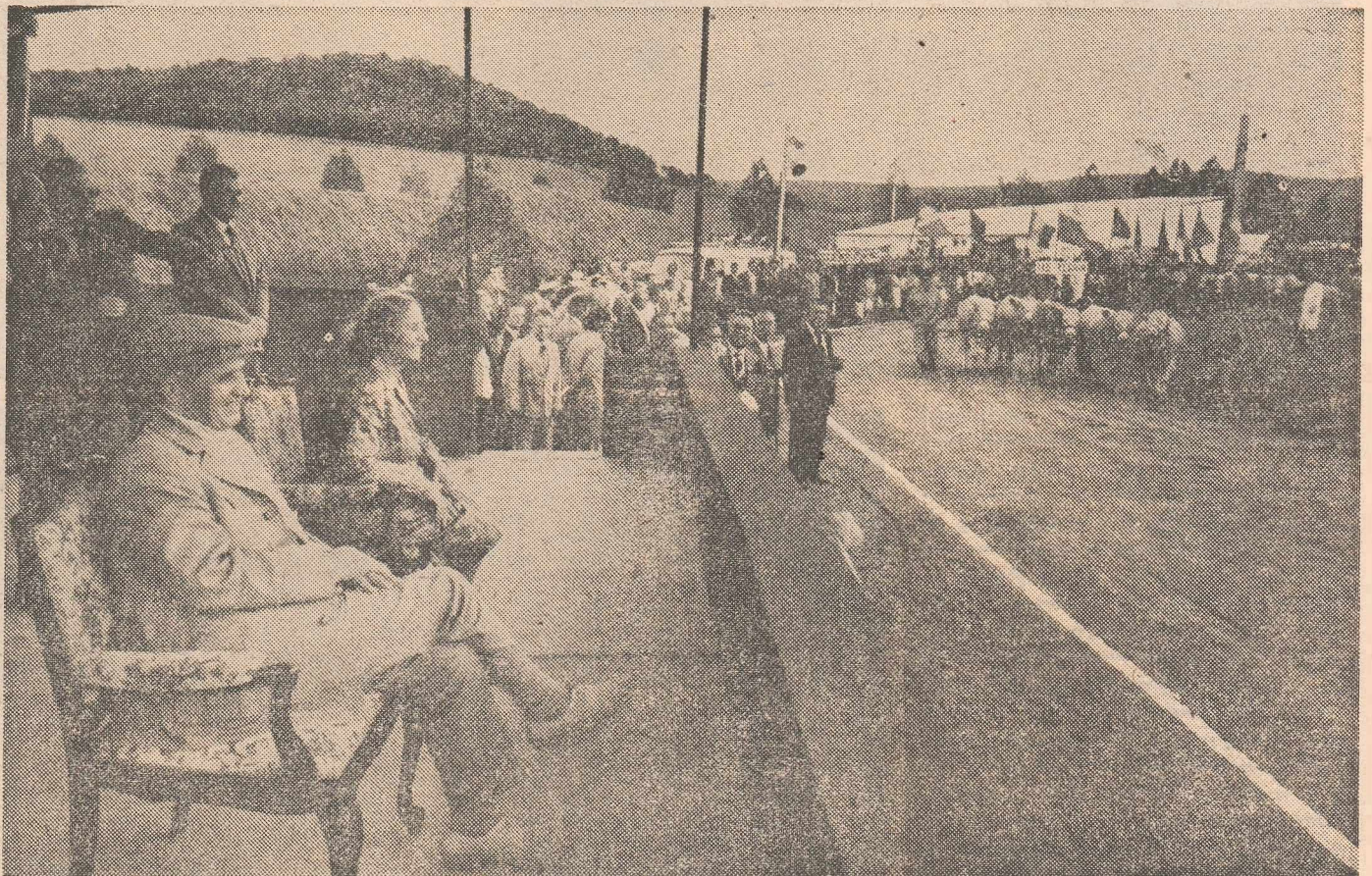
- Cuvintarea rostită de tovarășul Nicolae Ceaușescu la deschiderea anului de învățămînt — veritabil program de muncă și acțiune pentru elevii și studenții patriei ●

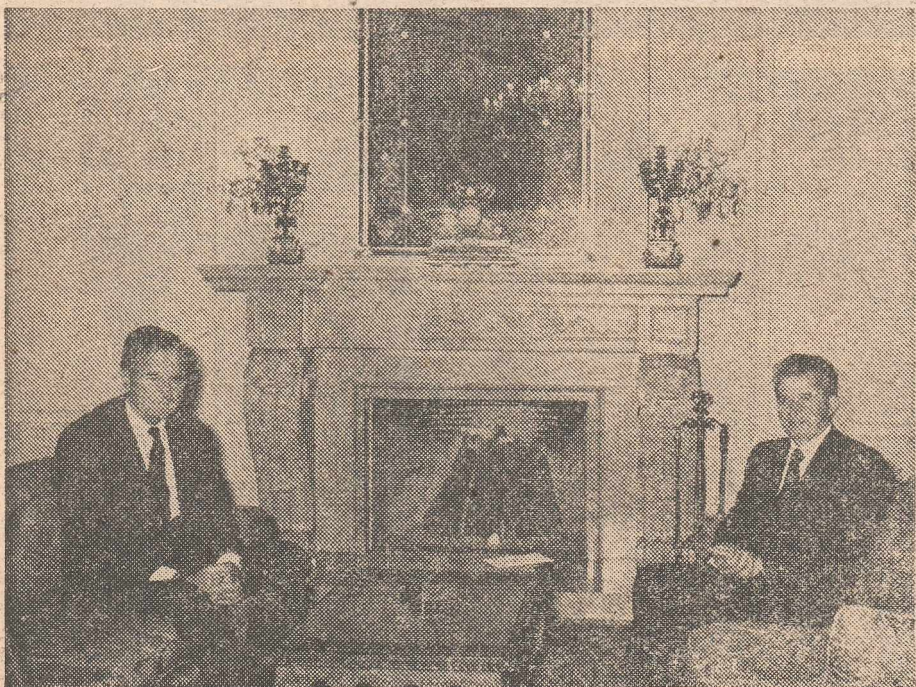
Deschiderea anului de învățămînt 1983/1984 a avut loc în cadrul mării adunări populare din municipiul Cluj-Napoca, în prezența tovarășului Nicolae Ceaușescu și a tovarășei Elena Ceaușescu

„Să facem în așa fel încît,
prin întreaga sa activitate, în-
vățămîntul să constituie factorul
fundamental pentru educarea
și formarea omului nou, pentru
crearea unui cetățean cu o inal-
tă conștiință revoluționară și
patriotică, înarmat cu tot ce este
mai nou în toate domeniile —
constructorul societății comunis-
te, al unei Românie libere și
independente“.

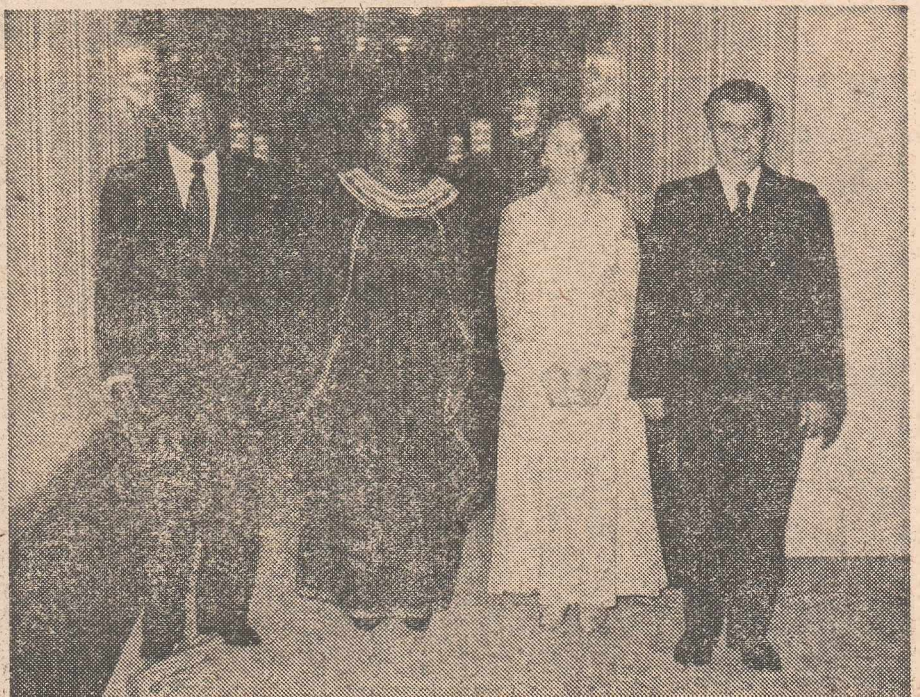
NICOLAE CEAUȘESCU

Moment din timpul vizitei de lucru a tovarășului Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu, în județul Mureș

Pe linia practicii pozitive statornicite în ultimii ani între România și Statele Unite ale Americii de a promova contactele româno-americane la diferite niveluri, au avut loc convorbiri între președintele Nicolae Ceaușescu și vicepreședintele S.U.A., George Bush. Șeful statului român și-a exprimat convingerea că aceste convorbiri, prilejuite de vizita în țara noastră a vicepreședintelui american, vor contribui la dezvoltarea în continuare a raporturilor dintre cele două țări în toate domeniile de interes comun

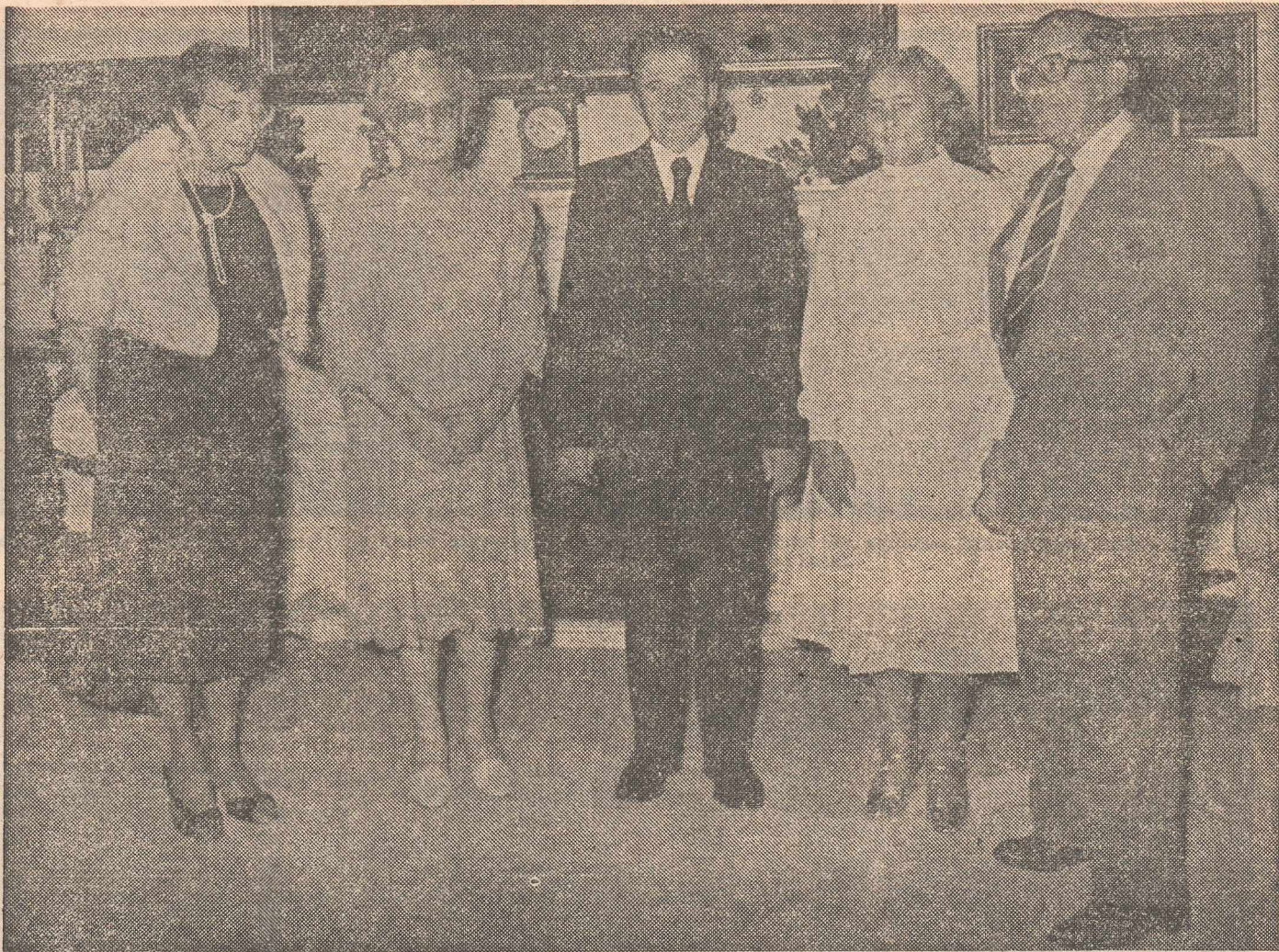

„Doresc să exprim convingerea că vizita dumneavoastră, convorbirile și acordurile încheiate vor deschide largi posibilități pentru dezvoltarea relațiilor dintre țările noastre, în interesul ambelor popoare, al cauzei păcii și colaborării internaționale“ — a spus tovarășul Nicolae Ceaușescu cu prilejul vizitei oficiale de prietenie în țara noastră a președintelui Republicii Botswana, Quett K. J. Masire

Un an extraordinar
din extraordinara viață
a unui mare conducător
Octombrie

Eroul crezului și faptei comuniste

● Oaspete drag și sfetnic bun ●

„Salut pe președintele Ceaușescu ca important om de stat care luptă pentru cauza păcii internaționale, a dezarmării și destinderii. Titlurile onorifice, premiile pentru pace și numeroasele distincții ce i-au fost acordate sînt o dovadă clară a stimei înalte, internaționale, de care se bucură președintele Ceaușescu”.

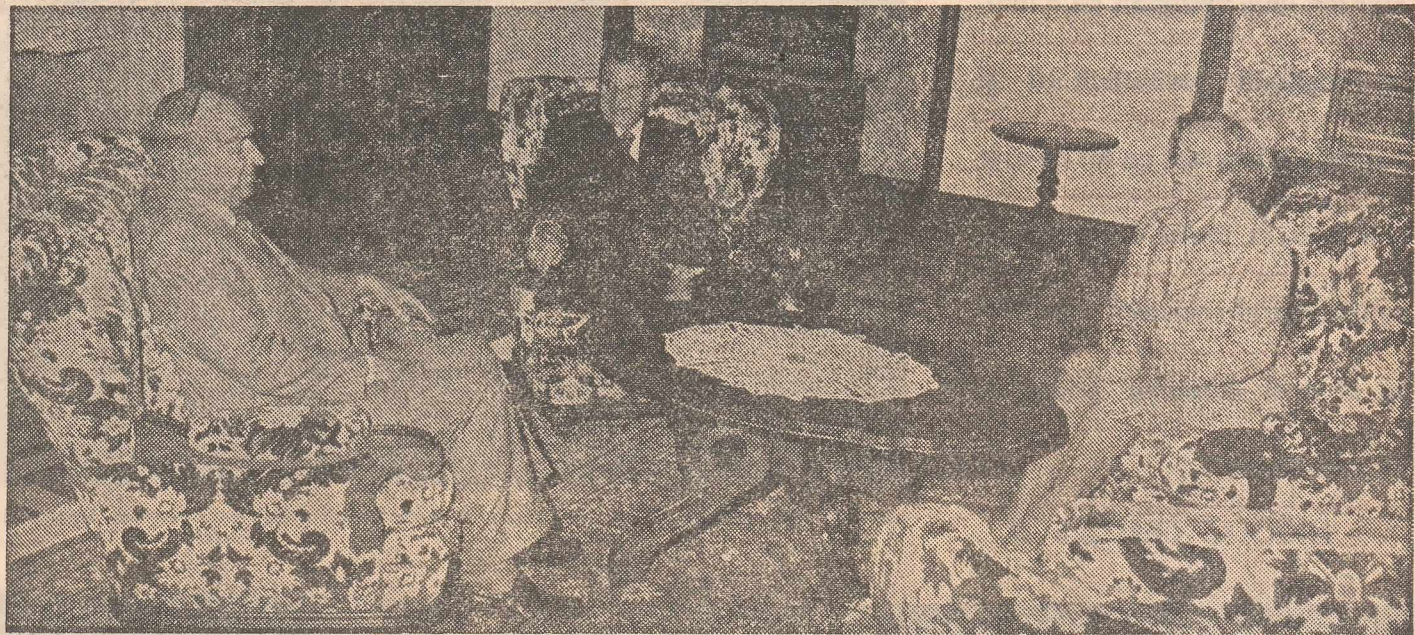
AGATHA BARBARA

Tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășa Elena Ceaușescu au efectuat, în cadrul noii solii de pace, vizite oficiale de prietenie în Republica Malta (fotografia din stînga, în care înalții oaspeți români se află împreună cu Agatha Barbara, președintele acestei țări, și cu primul ministru Dom Mintoff), în Republica Arabă Egipt, în Republica Democratică Sudan și în Republica Cipro.

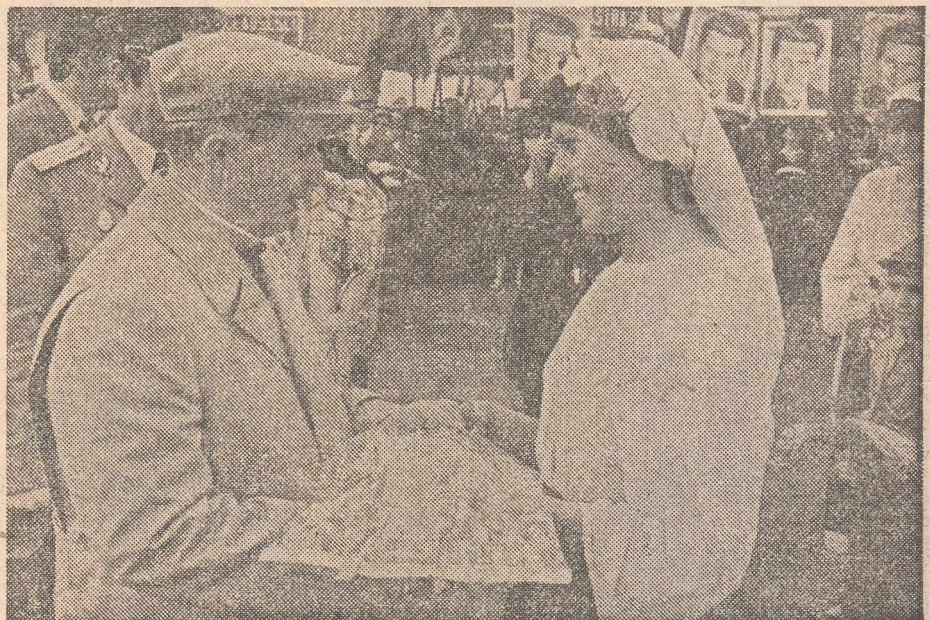
La invitația tovarășului Nicolae Ceaușescu, a făcut o vizită în țara noastră tovarășul Todor Jivkov. Vizita s-a inseris ca un moment de deosebită importanță în tradiția relațiilor de prietenie, colaborare și bună vecinătate dintre România și Bulgaria.

„Comuniștii bulgari, poporul bulgar cunosc bine viața dumneavoastră, de fiu credincios al poporului român și al Partidului Comunist Român. Comuniștii bulgari, oamenii muncii bulgari vă cunosc ca pe un renumit militant al mișcării comuniste și muncitorești internaționale, unul din marii prieteni ai țării noastre”.

TODOR JIVKOV

Tovarășul Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu, a inaugurat cea de-a IX-a ediție a Tîrgului Internațional de la București. Avînd la bază inițiativa conducătorului partidului și statului nostru, Tîrgul Internațional de la București (T.I.B.), care se desfășoară sub deviza „Comerț, cooperare, dezvoltare”, s-a consacrat ca unul din tîrgurile economice cu tradiție

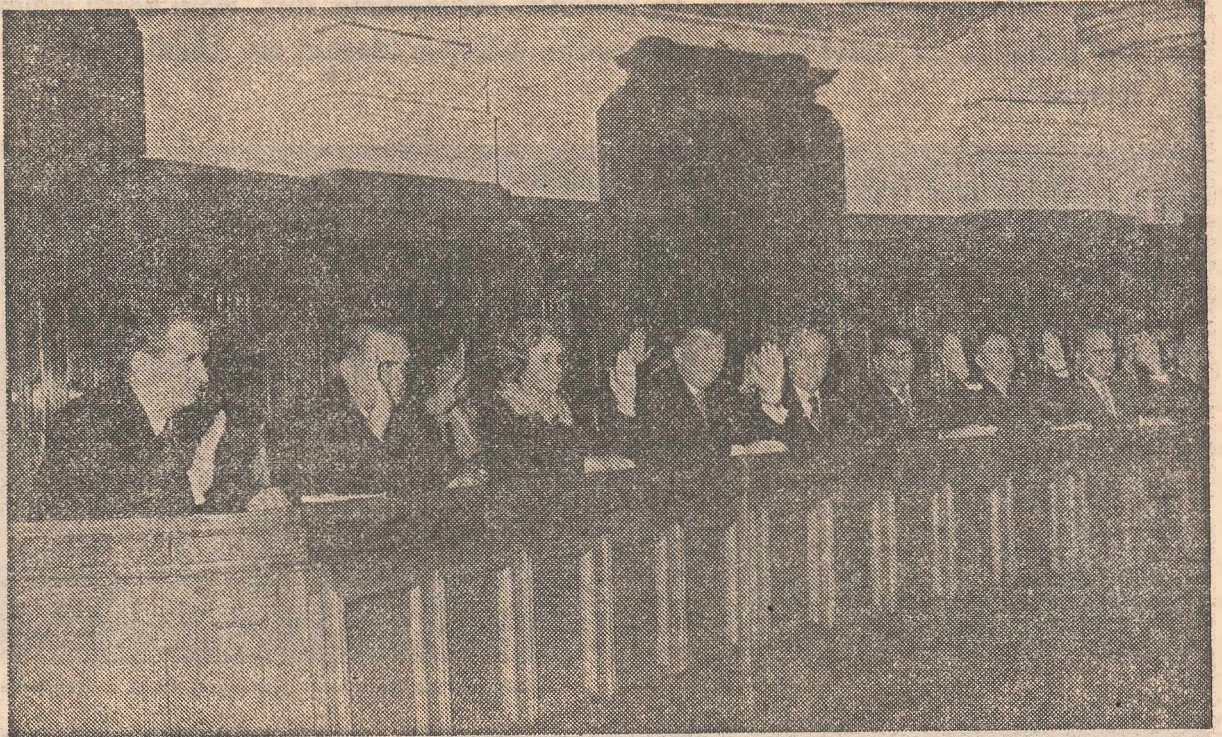
Intîlnirea tovarășului Nicolae Ceaușescu cu lucrătorii ogoarelor din județele Olt (fotografia noastră) și Giurgiu a prilejuit manifestarea celor mai profunde sentimente de dragoste și prețuire pe care țărănimea le nutrește față de conducătorul partidului și statului pentru grija statornică pe care o poartă agriculturii și înfloririi satului românesc

Să stăm de veghe păcii planetare!

Un an extraordinar
din extraordinara viață
a unui mare conducător
Noiembrie

● Un mare om politic, președintele Nicolae Ceaușescu, cheamă la rațiune, luciditate și urgentă acțiune pe toți cei ce iubesc miracolul vieții în toată măreția ei fragilitate ●

„Trebuie să se spună deschis și cinstit popoarelor adevărul. Noile rachete nu servesc și nu pot servi pacea! Dimpotrivă, ele vor mări considerabil pericolul războiului nuclear, al catastrofei nucleare”.

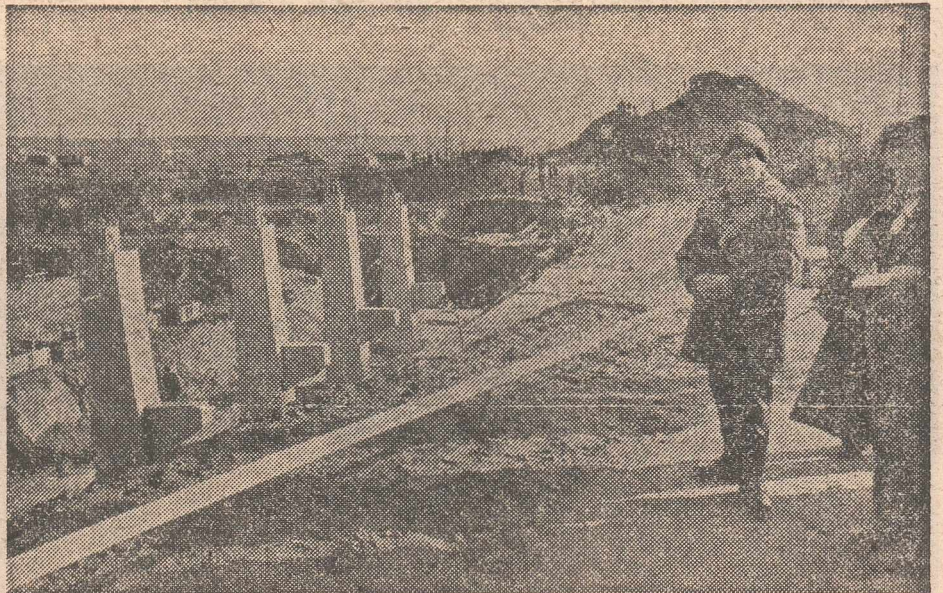

La sesiunea Marii Adunări Naționale în cadrul căreia a fost adoptat în unanimitate Apelul forului legislativ suprem al României socialiste către parlamentele din statele europene, Statele Unite ale Americii și Canada. În evintarea rostită cu acest prilej de tovarășul Nicolae Ceaușescu a fost adresată o vibrantă și inflăcărată chemare la acțiune și responsabilitate în apărarea păcii și vieții popoarelor

„Noi, în România, sîntem preocupați de dezvoltarea patriei noastre, de asigurarea unei vieți mai bune pentru poporul nostru; dar înțelegem bine că nu putem face acest lucru decît în condiții de pace și colaborare internațională”.

Vizita în țara noastră, la invitația președintelui Nicolae Ceaușescu, a tovarășului Mika Špillak, a dat un nou impuls dezvoltării relațiilor tradiționale de prietenie, bună vecinătate și conlucrare multilaterală dintre România și Iugoslavia

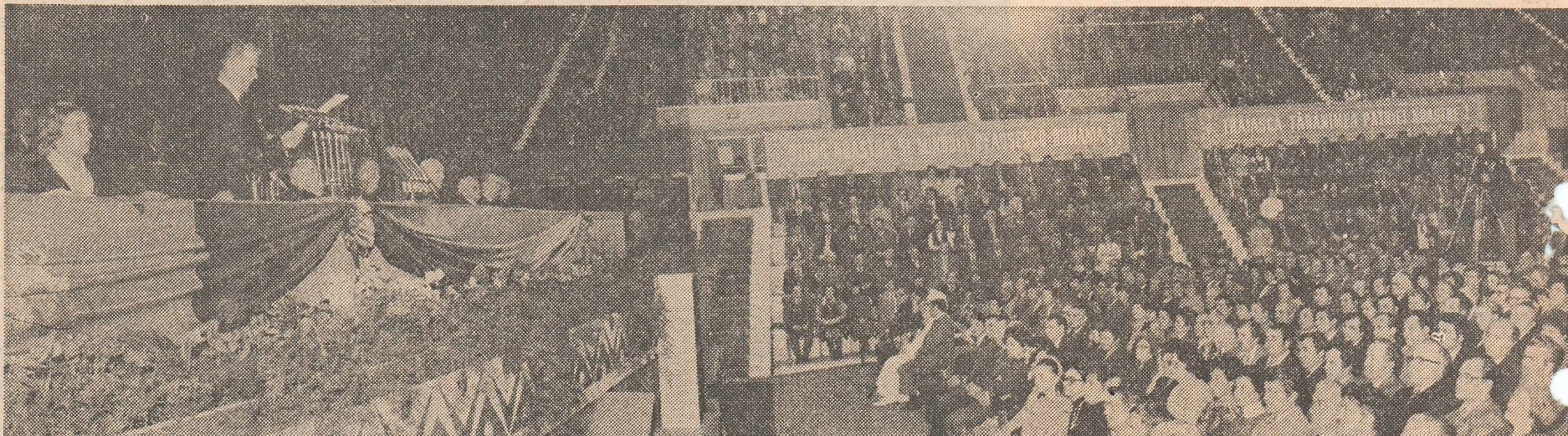
Imagini familiare revelatoare pentru România de azi, imagini ale amplului dialog pe care partidul, secretarul său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, îl poartă cu țara. Vizita de lucru în județele Dolj și Gorj a stat sub semnul unei cerințe majore: creșterea producției de energie electrică și termică

Un an extraordinar
din extraordinara viață
a unui mare conducător
Decembrie

Cel ce ne-a redat dreptul de a avea o istorie

• Carpații nu i-au despărțit, ci i-au unit întotdeauna pe români •

„Ne îndreptăm gândurile cu profundă recunoștință spre marii noștri înaintași, spre toți acei care, cu nestinsă dragoste de țară și popor, au luptat și s-au jertfit pentru mărețele idealuri ale Unirii, pentru unitatea, libertatea și demnitatea patriei noastre scumpe”.

Adunarea festivă consacrată Marii Uniri a Românilor

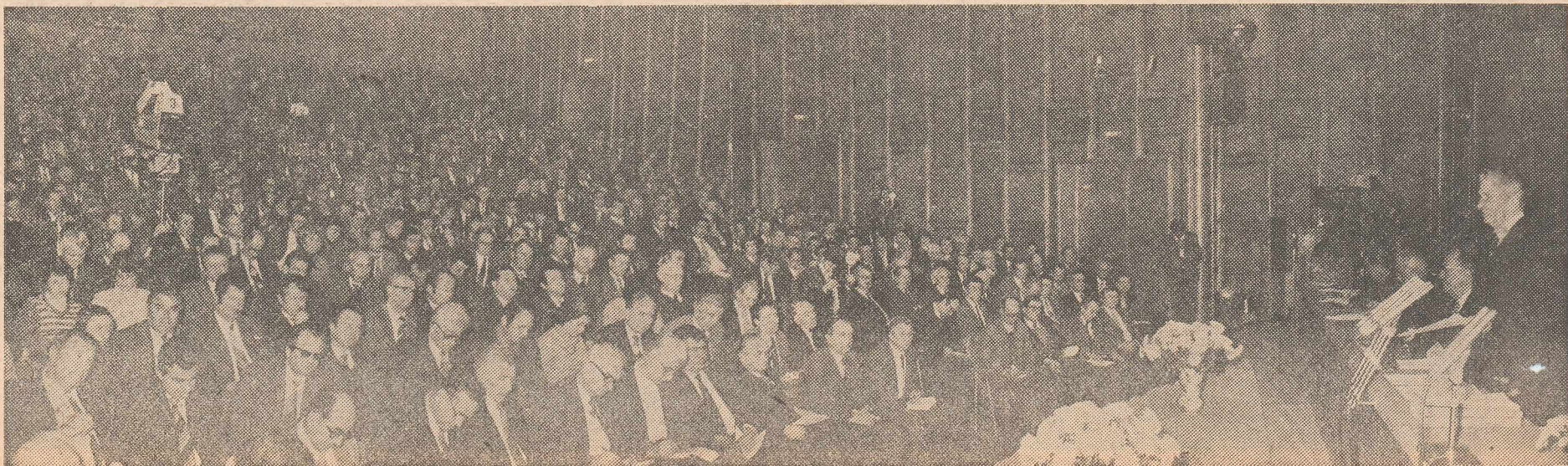

La plenara Consiliului Național al Frontului Democrației și Unității Socialiste

Sesiunea Consiliului Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale

„Avem o perspectivă clară ; avem planul și programe clare pentru activitatea din anul viitor și în următorii ani. Acum, hotărîtor este trecerea la realizarea lor în viață”.

„Recolte bune în orice condiții de lucru”. Iată îndemnul adresat de tovarășul Nicolae Ceaușescu la Consfătuirea de lucru de la C.C. al P.C.R. pe probleme de agricultură

Însuflețitor program de muncă pentru progresul continuu al patriei

Viața
României

• Documente de excepțională importanță adoptate de Marea Adunare Națională •

La sfârșitul săptămânii trecute, în prezența tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, s-au desfășurat în plen lucrările sesiunii Marii Adunări Naționale. Împreună cu tovarășul Nicolae Ceaușescu, în lojile oficiale au luat loc tovarășa Elena Ceaușescu, tovarășii Constantin Dăscălescu, Iosif Banc, Virgil Cazacu, Lina Ciobanu, Nicolae Constantin, Ion Dincă, Ludovic Fazekas, Alexandrina Găinușe, Petre Lupu, Manea Mănescu, Paul Niculescu, Constantin Olteanu, Gheorghe Oprea, Gheorghe Pană, Ion Pătan, Dumitru Popescu, Ilie Verdeț.

Sesiunea Marii Adunări Naționale a avut pe ordinea de zi următoarele puncte: 1. Proiectul de lege pentru adoptarea Planului național unic de dezvoltare economico-socială a Republicii Socialiste România pe anul 1984; 2. Proiectul de lege pentru adoptarea Planului unic de dezvoltare a agriculturii

și industriei alimentare pe anul 1984; 3. Proiectul de lege pentru adoptarea Bugetului de stat pe anul 1984; 4. Programul privind aplicarea măsurilor de autoconducere și autoaprovizionare pentru asigurarea unei bune aprovizionări a populației cu produse agroalimentare și bunuri industriale de consum pe perioada 1 octombrie 1983 — 30 septembrie 1984; 5. Proiectele de legi pentru aprobarea decretelor cuprinzând norme cu putere de lege emise de Consiliul de Stat după sesiunea a șaptea a Marii Adunări Naționale.

În expunerile la proiecte de legi pentru adoptarea planurilor, supuse dezbaterii sesiunii, în luările de cuvânt, s-a subliniat că întreaga activitate de elaborare a acestor proiecte s-a desfășurat sub conducerea directă a tovarășului Nicolae Ceaușescu, care a examinat propunerile și a orientat cu fermitate lucrările de fundamentare în direcțiile determinante pen-

tru înlăptuirea neabătută a hotărârilor Congresului al XII-lea și Conferinței Naționale ale partidului.

După discutarea pe articole și după adoptarea unor amendamente, Marea Adunare Națională a votat în unanimitate: Legea Planului național unic de dezvoltare economico-socială a Republicii Socialiste România pe anul 1984; Legea Planului de dezvoltare a agriculturii și industriei alimentare ale Republicii Socialiste România pe anul 1984 și Legea Bugetului de stat al Republicii Socialiste România pe anul 1984. Forul legislativ suprem al țării a aprobat, de asemenea, Programul privind autoconducerea și autoaprovizionarea pentru asigurarea bunei aprovizionări a populației cu produse agroalimentare și bunuri industriale de consum pe perioada 1.X.1983 — 30.IX.1984.

Noi dimensiuni colaborării româno-elene

Avind vechi și trainice rădăcini în trecutul îndepărtat al popoarelor română și grec, în lupta împotriva aspirării străine, pentru independență și progres economic și social, relațiile româno-elene au avut în anii României socialiste, mai ales în ultimele două decenii o evoluție mereu ascendentă.

Firește, după cum sublinia președintele Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu, conducătorii celor două țări sint chemați să adauge noi și noi, elemente relațiilor tradiționale dintre cele două țări și popoare, să le confere noi dimensiuni. Pe această linie se înscrie și recenta vizită de prietenie în țara noastră, efectuată la invitația tovarășului Nicolae Ceaușescu, a primului ministru al Republicii Elene, Andreas Papandreu.

Un loc important în cadrul noului dialog româno-elen la nivel înalt l-a ocupat examinarea problemelor fundamentale cu care se confruntă în prezent omenirea. Președintele României și primul ministru al Greciei și-au exprimat îngrijorarea față de agravarea considerabilă a situației internaționale, în special în Europa, ca urmare a amplasării rachetelor americane cu rază medie de acțiune și de întreruperea, ca urmare a acestor măsuri, a tratativelor de la Geneva și anunțarea de contramăsuri de către Uniunea Sovietică. S-a subliniat că, acum mai mult ca oricând, toate statele au datoria să-și intensifice eforturile în vederea opririi deteriorării situației internaționale, stopării cursei înarmărilor, pentru reluarea și consolidarea politicii de destindere, de securitate și independență națională, de promovare a unei largi cooperări, favorabile dezvoltării și progresului tuturor națiunilor. Profunda neliniște și îngrijorare a celor două țări față de agravarea situației din Europa și din lume își găsește o elocventă expresie în „Declarația comună a președintelui Republicii Socialiste România, Nicolae Ceaușescu, și a primului ministru al Greciei, Andreas Papandreu”, document politic de mare însemnătate, care pune în evidență cu putere primejdiile ce planează în prezent asupra popoarelor, ca urmare a trecerii la amplasarea noilor rachete cu rază medie de acțiune în Europa, a întreruperii, ca urmare, a negocierilor de la Geneva. În Declarație se subliniază necesitatea ca toate țările din Europa, și în special cele care fac parte din N.A.T.O. și din Tratatul de la Varșovia, să acționeze mai ferm ca oricând pentru depășirea situației critice la care s-a ajuns. În același timp, Declarația exprimă hotărârea comună a României și Greciei de a acționa pentru eliminarea pericolului războiului nuclear, pentru reluarea politicii de destindere, de independență și pace. Pronunțându-se pentru oprirea noilor rachete nucleare americane și, în același timp pentru oprirea realizării contramăsurilor nucleare anunțate de Uniunea Sovietică, România și Grecia au reafirmat necesitatea reluării negocierilor. Numai o asemenea cale, a tratativelor, poate duce la realizarea unui acord care să asigure reducerea și distrugerea, în final, a tuturor mijloacelor cu rază medie de acțiune, realizarea unei Europe unite, a păcii și colaborării, fără arme nucleare.

În cadrul convorbirilor oficiale dintre președintele Nicolae Ceaușescu și primul ministru Andreas Papandreu, o atenție deosebită s-a acordat problematicei balcanice, ca parte integrantă a procesului de edificare a securității și de dezvoltare a cooperării în Europa. A fost exprimată voința celor două țări de a depune noi eforturi, alături de celelalte state din regiune, pentru a se impulsiona colaborarea balcanică în domeniul de interes comun, pentru transformarea Balcanilor într-o zonă a păcii și cooperării, lipsită de arme nucleare. În vederea înlăptuirii acestui obiectiv major, pentru popoarele balcanice, a fost relevată importanța organizării unei conferințe la nivel înalt a țărilor din această regiune, cu scopul examinării căilor și mijloacelor practice de întărire a încrederii și păcii în Balcani, reuniune ce ar avea o influență pozitivă asupra vieții internaționale.

Desfășurate într-o atmosferă de căldă înțelegere și stimă reciprocă, recente convorbiri dintre președintele Nicolae Ceaușescu și premierul Andreas Papandreu reprezintă un nou moment important în dezvoltarea colaborării în toate domeniile între țările și popoarele noastre, aducând o contribuție de seamă la conlucrare, destindere, înțelegere și pace în Balcani, în Europa și în întreaga lume.

Sub semnul înaltei responsabilități și al angajării patriotice

Plenara Comitetului Central al Uniunii Tineretului Comunist

Desfășurată într-o atmosferă de puternic avânt tineresc, recenta plenară a C.C. al U.T.C. a ales în unanimitate pe tovarășul Nicu Ceaușescu în funcția de prim-secretar al Comitetului Central al Uniunii Tineretului Comunist. În cuvântul rostit cu acest prilej, tovarășul Nicu Ceaușescu, mulțumind pentru înalta încredere ce i-a fost acordată prin alegerea în această funcție, a asigurat conducerea partidului, pe toți membrii Uniunii Tineretului Comunist, tineretul țării noastre că va acționa cu toată forța și capacitatea sa, cu întreaga energie, putere de muncă și pasiune pentru îndeplinirea marilor îndatoriri ce-i revin, pentru ca organizația revoluționară a tineretului nostru să-și înlăptuiască în condiții tot mai bune misiunea de supremă răspundere încredințată de partid, pentru formarea revoluționară a tinerei generații.

Plenara C.C. al U.T.C. a analizat în continuare activitatea desfășurată de Uniunea Tineretului Comunist pentru aplicarea orientărilor și indicațiilor tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, privind întărirea spiritului revoluționar în munca de educație a tineretului, consolidarea politică și organizatorică a U.T.C., îmbunătățirea continuă a stilului și metodelor de muncă. Totodată, plenara a stabilit direcțiile concrete de acțiune pentru creșterea contribuției tinerei generații la înlăptuirea obiectivelor acestui cincinal, la traducerea în viață a Programului partidului.

Participanții la Plenara C.C. al U.T.C. au adoptat o telegramă adresată tovarășului Nicolae Ceaușescu în care se arată că, din perspectiva răspunderii calitativ noi puse în fața tinerei generații de conducătorul partidului și statului nostru, însușindu-și întru totul prețioasele indicații cuprinse în cuvântarea la Consfătuirea de la Mangalia, tinerii din țara noastră vor acorda și în continuare o atenție deosebită întăririi capacității de mobilizare și acțiune a organizației lor comuniste, revoluționare. Cei prezenți la plenară s-au angajat, în numele tuturor tinerilor țării, să participe în primele rânduri ale măreței opere de înlăptuire a obiectivelor stabilite de Congresul al XII-lea și de Conferința Națională ale partidului, dovedind, cu puterea faptelor concrete, atașamentul nețărmurat la politica clarvăzătoare a partidului, la cauza edificării socialismului și comunismului pe pământul patriei noastre.

Plenara Consiliului Central al U. G. S. R.

Intrunită cu puține zile înaintea sfârșitului acestui an, Plenara Consiliului Central al Uniunii Generale a Sindicatelor din România a analizat și dezbătut activitatea desfășurată de Consiliu, de organele și organizațiile sindicale pentru îndeplinirea planului pe anul 1983 și sarcinile ce le revin, în lumina orientărilor și indicațiilor date de tovarășul Nicolae Ceaușescu pentru mobilizarea și creșterea responsabilității oamenilor muncii în înlăptuirea exemplară a obiectivelor economico-sociale ale planului de stat pe anul 1984, a programelor și hotărârilor adoptate de Congresul al XII-lea și de Conferința Națională ale partidului.

În telegrama adresată conducătorului partidului și statului nostru se arată că participanții la plenară, manifestându-și deplina adeziune, aprobarea și satisfacția față de obiectivele prevăzute în planul de

stat pe anul viitor și în celelalte documente-program menite să asigure dezvoltarea continuă, în ritmuri înalte a economiei naționale, a veniului național, baza creșterii nivelului de trai, și-au exprimat hotărârea de a acționa cu toată fermitatea pentru mobilizarea energiilor creatoare ale celor peste șapte milioane de oameni ai muncii, membri ai sindicatelor, la îndeplinirea lor exemplară. Omagiiind cu profund respect — se spune în telegramă — activitatea prodigioasă și exemplul de strălucit conducător al partidului și statului nostru ale tovarășului Nicolae Ceaușescu, participanții la Plenara U.G.S.R. și-au exprimat angajamentul ferm, în numele și milioane de oameni ai muncii, membri ai sindicatelor, de a acționa cu răspundere și abnegație patriotică, în spirit revoluționar, pentru îndeplinirea planului de stat, a tuturor obiectivelor stabilite pentru 1984, spre a împlini cea de-a 40-a aniversare a eliberării patriei și Congresului al XIII-lea al partidului cu noi și mari succese în dezvoltarea economico-socială a țării.

Plenara Consiliului Național al Femeilor

Lucrările Plenarei Consiliului Național al Femeilor, care a avut loc marți, 20 decembrie, au prilejuit analiza contribuției aduse de Consiliul Național, de comitetele și comisiile femeilor la îndeplinirea planului pe 1983 și a sarcinilor ce le revin în mobilizarea maselor de femei la înlăptuirea exemplară a hotărârilor Congresului al XII-lea și Conferinței Naționale ale partidului.

În telegrama adresată de plenară tovarășului Nicolae Ceaușescu au fost exprimate sentimentele de profundă stimă, dragoste și recunoștință pe care femeile de pe întreg cuprinsul României le nutresc față de secretarul general al partidului, președintele Republicii, fiul cel mai de seamă al poporului nostru. În același timp, în telegramă se exprimă sentimentele de aleasă stimă, de profundă dragoste, admirație și recunoștință ale tuturor femeilor față de tovarășa Elena Ceaușescu, pentru contribuția sa remarcabilă în conducerea partidului și statului, la elaborarea și înlăptuirea politicii de construcție socialistă, pentru prodigioasa sa activitate științifică, care se bucură de înalta stimă și considerație a întregului popor, de o largă recunoaștere internațională.

Plenara Consiliului Național al Organizației Pionierilor

Recenta Plenară a Consiliului Național al Organizației Pionierilor a analizat activitatea desfășurată de comisiile și comandamentele pionierești pentru formarea în spirit revoluționar a tinerei generații, pentru însușirea de către toți copiii a normelor morale și de comportament ale societății noastre socialiste, perfecționarea întregii activități educative, pe baza sarcinilor care decurg din cuvântarea tovarășului Nicolae Ceaușescu la Consfătuirea de lucru pe problemele muncii organizatorice și politico-educative din 2—3 august 1983.

Participanții la plenară au adresat, într-o atmosferă de puternic entuziasm tineresc, în numele tuturor copiilor țării, o telegramă tovarășului Nicolae Ceaușescu, în care sint exprimate cele mai calde și vii mulțumiri, profundă recunoștință pentru minunatele condiții de muncă și viață create celor mai tinere vârstare ale țării.

ION CODRU ■

ION D. GOIA ■

Republica
XXXVI

Atențiune, atențiune! O știre extrem de importantă

• Ziua în care România a devenit Republică •

30 decembrie 1947. Orele 17,30. La intersecția de pe Calea Victoriei s-ergentul de stradă, în manta groasă și cu mănuși albe, dirijează circulația cu gesturi obosite dar elegante. Nu e o circulație prea fierbinte. Dar, oricum, mai intensă ca de obicei. Astăzi începe sezonul de schi la Predeal. • Oamenii coboară pe rind prin stații de tramvaie vechi, în lumina tristă de iarnă, cu miinile în buzunarele paltoanelor și pardesiurilor căptușite cu vată. Se poartă haine de celofibră și bocanci cu talpă de carton presat. E la modă bluza cu plastron. • Distribuția săpunului pe luna decembrie continuă pe cartelele A, B, C și D 2. Soda caustică se va distribui începând de la 1 ianuarie 1948. • Se repun în circulație 12.000 de vagoane pentru transportul de călători și mărfuri. • Direcția generală a teatrelor interzice manifestările de hipnotism, magie, vrajă și ghicit. Sint îngăduite în schimb spectacolele cu jongleuri, prestidigitatori și transformiști. Oamenii trec intonecați pe stradă, se salută, își string miinile. Miroase a țuică fiartă și a sarmale pină în bulevard. O multime de mișiți te opresc și îți înmăneză cărți de vizită: Pivnițele York din strada Constantin Nacu numărul trei urează cliențele sale sărbători fericite. Ziarele sint pline de știri extrapolate. După ultimele statistici, în București trăiesc 950.000 oameni. • Europa e bintuită de: „lipsă de bani, joc de prețuri, gripă mortală și raționalizarea benzinei”. • Fred Astaire, regele dansului, a renunțat la film și a deschis la Hollywood o mare școală de dans. • Charlie Chaplin declară: „M-am săturat de Hollywood!”. • Parisul nu mai seamănă cu Orașul Lumină. • Londra e tristă, austeră și imposibilă. • Viena: un tablou lugubru, străzi dărimate, domul lovit de bombe și nerefăcut. • La Paris cafenelele se închid la orele zece seara. Vitrinele stinse invită la somn și melancolie. • Meteorologul D. Topor afirmă că „trăim de o bucată de timp vremuri de mari frământări atmosferice”. Un gazetar se întreabă cu tîlc: „Așa se cheamă?”

Iată acum o imagine de interior a orașului, așa cum a fost redată în ziarele apărute a treia sau a patra zi după eveniment. Autorul acestui colaj nu inventează nimic. Transcrie: Maistrul țesător Gh. P. ajunge acasă tirziu, cînd intunericul e compact. Deschide aparatul de radio cîștigat la loteria din 1938 și în timp ce se spală pină la briu cu apă rece ascultă o muzică greu de identificat. • Operatorul de trafic feroviar I. P. s-a întins în pat și a adormit cu ziarul „Adevărul” pe față, uitînd deschis aparatul de radio „Orion” cumpărat în rate de la un prieten. Soția sa coase la mașină o rochie pentru nunta de simbătă seara a unei vecine. • M. I., inspector de bancă, își soarbe cafeaua liniștit. E în halat și în papuci. Își aprinde o havană și se lasă adînc în fotoliul de piele, sub veioza cu imagini japoneze. Va răsuci butonul aparatului de radio „Philips” mai tirziu, ca să prindă știrile de la Monte Carlo. În salon, soția cu prietenele sale joacă rîmi, din cînd în cînd, comentează cancanurile mondene ale orașului și izbucnesc în ris. • Pe străzi se redeschid magazinele. Misiții sint la post. Pe una din cărțile de vizită iminate cu tam-tam la colț de bulevard scrie: „Stringeți bani albi pentru icre negre!”, la care se adaugă un „La mulți ani”, dorit tuturor clienților de... Apostolescu, proprietarul magazinului Delta de pe strada Kretulescu numărul unu. • Plouă mărunț. Străzile devin ca oglinzile. • Este ora la care saloanele de coafură și de manichiură sint luate cu asalt. Femeile se pregătesc pentru spectacolele de seară și pentru noaptea albă de revelion. Coafeza S. P. nu-și mai simte degetele potrivit mereu și mereu aceleași bucle și aciași zulufi din revistele de modă dinainte de război. Manichiuristele greșesc și rabdă cu stoicism invectivele clientelor. • La frizerie de alături, de pe Academiei, domnul Gică V. anunță că știe din sursă sigură că peste cîteva zile va avea loc o mare gală de box, pentru că reintră Titu Sărbătoare, chalangerul oficial al lui Petre Brătescu. Titu Sărbătoare? Mai boxează? Da. Deocamdată, ca să-și „facă mina”, va boxa cu proaspătul profesionist Mihai Voinea, o mare speranță pentru categoria semimijlocie. Mănincă bătaie Voinea. Nu se știe. Ba mănincă bătaie. Nu. E o partidă echilibrată, contrazice domnul Gică, pentru că Voinea a făcut egal cu Grigore Jelesneac, care l-a bătut pe Sărbătoare acum cîteva luni. Cit se joacă? Zece reprize bineînțeles. Zece reprize a cite trei minute fiecare. • Afară continuă să plouă nedelicat și chiar otrăvitor pentru oamenii care străbat străzile în căutarea magazinelor alimentare în prag de faliment.

Calea Victoriei e plină de mașini cu farurile luminate strident. Agentul de circulație e tot la post. • Alături, la Atheneu, bărbați și femei urcă treptele. Holul cu boltă ferică e luminat discret. Concert. Dirijează George Georgescu. La pian, Monique de la Brucholierie, adică, în limbajul melomanilor, „Monique de la Musique”. (Din nefericire, marea pianistă avea să-și incheie cariera concertistică treizeci de ani mai tirziu, în urma unui bis prelungit la Cluj, de unde a fost nevoită să ia un taxi-metru ca să prindă din urmă acceleratul la Cimpia Turzii, dar, pe drum, a avut un grav accident de mașină). • La ora la care George Georgescu ridică bagheta pentru Concertul numărul unu pentru pian și orchestră de Cealikovski, cu figura sa de efigie în bronz sau de basorelief și strateg al sunetelor, la radio se aude limpede, o voce puternică și categorică: „Atențiune, Atențiune! Peste cîteva minute vom da o știre extrem de importantă”. După care s-a lăsat o clipă de liniște și de recul. Apoi s-a revărsat iarăși muzica, o muzică, într-adevăr, imposibil de rememorat din perspectiva timpului.

Anunțul l-a surorins pe maistrul Gh. P. cu prosopul în mină: acesta își amintește că l-a aruncat și s-a apropiat de radioul care se afla în cealaltă cameră. • Soția lui I. P. a intrerupt nedalarea la mașina de cusut, și a năvălit în camera soțului care s-a trezit aproape sufocat de emoție din pat. • Maistrul Gh. P. își amintește că a deschis fereastra și a strigat vecinii făcîndu-le cunoscut să dea drumul aparatelor de radio. • Cîțiva s-au strîns în curtea casei, în apropierea ferestrelor lui Gh. P. • În apartamentul inspectorului de bancă M. I. izbucnește fiul cel mai mic anunțîndu-l să deschidă aparatul de radio „pentru că se transmite un comunicat important. Toată lumea vorbește pe străzi, la cozi, la cinematografe, în circumi și chiar la facultatea de medicină”. • Ziaristul M. A. își aduce aminte că tocmal intra în frizeria lui domnu' Gică voia să-și salute exuberant amicii, cînd l-a făcut semn încruntat să tacă. • Pretutindeni domnește ostare de încordare. Totl așteaptă ceva. În aer plutește, spun mai tirziu contemporanii, un teribil presentiment, că se va petrece o mare schimbare. Cînd privești fotografiile

timpului, expuse în muzee sau în albume de familie, îți dai seama că privirile acelea aprinse, chipurile cu poezii obrazilor proeminenți și fețele supte de foame, scrutează un viitor imprezizibil, o schimbare care să-și scoată din inerția vieții murdare și triste de fiecare zi. În așteptarea comunicatului anunțat prin radio se opresc muncitorii în halele de la Vulcan, de la Laromet, femeile de la Dacia-Filatură și de la Chiajna-filatură, de la Wander, de la Atelierele Grivița. Numai telefoanele zbirnîie la ora aceea. Rețeaua de telefoane a devenit ca o imensă plasă de păianjen în care a fost prins întreg orașul. Telefoane prin care oamenii se anunță unii pe alții de eveniment, de comunicat important care privește pe fiecare în parte. Nu e prima oară cînd generația matură în acel an 1947 a avut parte de comunicate importante rostite cu voci metalice sau mai puțin metalice, amenințătoare sau mai puțin amenințătoare, triste sau mai puțin triste. De aceea, fiecare comunicat important e ascultat cu neliniște, cu încordare. Aproape întreaga lume își ține răsufierea. Unii oameni părăsesc teatrele unde se joacă în seara asta Tartuffe, la Teatrul National sala de la Liceul Sf. Sava, Insula Păcii în sala Studio și Chestiunea rusă la sala Comedia. Baisdera la Alhambra, Măldare de bani la Teatrul nostru, Imi amintesc de mama la Odeon, Cu lăutarii după mine la Savoy, Dragoste pe pupute la Boema, Frou-Frou la Teatrul „Maria Filotti”. Ali Baba la Colorado, Pygmalion la Victoriei, Coloniale și delicatese la Atheneu. Nu se știe niciodată la Muni-

IMN de Iustin Năstase ■

cipal, Vestea bună la Teatrul Mic, Palos Voinicul la Teatrul Armatei, Cîntecul Muncii la C.G.M. și Moștenirea la Teatrul Poporului. • Ca să nu mai vorbim că la cinematografe se proiectau pe ecrane filme cu Stan și Bran, cu Charlie Chaplin, apoi Colț alb, Neînfrînți, Dragoste sacrificială, Feciorii, Dubrovski. Căluțul năzdrăvan, Secretele contraspionajului, Aventurile lui Casanova, Intre două femei, Liliacul, Alexandr Nevski, Castelul fermecat, Deputat de Baltica, Numai un sărut etc. • Iar cinematografele se numeau ciudat, ca o constelație bizară: Aro, Scala, Orfeu, Femina, Ritz, Tivoli, Excelsior, Trianon, Regal, Luxor, Mignon, Fantasio. • O lume care încerca să-și revină din dezastrul care o coborise pentru cîțiva ani în infern.

• „Atențiune, Atențiune! Regele Mihai I a abdicat. România a devenit Republică!”

Martorii spun că orașul a intrat brusc într-o explozie. Zece de mi, poate sute de mij de glasuri au izbucnit dintr-o dată într-un strigăt. Nimeni nu mai știe exact ce a strigat, ce a spus în acele momente. Cîțiva reporteri au consemnat totuși unele reacții înregistrate pe viu. • Gh. P. a deschis ușa și a năvălit în curte îmbrățișîndu-se cu vecinii. După care, de fericire, s-au trezit toți în casa unui tipograf unde au băut și apoi au ieșit pe străzi. • „Femeie, a căzut regele, trezește-te!”, i se adresează M. P. de la căile ferate soției sale. Croitoroasa scoate un steag tricolor pe fereastră și-l lasă să fluture ca de sărbători. • M. P. se grăbește spre gară, sigur că e nevoie de el. Un rege care cade aduce schimbări și în mersul trenurilor dacă aduce în mersul istoriei. • În casa inspectorului de bancă are loc următorul dialog: consoarta dumnealui întreabă „ce înseamnă asta, dragă?” Fiul cel mic răspunde: „Înseamnă că am intrat și noi în rîndul țărilor civilizate”. Fata care face curat în salonul de coafură lasă telefonul din mină și o strigă cu voce tare pe patroană: „Coniță, coniță, a telefonat conu Alexa și a zis că s-a făcut republică”. Răspunsul: „Esti

neună?! Ce republică, fă? Întreabă ce republică?” în receptor: „Ce republică, domnu’?... În salonul coafură e vacarm. În frizerie la fel. Fata face semn e înțeleg. Se face o clipă liniște. Fata: „Conu Alexa că vodă a primit un picior în fund!” Toată lumea baltă coafurile de an nou. Toată lumea simte nevoia iasă în aer liber, să respire aer liber. • Nea Gică la frizerie, rămas singur (ultimul client i-a plecat clăbucii de săpun pe față urlînd și sărînd într-un pas se urcă pe un scaun și scoate din perete portretul rege Mihai, îl mai privește odată cu miilă și-l aruncă în

Străzile sint pline de oameni. Femei, bărbați, bătrîni, copii, foarte mulți copii care aleargă pe stradă, se brățează chiar dacă nu se cunosc și se strigă pe ne Cetățene! Cuvîntul sună încă ciudat, neverosimil. Un porter al momentului comentează astfel: „Cetățene! vîntul are astăzi ceva din asprimea și nouitatea cu a răsunat în ceasurile primei republici omenestii”. • Oamenii strigă „Trăiască republica!” Mulți nu știu ce înseamnă acest lucru, acest cuvînt. Sint unii care e chiar că, odată regele plecat, nici jocul de șah nu poate fi jucat cu plasa, numită de cîteva secole, r Prin urmare, trebuie schimbat jocul de șah. Dar a amănunt întră în amănunt momentul. • Pentru care știu însă ce înseamnă republică, senzația e că descoperit un nou pîndit, o nouă lume. • Mulți oar se salută cu pumnul ridicat. • Fotoreporterii ad-hoc surprînd în plus surse. Ca și cum ar înregistra o via a lor, personală. • Se prînd în hore femei și bărbați Piața Palatului, în Piața Gării de Nord, la Malaxa Grivița, la Biserica Vărgului în Piața Unirii și în 7 noiembrie. • Se cită internațională. • Se strigă mele lozinci republicane: „Muncitori, țărani, soldați Republica s-apără”, „Să trăiască, să-nflorească / E blica Românească”, „Să muncim și să luptăm / E blica s-apără”, „Muncitori, soldați, țărani, / Toți și Republicanii”. • De unde se aud fanfarele de la de la U.C.B. și de la regimentul „de transmis București Nord”. • O scîntă scoate, în Piața U. țării, o oară în noaptea. • Cu mică odată la ora asta, e florărese și profesoare apar buchete de flori. • A ziua în care s-au vîntat primii ghiocel din iarna a

În clădirea Parlamentului de pe Dealul Mitropoliei, Petru Gроза citește depunerea actului de abdicare al lui. • Membrii guvernului, deputații, publicul din coane se ridică în picioare și ovaționează minute după fragmentul proclamației care cuprinde: „Pe român a dobîndit libertatea de a-și făuri o nouă formă de stat — Republica Populară Română”.

E o seară caldă. O seară în care oamenii așteaptă dezlănțuite frîgă. • Zgomotul, în întreg vîntul ninsorea alba a seară. • Mobilizat de eveniment Zaharia Stancu scrie imediat, în clipele aflării a vești: „Acum se poate spune totul! Înălțurarea a hie înseamnă înălțurarea aceluia cerc care mîna fereca dezvoltarea statului”. • Căderea unui rege, spus reporter al momentului, are în sine ceva dintr-o de Shakespeare.

Aciași reporteri al momentului, anonimi, fixează gînea palatului din seara de 30 decembrie cu o peliculă cinematografică. • Undeva sint probabil og luminile. Făcîndu-se același cu fireții, cucoanle ce împiedică în schimbarea vînturilor, majordomii care ghîit bastoane colorate cu funde roșii și verzi la cu spionii (...) să nu dea năvălirile principeselor și pe undeva înșurubă și vorbește în șoaptă numărul mîrînd, numărînd îngrîmîdînd în cufer jetoane poane, tîfuri, alăunni, plături, cămăși cu plastron, gazinul universal (numai) cu multe alte case regale șampanie de pe comenzi) a dat faliment... • Unde noaptea, în trecut, vînturilor tipografice, paginilor numărul 1000 al Statutului legal, F. B., culege de pe șapte coloane, în prima pagină: „Trăiască E blica Populară Română!” Se pregătește o „abdică cială”. Dă apoi o parte pe pagină și o păstrează și că are de gând să o pună în ramă.

Și, dintr-o dată, într-un oraș fascinat de eveniment revărsat în stradă, cu același agent de circulație Calea Victoriei transportat abundent, asediat de o care claxonează și se grăbesc în cele mai contract direcții, știrile de pe mapamond curg prin undele și prin agențiile de presă și de telegraf. • Un mare muncitor în grevă la Sumbay. • Viscol puternic la pesta. • Holeri în Siria. • Ultima apariție în via pariziene: „Bataille pour la Republicues” de M. Duclos. • Spionii înregistrat cel de-al 91.410 deces litic. • Scriitorul Kimit Hamsun (laureat al Premiului Nobel) a fost judecat și condamnat la o amendă de mii de coroane scabice pentru delictul de trădare timpul războiului ca membru al partidului nazist. • Ţele populare chinose au strîpuns perimetrul extens apărare al orașului München și se îndreaptă împotriva pitalei Manchuriei din trei direcții diferite. • Henry Wallace și-a arătat oficial candidatura la ședinția Statelor Unite în alegerea din 1948: „Ea e doctrina Truman și planul Marshall deoarece împușca mea în două tabere”. • Principații oameni politici ai momentului sint Stalin, Truman, Leon Blum, Acheson, Marshall, De Gaulle. • Agențiile de presă preluau momentul de la București și primele comentarii sint fel: „România s-a debarasat de regele său. Res România nu s-a născut în singe (...) și este cu at bine pentru România”. • Boaba scrie imediat: „Pro rea Republicii Populare Române reprezintă victoria țărilor democratice în lupta lor pentru reconstruc și întărirea democrației”. • L'Humanité: „Cum salutăm cu emoție nasterea celei mai tinere Republici Europe?” Manchester Guardian recunoaște că „in rile actuale continuarea monarhiei în România ar o anomalie istorică”.

Aplecat deasupra spațiului, la lumina de plumb grafiei, George Călinescu își corectează edițiile: urmează să apară de Anul nou la Națiunea nevoie de fabrici, de statui, de tabouri, de plase, tru, de romane, de poeme. Trebuie să dorim să există un popor român. Asta nu se face cu Homer, nici Horatiu, nici Dante, nici Shakespeare, tres cu arcul sau cu musqueta. Opera lui: Da Vir Verrocchio sint rodul păcii. Cite n-avem de făcut? an 1948, înfringe egoismul acelor care se îngrăie mai de avutul lor personal, fă să învingă dorința tură și de civilizație a poporului. Fă să răsară pe c necesară colectivă sosele și poduri, amfiteatre drele, colonade și statui. Pune idealuri în miinți și în brațe”.

ADRIAN DOHOTI

Ce pot face niște țărani care știu să rămână țărani

Anul 1984 — un an al producției record

• Topolovățu Mare pe „fruncea” Banatului • Anonimă, anonimă, dar semnați-o!

Da, a fost și muncitor în piatră, pe atunci era tânăr de tot, mergea la cariera de la Șanovița, la zece kilometri de Topolovățu Mare, și cioplea pietrele cubice folosite la pavarea străzilor de prin orașe. Ioan Josu împlinise doar 15 ani când taică-său s-a prăpădit. S-a simțit atunci răspunzător de întreținerea familiei și-a gospodăriei peste care rămăsese stăpîn, adolescența lui s-a petrecut tocmai sub semnul acestui simț al datoriei și poate că pornind chiar de la o astfel de întimplare ar fi de văzut cum în cei 22 de ani, de când a fost ales președinte al C.A.P.-ului, el nu putea să se știe decât răspunzător față de o gospodărie mai mare și față de o familie mai numeroasă. Pentru asta a și învățat și-a ajuns inginer agronom, nu ca să se laude că are o diplomă, iar dacă de la un timp începea să înceapă să se vorbească despre Topolovățu Mare, dacă numele acestei comune a început să fie cunoscut în toată țara, explicația ar fi că agricultura s-a făcut aici în numele bunăstării țăranelor, nu altfel. Doar se știe că orice muncă trebuie să tragă, ca apa către un mal, înspre mulțumirea celui care o face.

Ninge liniștit, fără grabă, la Topolovățu Mare, peste pământul care se odihnește acum și peste scările largi, de marmură, de la intrarea în sediul acestei cooperative al cărei nume e înscris, pe frontispiciul clădirii, cu litere aurite. Înăuntru, impresia de bunăstare, ba chiar de lux, se accentuează, pretutindeni se văd covoare bune și mobilă scumpă, asta nu numai în biroul lui Ioan Josu ci pretutindeni într-adevăr, pe holurile în care printr-o plante exotice strălucesc scrumierele nichelate, în barul și în restaurantul de-alături, unde totul scilpește de curățenie, sau în cele 22 de camere de la etajul al doilea, așa cum multe hoteluri ar rivni să

lucru pe care trebuie să-l priceapă oricine de aceea nu s-au mai apucat să-l justifice în toate părțile, cu atât mai mult cu cât ei, în general, cum spuneam, sînt niște oameni care au treabă. În primul rînd, grija lor fiind să obțină producții mari, adevărate recorduri pe plan național, căci de pe această platformă, se înțelege ușor, altfel se discută și „chestiunea aprobărilor”.

Inginerul-șef Nicolae Lungu are 54 de ani și este de fel de prin județul Botoșani, din comuna Trușești, de unde a plecat împreună cu părinții și frații săi de vremea secetelor mari de după război, pe atunci avea 14 ani și când taică-său, Ion, care intrase ceferist la Lugoj, venea acasă cu cite o ranită cu mălăi, credea că nu poate să fie altă fericire mai mare, minca magiun cu mămăligă și era chiar fericit, apoi, după secetă, au rămas toți în Banat, unde în loc de mămăligă se spune mandră iar mandră a fost și este cit să se sature oricine. Poate că nu întimplător, așadar, Nicolae Lungu a ținut să ajungă chiar agronom. O vreme a lucrat la C.A.P. Găvoajdia iar de 7 ani a venit aici, la Topolovățu Mare, unde producțiile care au făcut vestită această comună se datorează, spune el, „formulei Josu”. Adică: producția constantă înseamnă tehnică avansată plus ordine și disciplină, plus conștientizarea materială, minus birocrație. Ei bine, spun, dar birocrația nu prea depinde de cei din Topolovățu Mare, „ba depinde, zice inginerul Nicolae Lungu, eu nu țin hirtii, eu nu țin decât caietul ăsta în care am înregistrate toate datele importante despre cooperativă, noi răspundem doar solicitărilor Comitetului județean de partid și Direcției județene de statistică, ale hirtii nu inventăm, cine vrea alte informații poate să vină aici să le ia. Nu dăm operative la

Opinia unui alegător

Expedito... necunoscut...

Intru mai zilele trecute într-un cabinet, nu are importanță domeniul, și titularul, cum se zice, ridică ochii spre mine, desprinzindu-se sfîrșit, parcă, din lectura unui maldăr de hirtii, toate înregistrate, toate parafate și când mă uit și eu bine la ele, invitat de gazdă, îmi dau seama că toate cuprind deau rînduri întregi subliniate și, pe margini, semne de exclamare și de întrebare și chiar întrebări urmate ele acum de semne de întrebare și de mirare, cite trei și cite patru și, ca omul, ridic și eu ochii spre titular.

— Anonime, zice acesta, și când zic anonime îți dai seama că e vorba de reclamații de tot felul, nimeni nu mai înțelege azi printr-o anonimă altceva decît o reclamație fiindcă, se știe, încă nu s-a văzut o scrisoare de mulțumire înregistrată cu toate formulele și semnată „un grup de tovarăși”! Adevărul e că nici eu nu-mi amintesc, în toată cariera mea gazetărească, să fi văzut o scrisoare de mulțumire sau de laudă dată anonimă, vorba lui Caragiale! Ce se întimplă, întreb? Nu știu, îmi răspunde interlocutorul meu, însă mă pune pe gînduri faptul că sînt încă atîția care nu vor să semneze, deși, recunosc, multe din „relatări”, ca să le numesc astfel, și nu delaționi, cuprind și adevăruri repede verificabile în viață.

Sigur, nimeni nu contestă nimănui și nu poate contesta, în societatea noastră, dreptul de a spune ce gîndește și de a pune și pe hirtie, pentru mai multă siguranță, ce are de spus, dar îngrijorător e faptul că de la „Ardisanul necunoscut”, și pe care cu bună-credință, totuși, cineva îl căuta, s-a ajuns la „Expedito necunoscut” și aici hazul a încetat, comedia și-a epuizat sursele și resursele, povestea e vecină bine cu drama. Fiindcă — și nu numai eu am scris astăzi în paginile acestei gazete care și refuză, programatic, anonimele — grav este că anonima devine, la un moment dat, pavăza lipsei de atitudine clară, deschisă, pe față, transformîndu-se într-o redută a lașității la adăpostul căreia se pot spune, și se spun, și enocmități care, la rîndul lor, au și ele meritul că, dacă nu se confirmă, tot lasă o miasmă nefericită capabilă să-l sufocă, uneori, pe destinatar, acesta, evident, fiind cunoscut. E un fapt că ano-

nima ascunde o lașitate morală și asta nu poate să nu ne pună pe gînduri.

Primesc și eu anonime, în sensul că — deocamdată — îmi scriu chiar mie cititori anonimi care mă judecă anonim iar unii au și dreptate și ar putea, liniștiți, să semneze chiar atunci cînd mă ceartă dar ei preferă, toți, calea anonimului, poate fiindcă așa s-au învățat. Există și o educație nefericită în spiritul anonimei și ea prinde mai repede decît buna educație mai ales cînd mai este și încurajată oficial.

Un anonim, de pildă, mă ceartă că mi-am amenajat grădina casei atunci cînd de la foștii proprietari, într-o paragină de nedescris pentru că ei trăiau cu gîndul numai la fuga din țară. Nu sînt, firește, acuzat că așa fi făcut amenajarea cu bani furați, dar sînt acuzat și certat că am măturat curtea și am vopsit gardul. Nici o anonimă — m-am interesat — n-a apărut în perioada cînd casa, bun al țării, în ultimă instanță, dădea să cadă sub igrasie și mizerie, însă expedito necunoscut nu necunoscut atunci nu vedea! Sînt certat că am laudat un om care vinde marfa cu meserie de negustor și mi se reproșează că nu știu eu ce escroc ar fi fost omul acum cîțiva ani, eu care nu-l cunosc decît de doi-trei, mi se spune, dar expedito necunoscut n-a sesizat atunci pe nimeni, a stat indiferent, cu alte cuvinte, și s-a uitat la escroc cum escrochează lumea, altfel ar fi trebuit să-l ia de guler ca un om cinstit ce se pretinde. Și, după toate astea, semnează curajos Ionescu, un vecin de cartier, nici măcar de stradă, ca nu cumva să fie, doamne ferește, necunoscut și tras la răspundere pentru că el a fost învățat să atace de după colț, ferit de orice urmări periculoase. Altfel, sigur, om de ispravă și de caracter! Odată sînt certat că nu-l iau de piept pe nu știu cine care i-a lezat onoarea familiei sau ficei sau nuroii, nu mai știu bine, dar scrisoarea o am ca pe o mostră de lașitate vecină cu cinismul și cu abjecția, dar el, expedito necunoscut, n-a sărit defel în apărarea onoarei nici uneia din reprezentantele familiei sale, mulțumindu-se să mă certe pe mine într-o anonimă!

Sigur, mi se poate spune, multe se mai pot citi pe lumea asta unde trăiesc tot felul de oameni și așa și este dar de aici pînă la generalizarea poveștii cu „Expedito necunoscut” e un drum destul de lung — nu cred că ne mai putem permite multă vreme să nu intervenim categoric pentru a obișnui oamenii cu simțul răspunderii, cu onoarea răspunderii, cu valoarea morală a răspunderii, cu demnitatea comunității a răspunderii. Riscul e prea mare pentru morala societății noastre.

DINU SĂRARU

Munca trebuie să tragă, ca apa către un mal, înspre mulțumirea celui care o face

aibă. „Dacă tot ne aflăm pe șoseaua care leagă Timișoara de Lugoj, ne spune președintele Ioan Josu, ne-am gîndit să deschidem aici un popas turistic. O bună parte din tot ce se vede aici e făcut de oamenii noștri, avem meseriași foarte buni și ne-am străduit cu toții ori s-ar putea spune chiar că ne-am luptat să facem această clădire și iată că am izbutit. Gîndul nostru a fost să vindem aici, fără intermediari, deci mai ieftin, produsele noastre, piine, carne, vin, fructe, lapte, toate pregătite de noi și în așa fel încît să fim mulțumiți și noi și turiștii. În fond, credem noi, asta înseamnă cu adevărat, pe viu și concret, valorificarea superioară a producției, și în felul acesta răspundem îndrumărilor partidului, ale tovarășului Nicolae Ceaușescu, de a valorifica toate posibilitățile locale, în folosul nostru și-al tuturor”. La Topolovățu Mare se-ntimplă, iată, ceva, se-ntimplă că oamenii au treabă și că au început să simtă că timpul nu trebuie pierdut pe la tot felul de porți și după tot felul de aprobări; dacă ei ar fi umblat, de exemplu, după proiecte simandicoase pentru clădirea acesteia, e sigur că ar fi cheltuit aproape jumătate din banii pe care i-au dat ca s-o ridice în întregime și s-o mobilizeze iar acum poate că ar mai fi lucrat încă la ea.

Din șoseaua care duce spre Lugoj ne abatem la stînga și dincolo de marginea satului pătrundem în ferma horticoasă condusă de ingineră Angelca Ignatovici; pe-aici, ne atrage atenția inginerul șef al C.A.P.-ului, Nicolae Lungu, toate aleile sînt betonate, marginile lor abia se zăresc sub valul de zăpadă continuu, netulburat de nici un pic de vînt, și în care parcă s-a adunat toată liniștea lumii. Înainte de a fi plantată această livadă de meri, de vreo 300 de hectare, pe aici se întindea numai stufăriș și trestie, ni se spune, iar inginerul-șef adaugă, arătînd cu mîna către un petec de apă, alb parcă și el, care sticlește la capătul privirii: „Pe-acolo trecea un pîriu care mai mult strica pămîntul, lărgindu-și mereu malurile și dînd buzna citeodată prin semănături. L-am zăgăzuit, am făcut un lac de vreo 50 de hectare în care creștem pește, vrem să aplicăm o taxă de pescuit și cine vrea să-l prindă, poate să poftescă aici. Iar cit privește temerea unui pescar că ar putea avea ghinion, adică să plătească taxa și să nu prindă nimic, el bine, dacă ar fi așa, nu trebuie să se necăjească nimeni, o să le dăm noi o masă în contul banilor de taxă”. Pentru o astfel de hotărîre se înțelege că iarăși n-a trebuit nici o aprobare, cum n-a trebuit nici ca țărani din Topolovățu Mare să ridice în mijlocul pinzei de apă o locuință lacustră, căci ar fi fost nevoie ca ei să arate că acolo unde e belșug se cuvine să fie și-un pic de frumusețe și de bucurie iar asta ei cred că nu mai trebuie dovedit, e un

telefon, asta o fac cei de la Consiliul unic agroindustrial”. E limpede însă că o rezolvare atît de simplă a unei probleme atît de complicate n-ar fi posibilă dacă țărani din Topolovățu Mare n-ar putea spune, așa cum spun acum, că în acest an au obținut o producție de 6 805 kilograme de griu la hectar și, tot de pe fiecare hectar, cite 21 150 kilograme de porumb știuleți, pe un pămînt nerigrat și de categoriile a doua și a treia de fertilitate. Avuseseră planificat să livreze la fondul de stat 2 600 tone de griu și au dat 4 496 iar porumb, în loc de 6 000, au dat 10 212 tone. Iar secrete care să explice aceste rezultate nici măcar nu există, singurul secret este că toate muncile sînt făcute la timp și în nici un caz de mîntuială. Atîta tot. Se ară la 33 de centimetri, se seamănă nu printre bolovani cit piatra de moară ci pe terenuri bine nivelate și-măruntite iar pămîntul e îngrășat cum trebuie și s-ar putea spune că e chiar obligat să dea recolte mari, printr-o rotație corespunzătoare, așa cum s-a întimplat cu cele 800 hectare de griu din acest an semănate pe locuri unde înainte fusese semănată soia.

La Topolovățu Mare, unde țărani sînt plătiți, în medie, cu 100 de lei pe zi, se lucrează, cum spune și inginerul Nicolae Lungu, după deviza „Junimii”: intră cine vrea, rămîne cine poate. De 7 ani, de cînd a venit el să lucreze aici, 7 mecanizatori au fost îndemnați să-și caute de lucru în altă parte, pe unde se lucrează mai prost, și ei chiar au plecat, n-au avut incotro, și același lucru s-a petrecut, în același rîstimp, cu 11 ingineri. Fără supărare. În această cooperativă distinsă de trei ori cu titlul de Erou al Muncii Socialiste, de trei ori cu Ordinul Muncii-clasa I și, tot de trei ori cu Meritul Agricol-clasa I, nimeni nu s-a așezat la masă fără să fi muncit, mai întii, căci așa este cinstit, iar munca a fost plătită cu prețul ei adevărat, căci și asta tot la fel de cinstit este. Pentru țărani ca Stelian Petru, Rafila Rista, Coșar Mladen, Miuciu Svetozar, Milincu Mircea sau Ion Goleșie, pentru mecanizatori ca Gheorghe Anculea, Iosif Juri, Ilin Vladislav, Iancu Radu, Ion Abrudan sau Nicolae Mitu, pentru specialiști ca Angelca Ignatovici, Emilian Tenche sau Mihai Dobroaică, munca și-a avut rosturile ei, neclintite de nici o împrejurare potrivnică, însă ea s-a luminat pînă la urmă în bucuria fiecăruia dintre aceștia de a fi știut că și-a făcut datoria. Încheierea campaniei din acest an s-a făcut printr-un banchet la care au fost invitați 150 de oameni. Căci se știe, doar, că orice muncă trebuie să tragă, ca apa către un mal, înspre mulțumirea celui care o face. La Topolovățu Mare chiar așa este.

DUMITRU ELIADE

Și haina cea de gheață pe umeri îi scilpește — Panait Cerna

Politica țării la scara

● Prețul lucrului bine făcut intră în plăcerea omului de a munci ●

Energie electrică fără petrol, fără cărbune

— Nu este pentru prima oară când scriem despre instalația care aici, la Institutul de învățământ superior din Oradea, produce energie electrică fără a folosi nici petrol, nici cărbuni, ci numai apă geotermală și bioxid de carbon. Această instalație însumează câteva invenții, brevete de curind, și materializează o serie de cercetări al căror inițiator ați fost, stimate tovarășe profesor Teodor Maghiar. Știm că este vorba despre cercetări pe care nimeni nu le-a mai abordat în țară și care reprezintă o nouă etapă pe plan mondial. Mai știm că se află pe o cale bună și recunoașterea importanței acestei idei pe care ne-a plăcut să o numim că face parte din familia ideilor mari. Ce pași s-au făcut în această direcție?

— În 1981 a fost nevoie de o finanțare din partea Consiliului Național Știință și Tehnologie. Un an mai târziu am avut convingerea că ne aflăm în fața unor realizări certe. Am construit un modul de 100 kW care a fost pus în funcțiune pe 9 iunie 1982, cu ocazia vizitei pe care au făcut-o în Institutul nostru tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășa Elena Ceaușescu. Ulterior am trecut la realizarea unei instalații de 500 kW, care a fost și ea pusă în funcțiune în luna iunie din acest an. Procedeu nostru a fost omologat cu acel prilej de către o comisie națională stabilită prin ordinul C.N.S.T. și tot atunci au rezultat unele propuneri de îmbunătățire funcțională a instalației. Acum ne aflăm chiar în stadiul de finalizare a acestor îmbunătățiri

și asta înseamnă că la începutul anului 1984 instalația va putea funcționa în condiții noi. În continuare, încercăm să construim instalații de puteri sporite, de 1000, 3000 și 5000 kW. Însă noi nu am vrea să se înțeleagă că aplicarea acestui procedeu este limitată doar la zonele unde există apă geotermală. Instalația poate folosi deopotrivă căldura subproduselor industriale, căldura din gazele de ardere și căldura din apele reziduale. Cu aceleași mijloace care astăzi sunt mijloace de poluare, putem produce energie. Iar această măsură de energie există, ea este industria însăși, așadar n-o scoatem de undeva, cum scoatem petrolul sau cărbunele, nu e nevoie să o cumpărăm sau să o transportăm, o avem pur și simplu iar chestiunea e doar să știm să o folosim. Studiile executate de noi, sub îndrumarea C.N.S.T. și a Ministerului Educației și Învățământului, au evidențiat posibilitatea realizării de centrale pe surse energetice secundare cu o producție anuală de peste 21 miliarde kWh, având un echivalent energetic de peste 7 milioane tone combustibil convențional. Un echivalent energetic aproximativ egal, deci, cu producția națională de țitei. Cerința independenței energetice a țării, formulată cu clarviziune de către tovarășul Nicolae Ceaușescu, este vitală pentru economia națională și noi am încercat să dovedim că ea este posibil de îndeplinit în condițiile de care dispunem astăzi.

DUMITRU ELIADE ■

Aici se fac haine, în rest, vă privește

Că haina nu-l face pe om o fi adevărat, de vreme ce s-a zis așa, însă adevărat pare să fie și că zicerea asta, la care lumea a tot continuat să se refere pe măsură ce s-a îmbrăcat mai bine, își găsește un înțeles în convingerea mai veche a inginerului Gheorghe Maxim, directorul întreprinderii de confecții din Oradea, că pînă la urmă totul depinde de om și de haină iar muncitorii, vreo 3000

la număr, își fac datoria, ei fac haine frumoase; în rest, cum s-ar zice, îl privește pe fiecare. Ingerul Gheorghe Maxim este moldovean de fel, din Păceni, o vreme a lucrat prin Oltenia, la Turnu Severin, iar la Oradea a venit în '60, la un an după înființarea acestei întreprinderi. A muncit aici, mai întâi, la sectorul de creație, apoi ca inginer dispecer, șef de serviciu tehnic, inginer șef

iar asta înseamnă că știe despre această întreprindere totul, și lucrurile mari și lucrurile mici, în acest răstimp numărul muncitorilor s-a dublat, condițiile de muncă s-au schimbat și ele, a fost construită o clădire nouă, cu trei nivele, pentru secțiile de producție, întreprinderea a intrat, astfel, în rândul celor mai mari întreprinderi de acest fel din țară și a dobândit o autoritate incontestabilă, producind confecții de calitate, neînregistrând reclamații și întemeind, în țară și în străinătate, faima hainelor de Oradea. Există un mijloc fără îndoială convențional de a exprima producția acestei întreprinderi profilate pe îmbrăcăminte exportată pentru bărbați, sacouri și costume, pantaloni, pardesie și paltoane, iar acest mijloc ne ajută să aflăm că se confecționează aici 1 milion de costume pe an, cu siguranță la fel de frumoase și cele care rămân aici, în țară, și cele care iau calea exportului și ajung în Olanda și Belgia, în Franța și în Anglia, în Statele Unite ale Americii sau în Liban. Se lucrează după aceleași tehnologii iar în privința stofelor ar mai fi de aflat că din producția pentru export, cam 80 la sută din capacitatea întreprinderii, aproximativ două treimi e lucrată cu stoffe românești, așadar calitatea este aceeași pentru piața internă și externă și nici n-ar putea fi altfel, de bună seamă, cită vreme conducerea acestei întreprinderi se străduiește ca autoritatea cîștigată de colectivul de aici să fie menținută cu orice preț. „Planul l-am îndeplinit pe 18 noiembrie”, spune inginerul Gheorghe Maxim, toată întreprinderea muncește în acord global și îndeplinind planul cu 120 la sută e limpede că oamenii au cîștigat mai bine. Toate comenzile și contractele cu partenerii externi le avem la zi iar unele se află chiar în avans. Pentru primul trimestru din 1984 avem contracte ferme iar altele, pentru mai târziu, se află în curs de perfectare. Intrăm în anul viitor cu fruntea sus, așadar. Chiar dacă lumea traversează o perioadă de criză și moda generală este acum, ca să zic așa, că se poartă toate

culorile, toate nuanțele, toate croielile, noi facem tot ceea ce depinde de noi și știm că în prețul lucrului bine făcut intră plăcerea omului de-a munci, după cum mai știm că, pentru a ajunge aici, oamenii nu trebuie să aibă probleme nerezolvate. Putem afirma că n-avem astfel de probleme. Cu sprijinul conducerii municipiului am reușit să repartizăm locuințe pînă și inginerilor și economiștilor stagiați veniți în întreprindere cu câteva luni în urmă. Sigur că viața merge înainte și că unii vor să schimbe o locuință de 2 camere cu una de 3, să zicem, dar urgențe nerezolvate n-avem într-adevăr. Și asta se vede și din faptul că oamenii noștri n-ajung în situația de-a se înscrie în audiențe la municipiu sau la județ. Tot astfel, pentru ca oamenii să aibă griji mai puține și să poată munci cu dragă inimă, întreprinderea noastră se mîndrește să fie singura, deocamdată, din Oradea, care are o grădiniță de copii în 2 schimburi, după cum lucrează și întreprinderea, de la 6 dimineața la 10 seara. Astfel de exemple explică de ce n-avem bătaie de cap cu fluctuația muncitorilor și de ce putem să ne concentrăm asupra muncii noastre. În acest an au trecut printr-un curs de perfecționare profesională 1200 de muncitori iar în 1984 vor urma acest curs toți ceilalți. O astfel de școlire e necesară, fiindcă oamenii nu sînt doar niște executanți ai aceluiași operații, în munca noastră e loc îndeajuns pentru idei, pentru soluții tehnice tot mai bune, mai eficiente, și dacă mă întrebați de numele unor muncitori de, nădejde putem aminti de Dumitru Chirilă, de Arthur Rozso, Mariana Buzea, Gheorghe Său, dar drept este să spunem că dacă noi am depășit pînă acum planul la producția marfă cu 115 milioane sau dacă producția de export s-a ridicat la aproape 12 milioane de dolari, în aceste cifre se exprimă munca a 3000 de oameni. Toți, de fapt, la fel de buni muncitori“.

DUMITRU ELIADE ■

● Valoarea producției marfă a fost realizată în proporție de 102,6 la sută, cu o depășire de 341,8 milioane lei. Mai mult cu 706,2 milioane lei față de aceeași perioadă a anului trecut.

● Angajamentul anual suplimentar la valoarea producției marfă, de 251 milioane lei, a fost depășit cu 90,8 milioane lei.

● Producția netă a fost realizată în procent de 105,5 la sută, cu o depășire de 230,8 milioane lei.

● Productivitatea muncii a fost îndeplinită în proporție de 105,6 la sută, cu o producție suplimentară de 4639 lei pe lucrător.

● Depășirile se concretizează în: 221373 MWh energie electrică pe bază de cărbune, mașini unelte în valoare de 43,7 milioane lei, medicamente în valoare de 5,9 milioane lei, 4063 mc beton celular autoclavizat, confecții în valoare de 58 milioane lei.

● Urmare a gospodăririi mai raționale a mijloacelor materiale și financiare, a aplicării noului mecanism economico-financiar, a autoconducerii muncitorești, s-au realizat economii de 14,4 lei la o mie lei producție marfă și 13,3 lei la cheltuielile materiale.

Rezultatele au fost obținute pe 11 luni de muncitorii municipiului Oradea.

Acestei țări i-i dată iarna ca o vocație în alb — Al. Andrișoiu

unui municipiu

Viața României

• Dialog pe podul Decebal • Audiența, o lecție de viață, de omenie •

Două zile am stat în preajma primarului Oradei. Nu să-l stinghesc pe Paraschiv Alecu, acest activist de frunte al municipiului, prin firea și destinul lui un neliniștit, prin idealurile sale un împătimit al luptei pentru binele obștii, prin planurile și programele municipalității hărăzite nu tihnei, ci neconținutei zburătorii totale; am stat în preajma

lui să prind, în însemnările mele, ceva din istoria secundelor din care se întemeiază timpul și devenirea unui oraș — Oradea și destinul, împlinirea unui activist încă tânăr din această epocă a marilor prefaceri, epoca Ceaușescu. Paraschiv Alecu s-a născut în 1938, în Vrancea, și de la 7 ani, rămânind orfan de tată, s-a stabilit cu mama sa în Oradea. A făcut Școala profesională C.F.R., a fost muncitor, montator de locomotivă, iar în 1961 a devenit activist de partid. A muncit și a învățat din exemplul celor mai buni, a absolvit Facultatea de economie a Academiei „Ștefan Gheorghiu”, a fost răsplătit pentru munca sa. Mi se pare că destinul său s-a împlinit sub semnul unei reale și profunde democrații și de aceea îl întreb:

— Care este, tovarășe primar, cadrul democratic real în care activează municipalitatea, cetățenii acestui oraș?

— Partidul nostru, ne spune, a consfințit prin lege acest cadru democratic. Legea 57 din 1968, de organizare și funcționare a consiliilor populare, prevede ca semestrial să aibă loc adunări ale cetățenilor. În cadrul acestora, profund democratic, noi prezentăm rapoarte despre felul în care am muncit, cu privire la hotărârile pe care comitetul executiv le-a adoptat. Activitatea noastră este supusă în întregime controlului obștii. Iar adunările cetățenilor au fost și anul acesta prilej deosebit de util pentru munca noastră. Am reținut din aceste adunări cetățenești, aproape o sută de propuneri referitoare la viața orașului nostru.

— La ce se referă ele în principal?

— La repararea, întreținerea, asfaltarea unor alei, străzi și trotuare, îmbunătățirea iluminatului public, instalarea unor telefoane publice în noile cartiere, la înființarea de noi unități comerciale, amenajarea de grădinițe, menținerea ordinii publice, la repararea și conservarea fondului locativ. Propunerile oamenilor conțin idealul lor pentru un mod mai bun, mai civilizat de viață. Și un ideal, mai ales când el aparține celor mulți, nu-l poți lăsa numai pe hirtie, ci simți datorită marcantă să-ți asumi acest ideal, să-l sui pe proprii tăi umeri și să-l împlinești. Altfel munca unui activist, fie el primar sau nu, nu are sens și nici finalitate. Exemplul de totală dăruire, de sacrificiu total pentru binele țării, al secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, trebuie să ne călăuzească pe toți.

— Cum se împlinește concret acest ideal de care atât de frumos ne-ai vorbit?

— Să finalizăm aceste propuneri, am încetățenit metoda ca la aceste largi dialoguri publice să participe toți factorii de răspundere: de la primărie, de la unitățile primăriei, toți cei implicați în viața economico-socială și edilitar-gospodărească a municipiului. Astfel reușim să rezolvăm multe din aceste probleme pe loc sau în timp mult mai scurt, să luăm măsuri concrete împreună, gândite împreună.

Că astfel stau lucrurile mi-au confirmat-o mulți dintre cetățenii Oradei. Alexandru Pop este deputat în circumscripția electorală nr. 20, zona Oradea vest și lăță ce ne declară: „Am avut două mari probleme pe care le-am rezolvat în timp record cu ajutorul primăriei, al primarului Paraschiv Alecu. Una a fost amenajarea parcului din fața Spitalului de copii. Am primit gratis de la primărie și am plantat 580 de pomi ornamentali. Am plantat, de asemenea, 780 de trandafiri. În unele zone am semănat iarbă, zarzavaturi, garduri verzi. A doua problemă a fost a aprovizionării: se simțea lipsa unor unități comerciale alimentare. Am venit personal la tovarășul primar și am expus situația. S-au creat de îndată unități noi, de piine, lapte; s-au amenajat unele chioșcuri de zarzavaturi ale unor C.A.P.-uri. Ni s-a amenajat o piață în zona de vest. Conducerea primăriei, în frunte cu tovarășul primar Paraschiv Alecu, a fost acolo vreo patru duminici la rând și împreună am rezolvat toate treburile cartierului. Acum sintem incomparabil mai bine aprovizionați, simțim că municipalitatea e alături de noi, de viață și problemele noastre.”

Un alt orădean cu care am stat de vorbă este Vasile Anderko, pensionar, președintele Asociației de locatari nr. 117: „Am avut de rezolvat câteva probleme ale transportului în comun, zice;

am amenajat șoseaua podului, pe marginea căreia am plantat 250 de pomi. Spre întreprinderea Sinteza cetățenii ajungeau mai greu. Primăria a luat măsura de prelungire a cursei tramvaiului 4 până la această întreprindere. Problema s-a rezolvat favorabil, bine. În zona industrială din vestul orașului deasemenea se ajungea mai greu. S-a luat măsura de îndesire a curselor autobuzului 21 barat, pe toată ziua, și s-a rezolvat și acest neajuns. Dar cea mai spectaculoasă problemă a fost aceea de pe strada Italiană. Blocurile de aici, din cauza apelor freactice care erau prea la suprafață, aveau subsolurile inundate. Primăria a mobilizat aici cetățenii cartierului, proiectanți și constructori și într-un timp record a soluționat și acest neajuns: printr-un canal colector subsolurile au fost racordate la canalul pluvial principal. Acum subsolurile sunt la fel de curate ca și gospodăriile oamenilor. Zile în șir am putut vedea acolo întreaga conducere a municipiului: primarul Paraschiv Alecu, prim-vicepreședintele Ioan Kasiba, vicepreședintele Traian Bonta, secretarul Ioan Chivari. Cind simți lângă tine astfel de oameni, nu poți să stai deoparte indiferent cine ai fi: român, maghiar, german, oricine ai fi pui mîna alături de ei, rezolvi treburile și vezi cum în urma

gospodărie comună mai mare și trebuie să te simți chemat către el cu dragostea cu care te cheamă bunul tău cel mai de preț. Astfel orașul poate da măsura exactă a hărniciei celor ce-l locuiesc, a valorii lor morale.

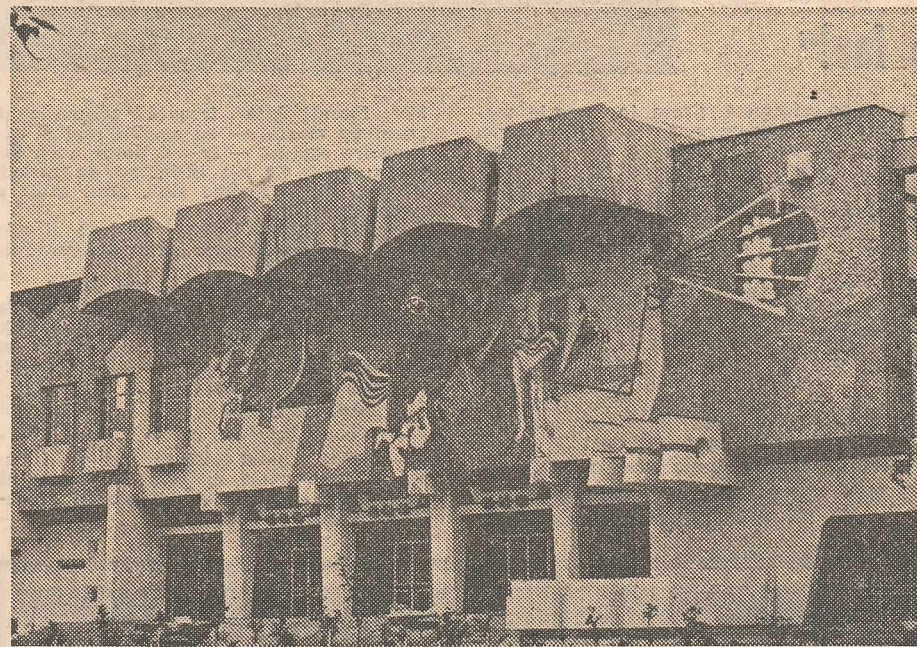
— Copiii au unde se juca în Oradea?

— Orașul în care te naști intră frumos sau mai puțin frumos în viața unui om prin porțile copilăriei. Știm asta, știm că imaginile care ne populează viața pînă tîrziu sînt cele ale copilăriei. În noile cartiere avem multe terenuri de joacă pentru copii. Anul acesta am confecționat circa 95 de aparate (10 roți uriașe, 10 carusele, 10 tobogane, 15 balansoare, vreo 20 de leagăne, altele). Multe, foarte multe le-am montat deja pe aceste terenuri, le-am dat copiilor în folosință. Au grijă de ele părinții lor, asociațiile de locatari din zonele Transilvaniei, Ostașilor, Aluminiei, Nufărului și Iosia Nord. De confecționat le-am confecționat tot cu părinții lor și le mulțumesc, cu acest prilej, celor din întreprinderile: Electrocentrale, Înfrățirea, Alumina, Avicola, Sere, I.T.A., Blănuți, Bere-spirit, Confecții, I.J.T.L. Cooperativa Electrometal și altele.

— Vorbești de conștiința orădeanilor, de măsura hărniciei lor: în ce alt fel și-au mai manifestat orădeanii patriotismul față de orașul lor?

Primarul Oradei, Paraschiv Alecu, vă vorbește despre

Oamenii pe umerii cărora se sprijină orașul

faptelor oamenilor crește, se infrumusețează orașul.”

Un pod e o punte între oameni, necesar în viața unui oraș ca albia în care un riu își cară apele. Dialoghez cu primarul Paraschiv Alecu, sus, pe podul Decebal. A fost dat în folosință înainte de termen, spun cetățenii, în acest an. Un gând din multele gânduri ale primarului, a fost mereu îndreptat către acest pod. Celui vechi, puhoaietele Crișului Repede îi rupseseră un picior. Construcția podului nou se impunea. Oradea, fără un pod peste Crișul Repede, rămîne un oraș înjumătățit. În timpul construcției, circulația nu a suferit: s-a amenajat din inițiativa primăriei, un pod de pontoane. Acum circulația se desfășoară normal, pe patru benzi. Adăugirea acesteia celorlalte alei, străzi, drumuri reparate dă dimensiunea unei alte civilizații: civilizația străzii. De aici, de pe pod, se văd marile parcuri ale orașului: multe, întinse, cu arbori rari, seculari. De aceea întreb:

— Principalele parcuri, spații verzi, terenuri publice le-am dat, zice primarul în îngrijirea și păstrarea unităților socialiste, școlare. Ei, oamenii, întrețin toate aceste parcuri. Elevii Liceului Emanoil Gojdu, tinerii de la Întreprinderea de confecții, de pildă, îngrijesc parcul 23 August; parcul Petofi e dat în îngrijirea celor de la Trustul de construcții locale, a elevilor Liceului industrial nr. 2, a celor de la Școala generală nr. 14; parcul Muncitorilor și parcul Bălcescu, ca să rămînem doar la acestea, sînt în îngrijirea muncitorilor de la Întreprinderea Arta și a elevilor Școlii generale nr. 20. Ei le curăță, le greblează, sădesc pomi, întrețin pomii. Un oraș e o

— M-ați întrebat pe unde am activat și ați aflat că mulți ani din viața mea de pînă acum am lucrat cu tinerii. Știm și ne place să lucrăm cu ei, iar ei nu o dată au răspuns cu entuziasmul lor caracteristic chemărilor primăriei: la întreținerea, de pildă, a peste 17 kilometri de diguri, la curățirea malurilor piriurilor Sălbatec, Paris, Peța, Adona și în special malurile Crișului Repede. Au tăluzat malurile, le-au defrișat pe circa 72 mii mp. Organizațiile de tineret, de pionieri din școli au recoltat cantități însemnate de plante medicinale. Dar volumul cel mai mare de muncă patriotică îl adună activitatea desfășurată de fiecare cetățean în tot cursul anului pe lângă și în fața gospodăriei lui. Am amenajat 62 400 mp de spații verzi în cartierele noi, am redat agriculturii 2,1 hectare din terenurile intravilane degradate; am plantat peste 100 000 arbori și arbuști, oferii gratuit asociațiilor de locatari de către Consiliul popular municipal; iar din răsădirile proprii ale populației am plantat peste 13 milioane flori. Am reparat cu cetățenii 5 kilometri de trotuare, 4 podețe, 72 710 mp străzi, am amenajat 28 terenuri sportive noi și locuri de joacă pentru copii. Volumul acțiunilor se ridică la 30 milioane ore de muncă patriotică și reprezintă lucrări în valoare de 417 milioane lei. De pămîș, deci, suma de 2 000 lei pe cap de locuitor. Nu ne vom lăuda și nu ne vom opri aici, dar pragurile acestea pot vorbi cred de dragostea, de patriotismul orădeanilor față de orașul lor.

Lăsăm iar dialogul și revenim din nou la reportaj. Pentru că în documentările noastre au intervenit mereu oamenii, iar noi nu am putut să nu ținem cont de

opiniile lor. Nicolae Molnar, pensionar, secretar de partid la organizația din zona de vest a Oradei, ne spunea: „Vă mărturisesc sincer, cu cei 58 de ani ai mei, că municipiul Oradea nu a arătat niciodată mai frumos ca acum. Și noi am avut necazuri cu apa în unele subsoluri de pe strada Esperanto. Nu mai avem acum. Primăria a rezolvat multe probleme ale transportului în comun, ale aprovizionării cu mărfuri alimentare și la noi în cartier. Creșa nr. 54 din zona de vest era mereu aminată. Tovarășul primar Paraschiv Alecu ne-a promis că o va da în folosință anul acesta și s-a ținut de cuvînt. Sînt gospodări și oameni care se țin de cuvînt cei din conducerea primăriei. Tocmai de aceea doresc să fac și o propunere: stațiilor de tramvaie și autobuze să li se adauge cite o copertină. Să nu stea copiii, bătrînii uneori în ploaie, cînd așteaptă mijlocul de transport. Să fie frumos, că orașul nostru este și o poartă de intrare în țară. Deputatul nostru, Romeo Apostol, ne-a spus că se va face și asta.”

Iar noi deducem că puterea exemplului personal s-a transformat la nivelul municipiului Oradea în puternic factor mobilizator.

Audiența poate fi o lecție de viață, de omenie, probă a profundului umanism al politiciii pe care consiliile populare sînt chemate să o înlăpătuie. Lecția poate fi frumoasă, cînd între cel ce-și spune necazul și între cel ce-l ascultă se realizează acel pod nevăzută, dar simțit, pe care circulă omenia. Altelei poate fi o lecție severă, pentru că trebuie să repari greșelile altora, să pui pe făgașuri normale viața zbuciumată a unor oameni. Ziua de 20 decembrie 1983, de audiențe la primarul Consiliului popular municipal Oradea a fost o lecție frumoasă. Poate și pentru că problemele ridicate de cei 17 cetățeni prezenți la audiență nu au fost prea dificile, de nerezolvat. Poate și pentru că la nivelul municipiului Oradea problema locuințelor e pe cale să fie rezolvată nu numai din punct de vedere cantitativ, dar și calitativ. Farago Margareta a venit necăjită, susține că la serviciu i se fac unele greutăți, că dosarul ei, de intrare în partid, nu a fost discutat de o lungă perioadă de timp. Iar ea, Farago Margareta, este fiica unor ilegaliști. Își spune necazul printre lacrimi și e ascultată cu înțelegere, cu omenie. Primarul Paraschiv Alecu va ancheta personal acest caz și promite că va face lumină, adică dreptate. Aron Copos a solicitat un schimb de locuință; Maria Purza a venit să ceară o locuință mai mare pentru mama sa; garsoniera e cam mică! Minodora Pecariu, Maria Szabo, Elisabeta Szabo, Maria Szolnoki, pensionare, au aceeași dorință: doresc în locul garsonierelor, apartamente mai mari. Și pentru a soluționa aceste probleme în timp scurt, conform adevărului, eticii și echității noastre socialiste, conducerea municipiului Oradea a luat o hotărîre:

— Ținem audiențele, zice primarul Paraschiv Alecu, la întreprinderi. Am ținut pînă acum audiențe la Înfrățirea, Confecții, Solidaritatea, Miorița, I.M. Oradea, I.S.P.M.T. În curînd mergem la Sinteza. Am discutat cu aproape o mie de cetățeni, din care aproape 700 au venit la Consiliul popular. Cetățeanul trebuie să vină la primărie cu încredere în probleme de interes general și personal. Investiția noastră vine de la oameni și cînd încetezi să-i mai ascuți, să-i ajuți în rezolvarea nevoilor, oamenii se îndepărtează de tine, te uită. Și un primar, un activist uitat de oameni nu mai are viață!

Răsfoim citeva documente și aflăm că din cele 606 probleme rezolvate favorabil unele au avut și o importanță covârșitoare pentru întreaga populație a orașului. Iată-le: legarea cartierelor Nufărul și Zona de Vest cu o nouă linie de tramvai; îmbunătățirea alimentării cu apă potabilă a populației prin limitarea consumului la unitățile mari consumatoare; dezvoltarea capacității de captare a apei potabile cu 5 000 mc pe zi peste prevederile planului; reorganizarea dispensarelor medicale în Zona de Vest; primăria a repartizat 14 terenuri de stat pentru construire pe ele de case individuale în regie proprie; s-au revizuit mai multe imobile, reparațiile ridicîndu-se la peste 20 milioane lei. Pentru aprovizionarea mai bună a populației s-au depistat și luat în evidență toate terenurile virane din oraș și s-au dat spre folosință locuitorilor, cele din incintele întreprinderilor au fost repartizate muncitorilor. S-au cultivat legume, zarzavaturi de către circa 2 500 de familii. Nu vom inventaria acum toate realizările unui municipiu, a oamenilor lui, harnici, săritori la nevoie, pe umerii cărora se sprijină orașul lor. Ne-am convins însă că acolo unde municipalitatea a reușit să cîștige încrederea oamenilor, prin forța exemplului personal, acolo nu există probleme de viață ale unui oraș care să nu poată fi rezolvate, înlăpătuite. Pentru că umărul tuturor devine o forță de neînvins!

N. GRIGORE MĂRĂȘANU

Era ENERGIEI MOLECULARE

● Ne-au sprijinit mulți. Unii discret ● Bucuroși sintem noi de succesele altora, însă nu în dauna noastră ●

Vă mai amintiți? În FLACĂRA nr. 13 din 1982 anunțam descoperirea fraților Stănășilă ca pe o fascinantă șansă a termodinamicii și a civilizației umane, o descoperire prin care surse inepuizabile de energie, cvasi-gratuite, vor fi în curând la îndemina omului. Cei doi sint ing. dr. Corneliu Stănășilă și prof. univ. dr. Octavian Stănășilă. Scriam atunci că «sintem în fața unei comunicări de excepție, a unei descoperiri științifice cu uriașe aplicații și implicații posibile», «cu efecte deocamdată greu de estimat». Și mai menționam că acest lucru «intră de azi în istoria marilor descoperiri științifice ale lumii». Pentru toate acestea, precum și pentru alte motive după cum se va vedea mai jos, dar și ca să aflăm ce soartă a avut de atunci descoperirea lor, am purtat de curând o discuție cu acești doi reprezentanți ai gândirii românești în acțiune.

„Dacă treaba asta se poate face, ăștia o fac!”

— Anul trecut ați anunțat în revista FLACĂRA că ați pus la punct o explicație și modelul matematic pentru un fenomen (efectul Ranque), considerat până atunci ca fiind neexplicat satisfăcător. Cititorilor le reamintim că era vorba de divizarea unei gaze la temperatura ambiantă, chiar a aerului, în două fluxuri — unul mai cald, altul mai rece. Reieșea că, pe calea conversiei căldurii în lucru mecanic, sint de așteptat utilizări spectaculoase. Trebuie să înțelegem că ne aflăm în fața utilizării unei noi forme de energie?

— Se vorbește frecvent de consum de energie, dar eronat s-a tot crezut că se consumă ceva care, în realitate, se conservă. Energia există, de fapt, și după ce este preluată sub formă termică — socotită formă inferioară, degradată a energiei — de către mediul ambiant. Ea

este transformată firesc în energie mecanică a moleculelor. Ceea ce facem noi este o reciclare a energiei din acest depozit. Faptul se realizează printr-o grupare selectivă a moleculelor, prin introducerea unei ordini dirijate la nivel microscopic și la scară macroscopică. Se conferă astfel căldurii statutul de energie la fel de nobilă ca și celelalte. Așa se face că, alături de voga energiei atomice, putem vorbi acum despre energia moleculară. Ea nu afectează elementul fundamental — molecula — al nici unei substanțe, e perfect nepoluantă, iar după folosire o regăsim tot acolo de unde am luat-o, gata pentru a fi pusă iar la lucru. În nici un caz ambianța nu mai poate fi privită ca un mormint ci mai degrabă ca o închisoare pentru energia ajunsă în forma termică.

— Cit privește aplicațiile tehnice posi-

bile, făceați data trecută afirmația că „primele mașini — cu sprijin real și organizare optimă — le-am putea avea într-un an”. Ce s-a întâmplat de atunci, fiindcă, din 2 aprilie 1982, anul acela a trecut de mult?

— Am fost invitați după două zile la foruri superioare care ne-au asigurat de sprijinul necesar.

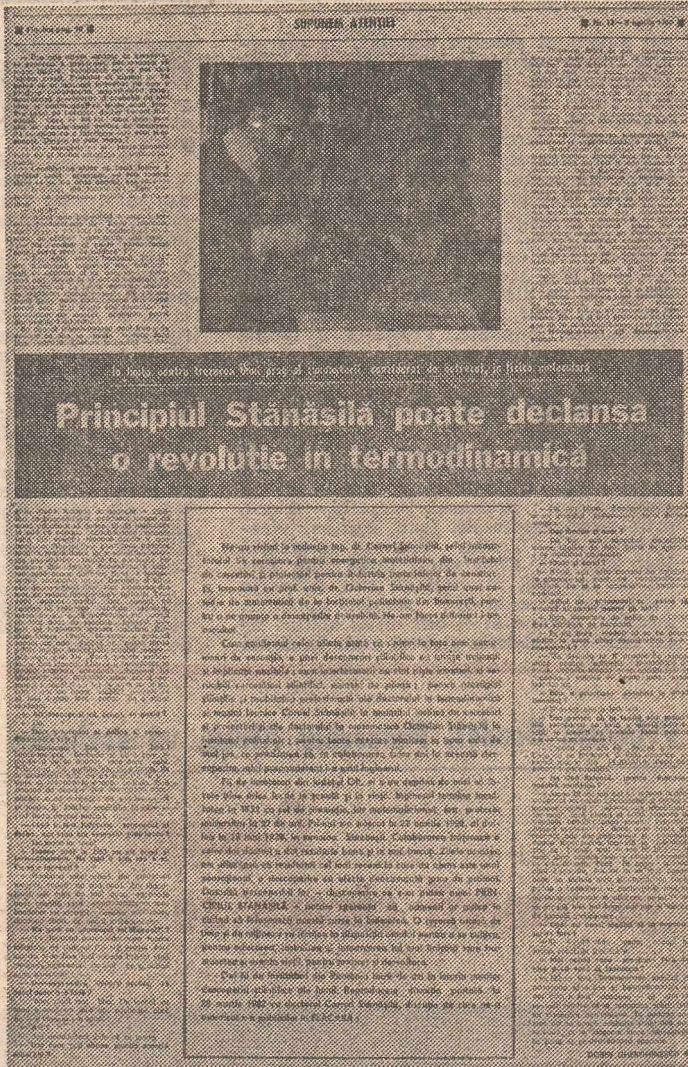
— A fost așteptatul sprijin real?

— Am putut prezenta, în mai multe rânduri, problema teoretică și schitele instalațiilor experimentale ce urmau să confirme tehnic teoria. Apoi s-a perfectat un contract de cercetare.

— După cât timp?

— Trecuse aproape un an.

— Adică tocmai anul în care ar fi putut fi gata acele mașini. Ați respectat până acum termenele stabilite în cercetarea respectivă?

— Da.

— Cum decurge ea?

— Experimentările din etapele parcurse au confirmat prevederile, iar experimentarea instalațiilor esențiale va fi gata în câteva luni.

— Ce înseamnă aceste instalații?

— Sint, de fapt, noutăți absolute, cu o geometrie neobișnuită, create în așa fel încit să permită desfășurarea de procese conforme cu teoria, în condiții energetice net superioare tubului-virtej (Ranque).

— Pentru ce v-ați tulburat încă liniștea cercetării, dar, iată, revista sovietică „Tehnica molodioji”, din noiembrie 1983, vorbește despre aceeași descoperire anunțată, repet, de frații Stănășilă în România, la 2 aprilie 1982 în revista FLACĂRA, prezentând-o ca pe o realizare („cu mare viitor”) a unui întreg institut de conversie energetică, vizind prioritatea.

— Da, știm. Vă referiți la pasajul care, pe românește, sună așa: „Dacă separarea componentelor fierbinți ale aerului de cele reci (moleculelor rapide de cele lente) cu ajutorul demonilor maxwellieni care deschid, în vase cu pereți despărțitori, uși în fața moleculelor rapide era imposibilă, iată, cu ajutorul turbinei-virtej, în cercetarea căreia merite mari are membrul institutului ENIN, A.I. Ararov, aceasta s-a realizat. Este vorba de un dispozitiv-figurată în care se introduce aer obișnuit în virtej, iar în afară ies două jeturi — fierbinte și rece. În fața acestei turbine fără părți mișcătoare se află un mare viitor. Se consideră că, folosind principiile «pompelor termice» coeficientul de transformare a energiei în astfel de dispozitive poate fi mai mare decit unitatea».

— Ați citit?

— Da, poate noi am fost chiar mai reținuți. Oricum, prioritatea teoriei ne aparține și, în mod firesc, ne-o apărăm, mai ales că nu mai este de mult doar o problemă personală a noastră. Ideile, descoperirile și munca noastră sint închinată oamenilor acestui pământ și binelui lor. Urăm tuturor celor interesați de ele să le folosească și cu înțelepciune și cu generozitate, dar, aproape cum spunea cronicarul, bucuroși sintem noi de succesele altora însă nu în dauna noastră. Tocmai de aceea considerăm util să publicăm cit mai repede posibil teoria în detaliu necesare și suficiente pentru ca orice bun profesionist al domeniului să o înțeleagă și s-o poată valorifica. Așa incit, chiar dacă unora le va părea în afara canoanelor, a uzanțelor academice, și dat fiind că noi considerăm că problema depășește interesele oricărei colectivități restrinse, ea implicind în fond interesele și prestigiul Țării, cutezăm să solicităm revistei FLACĂRA publicarea textului respectiv.

— După timpul scurs de la momentul de revelație pe care vi l-a prilejuit noutatea, ați putea privi cu un pic de detașare, ba, dacă nu cer prea mult, chiar din unghi filozofic zorii epocii energiei moleculare pe care ați deschis-o?

— Este adevărat că ne-am obișnuit cu intrarea în era energiei moleculare — și în curind vor fi stabilite prin cercetare condițiile cele mai avantajoase de aplicare — dar detașarea pe care o cereți nu e ușoară. Ceea ce putem spune este că Natura realizează cu discreție pentru marele ei echilibru, la scară cosmică, asemenea separări de energii moleculare, infirmind „moartea termică a universului”.

— Cam ce a însemnat pentru dumneavoastră munca de până acum?

— De doi ani, tot timpul nostru liber și chiar dincolo de el, viața noastră a fost, de fapt, această cercetare.

— Pe cine ați avut alături mai cu seamă?

— Ne-au sprijinit mulți. Unii discret.

— Dintre elogiile primite până azi, care v-a încălzit mai tare?

— Unul anonim, nu știm cine l-a formulat. A zis așa: „Dacă treaba asta se poate face, ăștia o fac.”

— Acum, în pragul Anului nou 1984 și în pragul erei energiei moleculare, urăm ca acest an și această epocă să deschidă oamenilor posibilități noi de a trăi în pace și bunăstare pe planeta Pământ, iar fraților Stănășilă le urăm tot succesul la care îl îndreptățește descoperirea lor.

Oh, zăpadă a copilăriei / te-ai topit ca zahărul... — Petru Vintilă

a fost deschisă de români

Prioritate românească

• Eronat s-a crezut că se consumă ceva care se conservă •

Dacă înțelegeți, e foarte simplu!

Publicăm mai jos textul comunicării fraților Stănășilă :
SEPARAREA DUPĂ VALORI A ENERGIEI CINETICE
MOLECULARE ESTE IMINENTĂ

Repartiția moleculelor unui gaz între vitezele de agitație termică este bine redată de cunoscuta relație a lui Maxwell. Dacă printr-un mijloc oarecare gazul ar putea fi împărțit în componente care să conțină numai moleculele cu vitezele cuprinse între anumite valori, se poate calcula temperatura T a fiecărei componente (știind că energia cinetică medie de translație a moleculelor este $3kT/2$; k = constanta lui Boltzmann). Cu particularitatea că moleculele diferitelor componente își schimbă mereu vitezele și trec frecvent dintr-o componentă în alta, oricare gaz reprezintă un permanent amestec de două sau mai multe mase cu temperaturi diferite, fiecare cu valori statistic constante ale masei, ale vitezei medii pătratice și ale temperaturii. Spre exemplificare, oricare specialist poate calcula că 61% din aerul aflat la +15°C are temperatura de -130°C, iar restul de 39% are +240°C sau că 43,34 și respectiv 23% au -170, +15 și +355°C etc. În aerul atmosferic, ca și în oricare alt gaz, coexistă surse de căldură cu temperaturi diferite. Procesele la nivel molecular au un pronunțat caracter aleator care, macroscopic, este practic continuu și așa îl com considerăm.

Dacă am dispune de o posibilitate de a ordona spațial distribuția energiei cinetice a moleculelor unui gaz, prin intermediul lui vom obține din oricare substanță surse de căldură la temperaturi diferite, cu respectarea strictă a ambelor principii ale termodinamicii: primul deoarece energia se conservă (temperatura amestecului componentelor este cât cea a gazului), iar al doilea fiindcă neuniformitatea temperaturilor componentelor gazului nu se creează ci preexistă; sursele considerate până acum monoteme nu sînt monoteme în intimitatea lor. Perspectivile separării energiilor cinetice mari ale moleculelor unui gaz de cele mici au și astăzi aceeași șansă nulă dacă s-ar baza pe activitatea unui demon ca acela izestrat în urmă cu peste 100 de ani de către Maxwell cu însuși miraculoase; în stadiul actual se produc dispozitive ultraminiaturizate, capabile de performanțe excepționale, dar unele care să execute sarcinile demonului lui Maxwell sînt o imposibilitate certă, deoarece ar fi prea mari dacă nu ar avea dimensiuni moleculare (ar acționa asupra unei colectivități haotice de molecule și nu asupra unei molecule), cînd ar fi prea mici pentru a fi mai precise (ele însele fiind supuse agitației termice). Funcțiile unei mari mulțimi de demoni pot fi însă îndeplinite, așa cum vom arăta, de un cîmp adecvat de forțe cu măriri progresiv crescătoare în lungul liniilor de cîmp care să fie curbe stabile, neînchise în limitele volumului ocupat de gaz. În punctul de abscisă x (măsurată de la o origine fixată pe linia de cîmp), oricărei molecule i se imprimă o accelerație A crescătoare progresiv cu x ($d^2A/dx^2 > 0$). În orice microzonă, o moleculă cu viteza termică v este însoțită (simultan sau aproape simultan) de o alta cu viteza $-v$ (gruparea în perechi a moleculelor, conformă cu haosul molecular, simplifică prezentarea și calculul). La separarea de energii cinetice moleculare preconizată poate participa numai proiecția v_a a vitezei v pe direcția accelerației A . Oricărei valori $v_a > 0$ (în sensul crescător al lui x) îi corespunde o alta $-v_a$. Ciocnirile dintre moleculele determină noi repartiții ale aceluiași viteze; vitezele v_a și $-v_a$ se regăsesc la alte molecule, care continuă mișcarea paralel cu linia de cîmp pe care ar fi avut-o moleculele pe care le-au ciocnit; durata ciocnirii fiind neglijabilă în raport cu durata de zbor între două ciocniri consecutive, se formează două „echipe de ștafetă”, una într-un sens și alta în celălalt, în care ștafeta ($\pm v_a$) se predă fără a fi afectată. Dependența de timpul t a absciselor x_+ și x_- ale unei perechi de molecule cu vitezele inițiale v_{a0} și $-v_{a0}$, supuse unei accelerații A crescătoare progresiv cu x , este redată prin linii continue subțiri în figura 1 (unde ca reper pentru trasarea curbelor $x=x(t)$ se prezintă prin linii punctate situațiile cu $A=0$ și respectiv A = constantă nenulă). Distanța parcursă într-un timp t de molecula cu viteza v_{a0}

(de fapt de șirul de molecule care preiau ștafeta de la prima) este diferența $\Delta x_+ = x_+ - x_0$. Cu cit v_{a0} este mai mare, cu atît mai mare este Δx_+ și deci cu atît mai mare este accelerația A a moleculei, fapt care contribuie la accentuarea creșterii lui Δx_+ . În același timp x molecula cu $-v_{a0}$ este deplasată spre valori x mai mici ca x_0 , cu valori inferioare pentru A ; cu cit v_{a0} este mai mare, cu atît mai mare este modulul deplasării Δx_- și deci cu atît mai mică este accelerația moleculei, atenuindu-se astfel împiedicarea creșterii în modul al lui Δx_- . Efectul combinat al accelerației progresiv crescătoare cu x și al vitezei v_{a0} nu este același pentru Δx_- și Δx_+ ; este firesc ca efectul să depindă de v_{a0} , dacă accelerația A îndeplinește anumite cerințe. Această dependență este însă utilă numai dacă deplasarea $\Delta x_c = (\Delta x_+ + \Delta x_-)/2$ a centrului de masă al celor două molecule-pereche este influențată de v_{a0} , singura posibilitate ca redistribuirea energiilor cinetice moleculare în spațiul ocupat de gaz să permită selectarea lor după v_{a0} . În figura 2 se redau curbele $x=x_+(t)$, $x=x_-(t)$ și $x=x_c(t)$; pentru perechea 1 de molecule prin linie punctată, iar pentru perechea 2 prin linie continuă (am considerat $v_{a01} > v_{a02}$). Deplasarea relativă a perechii 2 este $l_{12} = \Delta x_{c1} - \Delta x_{c2}$. Condiția ca gazul să continue să ocupe volumul care i-a fost rezervat impune deplasarea centrului de masă al unei perechi oarecare de molecule numai pe distanța $l = \Delta x_c - \Delta x_{cm}$, Δx_{cm} fiind media deplasărilor Δx_c ale tuturor moleculelor gazului. Nenumăratele ciocniri fac ca orice v_a să treacă prin aceleași valori cuprinse între 0 și v în orice microzonă. Un exercițiu ușor de calcul integral arată că simetria sferică a vitezei termice v , în lipsa oricărei direcții preferențiale, implică pentru media proiecțiilor v_a pe direcția accelerației A valoarea $v/2$. Cunoșcînd dependența deplasării Δx_c de v_a și deci de v , se deduce formula (1) (din centralizatorul de formule și figuri).

Dacă $A = c + c'x$, unde c, c' sînt constante, cu c' pozitivă și dacă pentru $t=0$, $x=x_0$ și $\dot{x}=v_a$, atunci rezultă (2); în acest caz avem $d^2A/dx^2=0$, situație în care Δx_c nu depinde de v (deși Δx_+ , Δx_- depind), iar $l=0$ și nu este posibilă nici o discriminare după v a energiilor cinetice ale moleculelor. Dacă toate perechile de molecule tind să aibă aceeași deplasare Δx_c și deplasarea lor (a întregii mase de gaz) nu este permisă de condiția ca gazul să ocupe un același anumit spațiu, atunci singura manifestare constă în instaurarea unui nou cîmp de presiuni mai crescătoare în sensul deplasării Δx_c decît ar fi fost cu $\Delta x_c = 0$. Au loc relațiile (3), unde \dot{A}, \ddot{A}, \dots sînt derivatele accelerației A în raport cu timpul la momentul inițial; prin calcul direct, rezultă (4), unde A', A'', \dots sînt derivatele în raport cu x . Unele calcule preliminare

$$(1) \quad l \approx \frac{d}{dv} (\Delta x_c)_m \cdot \Delta v$$

$$(2) \quad \begin{cases} \Delta x_{\pm} = (x_0 + \frac{c}{c'} \pm \frac{v_0}{\sqrt{c'}}) e^{\pm \sqrt{c'} x} + (x_0 + \frac{c}{c'} \mp \frac{v_0}{\sqrt{c'}}) e^{-\sqrt{c'} x} - x_0 \\ \Delta x_c = (x_0 + \frac{c}{c'}) \cdot \text{ch}(\sqrt{c'} x) - x_0; \quad l = 0 \end{cases}$$

$$(3) \quad \begin{cases} \Delta \dot{x}_{\pm} = x_0 \pm v_0 z + \frac{A_0 z^2}{2!} \pm \frac{\dot{A}_0 z^3}{3!} + \frac{\ddot{A}_0 z^4}{4!} \pm \dots \\ \Delta x_c = x_0 + \frac{A_0 z^2}{2!} + \frac{\dot{A}_0 z^4}{4!} + \dots \end{cases}$$

$$(4) \quad \dot{A}_0 = v_{a0} A'; \quad \ddot{A}_0 = v_{a0}^2 A'' + A A'; \quad \ddot{\ddot{A}}_0 = v_{a0}^3 A''' + v_{a0} (3 A A'' + A'^2) \text{ etc.}$$

$$(5) \quad \dot{A}^{(n)} = v_{a0}^n A^{(n)}$$

$$(6) \quad \Delta x_c = x_0 + \frac{A_0 z^2}{2!} + \frac{v_{a0}^2 A'' z^4}{4!} + \dots; \quad l = \frac{v z^4}{24} [A'' + \frac{(v_0)^2}{60} A'' + \dots] \Delta v$$

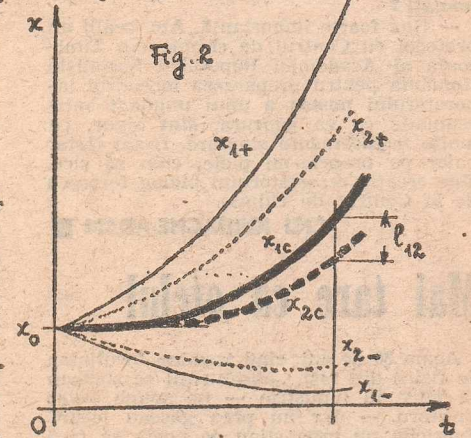
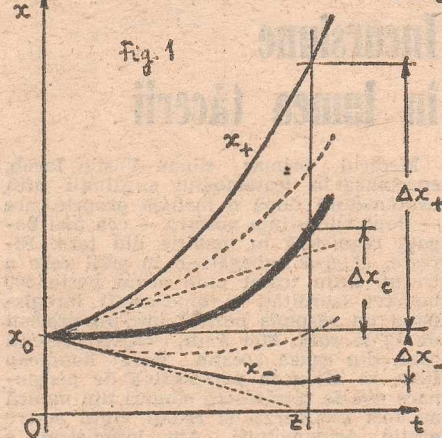
$$(7) \quad l \approx \frac{v z^4 \cdot A'' \cdot \Delta v}{24}$$

$$(8) \quad \bar{A} = 2a \text{ grade}$$

$$(9) \quad E = N_c \int_{x_0}^{x_{\max}} m \cdot A \cdot dx + N_r \int_{x_0}^{x_{\min}} m \cdot A \cdot dx = m_c A_{mc} \Delta x_c - m_r A_{mr} \Delta x_r$$

$$(10) \quad \Delta S = \Delta S_c + \Delta S_r = n_c (C_p \ln \frac{T_c}{T_0} - R \ln \frac{p_c}{p_0}) + n_r (C_p \ln \frac{T_r}{T_0} - R \ln \frac{p_r}{p_0}) \geq 0$$

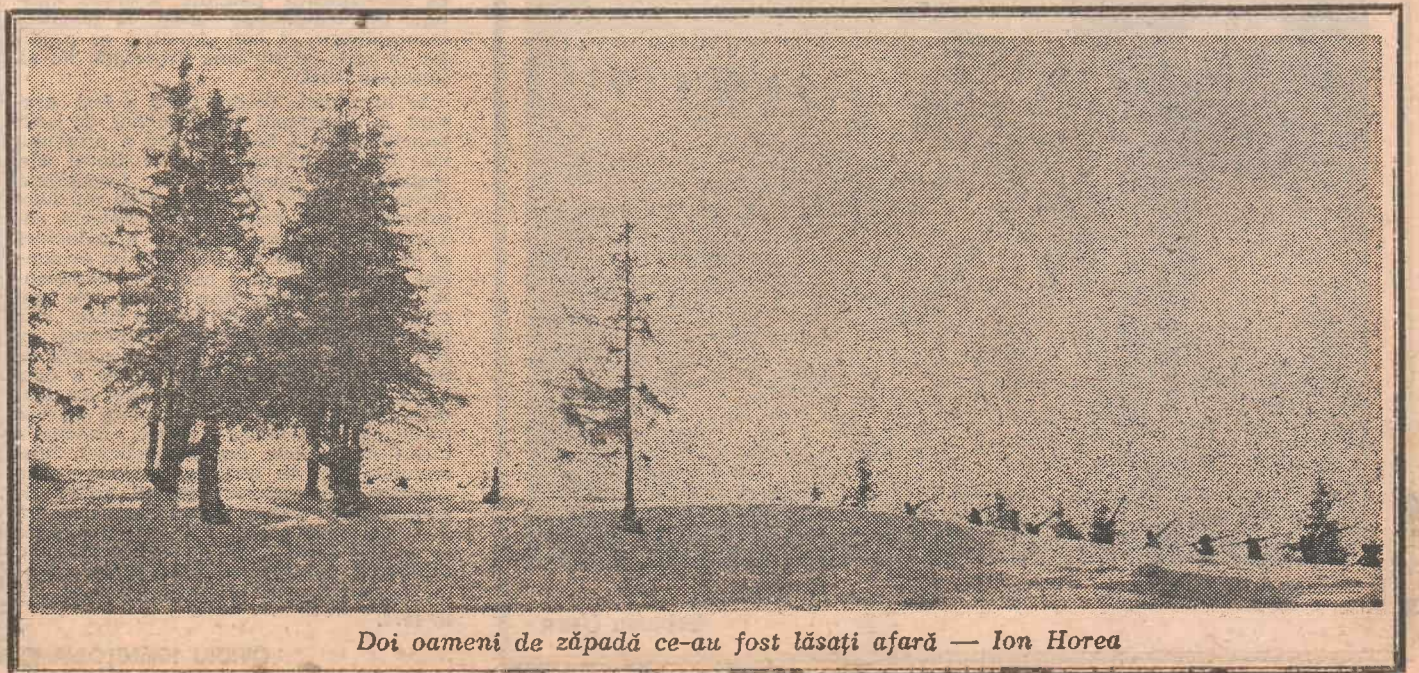
$$(11) \quad \left(\frac{T_c}{T_0}\right)^{n_c} \left(\frac{T_r}{T_0}\right)^{n_r} \geq \left[\left(\frac{p_c}{p_0}\right)^{n_c} \left(\frac{p_r}{p_0}\right)^{n_r}\right]^{R/C_p}$$

arată că într-o primă aproximare se poate considera variabilă relația (5) și rezultă (6). Creșterea relativă medie a vitezei inițiale v_{a0} (raportată la v_0) nu depășește 20%, astfel că am acceptat că $v_a \approx v_{a0}$ și $v \approx v_0$. În unele situații speciale (de exemplu, la separarea unui gaz cu masa moleculară relativă mare, într-un proces aproape izoterm, cînd A și derivatele sale au valori foarte mari) sînt suficienți primii cîțiva termeni ai seriei care exprimă l . Respectînd doar ordinul de mărime al necunoscutelor și cu o acoperire pe care o evaluăm pînă la 100% pentru timpul z de separare, adoptăm relația (7). Din cele prezentate rezultă că atîta timp cit sînt mai rapide, moleculele au

prioritate de deplasare în sensul pozitiv al abscisei x , iar dacă devin mai lente decît media moleculelor, ele se deplasează în sens contrar (formula 7 arată că l și Δv au același semn). Nu se separă deci moleculele (care își schimbă viteza după fiecare ciocnire), nu se separă aceștia nenumărați purtători de energii cinetice pe distanțe și durate infime, ci energiile cinetice mari se propagă într-un sens, iar cele mici în celălalt. În avalul liniilor de cîmp se concentrează molecule rapide, iar în amonte lente, ca ultiimi purtători ai energiilor cinetice respective. Deci în avalul liniilor de cîmp ale accelerației A se

(Continuare în pag. 22)

Doi oameni de zăpadă ce-au fost lăsați afară — Ion Horea

Inteligență
românească
în acțiune

Să ne cultivăm, să ne protejăm ideile

• Vești bune de la Timișoara • Ce își mai dorește un inimos medic sibian •

Laboratorul „Alcis“ funcționează

— Alo, Timișoara? Ce mai faceți, doctore Ionel V. Dinn? Ce se mai aude cu alergenii dumneavoastră?

— Am deschis, de o lună, laboratorul de microproducție „Alcis“, în strada Grigorescu nr. 1. Deschis în colaborare cu Spitalul județean și Centrul de igienă și sănătate publică Timișoara. Producem și livrăm, deocamdată, trei dintre alergenii noștri brevetati și pe care revista „Flacăra“ i-a susținut, fapt pentru care vă mulțumim. Au primit, în sfârșit, avizele necesare de la Comisia pentru controlul de stat al medicamentului Acarienii, Candida și Mucegăiurile, trusă completă, atît pentru diagnostic, cit și pentru tratament.

— Tot la fel vin bolnavii din toată țara la dumneavoastră? S-a reglementat ori nu sistemul firesc de comandă din partea oficiilor farmaceutice pentru ca pacienții să găsească alergenii la farmaciile din județele lor?

— În parte da, în parte nu. Multe oficii, precum Iași, Constanța etc., care au fost multă vreme nereceptive la produsele noastre, le comandă. Bucureștii nu refuză în continuare, dar nu din lipsă de receptivitate și interes a oficiului farmaceutic, ci pentru că, ni se spune, nu există solicitări din partea unor medici și clinici. Capitala continuă să dea bolnavilor rețete cu alergeni din import de mii de lei, dar pacienții îi cam evită, venind în exod la Timișoara. La mine acum e sezon: am început tratamentele pentru cei cu alergii la polenuri, pentru ca anotimpul florilor să-i găsească desensibilizați.

— Scurt, foarte scurt, doctore. Alte noutăți?

— Una foarte importantă. Am iscălit un protocol cu Centrul de chimie din Timișoara al Academiei Republicii Socialiste România pentru prepararea în cadrul laboratorului nostru a unui unguent anti-reumatic ce va concura, sînt sigur, cu multe medicamente similare. L-am testat chiar pe propria-mi piele, cum se zice. Este creația cercetătorului biolog Iercescu de la Centrul de chimie.

CICI IORDACHE-ADAM

Mai tare ca oțelul

Acum 30 de ani, cînd termina facultatea de fizică din Iași, „absolvenții se zbăteau să intre în industrie — ne spune Petre Croitoru — dar nu prea găseau locuri. Fabricile nu prea știau ce poate să facă un fizician în producție“. Lucrurile acum s-au inversat, dar asta e o altă chestiune. Fizicianul Petre Croitoru neavînd încotro

a ajuns, în cercetare, la Institutul central de fizică de pe platforma Măgurele, cam prin vremea cînd fizica românească punea la punct, simultan cu primele cercetări mondiale, laserii. Acolo s-a format, și-a desăvîrșit formația profesională. Astăzi, este șeful laboratorului de plasmă și optică, precum și autorul mai multor invenții importante prin care fizica pune la îndemina industriei tehnologii excepționale. După ani, își regăsește vocația — de a fi aproape de industrie. Autorul instalației de nitrurare ionică — INID — de concepție originală românească, o tehnologie fină de durificare a unor piese pentru construcția de mașini prin descărcări în gaze, procedeul pe care îl deține în lume o singură firmă — Klöckner Ionon — din R.F.G., și despre care am scris în numărul nostru din 15 august, pune la îndemina industriei noastre un alt procedeu de virf pentru durificarea unor piese metalice. Borurarea. Procedeul pentru care lumea cheltuiește de 20 de ani și mai cheltuiește încă multă inteligență, bani, forțe materiale și de cercetare. „Procedeul Croitoru“ este comunicat aproape simultan — și independent — cu prima realizare pe plan internațional ce a avut loc în S.U.A., la firma Hughes. Materialul obținut se cheamă „Pulbor“ și s-a materializat în durificarea unor sape de foraj la mare adîncime și în roci foarte dure, care pînă acum se realiza din stelit, un aliaj adus din import și nu chiar cu performanțele cele mai înalte, cerute de tehnica actuală a forajelor. Testate în Șcheia Boidești, sapele durificate prin borurare tip Croitoru au dat rezultatele așteptate. O veste de ultimă oră ne aduce la cunoștință că reputata uzină de utilaj petrolier românesc de la Ploiești le-a introdus în fabricație.

C.I. ADAM

Incursiune în lumea tăcerii

Medicul primar sibian Vasile Iacob, specializat în tratamentul surdității prin acupunctură după o metodă proprie, are — după cunoștința noastră — cea mai bogată cauzistică în materie din țară. Fierște, el și-a îmbogățit-o în anul care a trecut. „Am tratat pînă acum peste 500 bolnavi (surdități și hipoacuzii) înregistrînd un răspuns pozitiv într-un procent de 70 la sută. Mai mult, cîțiva pacienți care, din cauza acestui grav handicap fizic, se aflau în perspectivă de pensioanare sau se retrăseseră singuri din muncă au fost recuperați și redată vietii active grație acupuncturii. Am înregistrat, e drept, și unele eșecuri (fapt destul de obișnuit în orice fel de tratament medical), dar în majoritatea cazurilor, bolnavii

nu numai și-au recîștigat, parțial sau total, auzul, dar și-au sinușit sporită capacitatea de muncă și au redobîndit starea de confort general.

Inconvenientul major, constatat și în 1983 de către doctorul Vasile Iacob, a constat în imposibilitatea practică de a finaliza tratamentul în surditățile grave și mijlocii, care implică un număr mare de ședințe și necesitatea respectării pauzelor de zece zile între ele; se adaugă distanțele mari pe care bolnavii trebuie să le parcurgă de fiecare dată din diferite colțuri ale țării pînă la Sibiu, precum și, inexplicabil, neacordarea de concedii medicale pentru astfel de tratamente. Toate aceste dificultăți îi obligă pe mulți bolnavi să „abandoneze“ la jumătate de drum. Înființarea de cabinete de acupunctură cu profil ORL cel puțin, pentru început, în cîteva mari orașe ar scuti bolnavii de pierderea de timp și de cheltuielile legate de deplasări periodice la Sibiu. Iată, așadar, ce își dorește inimosul medic sibian — și ce dorim și noi — pentru anul ce vine.

LIONEL NIȚESCU

Motorul „Milu“

Zilele acestea a intrat în probe de stand cel de al 3-lea motor axial (generația a III-a), conceput, proiectat și realizat la Institutul de motoare termice de către inventatorul Petru Milu. Plesă de mare originalitate, cu performanțe și soluții constructive înegalate pe plan mondial, motorul „Milu“ a fost brevetat și în străinătate: Anglia, Franța, R.F.G., Austria, Elveția, Suedia, U.R.S.S., Japonia, Luxemburg și se află în curs de brevetare în Statele Unite ale Americii.

Motorul se caracterizează, în principal, prin puteri mari la gabarit și greutate redusă. Acest lucru îl recomandă pentru multiple utilizări, în aviație, pentru autovehicule terestre sau ca factor propulsor în diferite ambarcații. Pînă în prezent performanțele s-au dovedit la înălțimea așteptărilor. După modelul funcțional, care a trecut cu bine examenul de verificare a mecanismelor, modelul funcțional își propune să verifice consumul și creșterile de putere. Urmează realizarea prototipului, propus să suporte încercările pentru omologare și, în sfârșit, executarea seriei zero, care va fi supusă tuturor probelor practice în teren.

Mai multe amănunte, la data cînd motorul „Milu“ va intra în dotarea aviației sau a altor vehicule cu autopropulsie. Oricum, el se dovedește încă de pe acum una dintre cele mai originale creații pe plan mondial în domeniul motoarelor cu ardere internă.

Homeosiniatria

A fost un an bun, apreciază însuși dr. Teodor Caba, șeful secției de acupunctură (singura din țară) de la Spitalul orașenesc Călan, județul Hunedoara. Argumente? Mai întii că, sprijinit plenar de organele locale, doctorul Caba și-a continuat în tihnă activitatea, tratînd — prin acupunctură, homeopatie sau homeosiniatrie (vom explica îndată) — un număr mereu în creștere de bolnavi, sosiți din toate colțurile țării. Fără a intra în detalii (vom reveni), să amintim că la Călan, prin metodele doctorului Caba, cel mai adesea noi, originale, plasate la granița dintre homeopatie și acupunctură, aceasta fiind și definiția homeosiniatriei, sînt învinse tot felul de maladii grave, ca encefalopatii infantile, scleroze multiple etc, tratîndu-se acolo, cu rezultate încurajatoare, și boli genetice, cu condiția ca gena să fie doar represată, nu să lipsească total.

În luna mai, Teodor Caba a fost prezent la Congresul internațional de acupunctură de la Sofia, unde a prezentat mai multe comunicări, una dintre ele, realizate în colaborare cu farmacistul Horia Bucur din Sebeș, stîrnind un mare interes. A fost vorba despre tratarea coxartrozelor (indeobște) prin acupunctură și gemmatrapie, metode care au evidențiat, în temeiul unei cauzistici abundente, rezultate terapeutice dintre cele mai eficiente. Tot în 1983, Teodor Caba și-a publicat, de data aceasta împreună cu fiul său Marius, student al Facultății de medicină din Timișoara, cea de a opta carte, intitulată „Homeosiniatrie“ de fapt dezvoltarea ideilor sale mai vechi privind medicina energetică („prima funcție a organismului este cea energetică“), idei anunțate încă în 1973, în „Introducere în practica acupuncturii“, primul volum de socialitate tipărit la noi. În paranteză fie spus, Teodor Caba și-a trecut numele și pe cea dintii carte de homeopatie din literatura noastră de specialitate, „Elemente de practică homeopatică“, apărută în 1976.

OVIDIU IOANIȚOIA

Dacă înțelegeți, e foarte simplu

(Urmare din pag. 21)

grupează gaze calde, iar în amonte rece, din gazul care inițial avea o temperatură medie uniformă.

Prezentăm acum un cîmp de forțe care îndeplinește cerințele realizării separării după valori a energiilor cinetice moleculare. Considerăm un volum ocupat de un gaz real în care, printr-un mijloc oarecare, densitatea ρ este neuniformă. Asupra moleculelor dintr-un volum elementar Sdx , mîrginit de două porțiuni (de arie S) ale unor suprafețe de nivel ale densității, înfîntezim apropiate (la distanța dx), acționează o rezultantă dF a forțelor de atracție intermoleculare, datorată diferenței de concentrații de molecule între cele două regiuni separate de volumul elementar considerat. Excedentul de presiune cauzat de forțele intermoleculare fiind notat cu p_{im} , rezultă că $dF = Sdp_{im}$. Pentru un gaz van der Waals avem $p_{im} = ap^2$, astfel încît $dF = 2aSdp$. În volumul Sdx cu masă $S\rho dx$ se află $S\rho dx/m$ molecule (m fiind masa unei molecule). Ca atare, forța care acționează asupra unei singure molecule este $dF / (S\rho dx/m) = 2\alpha m dp/dx$, iar accelerația la care este supusă molecula este dată de formula (8), unde α este una din constantele van der Waals. Această accelerație corespunde exigenței noastre dacă $1/\alpha$ crește progresiv în lungul liniilor de cîmp.

Considerațiile anterioare ne conduc la următoarea lege:

Într-un gaz, în lungul liniilor de cîmp ale gradientului densității, crescător nelinear cu distanța, forțele de atracție intermoleculare impun moleculelor o prioritate de deplasare în același sens cu gradientul, crescătoare cu viteza de agitație termică, ceea ce determină separarea energiilor cinetice moleculare mari de cele mici și deci divizarea gazului în două (sau mai multe) părți, una mai caldă și alta mai rece, cu respectarea ambeilor principii ale termodinamicii.

În diferite domenii ale științei s-au stabilit reguli, principii sau legi care particulează pentru domeniul respectiv ceea ce s-a generalizat prin cunoscutul precept „efectul se opune cauzei“: regula lui Lenz pentru electricitate, legea acțiunii și reacțiunii a lui Newton pentru mecanică, principiul lui LeChatelier pentru chimie etc. Constatăm că efectul se opune cauzei și în problema separării energiilor cinetice ale moleculelor: creșterea temperaturii în avalul accelerației A și scăderea în amonte tind să reducă densitățile mari ale gazului și să le crească pe cele mici, apropiînd de liniaritate variația densității gazului și prin aceasta să se reducă mărimea lui A . În gazul cald, ca și în cel rece rezultat din concentrarea de energii cinetice mici separat de cele mari, ciocnirile dintre molecule apropiate în timp distribuția vitezelor de cea maxwelliană, generîndu-se noi energii mici în gazul cald și mari în gazul rece; separarea încetează pe măsură ce raportul dintre temperatură și presiune (decî ρ) se uniformizează.

Separarea preconizată necesită participarea energiei E dată de formula (9), unde indicii c și r arată apartenența mărimilor din aceste relații la partea caldă sau rece; A_m este accelerația medie imprimată moleculelor de forțele van der Waals, m masa unei molecule, m_c (respectiv m_r) masa gazului cald (respectiv rece). Energia E poate fi foarte mică.

Procesele dintr-o instalație sînt plauzibile numai dacă se verifică relația $\Delta S \geq 0$. În cazul separării de energii cinetice moleculare, dacă se introduc n moli de gaz cu temperatura T_0 și presiunea p_0 și se scot n_c și n_r moli respectiv cu temperaturile T_c , T_r și presiunile p_c , p_r ($n_c + n_r = n$), pentru transformările din instalație, cunoscute sau nu, este necesar să fie îndeplinită relația (10). Din cele prezentate, rezultă însă că T_0 este media unor valori T_c și T_r cu T_{0c} mult mai mare decît T_{0r} , astfel încît scrierea corectă a relației de mai sus, cu notațiile uzuale, revine la condiția (11), care este îndeplinită. Separarea nu încalcă deci cel de al doilea principiu al termodinamicii, ci valorifică posibilitatea arătată în prezenta lucrare de a stratifica cu „consum“ de energie modest largul avantaj de energii moleculare ale fluideilor compresibile.

CORNELIU STANAȘILA
OCTAVIAN STANAȘILA

O pădure-i iarna, Iza mea / un drum cu sania, în copilărie
Tiberiu Utan

Frumusețea lumii vii

Inteligența
românească
în acțiune

• O premieră științifică: Vizualizarea unor structuri ale apei antagonice și ale celei biologice •

Dincolo de aparențe:

Florile apei

În prag de An nou 1984, primul nostru gând, adinc respectuos, se îndreaptă spre conducerea partidului și a statului, personal către tovarășul Nicolae Ceaușescu, conducătorul partidului și statului nostru, către tovarășa academician doctor inginer Elena Ceaușescu, prim viceprim-ministru al guvernului și președintele C.N.S.T., cărora noi, cei care activăm în cadrul acestui program științific și tehnologic, le datorăm întreaga recunoștință pentru sprijinul nemijlocit și încrederea care am fost onorați. De aceea, ne permitem a le dori, din tot sufletul, deplin succes în înaltele și istoricele dumnealor misiuni, fericire, sănătate și „La mulți ani!”

Există astăzi, în întreaga lume, un consens al cercetătorilor care se ocupă de fenomenele vieții. Acest consens, la care subscriem cu totul, a fost rezumat, sintetic și splendid, de către dr. Elisabeth Kubler-Ross, cunoscut medic-cercetător din Illinois (S.U.A.), în chipul următor: **„Trebuie să avem curajul de a deschide uși noi și a admite că instrumentele noastre științifice de astăzi nu mai sunt potrivite pentru noile cercetări... mai ales dacă dorim să-i ajutăm pe toți oamenii care au nevoie, mai degrabă, să cunoască decât să creadă”**.

Așadar, consecvenți cu acest principiu — motor al străpungerilor pe care omul le realizează prin bezna perdelelor care îi închid necunoscutul fără sfârșit, ne permitem ca, la încheierea unui an — 1983 — deosebit de bun pentru noi, în roade științifice și tehnologice, e drept, cu prețul unui efort ieșit din comun, să înfățișăm, din nou, prin mijlocirea revistei Flacăra, cîteva din ultimele structuri superbe — premiere științifice absolute — pe care ni le-au dezvăluit apa antagonică și apa biologică.

Dacă „Piramidele apei” (a se vedea

revista Flacăra nr. 48 din 1983) ne-au permis să formulăm doar timide aprecieri generale, acum, prin intermediul fotografiilor alăturate — obținute la microscop, într-un număr imens și perfect reproductibile! — sintem în măsură să propunem spre verificare tuturor colegilor din țară și din lume, deschiși noului și neafecțat de scleroza automulțumirii, o ipoteză științifică cu implicații majore, poate intuită și de alții, dar fără bucuria de a o vedea, ca și noi, cei doi români — subsemnatul și Gheorghe Lucai — care am avut șansa și poate inspirația de a descoperi spiralele, rozetele, piramidele și florile apei, confirmată în mii și mii de ipostaze concrete. Același banal sulfat de cupru — precum și alte substanțe care cristalizează, încorporând în structura lor molecule de apă — ne-a permis să repetăm, pe lama de microscop, ceea ce apa biologică și apa antagonică structurează în miliarde de miliarde de miliarde de celule vii, în fiecare secundă în întreaga lume vie. Să ne oprim deci, citeva clipe asupra unui foarte scurt rezumat al operei pe care o înfăptuiesc neconștient cele trei forme de apă, pentru a clădi frumusețea lumii vii.

Să fie oare aceste structuri mișcătoare, pingvine înghesuiți sau valuri staționare (foto nr. 1)? Am putea crede că sint și

ființe învăluite în mantale, îndreptându-se spre cine știe ce țintă. Nici una, nici alta: ne găsim în fața unor structuri pe care le-a realizat apa antagonică, într-o minunată arhitectonică proprie. Întă și floarea (foto nr. 2), cu petale cărnoase, parcă abia explodată din matca inflorescenței. Și apa structurată își continuă superbu-i joc oferindu-ne, în continuare, o jerbă extraordinară (foto nr. 3) și apol o rozetă magică (foto nr. 4) pe care a clădit piramide, frunze și flori, brațe de spirale și mai cite altele! În sfârșit, fereclic în dans al apei antagonice și biologice (foto nr. 5) se împlinește atunci cînd spiralele piramidale se închid — ca și pe un legendar covor persan — cuprinzînd în interiorul lor alte și alte spirale închise, așa cum se întimplă și atunci cînd se nasc celulele vii cu membrane, citoplasmă și organite.

A devenit limpede, stimați cititori, că întreaga lume vie, nesfîrșitele ei forme, structuri și frumuseți sînt, de fapt, rodul conlucrării, extrem de complexe, dintre organizator (codul genetic), apele structurale (tiparul concret) — antagonică, biologică și neutră — și elementele-suport (peste 60 de elemente chimice, împreună cu combinațiile lor, care participă la structurarea a tot ce este viu). Dacă apa antagonică și cea biologică nu ar exista,

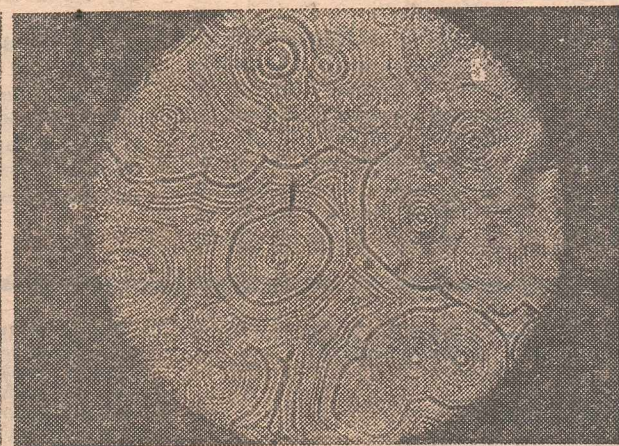
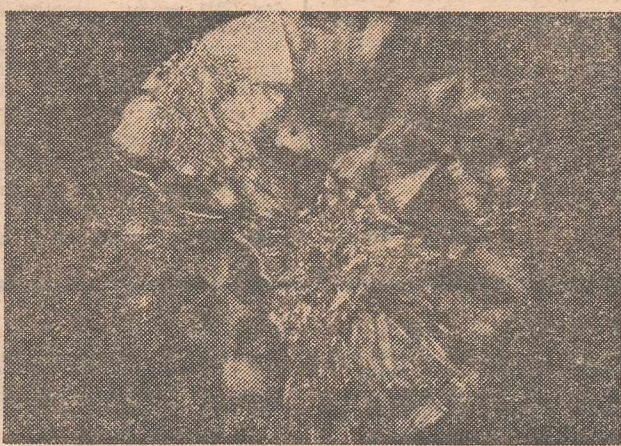
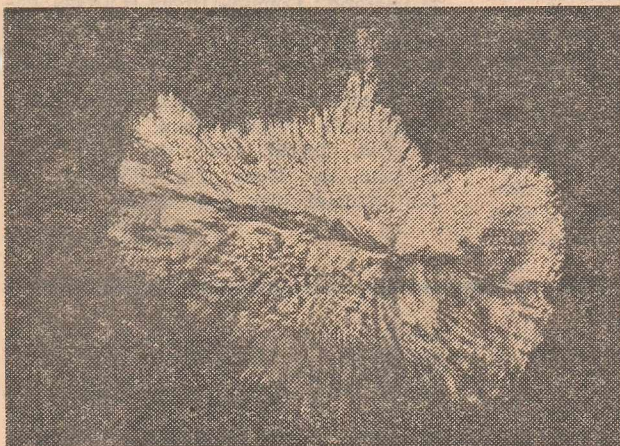
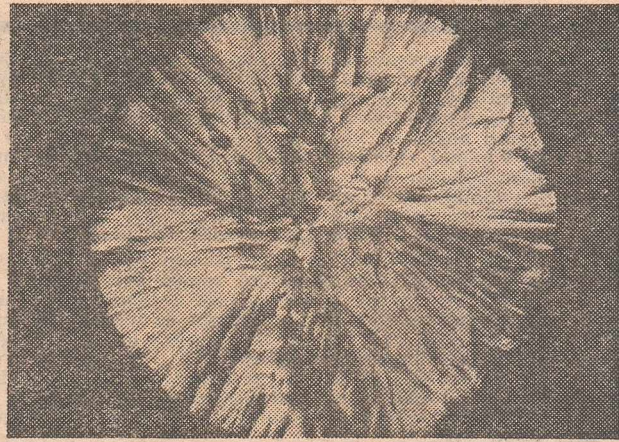
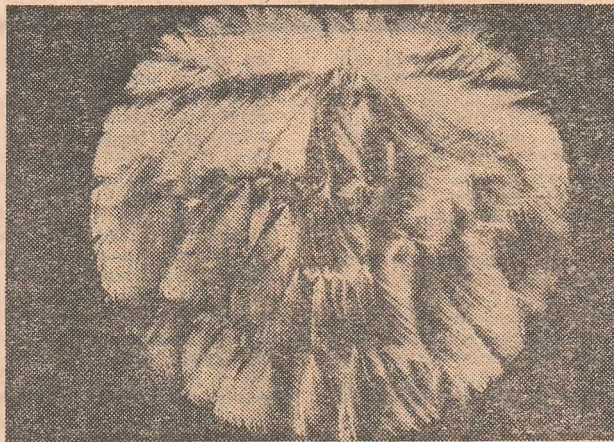
deci dacă apa nu ar avea, în anumite condiții, structuri specifice de la care pleacă viul, nu ar exista nici paleta infinită de structuri proprii vieții, nu ar fi apărut varietatea și infinita gamă de organizări superbe, de la molușcă și frunză, pînă la flori și oameni, după cum nu am fi existat noi înșine!...

Munca noastră din acest an a fost încurajată și sprijinită, neîntrerupt, de către conducerea C.N.S.T., Ministerului Industrii Chimice și Centralei industriale de medicamente-București, ca și de mulți alți colaboratori direcți, cărora ne îngăduim a le transmite, și pe această cale, bucuria unor împliniri și calde mulțumiri.

Un loc deosebit ocupă în gândurile și inimile noastre revista Flacăra, prin mijlocirea căreia am putut transmite prompt marelui nostru public o seamă de descoperiri științifice și tehnologice care se înscriu în grandioasa operă de clădire a omului nou și a unei lumi superioare.

Iar celor foarte apropiați, care ne-au suportat existența mai mult absentă, adesea perturbatoare, nervii încordați sau bucuriile explozive, nu avem altceva să le spunem decît „mulțumim cu dragoste și An nou fericit!”

Prof. dr. ION MĂNZATU

Miine-poimîine: Almanahul Flacăra — 1984

Mai greu, mai încet, mai tîrziu, dar pînă la urmă, adică în aceste ultime zile ale anului, Almanahul Flacăra este, totuși, prezent la înțînirea cu cititorii săi care, sîntem siguri, l-au așteptat cu aceeași nerăbdare ca și în anii trecuți. Va fi oare acest Almanah Flacăra la fel de bun precum cele din anii trecuți?! Noi zicem că da. Ba, mai mult decît atît, noi ne-nchemăm a zice că este mai bun. Dar adevăratul răspuns la această întrebare îl veți da dumneavoastră, stimați cititori și dragi oameni buni. Firește, vom fi de-a dreptul fericiți să aflăm că răspunsul dumneavoastră va confirma speranțele noastre, dar, pînă atunci, fără a exagera cîtuși de puțin, vă aducem la cunoștință că Almanahul Flacăra este, din punctul nostru de vedere, un almanah tînăr. Adică un almanah viu, curios, interesant, curajos, frenetic, echilibrat, vesel, sentimental, suav, sprintar, con-

secvent, intransigent, sobru, jovial, pontos, zbanghiu, incitant, informat, complet, total, insinuant, insidios, aluziv, tăios, coroziv, blind, gales, zimbitor, încrunțat, aspru, bărbătesc, sportiv, turistic, istoric, captivant, fascinant, fabulos, real, concret, exact, matematic, geometric, algebric, electronic, muzical, literar, dramatic, tragic, impecabil, excepțional, copilăresc, duios, sensibil, senzațional, terifiant, visător, politicoș, reverențios, demn, solemn, ferm și, ca să punem punct, frumos.

Dar pentru că, desigur, nu putem fi crezuți numai pe cuvînt, vă invităm să luați aminte asupra cîtorva din paginile almanahului:

• Ample fotoreportaje ilustrînd marile evenimente economice ale anului: Canalul Dunăre — Marea Neagră și Metroul • O sinteză cuprinzătoare în cronica politică a anului 1983 • Multiprețuitul și multiubitul poet Tudor Arghezi într-o postură mai puțin cunoscută, de diplomat • Marin Preda văzut și comentat de foștii săi

prieteni de copilărie, țărani din Siliștea-Gumești • O palpitantă relatare a curselor de formula 1 din acest an • Un senzațional fotoreportaj despre cei ce-nfrunță, cu sînge rece, riscul meseriei lor, cascadorii • O relatare asupra puciului ratat de Hitler în 1921 • Cazul și necazul Strömberg • Ultimele vești de pe frontul împotriva cancerului sub titlul „Chemăm în judecată cancerul” • Marile meciuri de șah ale anului în relatarea proaspetei campioane naționale de șah Margareta Mureșan • Tot despre șah, adică despre un copil teribil al acestui fantastic sport, Bobby Fischer • După Vietnam, de unde a relatat în calitate de reporter de front, Ilie Purcaru semnează un jurnal de călătorie în China • Memoriile lui Laurence Olivier, actorul ce s-a acoperit de glorie interpretîndu-l pe nefericitul prinț Hamlet al Danemarcei • În exclusivitate pentru revista noastră, un interviu cu „tatăl” comisarului Maigret, adică reputatul scriitor Georges Simenon • Un roman polițist, Dragoste la prima vedere, de Mickey Spillane • Grație memoriei unei benzi de magnetofon, cu Tudor Mazilu despre fotbal și fotbalisti • Un poem pe o coajă de nucă, de Fănuș Neagu • Ce e nou, în lume, pe piața automobilului • Caricaturi,

caricaturi, caricaturi • Despre surisul și tristețea monumentelor din Veneția, Katmandu și Philae • Jocuri, cuvinte încrucișate, umor • Eminescu, traducător al operei lui Hurmuzaki și oaspete al Olteniei • Anul sportiv internațional • Acupunctura între istorie și legendă • Anul arheologic 1983 • Din nou despre Decebalus per Scorilo • Hoști de mașini și lupta împotriva lor • O întrebare mereu la ordinea zilei: vă doriti o fată sau un băiat? • Un reportaj inedit din lumea ciobanilor din Apuseni: Mocanii • Cum s-a născut la Jibou o excepțională grădina botanică • Noi ipoteze despre lumea dăcilor • Un interviu cu Alberto Moravia • Victor Hugo, Eminescu și Goethe sub semnul aceiași mare sentiment numit totuși, iubirea.

Dar, prin titlurile de mai sus, nu înseamnă că am epuizat sumarul Almanahului Flacăra. Vă așteptăm în cuprinsul său alte și alte atractive pagini, intrucît Almanahul Flacăra este un almanah pentru toți, un almanah despre tot și despre toate.

Și, în loc de oricare altă încheiere, repetăm: vom fi de-a dreptul fericiți dacă, după ce-l veți citi, veți spune că Almanahul Flacăra 1984 este mai bun decît cele din anii trecuți. Dar, ca să-l puteți citi, trebuie să reușiți să-l cumpărați. Și ca să-l cumpărați, trebuie să-l solicitați la primele ore de la apariția sa.

VICTOR NIȚA

Mărturii-document, mărturii ale acelei generații eroice

65 de ani de la făurirea Unirii celei Mari — sărbătoarea unei țări care se afirmă prin voința de a trăi mereu liberă și suverană

„Sintem unul din cele mai vechi popoare ale Europei și cel mai vechi din sud-estul european. Strămoșii noștri, Dacii sau Geții, locuiau acest pământ cu optprezece veacuri înainte de Christos. Istoria nu le cunoaște altă patrie decât aceea în care trăiesc și astăzi urmașii lor. «Noi sintem de aici», în timp ce toți vecinii noștri au venit mult mai târziu în țările pe care le ocupă acum. Dar nu-i numai vechimea. Dacii sau Geții au fost și un popor de elită al antichității, pomenit cu laude chiar de la început de către «părintele istoriei», Herodot. (...) Sintem, în sfârșit, singurul popor din această parte a Europei care a izbutit să aibă o viață politică fără întrerupere, de la întemeierea statului până astăzi» — scrie marele istoric Constantin C. Giurescu.

De la Burebista la 1 Decembrie 1918, faptele cruciale și chiar cele mai obișnuite ale vieții poporului român sint dovezi prin veacuri (probate cu izvoare, documente și mărturii de necontestat) ale unității sale permanente între fruntariile teritoriului moștenit de la strămoși, apărat cu riuri de singe împotriva celor ce i-au rivnit de atâtea ori de-a lungul timpurilor, reușind doar, din vreme în vreme, să-l despartă în „țări” și provincii și principate aparte, dar niciodată să-l dizolve, să-l facă să dispară. Avind comun Totul — pământ, strămoși, limbă, cultură, artă, spiritualitate, idealuri. Popor pașnic dintotdeauna, și niciodată cotropitor, luptele sale de milenii și veacuri, de la cele mai crâncene,

cu armele în mîini și cu tributul celor mai aprige sacrificii, pînă la cele mai subtile și inteligente ale diplomației, s-au dat mereu și mereu pentru singurul și același țel. Un țel ce poate înălța orice popor. A fi. A trăi laolaltă. Liber, Suveran, Demn, Independent între fruntariile proprii sale țări. Apărîndu-și hotarele și ființa națională, nu o dată în istorie, a apărat cu trupul său existența și ființa altor popoare și țări.

Marii săi bărbați, mării săi principii și conducători nu au voit altceva prin faptele și actele lor decât ceea ce a voit poporul în fruntea căruia s-au ridicat.

1 Decembrie 1918 nu este astfel decât actul ce trebuia să vie. Actul Dreptății Istoriei. Nu oferit ea dar din partea cuiva din afară. Ci cucerit. Au murit pentru el milioane de români anonimi pe cîmpurile de luptă ale unei istorii de războaie, au suferit martirii săi, cei mai aleși fii ai săi. O istorie de eroi!

Anul 1983, cel de-al 65-lea an de la făurirea Unirii celei Mari, este asadar o sărbătoare a istoriei naționale, o sărbătoare a însăși ființei Poporului Român, Ea nu încapă în cuvinte, trăiește în suflete. Ea nu se exprimă în fraze, trăiește în faptele românilor de azi. Care își zidesc o patrie puternică, unită, a dănuirii, a permanenței sale în timp și în spațiu. O Românie care se afirmă prin voința de pace, prin voința de bine a tuturor și a sa, prin voința de a trăi mereu liberă și suverană la ea acasă.

C.I. ADAM

Ecoul unui cîntec

Dezorganizîndu-se serviciul medical și de asistență socială, Consiliul Național Central a trebuit să intervină adeseori și în acest sens; din însemnările pe care le am de la Marea Unire, constat că doctorului Hincu, medic arhidiecezan, i s-a dat ordin să plece la Roșia, fiind acolo foarte mulți morboși care aveau neapărată nevoie de ajutor. Farmacistului Schiessel i se da ordin să dea săracilor medicamente gratuit. În mai multe cazuri, celor săraci li s-au dat ajutoare bănești. În Blaj ființa un spital militar cu vreo 300 de paturi, ocupînd școala și internatul de fete. Spitalul Kamenica. De la începutul lui noiembrie, personalul spitalului, în majoritate croat și ceh, precum și bolnavii care mai puteau umbla, au început să plece. Consiliul Național a trebuit să intervină în îngrijirea bolnavilor, în asigurarea inventarului spitalului, pe care l-a predat apoi armatei române. Pe la mijlocul lui noiembrie n-au mai rămas în spital decât vreo 20-30 de bolnavi și răniți care n-au putut pleca. În ziua de 16 noiembrie am fost martorul unei scene pe care nu mă lasă inima să nu o amintesc: a sosit în gara Blaj un tren sanitar al Crucii Roșii, care stringea, din spitalele auxiliare, bolnavii imobilizați, și îi ducea către alte spitale mai mari și mai organizate. Cîteva vehicule, rechiziționate în grabă de oamenii Consiliului Național, primeau pe bolnavii scoși din spital și îi duceau la gară. Atunci a apărut, adus pe o brancardă, acoperit cu o pătură, singurul român pe care îl știam rămas în spital. Un glonț

și sfărîmase șira spinării și de luni de zile zăcea paralizat în pat, fără să vadă cer și soare. Înainte de a-l așeza în căruță, brancardierul a coborît patul în poarta spitalului. Deodată, pe fața suptă și galbenă ca ceara a omului s-au deschis doi ochi mari, mirați. După atîtea săptămîni de umbră, vedeau deodată piața mare a Blajului, inundată de soarele de toamnă și de steagurile românești care fluturau din turnurile catedralei și din toate casele din jur. Cu vădită efortare omul s-a ridicat puțin în coate și a rămas uimit cînd a privit în jur. Din ochi i-au izvorit lacrimi și dintre buzele întredeschise s-a strecurat, înții abia auzit, apoi tot mai tare străvechiul nostru cîntec: „Trei culori cunosc pe lume, / ce ne sint de-un scump odor...” A fost apoi ridicat în car. Carul a pornit domol, în cîntecul de biruință care pentru cîteva clipe a învins durerea; a disoărut după colțul străduței, cînd au mai venit pînă la noi, abia auzit, ca din pragul altei lumi, nemuritoarele cuvinte de testament românece: „Iar cînd fraților m-oi duce / de la voi și-o fi să mor / Pe mormaint atunci să-mi puneți / mîndrul nostru tricolor”. Lîngă mine, părintele Ștefan Roțianu și-a sters din barbă lacrimile siroite acolo, și n-a putut să-mi răspundă la cuvintele mele murmurate de pieptul strîns de tristețe: „Oare va fi cine să implinească această supremă dorință a sărmanului Vasile Luca, scos de viltocul războiului din satul lui, Sinpetru Brașovului?” Cred că oamenii de suflet și de bine s-au găsit ca să-i implinească visul!

IONEL POP

Drumul spre Alba Iulia

De la Arad ne-a sosit proclamația dată de Consiliul Național Român, prin care eram invitați, toți românii din Transilvania și părțile unghurene, să mergem, care putem, la Alba Iulia, pe data de 1 Decembrie 1918, pentru a declara în fața întregii lumi că: „Toți locuitorii Transilvaniei și ai locurilor ce ocupăm, ne unim cu țara, cu patria mamă România, și nu mai recunoaștem granița trasată vremelnice de dușmanii pe Carpați, între frații de același neam”. În chemare se spunea:

„Românii din toate părțile Transilvaniei și din părțile unghurene să veniți prin delegați, ori pe cercuri teritoriale, individual ori cum puteți, călare, pe jos, cu căruțele, în cete, prin văzduh, prin orice vehicule, cu trenul, la Alba Iulia pe 1 Decembrie 1918, unde declarăm unirea Transilvaniei cu patria mamă România!” Astfel s-au ales 20 de delegați din comuna Solovăstru, județul Mureș, care să reprezinte comuna noastră la serbările unirii. Delegații, aleși de Garda Națională Română, erau cei oficiali. Dar la Alba Iulia au vrut să meargă mulți. Comandantul gărzilor naționale, Mihai Georziac, spunea: „Sint liberi să meargă, pe socoteala lor, cîți vreau, pentru că trenul este foarte aglomerat”. Așa că în ziua de 30 noiembrie 1918, veneau pe drum șiruri de căruțe pline cu oameni, călăreți, toți către Alba Iulia. Aceștia nu erau trecuți în evidențele gărzilor naționale. Astfel, evidența gărzilor naționale stabilește, după notări, numărul participanților la 100.000 oameni, cîta vreme noi, am fost la Alba Iulia, la proclamarea unirii, mult mai mulți. În ziua de 29 noiembrie 1918,

ne aflam la gara din Reghin, tot satul Solovăstru. Noi, feciorandrii Ioan Pescărus, Sandu Pescărus, Vasile Buțiu, Toderică Chioren și unii în care aveau încredere militanții Vasile B. Munteșescu și învățătorul Victor Bucșa, eram însărcinați să vedem și să notăm pe cei care se prezintă în gară, să plece la Alba Iulia. Cu mult înaintea sosirii trenului de la Toplița, eram acolo în haine de sărbătoare: sumane, și sub ele, cojoace cămeșe românești, cum se poartă în sat. În picioare, unii aveau, care aveau, ciocreți albi, buni. Alții, care nu aveau ciocreți buni, au tras peste ciocreții vechi țări albi de vară. Căci bătea un vînt tăios și pe la munte-era zăpadă. Din Reghin, de la gară, vedeam tot: cum veneau comunele cu steaguri tricolore și table, urmate de delegații sătești. Reghinul era bine organizat. Notele noastre se stringeau la școala din sat. Cei din Valea Gurghiului erau în frunte, conduși de învățătorii Lates, Cota și alții. Urmau cei din Hodăceni și Toacă, din satele aferente, conduși de Popa Petre, Fărcaș și alții: apoi cei din Ibănești, Isticea, Podul Runcului, din toate satele din munte. Tireul, Fătăciunița, Dulcea și altele, conduse de învățătorii Cefariu Dumitru, de Todoran Ilie a lui Irimie. Urma comuna Casva cu satele Fundoia, Larga, Puloaia și Glăjorie; Comuna Ursua și Ursua Pădure cu satele Cincheș, Piatra Ursui, Cenușereșele. Apoi satele Jabenita, Adrian, și mai numeroși Solovăstru care este lîngă Reghin. Ca un puiol, curgeam cu toții către Alba Iulia. Curgeau din munți și din Cimpia Transilvaniei. Cimpia era condusă foarte bine de Ioan Tredățeanu, de Gora din Fărăgău, de Ion Chibulcutean din Cosma, de alții.

VASILE BUȚIU

Unirea românilor văzută de la New York [IV]

Istoricul american Charles Upson Clark conchide în lucrarea sa „România Mare”, apărută în editura Dodd, Mead and Company în 1922, că dintre toate așa-numitele „state succesore” de după primul război mondial, România este aceea care „face cel mai profund și mai dramatic apel la simpatia și cooperarea noastră”. Această concluzie el o formulează la capătul unei ample prezentări a istoriei românilor și a civilizației acestora în paginile cărora sint reproduse și analizate principalele documente privind actul Unirii de la 1 Decembrie 1918.

Același autor publică în editura menționată, în 1932, volumul semnalat mai sus, într-o nouă ediție, sub un titlu care i s-a părut mai adecvat „România Unită”. Autorul se prezintă ca membru al Academiei Române, iar în prefața cărții mulțumește lui Nicolae Titulescu și lui Vasile Stoica pentru sprijinul pe care i l-au acordat în pregătirea lucrării. Valoarea științifică a cărții lui Charles Upson Clark este dovedită și de republicarea ei, fără revizuirii, în 1971, de editura Arno Press din New York.

Charles Upson Clark subliniază, între altele, faptul că Adunarea Națională de la Alba Iulia s-a pronunțat în favoarea creării Ligii Națiunilor, al cărei obiectiv trebuia să fie asigurarea dreptății, libertății și egalității pentru toate națiunile, mici și mari, pentru ca în viitor „războiul să poată să dispară ca mijloc de reglementare a relațiilor internaționale”. Referindu-se la hotărîrea de la 8 ianuarie 1919 a naționalității conlocuitoare germane de a adera la Actul Marii Uniri, istoricul american arată că această naționalitate „a luat în considerare nu numai evoluția istorică, ci și drepturile fundamentale ale poporului român de a se uni și de a forma un stat unitar”.

Opinii similare celor dezvoltate de istoricul Charles Upson Clark intîlnim în volumul „Impresiile mele despre România”, semnată de omul de afaceri american William de Lignemare, apărută la New York în 1924, în editura Nicholas L. Brown. Autorul apreciază că România „a jucat un rol decisiv în primul război mondial și într-o perioadă crucială a fost de mare sprijin material pentru Aliații”. Pornind de la realitatea unității naționale și statale a României, William de Lignemare este de părere că această țară „are nevoie de foarte puțin pentru a fi una dintre cele mai importante țări din Europa. Această țară are un viitor minunat și prevăd ziua în care România va juca un rol preeminent în problemele europene, atît pe plan politic, cît și pe plan comercial”. În același timp, autorul american deploră faptul că nici Aliații, nici țările neutre nu au acordat României „atenția pe care o merită pentru eforturile ei admirabile pe care le-a făcut în lupta pentru revenirea la normalitate în vremuri critice pentru Europa”. Știind însă cît de mult trebuia să se facă pentru ca lupta românilor pentru înfăptuirea dreptului popoarelor de a-și hotărî singure soarta să fie larg cunoscută în întreaga lume, autorul consideră că „cea mai mare greșală pe care o face România este aceea că ea nu întreprinde cele necesare pentru ca lumea să cunoască faptele ei de vitejie, precum și marea ei jertfă, astfel încît ea să poată fi tratată în mod cores-punzător”.

Acest accent critic din lucrarea lui William de Lignemare nu era intîmplător. Eforturile pentru informarea opiniei publice asupra realităților românești și mai ales asupra justei cauze pentru care lupta poporul român trebuiau să fie largite și intensificate, pe măsura însemnătății istorice epocale a evenimentelor pe care le traversa statul român. Acestei necesități trebuia să-i răspundă volumul „Jerifa României” de senatorul Gogu Negulescu, apărut în 1918 la New York, în editura The Century-Co. Volumul cuprinde o amplă prezentare a situației românilor din Transilvania și o stigmatizare documentată a politicii de deznăționalizare

a populației române printr-o practică reprobabilă de constrîngere a românilor de a-și uita apartenența etnică, limba, religia și de a-și schimba chiar și numele. Adresîndu-se în mod special cititorilor americani, autorul arăta: „Sper că poporul american dorește să știe că în Europa, la gurile Dunării, trăiește un popor de origine latină, viguros, care locuiește într-o țară bogată de la natură, un popor care are dreptul la libertate și la unitate națională, un popor care... privește cu încredere spre marile principii ale democrației, spre dreptul la viață al tuturor națiunilor, mari sau mici, spre dreptul lor de a-și hotărî singure soarta”.

La un deceniu de la publicarea acestor rînduri, istoricul american Walter Littlefield făcea o sinteză a luptei poporului român pentru materializarea dreptului de a dispune liber de destinele sale, reliefind rolul actului plebiscitar de la 1 Decembrie 1918 în înfăptuirea firească a năzuințelor sale. Descifrînd pentru compatrioții săi mesajul istoriei zbuciumate, dar triumfătoare și demne a luptei pentru Marea Unire, Walter Littlefield a publicat în ianuarie 1929, în revista „România”, întemeiată de W. M. Nelson Cromwell la New York, articolul intitulat „Un ecou de la Alba Iulia”. După ce evidențiază însemnătatea Actului de la 1 Decembrie în împlinirea aspirațiilor românilor din Transilvania, provincie calificată „leagăn al poporului român”, autorul arăta că Adunarea Națională de la Alba Iulia, prin caracterul ei atît de larg reprezentativ „este probabil cea mai entuziastă expresie de unitate națională cunoscută vreodată în lume. Prin aceeași mărturie tot acolo s-a înregistrat cel mai elocvent răspuns la oprirea maghiară”.

La New York Public Library se află un volum publicat în S.U.A. în 1917, în limba română, de Vasile Stoica, cu titlul „Sufărînțele din Ardeal”, în care oprirea austro-ungară este supusă unui aspru și documentat rechizitoriu și se relevă că „pentru neamul românesc singura putere îndrumătoare a fost nu staturile unora și altora, ci propriul său ideal de întregire”. În numele idealului Unirii, românii de pretutindeni trebuiau să-și intensifice

eforturile „fără deosebire de granițele mesesugite ale diplomației vremurilor”. Opinia autorului este tranșantă și cutrezătoare, fiind animată de un profund patriotism: „S-au rostit istorici, geografi, diplomați, literați și cu toții constată că pentru existența în viitor a statului și poporului român e imperios necesar ca în cetățuia Ardealului neamul românesc să fie singur stăpîn”. Unirea trebuia să ducă la „un mare și puternic stat românesc, independent și democratic”. Aceste rînduri erau scrise în 1917, dar Vasile Stoica era sigur de adevărul, afirmațiilor sale, „precum e sigur că rîurile niciodată nu curg la deal spre virfurile munților”.

S-a reposedat lui Vasile Stoica (care în 1917 avea 28 de ani) de către unii politicieni americani că obiectivele pe care și le propuneau înderi mișcării pentru Unire erau prea ambițioase. Acestora Vasile Stoica le da un răspuns de înaltă demnitate: „... o atitudine politică așa de mîndră și de hotărîtă nu e rezultatul unor împrejurări vremelnice, ci e al unui întreg trecut, al unor veacuri întregi de suferință și zbucium”.

Această temă o regăsim dezvoltată în termeni similari în „The New York Times” din 23 martie 1919, într-un articol referitor la un memoriu al românilor din S.U.A. cu privire la suferințele neamului românesc. După prezentarea nedreptăților pe care le-a îndurat poporul român, în articol se arată: „Minunata vitalitate și calitățile remarcabile cu care este înzestrat poporul român oferă garanția că această națiune își va realiza cu fidelitate misiunea sa istorică și internațională de a constitui o sentinelă a culturii și civilizației latine în răsăritul Europei, în citadela Carpaților și la gurile Dunării, de a fi o apărătoare și o promotoare a libertății, democrației și dreptății, întemeiate pe fundamentul granitic al fraternității națiunilor demne de conviețuire”. Patrioții români dădeau astfel expresie idealurilor și vocației istorice a poporului lor în paginile celui mai răspîndit cotidian din S.U.A.

IOAN VOICU

Pentru
o medicină
integrală

Mama natură

● Citeva reveniri necesare ● Elogiile nu pot crea statutul unui medicament ●

Homeopatia în tratamentul bolilor de ochi

Cu un an în urmă, la Policlinica universitară „Titan” din București, doctorul Aurel Rosin a introdus pentru întâia oară în țara noastră medicația homeopată la bolile de ochi. Am consemnat evenimentul la data respectivă, anunțând și primele rezultate încurajatoare. În vara lui 1983, în cadrul unei noi relatări, am putut înștiința publicul larg că experimentul devenise între timp o metodă curentă de tratament. Astfel, din 282 de pacienți, terapia homeopată a demonstrat efecte excelente în 48 de cazuri (sporierea sensibilă a acuității vizuale), în alte 136 de cazuri s-au obținut ameliorări notabile, iar la 98 de bolnavi nu a dat nici un fel de rezultat.

De curind, răsfolind fișele medicale ale doctorului Aurel Rosin, am putut constata cu bucurie că rezultatele foarte bune și cele bune continuă să se mențină, ca să zicem așa, în fruntea clasamentului. Tratamentul homeopat a dovedit efecte surprinzătoare în 65 de cazuri, ameliorări sensibile în 178 de cazuri și efecte nule în 120 de cazuri. Dar aici este momentul să reamintim cititorilor noștri că marea majoritate a celor care au apelat la serviciile oftalmologului Rosin au făcut acest lucru numai după ce au colindat în prealabil numeroase alte cabinete de oftalmologie, sau chiar servicii chirurgicale de specialitate. De la caz la caz, homeopatia a dovedit, astfel, că poate constitui nu numai un simplu adjuvant al medicinei clasice ci, uneori, poate chiar depăși rezultatele obținute prin mijloacele bisteriului sau ale celorlalte tratamente oculare. Iată ce ne scrie, de pildă, corespondentul nostru Ion Lucaci din București, Alea Calatis 10, bl. D-8: „În 1992 am putut constata o scădere alarmantă a vederii. Diagnostic: evoluția completă a cataractei la ochiul stâng și o scădere a vederii la ochiul drept. Am fost programat pentru intervenție chirurgicală. M-am adresat atunci doctorului Rosin. După trei luni de tratament homeopat am putut constata o revenire aproape normală a vederii la ochiul drept și o revenire spectaculoasă a vederii la ochiul stâng. Doresc din suflet să multumesc „Flăcării” și doctorului Rosin etc.” De menționat că în activitatea sa, doctorul Rosin a fost ajutat și încurajat toată vremea de doctorul Constantin Gorgos, directorul policlinicii.

Rezultatele cele mai neașteptate au fost obținute în miopii foarte progresive, retinopatii (diabetice, hemoragice, degenerative, pigmentate — în fazele incipiente), în cheratite degenerative, cataracte (incipiente) blefaro-conjunctivite. Despre toate acestea, cititorii noștri vor putea afla mai multe amănunte într-un viitor număr al revistei noastre. Până atunci datorăm totuși un răspuns celor care ne-au scris: pentru consultații pacienții pot obține informații la telefon: 21.23.50.

LIVIU TIMBUS ■

Horia Bucur așteaptă propuneri concrete!

Deși am explicat cât se poate de limpede că farmacistul Horia Bucur nu are, nici nu poate să aibă — lucrează într-o farmacie cu profil general și nu într-o uzină și nici măcar la „Plafar” — materiile prime necesare și nici toate condițiile (laborator, spațiu, aparatură, personal) pentru a prepara medicamentele și remediile din extracte de plante pe care le-a pus la punct și, implicit, pentru a satisface toate cerințele, el este asaltat, pur și simplu sufocat, de bolnavi. Vin la Sebeș din toată țara, cu zecile, cu sutele oameni de toate vârstele, cu sau fără rețete, cu diagnostice bine precizate ori nu, și se adresează când cu politețe, când cu insolentă; dacă s-a scris în „Flacăra” trebuie să li se dea! Deși s-a așezat cu seriozitate la lucru, cu întreg colectivul farmaciei, deși muncește zi și noapte, până la extenuare, deși la în considerare numai solicitările celor cu un diagnostic ferm, precizat sub parafă unui medic de specialitate, numai pentru trusa „Cibotusin” (contra astmului bronșic) a ajuns cu programările până la 1 martie! Bolnavii trebuie să înțeleagă așa cum se cuvine sensul articolelor noastre. Nu ofeream o reclamă, militam pentru o idee — și anume ca brevetele și medicamentele noi, de concepție originală, să-și afle cursul normal de testări, avizări și de introducere în fabricație, tocmai pentru a ajunge la timp în slujba sănătății publice. Și cu atât mai mult cele din plante medicinale mult mai puțin nocive și în care țara noastră deține un bogat și diversificat potențial. În ceea ce-l privește pe farmacistul Horia Bucur, promisiunile continuate să rămână vagi. Promisiuni referitoare la înființarea în Sebeș, sub îndrumarea sa, a unui laborator fitoterapeutic care să poată prepara atât medicamente alopate, cât și tincturi și diluții homeopate. Speră, și sperăm, ca, totuși, industria să fie mai operativă. La scurtă vreme de la apariția articolului nostru, Horia Bucur a fost vizitat de directorul Întreprinderii de medicamente „Biofarm” din București, ing. chim. Iacob Bărbos (dealtfel, întreprinderea este titulara brevetului) în vederea unor discuții vizind eventuala introducere a „Cibotusinului” în fabricație. Pe de altă parte, întreprinderea de produse cosmetice „Miraj” București i-a trimis o scrisoare politicoasă conținând o propunere de colaborare. Farmacistul este de acord, dar în ce sens?

CICI IORDACHE-ADAM ■

Trebuie găsită o soluție!

În 3 rânduri, începând din decembrie 1982, „Flacăra” a ridicat problema terapiei naturale folosite de autodidactul Nicolae Panait în tratamentul bolilor de piele al psoriazisului indeobște, maladie a cărei etiologie continuă să rămână o „necu-

noscută” a medicinei așa-zis clasice. Am produs, de fiecare dată, dovezi că Nicolae Panait izbuteste să vindece sau măcar să amelioreze (într-un procent ridicat) boala respectivă, folosind remedii naturale, dietă, coailuri și soluții din plante etc., ținem la dispoziția amatorilor alte numeroase probe unele dintre ele clare, științifice, fotografii, analize etc., dar trebuie să precizăm că în pofida afirmațiilor noastre și a mulțimii de pacienți ce-și așteaptă rindul pe Șoseaua Olteniței 396, nu s-a întreprins încă nimic concret pentru valorificarea terapiei în discuție, pentru punerea ei la dispoziția celor interesați. Și cum Panait e unul singur, și cum și posibilitățile sale de a prepara remedii sunt limitate, problema pare să fi intrat într-un unghi mort.

E drept, în primăvară, Ministerul Sănătății și Academia de Științe Medicale au dat unele semne, între reprezentanții acestor foruri și Nicolae Panait purtându-se convorbiri. Dar, o spunem cu regret, n-a ieșit nimic, fiecare dintre părți crampoindu-se de un punct de vedere. În 27 mai, deci în urmă cu aproape 7 luni, Nicolae Panait a înaintat Academiei de Științe Medicale o propunere de colaborare (perfectibilă, sustinut noi), dar n-a primit nici un răspuns! Am mai spus-o și o repetăm: adevărul poate fi undeva la mijloc, dar în cazul și cazurile lui Nicolae Panait (care are până în prezent peste 200 de bolnavi de psoriazis vindecați) trebuie găsită o soluție! Se impune, și încă grabnic, o experimentare riguroasă, supravegheată a metodei sale, fără ca secretul acestuia (la care N. P. ține și e logic să țină, foarte mult) să fie dezvăluit. Gîndind așa, facem un nou apel către Ministerul Sănătății, către Academia de Științe Medicale, tot mai disponibile, să recunoaștem, la sugeriile din ultima vreme ale presei să întreprindă ceva, să caute o rezolvare, în așa fel încît de terapia Panait, care dă (din cite am constatat) rezultate deosebite, să beneficieze un număr cât mai mare de bolnavi.

OVIDIU IOANIȚOIA ■

Ce conțin plantele de la Vîrciorog?

Sub acest titlu, revista noastră a publicat o amplă relatare în numărul din 16 octombrie 1983. Ea a avut, după cum se știe, efectul unei bombe. De la o zi la alta, locuința doctorului Ladislau Elthes din Oradea a fost pur și simplu luată cu asalt. Mii de bolnavi sosiți din toată țara (la care se adaugă cei peste 10.000 suferinzi care s-au adresat prin mijlocirea poștei) s-au grăbit să solicite medicul orădean licoarea tămăduitoare, preparată, așa cum arătam în precedentul articol, pe baza unor plante medicinale cu virtuți de excepție în terapia bolilor de ficat.

Sau altminteri spus: am dorit una și a ieșit alta! Intenția noastră a fost una singură: aceea de a aduce descoperirea în atenția forurilor medicale, ca pe această cale să se întreprindă toate demersurile necesare pentru ca plantele de la Vîrciorog, să cunoască o valorificare deplină. Această a fost dealtfel și dorința medicului

Elthes. Dar din păcate, pînă la ora actuală, nici un ajutor! Descoperirea este nevoită, se pare, să dezbuteze sub aceeași auspicii ca și alte invenții și descoperiri despre care „Flacăra” a scris în decursul anilor, pentru ca, mai devreme sau mai târziu, să se demonstreze că a avut dreptate! Iar aceasta tocmai în clipa în care omenirea își pune atât de multe speranțe în farmacia naturii și cînd în țara noastră, la indicațiile și recomandările conducerii superioare de partid, se întreprind măsuri variate pentru valorificarea acestui tezaur.

Între timp, plantele de la Vîrciorog și-au demonstrat în continuare calitățile curative. Într-un viitor număr al revistei noastre vom da cuvîntul unor medici și cercetători științifici care au verificat acest lucru în calitate de pacienți. Dar, evident, elogiile nu vor rezolva situația. Puterile doctorului Elthes sînt limitate și deocamdată el nu poate satisface decît cererile unui număr foarte restrîns de pacienți. Într-o ultimă convorbire, interlocutorul nostru ne-a declarat că e aproape la capătul puterilor și al răbdării și că este aproape hotărît să pună lacătul la poartă și să-și piardă urma în vreun colț de țară. Noi nu l-am sfătuit să procedeze așa. Nu e drept și nici uman. L-am asigurat că, mai devreme sau mai târziu, descoperirea sa se va bucura de convenita atenție și recunoaștere oficială.

LIVIU TIMBUS ■

Apifitol T există!

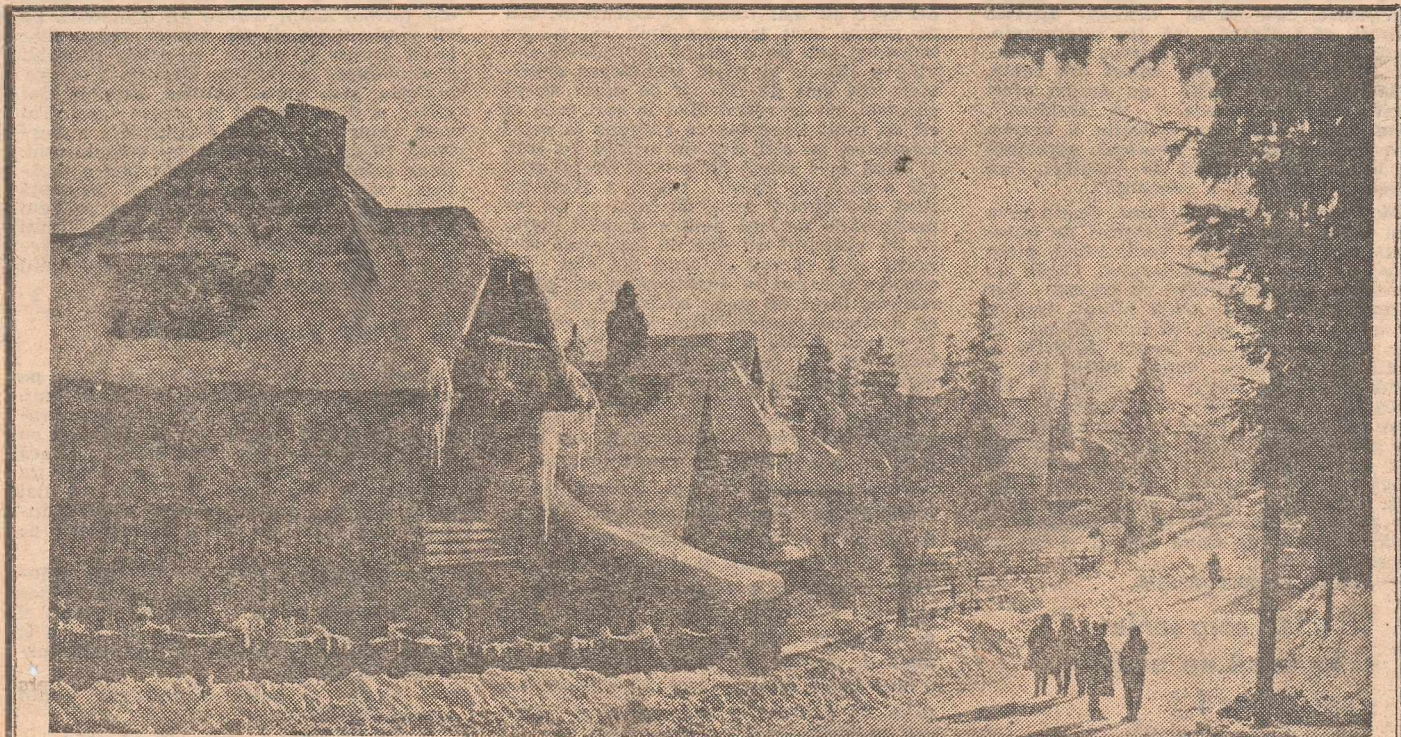
Fiind noi acum, în preajma sfîrșitului de an 1983, în posesia citorva știri de ultimă oră, după bărerea noastră în bucurătoare, privind evoluția unora din numeroasele medicamente propuse de cercetătoarea Tamara Păunescu, șefa Laboratorului de apifitoterapie din cadrul Institutului de virologie „Șt. S. Nicolau”, medicamente pentru a căror recunoaștere și promovare revista noastră a militat și militază în continuare, ne grăbim să le aducem la cunoștința marelui public, a tuturor celor interesați.

Astfel, vom transcrie concludiile unui amplu referat tehnic privind acțiunea medicamentului numit Apifitol T pastă (Ciploment) de uz intern, referat întocmit de dr. ing. Dumitru Georgescu, responsabil de temă, și dr. Romeo Gabriel Fecioru, responsabil de experiență. Precizăm că medicamentul a fost supus testărilor pe vițeii de la Institutul de cercetare și producție pentru creșterea bovinelor de la Balotești, plus secțiile aferente din Sighet și Săcuieni. Dar iată concludiile: Apifitolul T pastă (Ciploment) administrat vițelilor afectați de gastroenterită are un puternic efect curativ manifestat prin vindecarea vițelilor bolnavi după 2-3 administrări a unei doze de 30 grame pe zi pe cap de vițel... Administrarea de Ciploment este mai economică decît sistemele clasice de tratament ale gastroenteritelor. Astfel prețul de cost la un vițel tratat cu Ciploment este de 18 lei, față de 264 de lei costul tratamentului clasic al vițelilor bolnavi.

Mai sînt oare necesare și alte argumente pentru urgentarea tuturor demersurilor care să ducă în final la o deplină aprobare a acestui medicament? Noi credem că nu. Dar, așa cum am făcut-o și în alte cazuri, vom reveni în următorii în continuare cercetările Tamarei Păunescu. Cu atât mai mult cu cit, iată, cel de-al treilea medicament asupra căruia ne vom opri și care face parte din aceeași familie, Apifitol T flacoane, destinat oamenilor, a trecut cu succes toate probele și poate fi vîsît, începînd cu prima lună a anului 1984, în toate farmaciile, drept pentru care vom cita din prezentarea ce însoțește acest produs original românesc: „Acțiune farm-coterapică-biostimulator general cu efecte mielostimulatoare și cu acțiune tonică într-o serie de afecțiuni sistemice cu evoluție avansată; influențează favorabil troficitatea generală, stimulînd procesele locale de cicatrizare; preparatul are acțiune imunostimulantă nespecifică și fiind dotat de asemenea cu activitate antimicrobiană și antifungică. Indicații-Insuficiență medulară prin aplazie și hipoplazie a măduvei osoase hematogene, de asemenea, consecutivă altor mielopatii cronice; afecțiuni sistemice debilitante în perioada avansată de evoluție; pentru prevenirea complicațiilor infecțioase la bolnavii de insuficiență medulară; pentru stimularea nespecifică a proceselor imunologice în afecțiuni virale și microbiene”.

În concluzie, dacă mai este nevoie de o concluzie, iată, pe frontul zilnic al sănătății noastre, produsele apicole, așa cum revista noastră a afirmat-o de atîtea ori, vin, prin strădania și pasiunea unor cercetători ca Tamara Păunescu, cu un cuvînt din ce în ce mai hotărît.

VICTOR NIȚĂ ■

M-am întâlnit cu iarna la Predeal — Ion Minulescu

Flacăra martor ocular

• Problema ghiolului rămâne deschisă • Cine vinde pisici aristocrate •

Uzina de sănătate din Techirghiol

Simbătă, 10 decembrie. Obişnuit cu ferfota din timpul verii, cu copiii zbenzându-se în drum spre plajă, cu mulţimea de maşini ce se perindă într-un continuu du-te-vino, sint surprins că Techirghiolul mi se înfăţişează acum aproape pustiu. Şi cerul innourat, şi vântul care s-a stîrnit amplificat, parcă, această impresie. Vreme tocmai bună pentru reumatism! Fără voie, îmi vine în minte o poantă a unui amic care, în ciuda virstei lui, pentru mine rămîne un adorabil poez. „Măi, băiete — îmi zice el într-o zi — am trăit să văd şi eu minunea minunilor. Am fost într-o staţiune din nordul ţării, unde bolnavii veniţi în cirje, în mai puţin de 20 de zile pleacă fără ele. Auzi, mă, era cineva pe-acolo care le fura!”

Trec, zimbînd, pragul sanatoriului balnear din Techirghiol. Remarc, încă de la intrare, faptul că pe coridoare întîlnesc cu mult mai mulţi oameni pe metru pătrat decît pe străzi. Asta înseamnă ceva: înseamnă că, şi acum, iarna, uzina de sănătate funcţionează din plin. E doar o presupunere. Să vedem concret însă cum stau lucrurile. În mai puţin de cinci minute, tov. dr. Cornelia Dăringă, directorul sanatoriului, este gata să-mi ofere detalii. Prima întrebare pe care i-o adresez o surprinde, dar observ că nu-i displace: — Dacă în clipa de faţă am aceasta o substituţie şi dv. aţi fi în locul meu redactor, ce întrebări v-aţi adresa?

— O primă întrebare ar fi aceea referitoare la aportul colectivului nostru destinat îmbunătăţirii stării de sănătate a populaţiei din punct de vedere preventiv, educativ şi recuperator. Şi v-aş răspunde, mai întii, că în acest an, în 16 serii de internare, am avut planificată 10.875 de pacienţi şi am putut interna 11.020; deci gradul de ocupare al unităţii a reprezentat un procent de 101,3 la sută. Este un procent foarte bun, nu? Şi gîndiţi-vă că, spre deosebire de alte unităţi similare de pe litoral, unde oamenii vin la tratament prin O.J.T., noi le asigurăm bolnavilor nu numai cazarea şi tratamentul, dar şi masa, aceasta presupunînd, deci, o preocupare în plus. Aş vrea să subliniez că realizarea acestui procent de 101,3 la sută se datorează în exclusivitate personalului

nostru, care şi-a situat mereu activitatea la cote maxime, aşa încît s-a ajuns la situaţia că, fără a beneficia de nici un fel de reclamă din partea nimănui, oamenii ne-caută, ba chiar sintem nevoiţi să recurgem la programări ale bolnavilor, şi asta pentru că ei au dus mai departe faima sanatoriului nostru. În ceea ce priveşte modul de structurare a unităţii noastre, avem o secţie sanatorială care deţine 790 de paturi şi o secţie de recuperare cu 52 de paturi, destinate tratamentului tuturor afecţiunilor reumatismale, posttraumatice şi neurologice. Procedurile la care recurgem sint complexe. În primul rînd ne axăm pe folosirea la maximum a factorilor naturali, care totuşi rămîn, cu toate alterările produse în ultimul timp, de necomparat. Avem un bazin de chinetoterapie unde nămolul şi apa lacului îşi spun cuvîntul din plin în privinţa ameliorării stării de sănătate a bolnavilor, extrasul, sau mai bine-zis filtratul de nămol îl folosim în electroterapie pentru ionizări şi băi de ultrasunete, iar în plus, ne bazăm foarte mult pe chinetoterapia la sală. Avem o asemenea sală, realizată prin autodotare, cu aparatură adecvată recuperării prin gimnastică medicală. Am dezvoltat, de asemenea, masajul, masajul realizat ştiinţific, ale cărui efecte sint de durată, şi nu numai atât, am înfiinţat o sală, de chinetoterapie individuală, adică masaj asociat cu mişcare; o altă sală de terapie ocupaţională, în special pentru deficienţele manifestate la membrele superioare. Aici am instalat gherghefuri, diverse microaparate, jocuri, destinate recuperării mişcărilor miinii, într-un cuvînt, un procedeu care este unic în ţară. Să nu omitem însă că avem şi colegi care practică acupunctura. Pînă acum erau trei, singurul specialist cu un curs făcut fiind doctorul Vlad Moraru, iar în prezent avem 7 sau 8 medici atestaţi în această specialitate în zilele trecute.

— Tovarăşa doctor Dăringă, conform convenţiei noastre iniţiale, să revenim la întrebările pe care... dumneavoastră vi le-aţi adresa.

— Trebuie să recunosc că ideea a fost inedită. Deci, aş încerca să aflui, în continuare, cite ceva despre gîndurile noastre de viitor. Avem un proiect, deja concretizat pe planşe, al unui parc terapeutic cu jocuri sportive adecvate ca dozare a efortului fizic deus de bolnav, în vederea recuperării. Vom face o pistă de ciclism cu teren accidentat, unde bolnavii

vor folosi bicicleta cu două şi trei roţi, ne gîndim la o poartă de handbal, la un coş de baschet, adică vrem ca vara, în aer liber, să oferim posibilităţi de recuperare şi în afara unităţii noastre.

— Permiteţi-mi, vă rog, să vă adresez şi eu o întrebare. Am înţeles că afirmaţia dv. referitoare la folosirea maximă a factorilor naturali în tratamentul şi recuperarea bolnavilor este condiţionată în mare măsură de lacul din Techirghiol care în ultimul timp a suferit alterări serioase datorate infiltrărilor de apă dulce, ce i-au sporit debitul. Despre ce este vorba?

— Am mai spus-o şi o spun din nou, că diluţia apei ghiolului a început să împietzeze asupra calităţii nămolului. Avem o notă de informare de la Institutul de medicină fizică, balneoclimatologie şi recuperare medicală privind situaţia lacului Techirghiol, din punct de vedere al chimismului, biologiei şi microbiologiei apelor şi nămolului, datînd din februarie 1981.

— Aş vrea să fiţi de acord să amintim citeva dintre concluziile la care s-a ajuns. Cităm: „Litoralul Mării Negre, prin prezenţa lacului Techirghiol, respectiv, a nămolului sapropelic şi a apei puternic mineralizate, capătă valoare de unicat terapeutic mondial, factorii naturali de litoral fiind potentăţi de factorii specifici lacului. Se realizează astfel o lărgire marcată a gamei indicaţiilor profilactice şi curative ale litoralului românesc, elemente fundamentale de eficienţă şi prestigiu medical, cu implicaţii cunoscute, atît pentru ocrotirea sănătăţii populaţiei, cît şi pentru promovarea turismului internaţional de cură. Lacul Techirghiol, care, în perioada anilor '70 prezenta nivelul oglinzii apei la cota de minus 0,03 m faţă de nivelul Mării Negre, a crescut în prezent la cota de plus 1,21 m, fenomen ce creează aproape imposibilitatea folosirii dotărilor balneare existente pe malul lacului, pentru balneafii şi onctiuni cu nămol. Mineralizaţia totală a apei lacului a scăzut faţă de anul 1967, an de referinţă, de la 85,8 g/l, la 60,6 g/l în anul 1979 şi la 56,9 g/l în anul 1980. Scăderea mineralizaţiei apei lacului, evidenţiată în intervalul de timp menţionat, considerăm că ar fi putut să fie şi mai accentuată dacă nu s-ar fi produs antrenări de săruri minerale solubile din compoziţia nămolului lacului, în care, în aceeaşi perioadă de timp s-au produs scăderi în concentraţiile ionice hidrosolubile evidenţiate

prin analize chimice. Prezenţa, în apa lacului, a detergenţilor şi pesticidelor, au reprezentat noxe pentru crustaceul artemia salina, în concluzie, s-a produs o reducere substanţială a biomasei realizate anual de planctonul şi bentosul lacului, cu implicaţii directe asupra procesului de peloidogeneză. Din punct de vedere microbiologic se poate menţiona reducerea biomasei bacteriene, a unor specii, ce apare evidentă în anul 1980, îndeosebi în zonele litorale, unde, prin ridicarea nivelului lacului şi inundarea plaşelor s-a constatat dispariţia biotopilor cu apă roz, unul dintre factorii cei mai activi şi productivi în gena nămolului prin concentraţiile ridicate de bacterii sulfoexistente pe care le conţineau. Lipsa acestor biotopi atestă slaba productivitate a lacului, direct corelată cu scăderea biomasei producătorilor principali de substanţă organică: cladofora şi artemia salina. Din datele expuse rezultă că, deşi în etapa actuală nămolul lacului prezintă caracteristici fizico-chimice care îi permit utilizarea în terapie, există un proces continuu de modificare a acestuia, ca urmare a diluţiei apei lacului. fenomen declanşator de perturbaţii la nivelul tuturor verigilor: biologice, microbiologice şi fizico-chimice, ce concură la peloidogeneză. Deci, în condiţiile critice actuale, o eventuală evacuare a unui volum de apă din lac ar elimina din sistem cantităţi importante de săruri minerale neînlocuibile şi ar produce numai o scădere temporară de nivel. Întrucît, în realitate, continuarea cu acelaşi ritm a aportului de apă dulce în lac va duce în perioada următoare la o diluţie mai accentuată a apei acestuia”.

— Deci, afirmă dr. Cornelia Dăringă, trebuie barate toate drumurile care aduc apă dulce în ghiol şi lăsat ghiolul să se refacă singur. Aducînd din nou în discuţie problema stării critice a ghiolului, de care, implicit, depind în mare măsură procedurile aplicate în sanatoriu, asta nu înseamnă o antireclamă pentru activitatea dv.?

— Nu, nicidecum. În condiţiile actuale sintem încă în măsură să asigurăm tratamentul bolnavilor în foarte bune condiţii. Dar problema ghiolului rămîne deocamdată deschisă, ea trebuie să constituie un semnal de alarmă pentru toti aceia care pot pune umărul ca totul să revină la normal.

— De acord cu dumneavoastră!

CONSTANTIN BALACIU

5 Micro anchete

1. Mielul care fluieră sau nu

O grămadă de jucării seamănă cu ceva extrem de serios. Mai multe grămezi cu jucării impachetate, fără nici un copil prin preajmă, au ceva trist, de lume inutilă şi părăsită. Subsolul magazinelor Romarta copiilor e plin cu mii de jucării felurite şi suportă avalanşa bunicilor. Fiecare e bun de Moş Gerilă şi încerc să-mi imaginez cum ar arăta cu mustaţă din vată şi cu glugă ninsă. Cu citiva ani în urmă a trebuit să îmbrac un coşec întors pe dos, să mă ascund bine sub mormane de vată şi să mă dau Moş Gerilă pentru băiatul unui văr de-al meu din Bistriţa. Cînd l-am spus celebrul dicton „Învăţaţi, învăţaţi, învăţaţi”, copilul a început să plîngă. N-a mai vrut nici jucării, nici bomboane, nici puşca automată cu care după o săptămînă urma să bage groaza în pisici. La Romarta copiilor, multe jucării sint bune pentru acel soi de Moş Gerilă, bun să sperie copiii. Multe dintre ele au fantezia şi imaginaţia unui om morocănos, de parcă le-ar fi creat într-un moment de supărare. Culoarele unora sint atît de mohorite încît nu sint bune decît iarna pe zăpadă, pentru că abia atunci au pregnantă cit de cit. O bătrînă se inghesuie la casă. Vrea să returneze o cutie cu luminări. Le crezuse pentru pom, iar în cutiuţă nu găsisse decît niste luminărele subţiri, cit băţul de chibrit, bune de înfuit într-un tort făcut pentru un muribund. Se aroabă. La rafturi, viitorii Moşi Gerilă aleg pisici şi iepurasi din plastic, dintre cei care fluieră cînd îi strîngi de mijloc. Unul strînge o pisică. Pisica tace. Unul strînge un iepure. Iepurele tace. Unul strînge un led. Iedul nu fluiera. Pînă la urmă unul strînge jucăria de gît şi-o aruncă înapoi în raft. Citeva zeci, poate sute de pisici nu zic nici mic, ori le strîngi de mijloc, ori le strîngi de gît. Oricum, la parter se vind şi genti frigorifice, şi oale de voiaj, şi corturi de excursie, aşa că, dacă vrea, Moş Gerilă n-are decît să-şi deschidă punza. Mă mai învîrt pe la jucării. În magazin e oricum mai bine decît afară. Întreprinderea de confecţii Botoşani (sectorul jucării) a

produs un miel negru cu nr. 16012, o arătare pe post de sperietoare, bună de folosit în lecţiile de pradare a animalelor. Mielul de la Botoşani poate fi prezentat copiilor şi pe post de capră, şi pe post de măgărus, poate fi dat şi pisică, şi altă orătană. Oricum, el nu sperie chiar aşa tare cum poate să sperie articolul 18.040, ceva care se vrea cămilă şi arată ca un animal ştiinţifico-fantastic, îmbrăcat în material textil. Iau o gentuţă rotundă şi pictată. Încerc s-o deschid ca pe un mofet. Trag din toate părţile şi nu reuşesc. O rog pe o vinzătoare să mă ajute. Mă priveşte de 2 lei şi-mi răspunde că e tobă. O tobă de tablă! Se vede c-am îmbătrînit. Şi maşinutele sint din tablă. Şefa de raion Luiza Badea, nouă în această postură, nu prea are cu ce se juca dacă la un moment dat ar simţi nevoia s-o facă. „Sint citeva jocuri de ani şi ani. Le ştiu din copilăria mea. Altfcea n-au mai prea apărut. Copiii vor jocuri ingenioase, care să le dezvolte diferite calităţi, să-i atragă, să fie interesante. Jucăriile au culori fade, şterse sau cenuşii. Ar trebui să aibă culori vii, calde, stridente. Pentru fetiţe nu putem oferi decît „Albă ca zăpada...” şi „Haiducii”. Cine vrea jocuri pentru fetiţe îi oferim ceva pentru băieţi şi, eventual, garnitură de bucătărie, garnitură de prăşituri, un păţuţ şi, eventual, o puşculiţă”.

Magazinelor e ticsit de lume. Poate ceva mai ticsit decît Calea Victoriei de autoturisme. Toată lumea vrea cubul ingenios, sfera şi „Ce ştii despre”. Copiii nu prea mai pot fi păcăliţi cu păpuşi. Dar tocmai păpuşi sint, arată plăcut, trag şi cu ochiul şi sint gata să intre singure în sac. Totuşi copiii vor jocuri. Jocurile se caută ca şi piinea. Unele dintre ele se vind chiar mai abtîr. În sfîrşit, în inghesuiala şi ameteala cumpărătorilor, apare şi un copil. Poartă costum albastru cu glugă şi are la gît un fular alb. Mama lui se plimbă cu coşul de sirmă pe lingă rafturi. Încearcă o pisică, un iepuras, o maşinuţă. Copilul se uită mai mult pe pereţi. Şi deodată îşi dă drumul, se lasă spînzurat de mina mamei şi începe să scincească.

— Mami, vreau puşculiţă.

2. Să-ţi faci vara sanie şi iarna să nu umbli după lemne!

Am lăsat maşina undeva pe un trotuar şi-am luat-o pe jos. Vîntul bătea cu o putere că mă lipsea de ziduri. Era atît de frig încît, o clipă, am învidiat toate ani-

malele care se nasc cu blană. Umblam pe gheaţă ca un copil care învaţă să patineze. Maşinile mergeau ca şerpii şi-n intersecţie la Lujerului s-a auzit un pocnet sec. Bucuria tinichigiilor. Depozitul de cărbuni 601 semăna cu un stadion părăsit. Undeva spre „peluză”, trei vagoane încărcate cu cărbuni. În faţa lor, trei căruţe cu cai. Bărbaţii îmbrăcaţi în pufoaice sau în şube iau bulgării mari şi negri şi-i aruncă în coşul căruţelor. Abia li se vede faţa de sub căciulile ruseşti. Îndesate cu putere şi legate sub bărbie. Cărbunele acesta îngheţat nici măcar nu miroase a sub pămînt. Doar oamenii par leşişti din adîncurile de pe sub calea ferată. Au miinile negre ca noaptea, faţa stropită cu praf de cărbuni, hainele negre, imbibate cu praf de cărbuni. Şi caii par tăiaţi în cărbune, leşişti şi ei din pămîntul îngheţat. Căruţaşii i-au acoperit cu pături şi le-au pus la gură traista cu ovăz şi coji de piine. Sint printre puţinii cai care au mai rămas în Bucureşti, atît de puşini încît trecerea unui cal pe un bulevard sau pe o stradă lăaturalnică devine o stranle şi tristă sărbătoare a privirii. Cît sint de răi şi de aspri aceşti căruţaşi, cît te reped cînd le ceri ceva şi cît de mult bombăne ca răspuns la orice întrebare, pe atît sint de grijulii cu caii. O clipă nu-i scapă din priviri. Preţul unui cal a sărit de 20.000. Legea a fixat un preţ, dar nimeni nu-ţi dă calul cu cît cer paragrafele de lege pentru simplul motiv că un paragraf nu ştie ce înseamnă să-l creşti, să-l păzeşti ca ochii din cap. Un căruţaş a intrat în curtea unui om să aranjeze locul pe unde să treacă şi unde să descarcă combustibilul. Cînd a revenit în stradă căruţa era fără cal. Doar opritorile se mai legăneau lingă rudă. Perechea lui de cai, singura lui sursă de venit, şi mijloc, şi meserie, şi casă de bani dispăruse şi în citeva ore cine ştie ce culoare vor fi avut şi cum vor fi fost umflaţi cu pompa şi cu ventil instalat la unul din picioarele din faţă. Oricum, de cu toamnă toată lumea şi-a cumpărat porţia de cărbuni şi ce se descarcă acum sint cărbuni suplimentari şi cine mai vrea depune o cerere, e programat, plăteşte şi aşteaptă acasă. La cărbuni necazul şine de descărcat. Vin vagoanele seara sau la miez de noapte şi trebuie descărcate în 8 ore, altfel şeful depozitului plăteşte locaţie. Şi noaptea n-are oameni şi dacă are, încărcătorii-descărcătorii sint fie oameni necăjiţi, fie oameni pe care nu i-a primit nimeni, veniţi de prin puşcării, de cine ştie unde, un fel de amărăştini care

te lasă cînd ţi-e lumea mai dragă. Şeful depozitului, Dan Lucian, îmi spune ceva despre cei 11.000 lei care l-au fost impuţati drept locaţie a vagoanelor nedescărcate la timp. Din cînd în cînd, în pauza dintre două cuvinte, se aud bufniturile tirnăcoapelor care încearcă să spargă cărbunii îngheţaţi.

La depozitul de lemne 602 de pe Valea Cascadelor se află un munte gălbui de lemne şi-un Renault 16 alb. Nici un camion şi nici o căruţă. Adică nimeni nu mai vrea combustibil. Pe frigul asta cumplit nimeni nu cumpără. Nu ştiu de ce, dar îmi imaginez o mulţime de oameni care aşteaptă la intrare şi un depozit gol, fără nici o creangă. Cînd colo, un munte de lemne — citeva mii de tone — şi nici un cumpărător. Şeful depozitului, Constantin Dinescu, s-a învîrtit toată vara ca să livreze toate cantităţile de lemne şi să aibă o iarnă mai uşoară şi a venit iarna şi nimeni nu mai cumpără, dar tocmai acum munca lui e scotită pe cît vinde şi pe cît stă. Drept pentru care toată lumea îşi poate cumpăra cantităţi suplimentare de lemne. Depune o cerere, plăteşte, şi-n contul banilor, lemnele sint tăiate şi duse omului la poarta casei. Pot veni chiar locuitorii din comunele suburbane. Şi cu toate acestea nu vine nimeni. Doar şeful de depozit, închis într-o încăpăre, cu soba ticsită de lemne, aşteaptă să treacă vremea. Poate-poate o veni primăvara mai repede. Afară vîntul scheună la crăpătura uşii ca o pisică rebeşită care aşteaptă să i se dea drumul şi să se ascundă în sobă.

3. Unde patinaţi, copii?

Copiii vecinilor mei îşi iau patinele pe umăr şi pleacă la Floreasca la patinaj. Peste o oră şi jumătate se întorc bosumflaţi. Lasă patinele în hol şi cară apă cu găleata pe aleea din faţa blocului. Dacă n-au unde să patineze, să aibă măcar un derdeluş. Şi din cînd în cînd pe alee mai trece cite un pensionar care imediat începe să-i imite pe Irina Rodina sau pe Zaitsev.

Am sunat la I.A.P.I.T. Dumitru Păunescu, directorul întreprinderii, se codea să răspundă, ba că l-a criticat revista şi e necăjit, ba că n-ar fi bine, de parcă şi dînsul ar fi alergat pe o suprafaţă lustruită de gheaţă.

— Unde ar putea să patineze copiii bucureştenilor?

— Nicăieri!

— Cum adică?

— Păi patinoarul de la Floreasca e închis, patinoarul 23 August e închis şi el.

cu mare, cai și speranță

Flacăra
martor ocular

● Atenție, se mai vind lemne! ● „Haiducii” — un joc pentru fetițe ● Anul nou la un cămin de bătrini ●

GÎND DE VACANȚĂ

Joi, 22 decembrie 1983. În dimineața asta Bucureștiul s-a trezit din somn strâns în brațe de un cer lăptos. E ceață peste orașul nostru amiral. Mașinile merg pe pipăite. Chipurile oamenilor apar și dispar într-un cerc mic de vizibilitate dincolo de care universul întreg s-a retras tiptil. Aud glasuri vesele și ris de copii, semn că am ajuns la școala pe care o caut: Liceul de științe ale naturii „C. A. Rosetti”. Înăuntru lumea își redobindește claritatea imaginii. Cu amabilitatea sa irezistibilă, directorul Emil Stoica mă invită în biroul său.

Școala are un program de vacanță. Pentru elevii mai slabi s-a organizat pregătirea în vederea recuperării restanțelor la învățătură. Elevii buni vor putea face, de asemenea, în școală pregătire cu profesorii lor pentru concursurile pe discipline și în vederea admiterii în învățământul superior. Liceul are o frumoasă tradiție în rezultate bune la aceste concursuri din anii trecuți. Între antrenorii tinerilor performeri de aici, de ani de zile, s-a remarcat în mod strălucit profesoara de chimie Paraschiva Arsen. Directorul Emil Stoica stăruie să notez că dinsa a obținut mereu rezultate excelente și cu elevii pregătiți la loturile pentru Olimpiada Internațională de Chimie, distingându-se și ca pedagog, intrucit elevii selectați în aceste loturi pot să-și recuze antrenorii pe parcursul pregătirii. Dar tovarășul Emil Stoica mă roagă să rețin și alți profesori ce se disting prin dăruirea lor la catedră, prin rezultatele întregii activități. Scriu aici cu adinc respect și cu dragoste pentru acești împătimiti în iubirea lor pentru copiii țării numele profesorilor Ana Ispas, Oleg Milcov, Veronica Hoffman, Carmen Hașeganu, Natalia Iordăchescu, Gheorghe Brehariu, Simona Chirișescu,

Mă-nchin ție, zăpadă, cu cîntec de slavă — G. Călinescu

Marla Mureșanu, Rodica Gălățeanu.

Dar, cum elevii, oricât de silitori, rămân totuși copii, iar vacanța e drept să fie totuși în primul rînd vacanță, tovarășele Ana Năstăsescu, director adjunct cu munca educativă U.T.C., și Maria Chera, director adjunct cu munca educativă la pionieri, s-au îngrijit de organizarea bucuriilor acestui vacanțe. Sub îndrumarea profesorilor, elevii vor vizita muzeul, vor merge la spectacole, în tabere. Cei mici vor vizita orașul copiilor

din Obor, unde vor da și un spectacol. Clubul de vacanță al sectorului 2 le va sta la dispoziție. Dacă va fi zăpadă, se va ține concursul SANIUTA DE ARGINT în parcul Plumbuita din Colentina. S-au și distribuit, de ieri, bilete pentru filmele cerute de copii. Cîte două spectacole vor fi programate în continuare așa cum le-au cerut tinerii spectatori, de pildă „Moara cu noroc” și „Spartacus”; „O scrisoare pierdută” și „Războiul stelelor”; „Pe malul sting al

Dunării albastre” și „De dragul tău, Anca”. Au mai fost luate deja bilete pentru spectacole de teatru la „Național”, la „Ion Creangă”, la „Bulandra”. Va fi o vacanță frumoasă pentru copiii acestei prestigioase școli din Capitală, cum merită și ei și toți ceilalți elevi. Tuturor profesorilor copiilor noștri, la acest început de vacanță — un gând bun, cu dragoste.

DORIN GHERGHINESCU ■

Dar aș prefera să nu publicați nimic despre mine. Sint destul de supărat. În ultimul număr al revistei...

— Așa-i viața, tovarășe director, una caldă, una rece. Cea rece a fost săptămîna trecută...

— Patinoarul Floreasca e în perfectă stare de funcționare, dar de trei săptămîni e închis. După cunoștințele mele, patinoarul 23 August e închis din cauza unor lucrări.

— Nu s-ar putea să se amenajeze și altele, pe diferite terenuri? E frig, de gheață nu ducem lipsă și s-ar rezolva o problemă.

— S-ar putea improviza. Sint platforme și cu ajutorul frigului s-ar putea amenaja o mulțime de locuri. Întimplarea face ca patinoarul Floreasca să mai fie în administrația întreprinderii noastre. Inițial noi am avut diferite activități sportive dar la un moment dat ele au fost transferate altor instituții și acest patinoar a rămas la noi doar pe motiv că ține de agrement.

— Nu s-ar putea amenaja patinoare pe lacurile mai mici din diferite parcuri?

— Nuuu! E periculos! Dar n-aș vrea să mai apară nimic despre nimic. Și așa revista m-a criticat în numărul trecut. N-ați citit „Pedeapsă exemplară pentru toți vinovații”?

— Am citit, dar acum e vorba de patinaj!

— Întreprinderea pentru administrarea bazelor sportive sau cetățenii ar putea amenaja diferite platforme sau pe terenurile din curțile școlilor. Mie îmi pare rău de povestea aceea cu articolul din numărul trecut.

— Dumneavoastră aveți copii?

— Da!

— Și unde patinează?

— Nicăieri! Sufăr și eu alături de ei!

— Sinteți un om cu experiență. Care ar fi propunerea dumneavoastră? Cum ne-am putea da pe gheață?

— Știți, în numărul trecut al revistei Flacăra eu am fost criticat...

— Tovarășe director...

— După părerea mea patinoarul Floreasca, în zilele cu frig puternic, ar putea funcționa fără pic de energie și bucurăștenii ar avea unde patina. În plus, cu puțină apă, pe diferite platforme, s-ar putea amenaja altele. Ori cei de la bazele sportive, ori școlile, ori părinții.

— Păi nici școlile, nici părinții nu patinează și probabil nici cei de la bazele sportive.

— Da, de acord, dar eu am fost criticat...

— Oricum, revista Flacăra vă dorește o duminică plăcută, cu toate că încă n-a

aflat unde ar putea patina copiii bucurăștenilor.

4. La revelion închinați un pahar și pentru ei

De cînd mă știu, revelioanele mele au fost într-un fel de concurență cruntă, spre a deveni care mai de care mai stupide. Niciodată n-am avut parte de o noapte de Anul nou cit de cit mai acătării. Poate și pentru că de fiecare dată mi-am dorit sau mi-am imaginat prea multe și n-a ieșit nimic. Cei care nu-și doresc nimic, pină la urmă se și bucură, poate chiar descoperă fericirea simplă de a respira liniștiți, de a se putea gândi la ale lor. Adevărul e că pe măsură ce o mulțime îmbătrînește se mulțumește cu mai puțin și mai mici bucurii. Bătrînii prea bătrînii ajung pină la urmă să se bucură chiar și de faptul că se luminează de ziua.

La Căminul spital nr. 3 de pe „str. Barbu Delavrancea — scriitor român” sint 120 de bătrînii. Media lor de vîrstă e în jur de 85 de ani. Unii sint ceva mai tineri, au abia 70—75, alții au 95 sau chiar 100 de ani. Și pentru ei Anul nou e o sărbătoare. Parcă mai mică, parcă mai slîngeră, fără multă lumină și muzică, fără mese opulente. Și totuși Anul nou vine și pentru ei, cuminte, blind, călduț, cu cite o durere, dar și cu un mic program artistic, cu un mic cadou în care e un șampon, o sticlufă de parfum și un prosop sau un capot, cu citeva dulciuri și cu un pahar de șampanie. Ei sărbătorește Anul nou în măsura în care sărbătorește fiecare zi. De pe acum locatarii acestui cămin se pregătesc să doarmă mai mult, ca în noaptea de revelion să reziste măcar pină spre miezul nopții în fața televizoarelor (o bătrînă de 85 de ani și-a adus de acasă un televizor Sport tranzistorizat). Bucuria lor cea mai mare e de fapt vizita celor din familie, deși sint unii care nu mai au pe nimeni, n-au pe cine primi și n-au la cine pleca și pentru ei nu mai există drum de întorcere; căminul e o cetate în care înfruntă mereu mica sau marea armată de zile care se prăvale peste ei și comitetele de sprijin (admirabilă această solidaritate a celor puternici cu oamenii cărora anii le-au împuținat trupul și l-au topit pe nesimțite) încearcă să facă din fiecare amănunt o mică lumină, o speranță, ca un vapor care nu va mai ajunge niciodată într-un port, dar care poate pluti în liniște, cu luminile aprinse și cu puțină muzică, o muzică discretă, ca un pansament pentru suflete care preferă să-și aducă aminte.

5. „Hopuri, hopuri, hopurile / La mulți ani cu floricele”

E atît de frig și bate un vînt care-ți flueră prin oase. Parcă ți-e dor de un prieten ca să intri undeva să-i scrii o scrisoare sau o felicitare de Anul nou. De pe Calea Victoriei am „lunecat” în palatul telefoanelor. „Aveți legătura cu Buenos Aires”. Doamne, ce cald o fi pe acolo! „Cabina 11, legătura cu Napoli”. Parcă aș minca o portocală și m-aș ofări la un italian. „Convorbirea cu Stockholm, nu răspunde”. Brrr, or fi intrat sloturile de gheață în oraș și lumea a făcut din ele bărci. Nu știu nici un număr de telefon, dar tare aș cere un număr de la Capul Verde sau Capul Horn sau oricare alt cap. Cap să fie și să fie cald și să nu bată vîntul. Mă mut la Telegramme, mandate, scrisori recomandate. Le citesc pe toate și încerc să aleg. „La mulți ani! Alături de voi cu gîndul, vă urăm La mulți ani, sănătate și viață fericită”. Textele telegramelor lux sint diferite. Poți să alegi în funcție de destinatar. Lux 5: „Vă dorim un An Nou fericit”. Lux 15: „Anul Nou să vă aducă împlinirea tuturor dorințelor”. Lux 11 e mai simplă: „Toate urările de bine și sănătate. Lux 6 e mal la obiect: „Vă dorește sănătate, fericire și prosperitate Semnătura”. Lux 9 e de nuntă: „Multă fericire și prosperitate vă urează în căsnicie X”. Formulele sint atît de simple și de stupide încît dacă semnezi scapi de orice obligație. Și-apoi, în afara acestor texte, ce l-ai putea ura cuiva? Fericire, La mulți Ani și Sănătate, scris de mină sau tipărite lux sint tot Fericire, Sănătate, La mulți ani. Atita doar că unele felicitări sint simple și sărăcuțe, colorate cam fără gust, ca o sărbătoare prin care treci fără nici un chef, altele au crenguțe de brad, oameni de zăpadă, săni și luminări. Calitatea e pe măsura prețului. La Fondul plastic dacă vrei un Happy New Year cu desen frumos dai 15—20 sau chiar 25 de lei. Dacă ai mai mulți prieteni, rămii fără chenzină. Pină la urmă cea mai frumoasă urare e tot cea a bunicului lui Vasile Alecsandri care spunea „îți doresc tot ce-mi dorești tu cu gîndul, iar nu cu vorba”. Ies în stradă ca într-un bloc de gheață care mă cuprinde. Parcă mi-e dor de o vedere pe care să scrie „Cele mai sincere urări de Anul nou de pe frumoasele meleaguri ale Mării Negre”.

CORNEL NISTORESCU ■

Un dineu cu... cîntec

Deși apărut de puțină vreme în peisajul Capitalei, restaurantul „București” s-a situat încă din primele zile de la inaugurare pe o culme invidiată de celelalte unități, care făceau altădată faima Bucureștiului. Ca o noutate, conducerea I.T.H.R. a inițiat organizarea unor dineuri-spectacol care de la început s-au bucurat de aprecierea publicului consumator. Anul acesta conducerea I.T.H.R. a ridicat aceste dineuri-spectacol de la parter la mezanin în superba sală polivalentă.

Zilele trecute am fost martori ai unei asemenea seri și trebuie să spunem că absolut totul a fost incîntător. La restaurantul „București”, ca să vorbim de curățenie și de calitatea bucatelor mi se pare un lucru inutil pentru că de multă vreme restaurantul și-a transformat numele în renume.

Vom spune citeva cuvinte despre spectacol, care s-a desfășurat într-o atmosferă de înaltă artă datorită, fără discuție, trupeii care evoluează seară de seară la barul „Melody”, condusă și îndrumată de competentul coreograf Cornel Patrichi, dar care poate să-și arate adevăratele calități artistice datorită energicului Viorel Păunescu, un nume de rezonanță în ceea ce privește organizarea divertismentului nocturn bucureștean. Am văzut cu această ocazie cit de bine se poate organiza o seară unde bunul-simț, buna dispoziție și-au dat întilnire pentru citeva ore de necesară relaxare.

Sigur, am fi nedrepti dacă nu am menționa numele celor doi responsabili ai restaurantului „București” — Gheorghe Apostol și Gheorghe Petrache, cei care din umbră, cu discreție și înaltă profesionalitate se ocupă în afara activității cotidiene de perfectă organizare a dineurilor-spectacol din cadrul restaurantului pe care îl conduc.

Am putea vorbi foarte mult și despre excepționalii interpreți de muzică ușoară sau despre sonoritatea orchestrei, dar socotim că e mai bine să căutați din timp să vă procurați un loc, o dată la două săptămîni, la spectacolul-dineu organizat de restaurantul „București”.

DAN BIRLADEANU ■

Reveniți la anu'!

■ Sint țăranul Ion Urs, din comuna Sărcăița, județul Brașov, în vîrstă de 60 de ani. Pînă la această etate am trecut prin multe greutăți, dar acum cînd liniștea lumii și a noastră este vădit amenințată de un nou război nimicitor, mă alătur tuturor oamenilor României socialiste și tuturor oamenilor de bine și strig din toate puterile mele, din toată ființa mea: vrem PACE!

Vrem PACE, pentru noi, dar în primul rînd, vrem PACE pentru copiii noștri și pentru nepoții noștri!
Am și eu trei nepoțele și vreau să crească în liniște și pace; de aceea, din tot sufletul meu de țăran român, zic: PACE PENTRU COPIII NOȘTRI, PACE pentru noi toți, PACE pentru toată lumea și în toată lumea!

● Sesizări, propuneri, soluții — un dialog fructuos între cetățeni și autorități ●

■ Vasile Coman și Marla Bratisloveanu din Tg. Jiu sint frați. El mai au ceva comun: a dat norocul peste ei! Vasile Coman și fiul minor al Mariei Bratisloveanu s-au dus la oraș, într-o șuetă. În drum au extras un loz, cu seria 706. Mare noroc, mare: 20 00 lei! Aici e aici. Cine a extras lozul cîștigător? În loc să împartă, eventual, frățeste frumușica sumă, acum se judecă. De la Administrația de Stat LOTOPRONOSPORT aflăm că, deocamdată, s-a dispus „sistarea plății cîștigului în conformitate cu prevederile regulamentului sistemului de joc Loz în plic”. Ce ține și cu norocul ăsta! Vă vom ține la curent cu soluționarea definitivă a liti-giului dintre cei doi frați pe post de petiționari.

■ Colectivul de oameni al muncii de la Balastiera Slătioara, județul Olt, au construit o fîntină în cinstea „Campionnei unei Mari Iubiri”, Universitatea Craiova. Pe fîntină sint gravate numele jucătorilor craioveni. Odată cu aceasta s-a rezolvat un deziderat mai vechi, deoarece oamenii care lucrează la balastiera și la C.A.P. Slătioara erau obligați să meargă la 2-3 km distanță pentru aprovizionarea cu apă potabilă. Vă trimitem alăturat o fotografie a fîntinii și autograful dat de căpitanul echipei naționale și al Universității Craiova, Costică Ștefănescu. (Victor Pilsoiu, Stănel Sirboiu, Balastiera Slătioara, județul Olt). Reproducem autograful lui Costică Ștefănescu. Fotografia fîntinii însă este de slabă calitate și n-o putem reproduce.

*Colectivul
de oameni ai muncii
cu un cadavru - fîntină
pt. "M. IUBIRI"*
Cu multa simpatie
C. Ștefănescu

■ Mă numesc Florin June și am 9 ani. Locuiesc în Ropotu Mare nr. 100, județul Hunedoara. Mama l-a părăsit pe taticul pe cînd eram eu mic, motivînd că este infirm și că umblă în cirje. Cum necazurile nu vin de unele singure am avut și eu un accident grav. Acum, fiind bolnav și nenorocit, am tare mare nevoie de un sufluet de mamă. I-am scris de cîteva ori mamei, dar ea nu mai vrea să audă de mine.

■ Încă un caz din multele cazuri vindecate de Iulică Voinea. Fratele meu Vasile Stoinea a fost operat la cap. Avea o scurgere tumorală. De la spitalul din Iași ne-a fost dat acasă într-o stare deprimantă. Nimeni nu mai spera în vindecarea bolii fără leac. Am fost îndrumați spre Iulică Voinea la Arad, a cărui tratament l-a urmat 11 luni. Iată că acum fratele meu se simte bine. (M. Rebegea, Bacău).

■ Din anul 1979 blocul 78 din str. Amurgului, micro VI Timișoara, nu are apă potabilă la nivelele 3 și 4. Deci, nu e o problemă recentă, și-n consecință, ne-am adresat tuturor factorilor de resort care puteau face ceva, dar fără vreun rezultat concret. Au trecut, așadar, 5 ani buni și nu avem apă la nivelele 3 și 4. (Andrei Marin, om al muncii la uzinele de uilaj petrolier Tirgoviste). Cu răbdarea treci marea, se spune în popor. Dar locatarii din Amurgului 78 și-au pierdut răbdarea și nădejdele că într-o bună zi nu apa de mare, ci apa potabilă va răzbi, în sfîrșit și la nivelele respective.

■ În revista nr. 41 a apărut un interesant articol despre plantele tradiționale. După spusele acestor medici populari ceaurile din plante se consumă cu zahăr tos, cubic, cu miere de albine, suc de zmeură etc., în funcție și de afecțiunile avute. Socot că nu ar strica măcar la bolile mai frecvente să existe un rețetar al ceaurilor importante utilizabile, cit și al modului de folosință. (Mi-hăiță Marcu, str. Sitozului

O semnificativă scrisoare de recunoștință

Stimate tovarășe doctor Constantin Băcanu, anul trecut mi-ai făcut și mie vaccinul multifuncțional. M-am conformat întocmai indicațiilor prescrise de dumneavoastră și rezultatele obținute sint senzaționale. În primul rînd, mi-a revenit pofta de mîncare. Apoi, nu mai am probleme cu rinichii. În ceea ce privește reumatismul, am obținut, de asemenea, rezultate imbucurătoare. Mi-am revenit destul de bine și cu anemيا. De cînd am luat autovaccinul multifuncțional, eu, care eram ca ur. schelet, m-am îngrășat cu 10 kg. Înainte luam, spre exemplu, foarte mult Voltaren împotriva reumatismului, medicament care-mi producea retenții de apă și bineînțeles edeme. Așa cum mi-ai spus, reducînd treptat doza, am ajuns acum la rezultatul formidabil: nu mai iau nici o bugată din medicamentul amintit pe zi. Edemele s-au retras încetul cu încetul. Doar glesna de la piciorul sting se mai umflă uneori și-mi cauzează greutate în mers. V-am scris deoarece știu că vă interesează pacienții dumneavoastră și să vă asigur că autovaccinul m-a făcut în mare măsură bine. Vă mulțumesc pentru tratamentul minunat pe care mi l-ați acordat și pentru omenia de care ați dat dovadă în cazul meu.

OLIMPIA MEȘTER,
str. Ecaterina Teodoroiu nr. 64, ap. 1, Oradea

bloc S 8 Galați). Ideea nu e rea.

■ Am 20 de ani de cînd sint suferind. Am folosit felurite medicamente și am făcut și cure balneare. Sufăr de cardiopatie ischemică, poliartrită la ambele mîini, la umeri și la coate, artroză la ambele picioare și cu deosebire la genunchi, discopatie etc. Am citit în revistă unele rezultate bune în acupunctură. Pentru a-mi recăpăta sănătatea v-aș ruga să mă sprijiniți într-o intervenție pe lângă spitalul din Craiova în vederea unei internări și a tratamentului adecvat. (Aurel Stîru, str. Braza lui Novac, Craiova, bl. G., ap. 85, județul Dolj). Sintem convinși că veți primi vestii bune în preajma Anului Nou chiar de la spitalul craiovean.

■ 12 cetățeni din Sărățeni, județul Mureș ne scriu că operațiunea de executare a șanțurilor de scurgere a apei stagnante din sat a fost oprită în locul cel mai important. Unele fundații și pereții caselor crapă, iar apele în exces și mociroase se preling în fîntini, înfîstînd astfel apa potabilă. Acum e mai rău ca înainte.

■ Dețin aprobarea consiliului popular Gilău și a Ocolului silvic Gilău, județul Cluj pentru 2,5 m.c. lemne de foc. Am plătit lemnele. De asemenea, am predat miere și nuci, deși nu am nici albine și nici nuci în grădină. Am, în schimb, doi copii mici, care au nevoie de căldură. Am plătit atelaje pentru transport și 3-4 oameni care să-mi dea o mină de ajutor. N-a fost chip să-l întîlnesc pe pădurarul Giurgiu din Gilău în cîteva dați la rînd. (Topan Vasile, Gilău, Cluj). Pe unde o umbla pădurarul?

■ Sint mamă a 8 copii. Din cauza greutăților pe Robert am fost nevoită să-l incredintez Școlii ajutoare din Rătești (județul Satu Mare). Acum copilul se află din nou la mine. Rog a mă ajuta să primesc dosarul copilului de la respectiva școală în vederea stabilirii corecte a ajutorului social cuvenit. (Ana Maria Didici, str. Negru Vodă nr. 1, bloc C, ap. 31 Mangalia).

■ Fără-ndoială că emisiunile la televiziune pentru naționalitățile conlocuitoare sint deosebit de instructive. Fac propunerea ca măcar la desenele animate, filme, piese de teatru etc. textul să fie tradus din germană și maghiară și în limba română. (Ioan Păun Toiaga, b-dul Metalurgiei nr. 13, ap. 31 București).

■ V-am mai scris despre monumentul din lemn de stejar masiv din comuna Bozovici, ridicat în cinstea eroilor care au căzut în primul război mondial pe platurile almanjene. Ar trebui refăcut negreșit acest monument distrus de răufăcători. (Florin Buracu, b-dul Armata Poporului nr. 23-25 Arad). În cartea profesorului Liviu Smeu „Contribuții la istoria Almajului” este vorba în adevăr, și despre acest monument. Tot cu acest prilej am găsit frumoasa inițiativă a celor din Bozovici, care au strămutat osemintele lui Eftimie Murgu dintr-un cimitir din Budapesta în cel din Lugoj.

pa, Geoagiu Sat, bloc 5, județul Hunedoara).

■ I.C.R.A.L. Vitan ne înștiințează: solicitarea Mariei Nicolescu din str. Schitului nr. 2 s-a rezolvat favorabil, în sensul că i s-a returnat suma de 328 lei despre care era vorba în sesizarea adresată revistei dv.

■ Primum de la Direcția pentru probleme de muncă și ocrotiri sociale Sibiu: cu data de 1 decembrie 1983 i s-a aprobat lui Hans Grum trecerea de la secția hidropneumatică la magazie, cu menținerea drepturilor prevăzute de lege.

■ Primum de la Direcția sanitară a județului Giurgiu: urmare scrisorii adresate „Flacărei” de către numitul Ion Mocofanu, din comuna Mirșa, vă informăm că s-a dispus reintre-

girea normei, începînd cu data de 1 decembrie curent.

■ Pe data de 26 ianuarie 1945 am născut, la spitalul Filantropia din București, un băiat. Eram grav bolnavă și nu știam de mine nimic. În acele clipe mi s-a luat, pur și simplu, băiatul și nu am aflat nici pînă azi de către cine, deși m-am adresat cu rugăminți repetate factorilor de răspundere. (Eli-sabeta Prunescu, str. Laptelui nr. 20, sector 3, București. A trecut cam multă apă pe Dimbovița de la acel nenorocit eveniment. Să tragem, totuși, nădejdi că cineva din fostul personal al Filantropiei din vremea respectivă își mai amintește ceva.

Pagină realizată de
DORIN SĂLAJAN

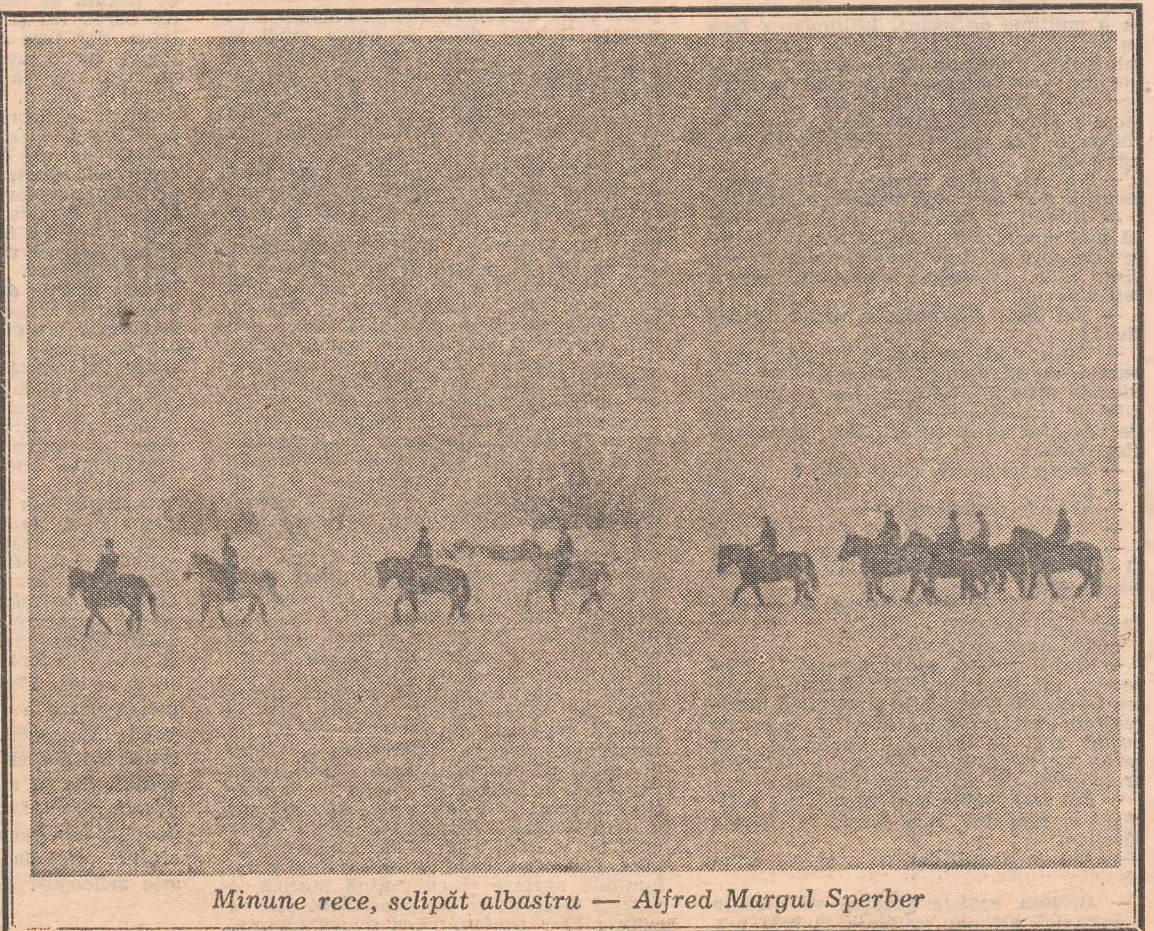
Poșta redacției

■ Marin Mangu — Constanța: Durata timpului de muncă este de 8 ore pe zi. Orela în care se prestează muncă peste durata normală a timpului de lucru sint ore suplimentare care nu sint luate în considerare la stabilirea vechimii în muncă în raport de care se calculează drepturile de concediu de odihnă și de pensie. ■ Vasile Gh. Păun — Săscut (Bacău): Sucursala județeană Buzău a C.E.C. ne-a informat că în situația în care dv. puteți prezenta recipisa de consemnare sau cel puțin numărul acesteia, vă poate elibera imediat suma consemnată. ■ Ion Vileciff — București: Doar copiii urmași care înainte de împlinirea vîrstei de 16 ani au devenit invalizi de gr. I sau II, au dreptul ca după încetarea plății pensiei de urmaș să primească un ajutor lunar. ■ Mihai Varga — Oradea: Adresați-vă Editurii Kriterion. ■ Mihai Ciocină — Timișoara: Cu numai 8 ani vechime în muncă (în care a realizat normele stabilite), nu-i dă dreptul de a fi înscrisă la pensie. ■ Maria Radu — Ploiești: În situația în care un urmaș pierde dreptul la pensie, ceilalți urmași primesc în continuare partea de pensie care li s-a cuvenit pînă la acea dată. ■ Didina

Lăzăr — București: Nu se acordă transfer în interesul serviciului membrilor cooperatori din cadrul cooperăției meșteșugărești în sectorul de stat. ■ Petru Ferescu — Orșova: Pentru orele lucrate de dv. peste program, unitatea este obligată să vă acorde timp corespunzător în perioadele următoare în condițiile legii. ■ Neculai Tașcă — Tecuci: Toți meșteșugarii care exercită meseria pe cont propriu sint asigurați obligatoriu în sistemul asigurărilor sociale din cooperăția meșteșugărească, plătiind o cotizație calculată la venitul profesional anual impozabil. ■ Lucreția Solovastru — Rucăr (Arges): Pensia a fost corect calculată. ■ Vasile Purcaru — București: În perioada la care vă referiți, (1949) pe baza Legii nr. 10/1949, sudorii care se încadrau în grupa a III-a de muncă, puteau fi pensionați la vîrsta de 60 de ani, dacă aveau o vechime în muncă de cel puțin 25 de ani. ■ Ion Vlad — Roșiori de Vede: Pensionarii C.A.P. își păstrează dreptul de folosință asupra lotului pe care l-au deținut la data pensionării, condiționat însă de faptul de a fi lucrat de titular personal sau ajutat de membrii familiei, de a nu-i schimba destinația agricolă și de a nu-l înstrăina altor persoane.

MARGA NEDELEA

● „Flacăra” nu ia în considerare scrisorile anonime și nu primește acte originale. Scrieți-ne cît mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți. Precizați eventual telefonul unde vă putem găsi. Audiențele se țin zilnic între orele 10—13.

Minune rece, sculptat albastru — Alfred Margul Sperber

flacăra

PENTRU MINTE, INIMĂ ȘI LITERATURĂ

Poezii ■ Interviuri ■ Note ■ Cronici ■ Eseuri ■ Poezii ■ Interviuri ■ Note

Poezii frumoase

G. Bacovia

Decembre

Te uită cum ninge decembre,
Spre geamuri, iubito, privește —
Mai spune s-aducă jăratec
Și focul s-aud cum trosnește.

Și mină fotoliul spre sobă,
La horn să ascult vijelia,
Sau zilele mele — totuna —
Aș vrea să te-nvăț simfonia.

Mai spune s-aducă și ceaiul,
Și vino și tu mai aproape, —
Citește-mi ceva de la poluri,
Și ningă... zăpada ne-ngroape.

Ce cald e aicea la tine.
Și toate din casă mi-s sfinte, —
Te uită cum ninge decembre...
Nu ride... citește-nainte,

E ziuă și ce intuneric...
Mai spune s-aducă și lampa —
Te uită, zăpada-i cit gardul,
Și-a prins promoroacă și clampa

Eu nu mă mai duc azi acasă...
Potop e-napoi și-nainte,
Te uită cum ninge decembre,
Nu ride, citește-nainte.

Sint la Hamburg. Ieri am fost la Lübeck, să văd casa fratilor Heinrich și Thomas Mann. Colcăie-n ea birouri comerciale — prin urmare am azvirlit cu pietre în Marea Nordului. Acum sint vesel. Fiindc-am dormit bine și-am avut un vis de eremit (perfidie sau iarbă neagră?). Se făcea că icoanele dintr-o biserică au prins suflet și, pentru că ușa era zăvorâtă bine, au spart un perete și-au ieșit afară. Dar afară era zloată și bătea un vint urit. S-au întors în biserică și-au refăcut spărturile. Incomplet, fiindcă pierduseră o cărămidă. Spre ziuă, s-a așternut de primăvară și prin crăpătură a prins să curgă vint fraged. Sfinții mucenici au căzut în somn cald, fecioarele au întinerit cu cite-un an și s-au strins sub un portocal, ca să miroasă florii... Acum stău și mă întreb: cui i-ar trebui această poveste scoasă dintr-o tolbă cu fragi? Nimănu, oricât aș socoti, decît lui Emil Brumar. De cînd îl știu, el susține că umblă prin lume tras de-o lebădă și-un crin. (Uită că la Marea Neagră ne-am tîrit vreo citiva kilometri, într-o teleguță, cărată de-un măgar). Adevărul e că și eu, cînd nu-l cunoșteam, îl vedeam într-o calească de pătrunjel, împinsă cu umărul de doi valeji de scortîșoară, îndrăgostiți pînă-n virful unghiilor de Turturica-Diamant și visînd să se așeze, împreună cu poetul și inveliiți în foi de dafin, la streșina bucătăriei de la un internat de fete, sub un coviltir de morcovi pe care toaie o sută de iepuri de cîmp. Dar, trăsnaie cu mirodenii, Emil Brumar e un detectiv particular (il puteți numi Arthur) care împuscă veritabile în gură cu mieji de nucă, seara-si culcă pistolul în ceal de ismă și ia omul de zăpadă din curte și-l culcă pe briul sobei. Spunînd asta, facem închinare mică pe o toartă de samovar din care țigesc porți de mănăstire moldovenească fugărită prin pajisti și pe ulițele Iașului de-o flotilă de cărăbuși pirogravați cu acul inmuiat în fulgere și de-un clopor de libelule din

Pădurea de argint, iscusit născute din rouă și basme aliotmane și spovedite la fluturele Apatura iris din familia Nymphalide, care-a dat atîția episcopii de pomi fructiferi. Și fiindcă sint la Hamburg, în inima cartierului Sant Paoli unde, pe usămai fiecărui cabaret joacă în mii de culori anunțuri că se caută numaldecit zeci și sute de girls, imi vin în minte versuri din Cîntec naiv:

Bătut de whisky și de vînt /
Ieri am umblat prin tîrg desculț,
Era-n amurg și îngeri mulți
M-au răsfațat ca pe un sfînt...
Și imediat trebuie să vi-l pîrască pe
Emil Brumar, care e și medic, că

A doua carte cu prieteni

Jur pe Vanessa atalanta...

mă descîntă cu laur, leuștean, singele voinicului, floare de colț, lăptuci, lemnul vîntului, lemnul domnului, busuioc și nalbă creată, ca să nu-i sint poftele cel- cotropesc, poftă de argintică de pădure, și să nu-l dau în vileag că, cel puțin prin latura aceea, se aseamănă (numai prostii nu văd și se supără) cu marele povestitor humuleștean, atunci cînd zice:

De-aș avea o sumă fabuloasă / Mi-aș lua o mie de calești / Înhamînd, la fiecare, șase / Draği femei cu sini dumnezeiești. / Și-aș porni bezmetic la plimbare / Hătuînd voios coapsele mari / Șfichiuite, ca din intimplare, / Cu biciușca-mi fină de măr...

Pentru că locuiește în Iași, în timpul bătrîn și dulce, unde clopotele-n fle-

care ceas nasc și aruncă vulturi auriti peste toată Moldova, unde iarna are mereu bobotează și vara mari tîlhării de struguri pe lingă care cresc în solduri văduve pentru bulbucul hanurilor spre Suceava și Roman, imi place să cred că trăiește așa cum scrie: sparge lemne, cară apă, visează-n pridvor, cu ochii sore Văratec și Agapia, se dă cu copiii cu sania în Dealul Copoului, cioplește flutere de soc și căsute pentru sturzi, se închină în fața cailor legați la colțul circiunei, hrănește motanii cu nucsoară, aprinde focul cu surcelele dintr-un poem care n-a ieșit cum trebuie, noaptea se plimbă prin casă călare pe un păun, vinerea e bolnav de Dimov, simbăta de Nichita, duminica de Oborul Bucureștilor și e tot timpul bălțat și smălțuit de dorul de Tamara (De dimineață pînă seară / Visez la soldul tău Tamara) și de-o aveă o grădină în care să cultive hamei pentru bere și nisalva cereale pentru vodcă. Dacă lucrurile stau așa cum imi place să-mi inchipul, jur pe fluturele Parnassius mnemosyne din zona silvo-stepei și pe fluturele Vanessa atalanta din zona colinară, precum și pe mătrăguna mică, plantă ce crește prin tinutul Neamțului că, la vară, sub umbrarul de la Cireșica din Neptun, îl voi pune pe ingerul meu de la Brăila să recite de zece ori:

Eu, Ingerul Emil Brumar, / De Dumnezeu zvirlit cu zarul / Unui amurg pe-acest pămînt(...).

Mă opresc aici, fiindcă, Emile, în clipa asta intră pe ușă, spre a da probă de angajare la cabaretul „Spada lui Villon“ (sintem între noi, ca să zic așa) una, două, trei, patru, cinci, șase girls... O, de-aș avea o sumă fabuloasă!... M-aș întoarce mai sărac decît am venit.

Superlativele anului

Adresîndu-le celor care ne citesc, ca și în anii trecuți, invitația de a formula în scris, sau telefonic, părerile lor în legătură cu cel mai bun roman, cea mai bună carte de poezie, cel mai bun film, regizor, cel mai bun actor, spectacol de teatru, cea mai bună expoziție de artă plastică etc. — am avut plăcuta surpriză să constatăm că, și în acest an, opțiunile cititorului și privitorului de frumos din România zilelor noastre nu insumează doar o simplă atitudine a principalului beneficiar al unui foarte larg fenomen cultural-artistic, ci și o obiectivă și mai ales avizată atitudine critică asupra acestuia.

„Superlativele“ noastre publicate în acest număr al revistei reprezintă așadar un clasament bazat mai ales pe părerea exprimată de marele public, părere confruntată fiind — așa cum se practică în toate clasamentele care se respectă — cu păreri autorizate ale unor critici, directori de case de film sau teatre, redactori de carte sau comentatori ai fenomenului plastic contemporan.

Superlative in literatură

- Un prozator in linia intii : Laurențiu Fulga ● Poezia lui Adrian Păunescu își continuă ofensiva
- La capătul trilogiei sale critice, Nicolae Manolescu se gindește la noi „tème” ● Polemicile lui Octavian Paler și farmecul provocării cordiale ●

Totuși, poezia

1933 n-a fost un an al exploziei poetice dar, dintre toate genurile literare, poezia este totuși fruntea. Acum au apărut multe volume remarcabile pe care critica și cititorii le-au primit cu satisfacție nemisificată și care, într-o bibliotecă a anului 1983, sînt demne de raftul intii. Cei mai mulți din poezii pe care opiniile criticii și ale cititorilor i-au desemnat ca laurități, desigur neoficial, căci nici o instituție nu poate oferi brevetul de poet fruntas, sînt de acum consacrați. Amin-tindu-i, cititorii nu vor trebui decit să-i recunoască pe cei mai de seamă repre-

zentanți ai liricii românești contemporane, în toată diversitatea, afinitatea și diferența lor specifică. O reînălțare cu cele mai importante volume de poezie ale anului 1983 e, de fapt, o întîlnire cu poezia romană de azi, manifestată în cele mai diverse modalități lirice. Cu **Imnele iubirii** („Cartea Românească”), Ioan Alexandru își continuă avîntul paradiziac, anunțat cu cîțiva ani în urmă, cîntînd în versuri serafice dar și pătîmas-senzuale o existență ideală, pură, de extracție spiritualistă. În totul, cartea e monografia unei utopii afective. Constanța Buzea intensifică în **Cina bogată în viscol** („Cartea Românească”) dramatismul sentimentului, oscilînd între disperarea elegiacă și resemnarea încrîncenată. O notă subtilă de paroxisism străbate poemele ca un eurent de înaltă tensiune. O lirică mallarmeană, noțională și ermetică, parabolică cel mai adesea e cea a lui Ștefan Aug. Doinaș din **Poeme** („Cartea Românească”). Poetul imaginează aici o schiță poetică a devenirii într-o ființă, o ontologie lirică așadar, storcînd limbajul de semnificație pînă la haloul pur al ideii. Intrucîtva asemănătoare, mai apăsător esoterică, e și lirica lui Cezar Baltag din **Poezii** (Eminescu), densă, plină de simboluri. Cu imaginația-i prolifică, debordantă, Ion Gheorghe se înfățișează cititorilor într-un nou volum de ficțiune gnoseologică, în care prospectează fondul nostru arhaic într-o manieră sublim-diletantă, oricum poeticească. **Scripturile** (Ed. Eminescu) e o astfel de investigație, memorabilă întii de toate prin delirul liric. Poezii de un prozaism ironic și ceremonios publică Mircea Ivănescu în **Poeme nouă** („Cartea Românească”), colocviale și digresive, de o monotonie trucată. Scenariul narativ joacă în această poezie cu totul insolită rolul bulgărelui de zăpadă. Mai contorsionată este lirica lui Florin Mugur din **Viața obligatorie** („Albatros”), remarcabilă prin maliție, dramatism, sentimentul indeterminării și schima sarcastică. Un portret al poetului la maturitate e anto-

logia de autor a lui Virgil Teodorescu, intitulată **Cit vezi cu ochii** (Ed. Eminescu), semnificativă pentru evoluția de la frenezia avangardistă la calmul reflexiv. Privită într-o sinteză lirică, poezia lui Virgil Teodorescu se înfățișează acum vitalistă și convulsivă, digresivă pînă la supraabundență, mobilă și vulnerabilă în propria-i inocență. Cu toate acestea, deși anul editorial 1983 a înregistrat mai multe volume de versuri remarcabile, cel mai categoric succes l-a avut antologia **Totuși, iubirea** („Albatros”) de ADRIAN PĂUNESCU. Frenetică, incitantă, persuasivă, combinînd ingenios melancolia crepusculară cu elanul profetic, făcînd din chiasm o tehnică poetică strict personală cu efecte insolite, acaparatoare, abordînd subiecte **up to date** și teme universale, trufașă, egolatră dar și ingenuă, lirica păunesciană continuă să capteze cititorii cu forța unui magnet, fiind printre puținele modalități lirice de azi care au izbutit să transforme retorismul într-o impecabilă tehnică poetică.

Proza lungă, adică romanul

Revirimentul prozei scurte, manifestat în chip strălucit în ultimii ani, n-a reușit să complexeze totuși romanul, bătrîna specie care izbuteste să țină încă piept temerarei povestiri. O singură excepție a stîrmit în rîndul cititorilor și al criticilor aprecieri unanime. E vorba de volumul lui Mircea Nedelciu, **Amendament la instinctul proprietății** (Ed. Eminescu), savuros, agreabil și incitant prin experimentalism ironic pe care-l aplică unor canoane tradiționaliste, făcînd din proza de observație un pretext de meditație metatextuală și din jocul textualității un bun prilej de digresiune balzaciană. Cu volumul IV al romanului **Istorie** („Cartea Românească”), Mircea Ciobanu continuă investigația rafinată a unui „amurg burghez”, profesînd același stil somptuos, cu inflexiuni ironice. Estetismul proliferant al narațiunii ascunde, în fond, o remarcabilă acuitate morală, relevabilă în jocul inteligent al aparențelor ostentative. Lungul roman al lui Mircea Ciobanu poate fi privit și ca o narațiune despre retorica existenței. Mai ironic și mai apăsător livresc, spumos și malițios, mobil în asociații lingvistice și tăios în aserțiuni este Paul Georgescu în romanul **Siesta** (Ed. Eminescu). Un roman al încordării afective și morale și, în subtext, al conflictului perpetuu între realitate și ficțiune este mult controversatul **Placebo** (Ed. Eminescu) de Mircea Săndulescu. Scriitor brebanian doar în punctul de plecare, altfel un prozator original și te-

meinic, autorul face parte din acea categorie pentru care imaginația ideii e mai puternică decit inchipuirea epică. O frumoasă promisiune este cel de-al doilea roman al Alexandrei Stănescu, **Regula paralelogramului** (Ed. Eminescu), amestec de confesiune, rememorare și analiză, pe care personajul îl dă la iveală cu prilejul nefast, al unei situații-limită. Eugen Uricaru, prozator de stirpe lampedusiană, reface, în **Memoria** („Dacia”), evenimentele bizare dintr-un București al anilor '20, punînd în relație mult rafinement descriptiv și un incontestabil farmec al evocării atmosferei vetuste. Controversat dar mult căutat de cititori a fost și romanul lui Sorin Titel, **Femeie, iată fiul tău** („Cartea Românească”), apreciat îndeobște pentru subtextul parabolic al sacrificiului matern și pentru feerile psihologice, de un farmec indescriptibil, pe care prozatorul le opune mistificării afective. N-a fost trecută cu vederea nici cartea lui Ion Brad, **Leagănul mării** (Ed. Eminescu). Sufragiile majoritare le-a obținut însă romanul lui LAURENȚIU FULGA, **E noapte și e frig, seniori** („Cartea Românească”), care prelungeste binecunoscuta-i narațiune patetică, neguroasă, cu inflexiuni sentimentale, melodramatică, de astă dată sub forma unui jurnal trucat. Ca în marea parte a prozei lui Laurențiu Fulga, eroticul și tanaticul sînt doi poli între care se mișcă dilematic sensibilitatea umană.

Critica artistică

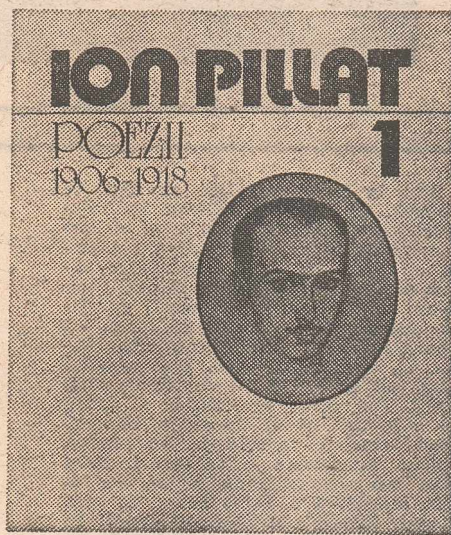
Nu e lipsit de importanță că, de cîțva timp, critica literară contemporană e tot mai mult orientată spre comentariul suplu, esecistic, expresiv. În locul studiilor încruntate, ticsite de informații anodine, mirosînd a naftalină, producția editorială s-a remarcat printr-o remarcabilă serie de volume, ai căror semnatari sînt, de acum, cei mai înzestrați și mai prestigioși critici contemporani. Volumele lor apărute în 1983 depun garanție despre emanciparea stilistică și intelectuală a criticii de azi. Lucian Raicu cercetează, într-o manieră patetic-persuasivă, misterul creației citorva din scriitorii români și străini, în volumul său **Calea de acces** („Cartea Românească”). Valeriu Cristea reia pasiunea sa pentru Dostoievski, arătată într-un volum anterior, întocmind acum un insolit dicționar critic al personajelor dostoievskiene, intitulat chiar astfel, **Dicționarul personajelor lui Dostoievski** („Cartea Românească”). Tot o prelungire a unei obsesii mai vechi dovedește și Edgar Papu în **Motive literare românești** (Ed. Eminescu), analiză erudită a citorva toposuri literare cu valoare simpolică. Volumul poate fi citit și ca o radiografie spirituală a literaturii române, populare și culte. Valeriu Răpeanu a reunit în **Memoria și fețele timpului** („Cartea Românească”) o suită de studii și eseuri despre personalități și fenomene culturale românești dar și citeva articole de atitudine care constituie partea cea mai rezistentă a cărții. Deși au văzut lumina tiparului numeroase cărți de referință, nu poate fi neglijat faptul că NICOLAE MANOLESCU și-a văzut incununată acum activitatea critică prin apariția celui de-al treilea și ultimul volum din amplul eseu **Arca lui Noe** („Minerva”), investigație pertinentă, subtilă și convingătoare în istoria romanului românesc. Acestei cărți i se adaugă și un nou volum de **Tème** („Cartea Românească”), agreabile divagații critice despre scriitori, opere, personaje. Anul editorial a mai înregistrat și volumul de comentarii critice al lui G. Dimisianu, **Lecturi libere** (Ed. Eminescu), precum și pe cel al lui Pompiliu Marcea, **Concordanțe și controverse** (Ed. Eminescu), volum care lustrează peisajul literar în cele mai varii nuanțe ale sale. Din retrospectiva acestui an literar nu vor putea lipsi nici volumul de eseuri al lui Mircea Zăciu **Viatcicum** („Cartea Românească”), seducătoare prin ineditul perspectivei de analiză, nici partea a doua din exegeza lui Z. Ornea, dedicată lui Dobrogeanu Gherea, **Opera lui C. Dobrogeanu Gherea** („Cartea Românească”), o temeinică reconsiderare a activității criticului.

Spiritul cordial

Trecută adesea în sfera literaturii de frontieră, publicistica a fost privită de multe ori ca o soră vitregă a literaturii beletristice. An de an însă publicul cititor așteaptă cu real interes dezbateri, luări de poziție, articole de atitudine, jurnale, memorii și confesiuni în care să regăsească spiritul intransigent, combativitatea ori, după caz, reconstituirea unor fapte și evenimente exemplare pentru spiritualitatea umană. 1983 a fost un an modest pentru publicistica noastră, deși citeva apariții deosebite au reușit totuși să mențină atenția asupra acestui gen marginalizat. Valeriu Anania, dramaturgul care a petrecut o lungă perioadă în intimitatea literaturii române, reînvie în **Rotonda ploilor aprinși** („Cartea Românească”) chipurile unora din marii noștri scriitori, într-o manieră calm-evocatoare, adesea cu inflexiuni patetice. Fermecător, colocvial, stîrnind interesul prin pitorescul confesiunii și prin inteligența aserțiunilor, D. I. Suchianu revine cu un nou volum de publicistică intitulat **Alte foste adevăruri viitoare** („Minerva”). De o valoare sentimentală aparte este cartea lui Alexandru Raicu, **Autografe** („Albatros”). Prin erudiția expunerii și intransigența etică, prin respectul desăvîrșit față de valoare și, nu în ultimul rînd, prin cordialitatea polemică, OCTAVIAN PALER rămîne cel mai citit autor în această privință. Cartea sa, **Polemici cordiale** („Cartea Românească”), cunoscînd un deosebit succes în rîndul criticilor și al cititorilor.

Valorificarea tradiției

Prin eforturile reunite ale editorilor, istoricilor literari și specialiștilor, bibliofilii și publicul cititor au avut prilejul să vadă citeva ediții demne de interes, concepute cu acritate, profesionalitate și pasiune. Romulus Vulpescu ne-a dat în obișnuita sa dublă investiție, de traducător și grafician, o excepțională ediție bilingvă din **Pajere/Aigles royaux** de Mateiu I. Caragiale („Cartea Românească”). Tot anul acesta a fost restituită într-o ediție critică o primă parte din poezia lui Ion Pillat **Poezii** („Eminescu”) sub îngrijirea Corneliu Pillat și cu un studiu introductiv de Adrian Angheliescu. E de consemnat și ediția M. Gaster, **Literatura populară română** („Minerva”), îngrijită de Mircea Angheliescu, dar mai ales cea care deține supremația în acest an și anume G. Dem. Teodorescu, **Poezii populare române** („Minerva”), o antologie de care aveam nevoie. Ediția critică, notele, glosarul, bibliografia și indicele aparțin lui GEORGE ANTOFI iar prefața, lui Ovidiu Papadima. Mai trebuie menționată ediția de autor **Scrieri** („Minerva”) de Eugen Jebeleanu, din care anul acesta au apărut 2 volume de traduceri. Cum era și firesc, Editura „Minerva” deține locul întii în privința edițiilor critice.

CAP LIMPEDE

● Deși s-a vorbit mult în ultima vreme despre proza scurtă, 1983 a fost cel mai sărac an în acest gen, ca să nu spunem că povestirea, schița și nuvele au fost ca și absente din librării. ● Dacă cineva ar vrea să-și facă o imagine oarecum fidelă despre poezia română contemporană, altfel decit răsfoind volumele de versuri ori de comentarii critice, ar constata că nu avem încă nici o antologie serioasă a liricii contemporane. Cele citeva care există, utile desigur, sînt parțiale și nu pot da o imagine completă asupra fenomenului poetic. Să avem în continuare încredere în edituri. ● Dacă poezia și critica au fost onorate cu volume de calitate, nu același lucru se poate spune despre teatrul care, în acest an, a putut fi citit doar în 3-a volum. ● O plăcută surpriză a constituit-o apariția buletinului

editorial intitulat **Semnal**, al Editurii **Cartea Românească**. De fapt, e o autentică revistă, realizată în condiții grafice de excepție care amintesc de adevărate reclame care au dispărut cam demult. Cam așa ar trebui să fie făcută propaganda de carte. ● N-am văzut în librării nici volume de interviuri reprezentative pentru literatura contemporană. Cînd vom mai avea prilejul să citim dialoguri ca cele realizate de Felix Aderca și Ion Riberi? ● Continuă utila serie de „Documente literare”, editată de Minerva, folositoare atît cercetătorului literar, cît și cititorului de rînd. Răsfoirea acestor documente e un real prilej de incitare. ● Cu citeva excepții, observabile mai cu seamă la Editura **Cartea Românească**, grafica de carte a devenit tot mai fadă și mai in-

expresivă. Uniformizarea grafică a volumelor, înainte de a fi un act util, e unul monoton. ● Deși ne-au ajuns în mină citeva ireproșabile ediții, dacă stăm strîmb și judecăm drept, vom constata cu tristețe că, de fapt, nu avem nici o ediție critică integrală, fără croșete și fără omisiuni condamnabile, deși literatura română implinesce frumoasa vîrstă de cîteva secole. Ediția Delavrancea a fost declarată încheiată, uitîndu-se că discursurile parlamentare îi aparțin tot scriitorului editat; exemplele pot continua. ● Un an al poeziei și criticii literare. O atestă volumele apărute, unele greu de găsit. ● Un eveniment important care onorează Editura **Minerva** îl constituie tipărirea într-un nou tiraj a importanței **Istoriei a literaturii române de la origini pînă în prezent** de G. Călinescu. Adăugate la reeditarea din 1982, noi-

le volume reușesc să mai satisfacă ceva dintr-o curiozitate ce friza utopia. ● N-avem teoreticieni literari. Cel puțin așa lasă să se înțeleagă absența oricărui volum de teorie în acest an. E-adevărat că și știința literaturii a rămas în urmă! ● O bibliotecă ideală a anului 1984 nu va trebui să omită începutul unei ediții critice **Nichita Stănescu**, acum cînd este foarte ușor de alcătuit un corpus de manuscrise și cînd opera marelui poet e încă vie în conștiința contemporanilor. Un lucru început la timp e un lucru infinit mai lesne de făcut. Să nu așteptăm trecerea timpului pentru a face din cercetarea vieții și operei scriitorului un act eroic. Totul poate fi foarte simplu, cu condiția să existe spirit de inițiativă, bune intenții și seriozitate. Nichita Stănescu merită acest lucru.

După apariția, anul trecut, la Zürich, în limba germană, pentru Republica Federală Germania, Elveția și Austria, romanul **Clipa de Dinu Săraru** a fost tradus recent în limba chineză și tipărit la Beijing.

● Dumitru Radu Popescu, in ipostaza de dramaturg ● Un act de cultură : reeditarea Poeziilor populare române de G. Dem. Teodorescu ● Tinărul scriitor Dumitru Toma, cu adevărat un prozator pentru copii ●

atelier literar

de G. Dumitrescu

Antologie negativă

Tradiționala vitrină de curiozități și ciudățenii a „Atelierului literar” nu poate lipsi nici în acest sfârșit de an. Cititorii și corespondenții o reclamă imperios, iar „colecția” deosebit de abundentă a coșului redacțional o împune, fără doar și poate. Publicăm, deci, în această pagină, o nouă culegere din cele mai bizare și mai insolite înjghebări de versuri primite la redacție, convinși că, pe lângă prilejul zimbetului (atât de rar în ultima vreme), numeroșii corespondenți și ucenici ai „Atelierului” vor avea, și în acest chip, câte ceva de învățat, în străduința lor plină de aspirație către frumos. Dorindu-le, lor și tuturor cititorilor noștri, o lectură agreabilă și semnificativă, le adresăm, în același timp, cordiale urări de bine și la mulți ani !

CĂLDURA TA

Obrazul cald ce-mi sfredelește trupul măsoară gradele în șir și calm tu te ridici la ghiață și calci pe trupul meu în delir

Ți-e vocea sugrumată de plăcere și ești roziu pe umărul de brad eu te-am mușcat în seară primentă de un amor puternic exemplar

Eu am rămas cu trupul imprăștiat de dragostea ta soarbă și nebună cu vocea răgușită te-am chemat dar tu, iubite, ai fugit în lună

Am gura plină de bănuiele nătinge dar nu cutez să ți le spun căldura ta mă stăpânește-n sine și amintirea ta-i de drum augur.

DOINA UȚA

PRIMĂVARA

Iată, că iar a venit !
Natura ce ne-a părăsit
Transformind totul în verde
Cu umbre care nu se pierd
Primăvară regina noastră
Ai venit ca o mireasă.

Cu vâlul tău de frunze vii
Pe plaietele din cimpil

Cu chipul tău de farmazoană
Pe frunte tu porți o coroană
Și in loc de talisman
Ai soarele vesnic an de an

Primit tot cu bucurie
Cu cintece și vioșie.
Păsărelele ciripind
Vestește frumosul anotimp.

B. NICUȘOR

IN GRĂDINA CU MULȚI NUCI

În grădina cu mulți nuci
Te aștept mindr-o diseară,
Lângă mine, să te calci,
Chiar de-o să ploaie afară

Și atunci de ve-i fi udă,
Ne vom spune vorbe dulci
Nimeni n-o să ne audă
Numai frunzele de nuci

Dar și luna se trezește
Cînd în brațe mi-te arunci,
Stă de-asupra și privește
Cum mindruia mă iubește
În grădina cu mulți nuci

Vorbele sînt în zadar,
Și tăcut, mult te privesc.
Din privire i-ți spun iar
Cît de mult eu te iubesc.

Fericită-mi spui tu mie
Căci rămi, nu te mai duci,
După o mică eununie
Casa noastră o să fie
În grădina cu mulți nuci.

NELU SĂNTIOAN

INCERTITUDINI

Deși știam povestea tristă
Iluzii totuși mi-am făcut
N-aș vrea ca tu să pierzi prea mult.
Eu nu sînt omul ce insistă

Și parcă sufletul mi-e strîns

Și parcă totul e eroare
Nici eu nu știu ce mă mai doare
Și-n ochi o lacrimă s-a stîns

Nu caut scuze, nici regrete
Nu vreau în lacrimi să m-ascund
Mă doare doar un singur gînd
Sînt sau nu sînt motive certe ?

E.I. POPESCU

HALAL SĂ VĂ FIE...

Halal să vă fie vouă
care-ați rămas drepti între plopi
pe voi încă vă mai plouă
nu vă plac adincile gropi

dar nici nu veți ști ce se-ntimplă
ca atunci cînd te-mpiedici
și te lovești amarnic în timpă
înjurînd și uitînd orice predici...

O să fiți iubiți cu iubire
ce nici cîmp nici substanță nu-i
știu — o să trăiți în neștiere...

o să vorbiți despre fericire
o să vă-mbătați cu nemurire
și-o să călcați într-un cui...

GR. SALVAN

CEEA CE SÎNT

Mă asemăn cu ea deși n-o cunosc
Furtună mi-e risul și valul mi-e leagăn
Sînt plin de tăceri ce azi mă ingeamăn
Cu fratele meu ce nu l-am avut

Tulbure gînd se zbate mereu
În sticla naufragiatului
Dator nu sînt plagiului
Și nimănui, inclusiv la mare.

Trombele zboară, eu ca o trombă
Picur plăcerea la semenii mei
Precum picură cealul de tei
Tîna bolnavilor de stomac.

VIOREL HOREA

INSOMNIE

Somn letargic nu-mi dă pace
Mă ademenă și cearcă
Cearcă-n sus și cearcă-n jos
Poate ninge lăpturos
Cu idei făr'de folos.

MARIANNE C.

GÎNDIRE

La timpla presupusei mele gînduri
Alunecă petale
...una, două

Mi-e gîndul aiurea

Purtat de un parfum
...unul, două

Încerc să (mă) gîndesc
La cei mai buni
...una, două.

Însă mă doare timpla :
E încărcată de petale
...una, două.

L. LAZARIUC

O MIE DE SISTEME

O mie de sisteme
O mie de probleme
Ce-așteaptă rezolvare
În luna următoare

Înima este rece
Sistemul n-o întrece
Și ea rămîne vie
În zorile marelui

Iubirea nu mai vine
Sistemul tot decade
În noaptea următoare
Ei nu se mai ivește

LENUȚA UMBRĂ

CREZUL IUBIRII

Între noi vi-fa numai flori
Și-un cîmp inverzit
Unde să le răsădim una câte una
Udînd cu speranțele noastre.

Între noi vi-fa numai flori
Și-un zimbet duios
Pentru a da putîntă
Luminii să rodească.
o induestribilă liniște și dăruire...

E. CHANTAL

CHEMARE

Aproplete frumoasă fantasmă
În întuneric ochii tăi ard
Purificînd aerul nostru
Cu suave șoapte incoerente
Ce ilustrează feeria
Instinctelor deslănțuite
Vraja candori tale
Mă învălule ca un marasm
Copilăresc dar invoalabil
Îmbătîndu-mă cu mirosul
Nestăvilii al cărnii
Ce se rostogolește
Spre mine și mă înăbușă
Luînd forma unui sărut
Semnificînd esența
Inculpabilității
Actului în sine.

LUCIAN DORINA

Lumea copiilor

Editurile n-au neglijat nici în acest an micii cititori, a căror ingenuitate și plăcere de a folia cărți frumoase colorate au fost răsplătite prin câteva apariții demne de reținut. În primul rînd, cele două cărți ale Constantei Buzea și Anei Blandiana, două poete importante, aplecate cu egală pasiune și asupra lumii celor mici : **Cărțicică de cinci ani** (Ion Creangă) și **Alte**

întîmplări din grădina mea (Ion Creangă) sînt cele două cărți pline de lirism și de o subtilă pedagogie ale poetelor amintite. Tinărul prozator Ion Lila povestește despre **Aventurile lui Pălăriuță** (Ion Creangă). Cel mai frumos volum, de o imaginație intru totul originală, captivantă și fermecătoare, după care copiii se dau în vînt, este **Orașul piticilor mincinoși** (Ion Creangă) de DUMITRU TOMA. Superb ilustrat de Crina Ionescu, volumul este o apariție de excepție

Un nou trofeu pentru poezia română

Acum, la sfîrșit de an, iată, ne parvine știrea că panoplia poeziei române s-a îmbogățit cu un nou trofeu, cu o nouă recunoaștere internațională : poetului **Marin Sorescu** i s-a decernat **Premiul mondial de poezie** pe anul 1983. Aflăm că juriul, alcătuit din personalități de prestigiu ale vieții literare internaționale, întrunit la sediul din Madrid al **Fundației culturale spaniole „Fernando Rielo”** s-a oprit, după o analiză și selecție efectuate asupra a 304 opere aparținînd unor poeți din 17 țări, la volumul poetului român, **Ecuatorul și poliul**. Din mesajul adresat laureatului român din acest an, transcriem că președintele juriului a elogiat opera literară a lui **Marin Sorescu**, remarcînd că poetul este „reprezentantul unei nobile țări, România.”

La urmă, teatrul

Dacă fenomenul teatral, judecat prin perspectiva spectacolelor, se manifestă încă onorabil, literatura dramatică n-a reușit să iasă încă de sub un mal vechi complex. Dumitru Solomon publică o culegere de proză și teatru intitulată **În unghi ascuțit** („Albatros”), Tudor Popescu, un autor în continuă ascensiune, apare cu o antologie la Editura „Cartea Românească”, intitulată **Jolly Joker**, iar Paul Everac își reafirmă în **Parabole dramatice** („Dacia”) stilul său aluziv și ironic. Se poartă teatrul incisiv, parabolic, ancorat în realitate. Succesul cel mare l-a înregistrat cartea lui **DUMITRU RADU POPESCU**, **9 piese** („Junimea”), grație dezbaterii dramatice cu reală priză asupra cititorului/spectatorului pe care-l face părtaș la viața și frământările personajelor.

Critici anosti

Îndeobște, cînd lipsește spiritul critic, cercetarea literaturii cunoaște un exces de temeinicie, rivnă și abnegație. Mulți studioși care cochetează cu literatura nu se dau bătuți cu una, cu două și pină nu își văd visul, adică ambiția, cu ochii nu cedează. Parte din astfel de compilații sînt utile informării, parte din ele sînt inutile. Livia Cotorcea a publicat volumul **Lirica lui M. I. Lermontov** (Junimea), care ar fi trebuit să stîrnească interesul dar care rămîne o insipidă trecere în revistă a creației poetului comentat. Disertații logorice despre cele mai insignifiante pretexte publică **Gheorghe Iarșovici în Incandescența și penumbrele** (Dacia). Dacă acestora i-am adăuga pe **Alexandru Melian**, **Traian Demetrescu** (Scrisul Românesc) și pe **Eleonora Cărcăleanu**, **Leopardi în România** (Minerva), avem o imagine și mai fidelă despre polul minus al criticii în anul 1983.

Pagini realizate de RADU G. JEPOȘU

CAP LIMPEDE

● Editura **Litera**, condamnată, dintr-o prejudecată, la mediocritate, și-a luat revanșa, publicînd citeva volume de poezie tinăra, demne de atenția cititorilor. ● Două edituri de prestigiu își impart laurii : Editura **Eminescu** s-a remarcat prin publicarea celor mai bune volume de proză și a citorva ediții excelente iar Editura **Cartea Românească** deține supremația în privința poeziei și a criticii literare. Volume interesante au apărut și la Editura **Albatros**. ● Anul debuturilor în critica literară. În 1983 au debutat cei mai mulți critici tineri : Vasile Popovici, Mariana Vartic, Ioan Holban, Val Condurache, Al. Pintescu, Valentin F. Mihăescu, Costin Tuchilă, Sultana Craia. Lista se va încheia odată cu primele zile ale noului an. ● Se așteaptă ediția **Urmuz**, sub îngrijirea lui Constantin Crișan, o ediție care

va repune la loc de cinste destul literar al lui Dem. Deme-trescu-Buzău. ● Tot în 1983 a început editarea operii complete a lui **Lucian Blaga**, sub îngrijirea lui **George Gană**. ● S-a republicat volumul de exegeze al lui **Alice Voinescu**, **Întîlniri cu eroii din literatură și teatru**, la Editura **Eminescu**, cu un studiu introductiv de **Dan Grigorescu**. Ignorată prea adesea, această comentatoare e încă o dată răsplătită postum. ● **Antologia Călătorii români despre Țările Române**, îngrijită de **Maria Holbanu**, **M.M. Alexandrescu-Bulgaru** și **Paul Cernovodeanu**, a ajuns la volumul 8. Această nouă suită de mărturii despre poporul român întregeste o largă frescă de confesiuni de care cultura noastră are nevoie. ● Un an sărac în jurnale, memorii, confesiuni. Chiar nu mai

avem ce povesti ? ● Centenarul **Agărbiceanu** a fost sărbătorit, cum se cuvine, prin apariția volumului 10 de **Opere**, la Editura **Minerva**, și printr-un volum colectiv de comentarii și confesiuni, apărut sub îngrijirea lui **Mircea Zăciu**, la Editura **Cartea Românească**, volum tradus, concomitent, și în limbile franceză, germană, spaniolă și rusă. ● A apărut cea de-a doua exegeză dedicată operei lui **Geo Bogza**, datorată lui **Doru Scărlătescu**. După **Eugen Barbu** și **D. R. Popescu**, autorul **Cărții Oltului** e al treilea scriitor în viață care se bucură de un asemenea omagiu. Volumul a fost publicat la Editura **Minerva**. ● Tot în acest an va apărea primul volum de comentarii despre opera lui **Emil Botta**, intitulat **Apocriefe**, a cărui autoare este **Doina Uri-**

carlu. Premiera revine Editurii **Cartea Românească**. ● Tinărul documentarist **Nicolae Scurtu** a editat, împreună cu **Gerda Barbillan**, volumul **Ion Barbu în corespondență**, la Editura **Minerva**, în seria „Documente literare”. Un nou prilej de a ne încanta de spiritul inventiv barbian care se manifesta cu totul insolit în corespondență. Cine a citit **Tante Buhr** ! își poate face deja o imagine despre pitorescul inventivității lexicale a autorului **Uvedenrodor**. ● Un an anost pentru editurile **Scrisul Românesc** și **Facla**. Unde ne sînt valorile locale ? ● Exce-lentă inițiativa revistei **Astra** din Brașov care a reușit să editeze, oarecum în regie proprie, un nou volum de proză satirică intitulat **Se căsătorește dovleceii**. Printre scriitorii antologați se

numără **Heinrich Böll**, **Italo Calvino**, **Maurice Glorion**, **Siegfried Lenz**, **Curzio Malaparte**, **Alberto Moravia**. Să ridem cu ei ! ● 1983 n-a fost un an tocmai fast nici pentru Editura **Junimea**. ● Se repetă unele ediții, în timp ce altele își așteaptă, de cîțiva ani buni, încheierea. ● S-a publicat **Trilogia cunoașterii** de **Lucian Blaga** în ediția **Dorli Blaga**. Dacă și ediția îngrijită de **George Gană** va ajunge la bun sfîrșit, vom avea opera lui **Blaga** integrală. ● Cu puține excepții, în 1983 au văzut lumina tiparului foarte puține cărți de filosofie și sociologie. ● O recoltă săracă s-a înregistrat și în privința literaturii polițiste. Puține apariții și cu atât mai puține best-sellere.

Cu lacrimi in ochi
și cu zăpadă pe umeri
scriu aceste cuvinte,
aceste versuri albe
cum rar imi este in obicei
scriu aceste cuvinte izvorite
din starea de necesitate a inimii,
din starea de urgență a inimii,
din starea de ritm a inimii.

In camera unde mă-nvîrt,
gîndind și scriind,
pereții sint capironați
cu două hărți ale patriei mele,
una a României de azi
și una a României Marii Uniri.

E frig in camera aceasta,
cum nu e cald mai nicăieri in lume
in această vreme in care
încercăm să supraviețuim ca națiuni
plătindu-ne toate datoriile externe
pe muchia de cuțit a fiecărei zile
in care ne încercăm
probleme,
întrebări,
tensiuni.

E frig in camera aceasta
și nici n-aș răbda să fie altfel,
pentru că am învățat de la Avram Iancu
că e imposibil să înțelegi pină la capăt
starea alor tăi
dacă n-o trăiești și tu.

Camera mai are ferestre și uși,
cum trebuie să aibă toate zidirile noastre,
fără ferestre și uși
nu se poate respira,
nu se poate circula,
nu se poate face politică externă.

Cu lacrimi in ochi,
poet la vîrsta de 40 de ani ce sint,
cu grija copiilor mei
și a tuturor copiilor lumii,
privind cum pe celălalt perete
cineva de demult
mi-a așezat operele lui Lenin, Sadoveanu,
ale lui Marx și Engels,
și cîteva volume de artă,
mă gîndesc, de asemenea,
că numai lui Avram Iancu
nu i-au apărut operele complete niciodată
și România de la 1918 mi se pare a fi
ediția definitivă a operei lui Avram Iancu,
așa, printr-o translație,
in camera in care scriu,
cu meandre,
cu bucurii,
cu deznădejdi,
de la una la alta
și inapoi la una,
am scris această Lumea ca lume
care știu că niciodată
nu va fi o lume ca lumea.

Nu mi-am făcut iluzia
și nu mi-o pot face nici
in această seară,
in care se presimte Anul Nou,
că lumea va fi vreodată cea visată.

Hotărît lucru, nehotărît lucru,
visul de-aceea e vis,
ca să fie visat
și să fie rivnit.

Citã vreme va mai exista
tensiune între vis și realitate,
va mai fi nevoie de noi, oamenii.

Cînd realitatea va fi
egală cu visul,
pe planeta Pămînt
oamenii își vor fi terminat
rolul lor de zădărnice pururea impetuoasă.

Deocamdată visăm,
deocamdată ne conformăm
ciudadului mecanism
care ne încarcă timpurile
de-o promoroacă externă
și de-o fierbințeală internă.

Capul gînditor al omului
seamănă cu planeta Pămînt,
multe lucruri seamănă între ele ;
după cum am aflat din
geniala medicină chineză,
forma urechii,
urechea de fapt,
reprezintă fătul in pîntecele mamei.

Între cele existente
sint conexiuni infinite,
inesizabile și
inimaginabile.

Cineva mi-a spus că
moartea atîtor oameni minunați
in luna decembrie 1983
s-a datorat unei ciudate
conjuncții a planetelor.

Și cineva nu mi-a spus
dar poate că și conjuncția planetelor
se datorează bolilor Pămîntului,
cu cota noastră parte
participăm la veșnica stare de alertă
a universului,
bolile noi se învechesc și
bolile vechi reapar,

Ceva se va întimpla pe Pămînt
și încă nu știm ce,
forța realității este imprezizibilă,
chiar și legile au imprezizibilul lor.

Mai degrabă însă apare
ceva neașteptat acolo unde
a intervenit obișnuința noastră.
Cine s-ar fi așteptat
la atîta secetă
și la atîta potop,
concomitent,
pe planeta Pămînt ?

Un ochi orb
in acest cap care e Pămîntul
și un ochi
vărsînd lacrimi
de mila celui orb.

Poem planetar,
fii de acord cu mine
să păstrăm acest ton
și să ne preocupăm
de anul care vine.
Cum va fi el ?

Conjuncția popoarelor
va modifica harta cerului,
conjuncția stelelor,
conjuncția planetelor
va influența mările Pămîntului
și ochii oamenilor.
Toate vor fi altfel
decît au fost in acest an,
in acest an pe care îl încheiem,
in acest an ciudat,
in acest an care ne precizează
că fiecare an e ciudat.

De fapt, cu scăderi și adunări,
cu înmulțiri și împărțiri,
cu modificări imponderabile
am putea spune că
nici nu știm in ce an sintem.

Uite, oamenii se uită straniu
unii la alții.

Cîteodată cad pe Pămînt
seri in care nu-ți vine
să scoți capul din pernă,
alteori e atîta intimitate
sub cer incît toți străinii
de pe stradă îți devin prieteni,
îți vine să-l inviți pe primul
dintre ei intr-o bodegă
și să-i spui :
Ce vrei să bei ?
Omule, fii prietenul meu !

A fost o săptămînă nenorocită
in decembrie 1983,
cînd au murit atîția oameni buni
incît m-am simțit bîntuit
intîi de moartea lor,
apoi de singurătatea in care mă aflam,
apoi de remușcarea că eu sint
și ei nu mai sint.

Și noaptea am auzit la telefon
pe unul dintre cei mai inteligenți
și mai apropiați oameni din vremea mea,
copil și el al sudului fierbinte,
Ștefan Andrei,
pîngind de durerea celor pierduți
și spunîndu-mi :
A intrat moartea in colegii mei...

Cîțiva dintre cei morți
aveau vîrsta lui.
Și cînd s-a închis telefonul
ceva a început să țiuie inalt
in capul meu și-n capul
Pămîntului pe care călcam,
m-a cuprins singurătatea
și cei mai buni oameni din lume,
care au fost bunicul și bunica mea,
nu mai trăiesc
să mă duc să mă ascund de toate
pericolele de care mă ascundeau ei,
și tata era plecat,
și băiatul meu are problemele lui
cu școala și muzica rock,
și fata mea are problemele ei,
cu școala și notele mari
și cu dieta potrivită,
și aceea pe care am iubit-o
mai mult între toate femeile lumii
e departe, prin voința mea
și n-am putut nici să țip,
nici să dorm,
nici să scriu,
și dacă ar fi strigat cineva numele meu
aș fi întreat
unde e cel pe care-l strigă
să mă însoțesc cu el,

și toate lucrurile lumii erau mai inalte
și luminile puține ale marelui meu oraș
bîntuit de toate lacrimile și crizele,
erau mai inalte,
și mie-mi plac seriile joase,
mie-mi plac luminile joase,
acelea de care te lovești,
imi plac luminările pe mese,
și veiozele,
și oamenii care-ți vorbesc privindu-te-n ochi,
nu de pe scara avionului PlayBoy,
nu de pe turnul falsei modernități.

Eu am rău de înălțime
și in jos și in sus,
mie-mi face bine
starea normală
și mi-e dor de oameni
la înălțimea la care
au fost ei de cînd e
civilizația noastră incoace.

E ușor să vorbești despre
lucruri mari despre
care vorbesc toți oamenii.

E ușor să vorbești,
dar e greu să fii crezut.
Și nu e vorba de credința teoretică
pe care oamenii pot accepta
ușor să țî-o acorde.

E vorba despre acea credință
pe care să le-o smulgi oamenilor,
să-i faci să se lăcrimeze,
să se bucure,
să trăiască
in numele ideii !

Ce să vă spun eu despre
problema păcii și războiului ?
Această problemă
e azi mai importantă decît oricînd,
ea a fost in fiecare an mai importantă
decît oricînd ;
chiar Domnul Lev Tolstoi
scria Război și Pace
și toți domni gînditori,
și scriitori,
și politicieni
n-au putut trece
peste chestiunea fundamentală
a lumii,
războiul sau pacea.

Cum să vă conving eu pe dumneavoastră,
dragii mei,
că problema aceasta,
a păcii și războiului,
nu este una vagă,
una bună să ocupe
spațiul unei ședințe oarecari,
ci este chestiunea esențială,
fără de care totul ar inceta,
inclusiv nevrozele,
inclusiv parlamentele,
inclusiv starea de sărăcie
care speră la starea de
confort elementar.

Nimic nu m-a impresionat
dintre toate momentele politice
ale ultimei perioade
așa de mult ca momentul in care,
la tribuna Parlamentului român,
președintele Nicolae Ceaușescu
a ridicat ochii de pe hîrtiile
pe care-și notase adresarea
cătrec popoarele lumii și cătrec poporul său
și, ca un erou din antichitate,
ca un înțelept căruia spiritul
divin al poporului său
și bunul simț universal
ii dictau ce să spună
s-a adresat,
cutremurat și cutremurător,
țărilor lumii,
Uniunii Sovietice și Statelor Unite ale Americii
și tuturor puterilor și slăbiciunilor lumii,
cu avertizarea shakespeariană
de-a nu uita că
BATE CEASUL AL DOISPREZECELEA.
Mă gîndesc in fiecare clipă politică a mea,
și uneori chiar și in clipele de intimitate,
in care sint aproape de o femeie
sau in care imi mingii pe cap copiii
sau in care mai am liniștea să parcurg
o carte
ce pot face eu,
eu nenorocitul,
cu toate datele biografiei sale,
cu toate neputințele și puțințele sale,
in fața pericolului morții ?

Uneori sint bolnav.
Acum nu sint.
Dar uneori sint bolnav de-adevăratalea.
Nervii mei se prăbușesc la pămînt

Un poem de Adrian Păunescu

niște cartușe trase aruncate cu de-a-sila
descărcătoare,
inile mi se răcesc și-mi tremură,
hii mi se împăienjesc
inima imi bate in piept nebunește,
dependentă
de acel fel de independență
re nu face bine nimănui,
de independența frivolă,
ependența mărunță,
nită să descumpănească
ependența cea mare a omului,
a obrăznicia motorului împotriva mașinii,
a obrăznicia omului împotriva umanității.

te teamă că mor înainte de-a termina
aveam de făcut.
atunci, in panica aceea fără sfârșit,
gindesc cum să scap și
ce să mă agăț
zic celor ce mă insoțesc
cheme un doctor și
l aducă pe Valeriu Popa,
mă zvîrcolesc
sau seama că nu m-ajută nimic
cît propriul meu echilibru,
sursa aceea a echilibrului, resuscitată.

dacă lumea însăși nu e făcută altfel
cît e făcut omul
dacă eu sint om
fac parte din lume,
dă-mi din sinea lumii
buie să vină salvarea.

te inadmisibil să murim,
te inadmisibil să moară un om oarecare,
te cu atît mai inadmisibil să moară
valoare oarecare
este o obrăznicie,
te o umilință,
te o jignire,
te o incalificabilă crimă
fie puse in discuție
ate valorile lumii,
Mesopotamia și pină in Parisul de azi,
Grecia antică și pină in Varșovia acestei ierni,
Roma veche și pină-n Roma nouă care e România,
misterele lui Zamolxis
pină-n misterele cerului străbătut de rachetele noastre,
China cea veșnică și pină-n China noii renașteri,
India veche și pină in India nouă a Statelor Unite,
cioburile civilizației aztece și pină-n steaua Kremlinului.

putem accepta nici măcar oroarea
a gîndi dispariția acestei lumi,
cum de a participa la congresul cenușilor ei,
plenara miasmelor ei de final.

stă război local,
mai există pace separată,
depind de fiecare,
care depindem de toți.

mea planetei Pămînt
am la sfîrșitul mileniului doi,
află concomitent,
două culmi,
a nădejzii
a deznădejzii :
ne vom uni pentru victoria omului,
vom muri din voința celor ce au chef
împartă lumea
să subjuge oamenii.

ci măcar orgoliul
mai poate denumi
veea acelora care
înțeleg că războiul
e criminal
a forma lui pregătitoare.

avem ce minca pe Pămînt
ntu că pregătirile de război
nsumă cea mai mare parte din
sursele Pămîntului.

încăpem in casele noastre
ntu că in curțile cetățenilor Pămîntului
t arme de toate felurile.

căieri nu se mai poate sta in biserici
-atîtea umbre de rachete și tancuri

căieri nu se mai poate învăța in școli
-atîta căldură furată de focose nucleare.

se mai poate lucra pașnic
-atîta tensiune militară.

care sărut e pîndit
două lunete.

care întreprindere civilă
a etajul văzut al unei nevăzute,
a ruoase incengături de uzine militare.

Nu se mai poate !

Situația in care au ajuns oamenii
este limită.
Mai jos de atît incepe iadul.

Noi respingem războiul
nu numai ca piesă programată pentru premieră
ci și in variantele lui
de repetiție parțială.

El ne consumă cea mai mare parte a timpului,
a energiilor,
a copiilor,
a inspirației,
a piinii,
a căldurii.

Aflăm, repetat,
că fiecare om poate muri azi
de 40 de ori
și planeta însăși poate fi
de 40 de ori
pulverizată
cu armamentul existent.

Ceea ce aflăm mai puțin
și-aș vrea să vorbim despre asta
e cît costă, din banii FIECĂRUI om,
toate acestea.

Acolo unde cresc salariile
cresc cu 20 la sută
in anii in care inarmarea crește cu 2 000 la sută.

In fond, in numele căror principii
ale umanității li se fură oamenilor
pentru inrobirea oamenilor ?
Nu numai că sintem sărăciți
de atîtea pregătiri de războaie,
dar sintem și umiliți
de infernala intrebuintare a
puterilor noastre.

Războiul ne-a pus in lanțuri
și tot noi plătim impozite
pentru că purtăm lanțuri de lux.

Și iarăși mă gîndesc
ce pot face eu,
un om simplu,
un om devorat de propriile lui indoieli,
in fața mării probleme a lumii,
pacea sau războiul ?

Și, dintr-o dată,
imi dau seama
că și dacă n-aș putea
face nimic,
tot ar trebui să fac totul.

Și, apoi, e cealaltă problemă a noastră,
a celor de aici,
problema felului cum vom putea trăi.

N-avem dreptul să punem nici o problemă
in locul alteia,
problema păcii și dezarmării nu poate
inlocui problema piinii și luptei pentru valori.
Numai impreună aceste două chestiuni
vor avea forța să ne mobilizeze pe toți.

Intr-adevăr, trebuie să muncim mai mult
și, tot așa, trebuie să muncescă mai mult
cei ce ne reprezintă pe diversele trepte
ale ierarhiei sociale,
mai mult și mai inspirat,
să găsească soluții pentru a ne pune pe toți
in situația de a găsi soluții.

Am mai scris o dată aceasta,
nici un șofer nu e înțelept
dacă in clipa in care are probleme
cu motorul mașinii pe care o conduce
deschide ușa mașinii,
incepînd să împingă cu talpa
piciorului stîng in asfalt,
ca să miște mașina ; mai bine
să oprească și să umble la motor.

Sint diverse mașinării
pe care trebuie să le reparăm,
cărora trebuie să le schimbăm motorul,
combustibilul
și, la diverse trepte,
chiar șoferul.
Nici drumurile nu duc totdeauna la Drumul cel mare,
sint ocolșuri inexplicabile,
sint accidente regretabile.

Oricum, avem o Gîndire Vizionară,
care știe ce vrea,
care știe să pună problemele
așa cum se cuvine
și așa cum o cere realitatea.

Acea Gîndire Vizionară,
acel Om curat și bun,
îndrăzneț și iluminat de grijă,
este așa numai in măsura
in care noi toți ne alăturăm

cu bine, cu puritate, cu grijă,
cu îndrăzneală, la limita puterilor noastre,
Puterii lui Vizionare.

Uite, asta gîndesc eu că avem de rezolvat
in anul viitor,
să ne facem datoria și să pretindem
tuturor să-și facă datoria,
de la țaran și pină la ministru,
de la muncitor și pină la conducător de orice nivel,
asta pare a fi singura soluție,
piinea noastră va trebui să fie
mai multă prin munca noastră
mai bine dirijată și mai bine aplicată.

Nici un strungar nu va putea fi
mai bun in agricultura decît un țaran de meserie,
așa cum a și spus președintele nostru :
munca in agricultura e o meserie de înaltă calificare.

Problema cheie mi se pare a fi
tocmai justa apreciere a agriculturii
și consecințele acestei juste aprecieri.

Dacă vom avea o agricultura dezvoltată,
o agricultura naturală,
fără false raportări,
(care nu pot ține loc de țărani)
dacă vom avea o agricultura
nesupusă conjuncturilor
solidă și teafără,
cu apă cum trebuie și cu soare cum trebuie,
dacă țaranul va fi la locul lui,
dacă muncitorul va fi la locul lui,
dacă intelectualul va fi la locul lui,
dacă toți aceștia vor exista in societate
in echilibrul cerut de realitate,
atunci se va petrece și a doua
mare visătorie :
activizarea valorilor.

Sigur că problema e grea și sigur că unii
nu vor accepta ușor,
nu vor înțelege niciodată,
nu vor accepta deloc
lupta pentru calitate,
lupta pentru valoare
pe care ni le cere
Gîndirea Vizionară ce
luminează Creierul Țării.

Dar eu, cu aceste preocupări,
agricultura, problema țărănească și
problema valorilor,
aș intra in anul nou,
spunînd „Bună ziua !” și
„Bine ai venit, An Nou !”
și-ți făgăduiesc toată puterea mea de muncă,
toate lacrimile mele
și toate bătăile mele de aripă,
toate temerile mele și
toate îndrăznelile mele,
pentru ca pacea,
piinea și
valoarea
să invingă.

E prea mult să visez acestea ?

Eu, Adrian Păunescu,
poet român,
eu, Adrian Păunescu,
omul care se sperie de serile înstrăinării
și care iubește mai mult decît orice
pe lume țara lui,
intr-atît incît -
cu martori oricînd convocabili spun aceasta -
am preferat călătoriile in țara mea
oricărui călătorii in lume
și nu m-am dus in străinătate
decît cînd mi-a fost imposibil să mai refuz,
eu, Adrian Păunescu,
colindător din neam de colindători,
eu, îndrăgostitul de sărbătorile de iarnă
ale românilor și ale tuturor celor ce,
impreună cu românii,
împart destinul, bucuriile și necazurile României de azi,
eu, poet al țării mele
și al vremii mele,
eu, proprietar al zbuciumului meu
și exploatator nemilos al inimii mele,
vă spun doar atît :
aveți grijă de anul ce vine.

Dacă fiecare an a fost o cumpănă,
anul ce va veni va fi cumpăna cumpenelor.

Profetic și naiv,
iubindu-vă și bănuindu-vă,
inclinindu-mă in fața dumnezevoastră
și rugindu-vă să vă inclinați in fața soarelui,
vă spun La mulți ani !
și vă doresc atîta sănătate
incît in anul nou
să nu mai moară nimeni,
dar absolut nimeni,
nici prieteni,
nici dușmani,
nici necunoscuți,
să fie un an numai de nașteri
și de vești bune.

M-am săturat de vești îngrozitoare,
vreau doar atît :
să trăim, să muncim
și să ne bucurăm cu decență
de viață și de munca noastră.

Cer prea mult ?
Vi se pare prea mult ?
Exagerez ?
O, dragii mei,
La mulți ani !

Superlative in teatru

- Piesă cu cea mai largă deschidere universală : Amurgul burghez de Romulus Guga.
- Anul cel mai bun al regizorului Gheorghe Harag
- Momentul de vîrf al stagiunii : Richard al III-lea de Shakespeare.
- Forță și imaginație : Ștefan Iordache
- Un scriitor devenit regizor : Romulus Vulpesco
- Cel mai solicitat spectacol : Zbor deasupra unui cuib de cucu
- Emoția care convinge : Dana Dogaru

Un amurg fără speranță

Amurgul burghez de Romulus Guga a avut premiera la 4 februarie 1983, în interpretarea colectivului secției maghiare a Teatrului Național din Tirgu Mureș. Între 7 și 14 martie, în cadrul Festivalului de dramaturgie românească de la Timișoara spectacolului i se conferă Marele premiu. Cu această ocazie regretatul Romulus Guga a făcut un rezumat al piesei: „Piesa își propune să vorbească despre condiția umană. Așa cum ea transpare într-o lume care se autointitulează cea mai bună dintre toate, o lume care face caz de democrație, libertățile și putința de afirmare a fiecărui individ în parte, de idealurile ei de pace, de bunăstare și de civilizație. Autorul se îndoiește că e așa și probabil că va reuși să vă convingă și pe dumneavoastră că soarta eroului său Filip nu este întâmplătoare ci ea, prin natura ei, este unicul model prin care omul sărman, beneficiind de toate drepturile omului, poate să-și îndeplinească condiția sa. Nu ne-am propus să demonstrăm o teză. Nu ne-am propus să scriem o tragedie, cu atât mai puțin o satiră. Uneori tablourile pot părea absurde, departe de realism. E o amăgire. Totul este așa pentru că viața despre care vorbim este așa. Absurdă, nedreaptă, înșoșitoare, în care totul se vinde și totul se cumpără, în care pină și moartea e angajată cu ora.“ În aceeași ordine de idei să revedem ce declară regizorul Dan Alexandrescu, în momentul premierei: „Iată o operă dramatică importantă a scrisului românesc. O operă care implică o mare răspundere. O operă care mă emoționează... Larga arde de dezbateri identică a piesei se cere transformată scenic într-un spectacol de mare forță sugestivă, cu imagini scenice de o mare impresionabilitate. Trebuie să mărturisesc că piesa de față mă obligă la o restructurare a mijloacelor mele regizorale. Pornind de la un realism faptic va trebui să ajungem la o metamorfoză a imaginilor scenice. Sperăm să reușim să mobilizăm spiritul celor care ne urmăresc spectacolul la o meditație profundă asupra condiției omului contemporan într-o societate a consumului excesiv care caută să mutilizeze ființa umană.“

În marea galerie de actori

Actorul Ștefan Iordache aruncă în joc, în Richard al III-lea întregul său arsenal de mijloace și efecte pentru a sculpta una dintre figurile cele mai odioase

din istoria universală a teatrului. Nu e numai malefic, e viclean și tandru, e inteligent și cultivat, e abil diplomat, e curtenitor și cuceritor, e senzual și feroc, e crud pină la demență, e singur pină la ecou, e urit dar și frumos cînd se vrea amant, curajos dar și laș, ascuns, tenebros și sticlos. Rar s-a văzut pe scenă în ultimii ani un asemenea portret complex al unui personaj, jucat cu atîta forță și cu atîta risipă de imaginație, în așa fel încît nu s-a repetat niciodată, nici o clipă. Ștefan Iordache a fost întotdeauna prezent cu o altă față, cu o altă nuanță în spectacol. Pentru acest rol Ștefan Iordache poate fi declarat cel mai bun actor al anului.

Poezia și scena

Romulus Vulpesco pune în scenă la Teatrul Davila din Pitești spectacolul cu piesa *Titanic vals* de Tudor Mușatescu. Merită în acest sens de reproducere concepția scriitorului desore activitatea de director de scenă: „În puține cuvinte rostul și rolul regiei este unul de a vizualiza idelle textului dar nu oricum ci în sensul lor dorit (implicit sau explicit) de dramaturg pe de o parte și în cel așteptat de majoritatea spectatorilor pe de alta. Altfel spus, regia traduce — mai înțeles pentru interpreți — în imagine și în sunet (nuisare și rostire) valorile evidente sau tainice ale textului literar. Apoi, grație „purătorilor de cuvînt“ al teatrului — actorii — transmite publicului sensurile discursului dramatic. În epoca noastră în care arta de pretutindeni este supusă unor convulsii, benefice uneori, altele mai puțin, cînd multe spectacole răstălmăcesc inconștient sau cu bună știință (din dorința de a „tălmăci“) idelle textului de dragul „noutății“, al „trăsăturilor“, al „căutărilor“ și al altor asemenea motivații psihosociologice, originalitatea regizorală, socot eu, stă în a monta normal în cea mai bună linie a teatrului românesc de totdeauna, a cărui tradiție realistă nu mai are nevoie de argumente și de justificare. E modul cel mai exact și de aceea onest de a-i sluji pe autori și pe spectatorii cărora le-a destinat momentul de viață pe care li-l înfățișează în lucrarea dramatică. Regizorul care trece rampa în detrimentul dramaturgului îl trădează și se trădează.“ Un fragment dintr-o profesiune de credință demnă de un curs de regie pentru Institutul de teatru.

A veni din fantastic

Chiar dacă nu sînt încă bine șlefuite toate elementele care compun personalitatea ei de acrită, Dana Dogaru are în sine capacitatea de a transmite emoția și gândurile, de a emoționa, de a convin-

ge. De-a lungul anilor s-a mișcat și cu dezinvoluntă dar și cu dificultate în unele roluri de comedie sau de dramă. Dar a fost întotdeauna pregnantă, o prezență care nu lăsa pe nimeni indiferent în sală. Iată-o izbucnind pur și simplu cu ultimul personaj din piesa *Acești ingeri triști* de D.R. Popescu, și anume cu Silvia, pe care o joacă parcă ruptă din adevărul vieții și nu neapărat din realitatea imediată. Al spune că e ruptă din irealitatea imediată pentru că deși interpretează un personaj al zilelor noastre pe care îl poți întîlni pe stradă, modul în care plonjează în rol vine din fantastic, un fantastic poetic. Ea joacă dinăuntrul personajului și nu din afară. Există o detașare critică de rol dar mai importantă e trăirea și adevărul vieții pe care-l exprimă prin acest personaj. Ca să nu mai vorbim de faptul că întreg spectacolul poate fi considerat unul dintre cele mai bune ale anului.

Ca în teatrul Kabuki

Premiera lui *Richard al III-lea* care a avut loc la 26 mai 1983 la Teatrul Mic a suscitat un enorm interes. Întîi pentru că Teatrul Mic anunțase printr-o conferință de presă extrem de minuțioasă intențiile regiei și scenografiei, apoi pentru că *Richard al III-lea* nu mai văzuse luminile rampelor de aproximativ douăzeci de ani, de la stingerea din viață a lui George Vraca, ultimul interpret magnific al acestui personaj impresionant. În plină caniculă, luna mai a fost în acest an o lună cu temperaturi foarte înalte, într-o sală plină pină la refuz, într-o atmosferă aproape sufocantă, Silviu Purcărete, tinăr regizor al teatrului, și-a expus concepția regizorală la rampă. Un spectacol maraton care durează aproximativ cinci ore și care ne amintește de teatrul Kabuki unde se servește în timpul reprezentației și cina (inclusiv, dealtfel, în preț de cost al serii). Un *Richard al III-lea* într-o viziune politică, acut politică în care sînt subliniate mașinațiunile pentru a accede la putere și mai apoi pentru a o păstra prin crimă și nebunie. Destinul putred al Danemarcel amîntit în *Hamlet* își întîlnește aici aventura descompusă pină la paroxism. O distribuție compactă, unitate de stil în interpretare, decor discutabil, cam acestea sînt, telegrafic, calitățile și defectele spectacolului comentat contradictoriu de spectatori și de către unii critici. Dincolo de tot ceea ce i se poate aclama și reproșa acestui spectacol, esențial este că

el proiectează definitiv, în marea galerie de actori, pe Ștefan Iordache.

Colorist al scenei

După Generoasa fundație, care este, după opinia noastră, cel mai temeinic spectacol pus în scenă în ultimii ani de Horea Popescu, a apărut *Zbor deasupra unui cuib de cucu* pe scena aceluiași Teatru Național din București. Un spectacol căutat de public și care se joacă mereu, cum se spune în limbajul teatrelor, cu casa închisă. *Zbor deasupra unui cuib de cucu* de Dale Wasserman, dramatizare după romanul cu același titlu a fost realizată la mult timp după ce l-a consacrat o ecranizare celebră care a rulat pe marile ecrane ale lumii cu un succes enorm. Ceea ce impresionează la spectacolul Teatrului Național este tensiunea în care se joacă, tensiune în care e prins și publicul. Apoi, jocul actorilor, partiturile lor, caracterele bine trasate și individualizate regizoral, situațiile limită intens exploatare și cu efect teatral colorat. Dealtfel, Horea Popescu este un „colorist“ expresiv al scenei, care știe lucra cu ansamblul cu decorul, cu lumina, care știe lansa actorii pe culorile cele mai bune și spectaculoase. *Zbor deasupra unui cuib de cucu* a fost spectacolul cel mai solicitat de public în acest an. Dovadă cererile de bilete înregistrate la casierie și la organizatorii de spectacole.

Prospero, alias Harag

Gheorghe Harag, regizor celebru în țară și peste hotare, montează pentru prima oară un spectacol în București, la Teatrul de Comedie. Piesa aleasă este „Procesul“ de Suho Kobllin. Iată ce spune regizorul despre acest text clasic al literaturii: „Suho Kobllin a intuit cu decenii mai devreme ceea înstrăinare a omului, ceea alienare a mecanismului, puterii, care aveau să-și găsească ecou în secolul douăzeci, în scrierile lui Franz Kafka sau Albert Camus.“

Iată acum ce spune presa despre regizor și spectacolul său: „Gheorghe Harag debutează acum, abia acum, în București. Procesul la Teatrul de Comedie nu este o întâmplare ci o certitudine: un spectacol semnat de Gheorghe Harag. Împrejurare ce spune pină la urmă totul: trupa, o trupă ce părea oboșită, a fost dintr-o dată capacitată în chip aproape incredibil. Este, într-adevăr, aproape de necrezut cum poate lucra Harag cu actorii.“ (Contemporanul) „Gheorghe Harag, cu finețea marelui artist, a ținut într-un echilibru perfect cumpăna dintre realitate și simbol... Ceea ce este impresionant la acest spectacol — ce relansează și revitalizează colectivul Teatrului de Comedie — aflăm în unitatea stilistică și argumentarea îpreșabilă a viziunii lui Gheorghe Harag, care demonstrează punct cu punct, armonios și ritmat, cum omul cînsit poate fi distrus de monstruoșitatea mecanismului social.“ (Săptămîna) „Personalitatea lui Gheorghe Harag și opțiunea sa pentru această satiră atroce a tembelismului criminal, transpusă într-o manieră riguros controlată, creațiile mustoase ale citorva actori, ambianta de vested și calp, senzația de pestilență a mediului larvar au edificat o hiperbolă coșmarescă a uritului. O hiperbolă atrăgătoare altmînteri, demonstrînd posibilitățile mari ale amestecului de tragic și ridicol degradat în grotesc, acesta avînd aici un efect purificator... O performanță artistică a Teatrului de Comedie.“ (România literară)

Pagină realizată de ADRIAN DOHOTARU

CAP LIMPEDE

● Prima parte a anului teatral a fost explozivă. O stagiune încheiată cu premiere spectaculoase (vezi autorii jucăți: Shakespeare, Büchner, Ibsen, Cehov, O'Neill, Tennessee Williams, Peter Hacks, Pinter, Caragiale, Davila, Mușatescu, Lovinescu, Everac, D. R. Popescu, Tudor Popescu ș.a.). A doua parte a anului nu a adus mari surprize în prim plan. ● Iată panorama regizorilor de teatru care au lucrat efectiv în anul 1983: Sanda Manu, Szabo Agnes, C. Dinischiotu, Mircea Marin, Eugen Mercus, Mircea Cornișteanu, Corado Negreanu, Gheorghe Milețianu, Alexandru Dabija, Dinu Cernescu, Radu Dinulescu, Constantin Codrescu, Ion Simionescu, Gheorghe Jora, Dragoș Galgoțiu, Geta Vlad, Ion Cojar, Gheorghe Harag, Tompa Gabor, Tompa Miklos, Ioan Ieremia, Călin Florian, Radu Boroiaru, Costin Marinescu, A-

drian Iupu, Magdalena Klein, Ioan Pitaru, Dan Alexandrescu, Ștefan Lenkisch, Marius Popescu, Mihai Manolescu, Horea Popescu, Dan Micu, Iosif Maria Bita, Dominic Dembinski, Mirel Ilieșu, Nicoleta Toia, Florin Fătulescu, Petre Popescu, Matei Varodi, Dan Stoica, Valeriu Molescu, Aureliu Manea, Nicolae Scarlat, Silviu Purcărete, Mihail Stan, Eugen Todorean, Virgil Ogașanu, Mihai Raicu, Mușata Mucenic, Raluca Iorga-Mindrila, Remus Mărgineanu, Mihai Lunganu. Dintre aceștia au realizat spectacole notabile și foarte bune Gheorghe Harag, Horea Popescu, Mircea Cornișteanu, Dinu Cernescu, Dan Alexandrescu, Dan Micu, Silviu Purcărete, Mircea Marin, Cătălina Buzoianu, Adrian Iupu și Magdalena Klein, Nicolae Scarlat, Virgil Ogașanu. ● Nu putem consemna nici un debut semnificativ în dra-

maturgie în afară de acela al lui Mihai Ispirescu la Teatrul Nottara cu piesa *Trăsura la scară*. Un dramaturg deocamdată publicat „în debut“ și care e citit și apreciat de secretariatele literare se numește Matei Vișniec. Cam slabă recolta de piese originale și cam zgîrcite teatrele în acest an cu debutanții. ● Consemnăm cîteva premiere absolute: *Despot Eracidul* de Dan Mutașcu la Teatrul din Brăila, *Primăvara eroului* de Emil Poenaru la Teatrul din Brașov, *Amurgul burghez* de Romulus Guga la Teatrul Național din Tirgu Mureș, *Viața, moartea și învierea lui Gedeon* cel minunat de Sütő Andras, *Pămîntul făgăduinței* de Radu Bădilă la Teatrul Național din Cluj-Napoca, *Frumoșii marilor orașe* de Angel Grigoriu și Romeo Iorgulescu la Teatrul din Brăila, *Negru și roșu* de Horia Lovinescu la

Teatrul Nottara. ● *Față în față cu teatrul* de Mirel Ilieșu la Teatrul Național din Iași, *Millonarul sărac* de Tudor Popescu la Teatrul dramatic din Brașov, *Rezervația de pelican* la Teatrul Bulandra și la Teatrul din Galați, *Frunzele amăgitoare* neputinți de Iosif Naghu la Teatrul din Brăila, *Pragul albastru* de I. D. Sirbu la Teatrul tineretului din Plătra Neamț, *Nu uidești caii verzi* de Radu Iftimovici la Teatrul Național din Tg. Mureș, *Arta conversației*, dramatizare după romanul Ilenei Vulpesco la Teatrul Giulești. ● Cei mai jucăți dramaturgi: D. R. Popescu, Paul Everac, Tudor Popescu. Jos palaria în fața valorii textelor lor și pentru succesul lor la public. Înseamnă că teatrul lor e fierbinte, se adresează omului din sală în cel mai înalt grad și că un astfel de teatru trebuie inclus în repertoriul cit

mal des și cit mai curajos. ● Consemnăm în același an trei spectacole Shakespeare cu trei din piesele cele mai „grele“: *Hamlet* la Teatrul Național din Tirgu Mureș, *Othello* la Teatrul Național din Cluj-Napoca, *Richard al III-lea* la Teatrul Mic. În pregătire, de-a lungul anului 1983, un *Hamlet* cu Ion Caracimtru, în regia lui Alexandru Tocilescu la Teatrul Bulandra. ● Trei regizori români au lucrat în Uniunea Sovietică montînd: ● *O noapte furtunoasă* la Teatrul Academic de Artă din Moscova (Alexa Visarion), *Mobilă și durere* de Teodor Mazilu la Teatrul Gogol din Moscova (Horea Popescu), *Interesul general* de Aurel Baranga la Teatrul Stanislavski din Erevan (Mircea Cornișteanu). Alexandru Tocilescu a pus în scenă la Teatrul Național din Budapesta comedia lui Tudor Mușatescu, *Titanic Vals*.

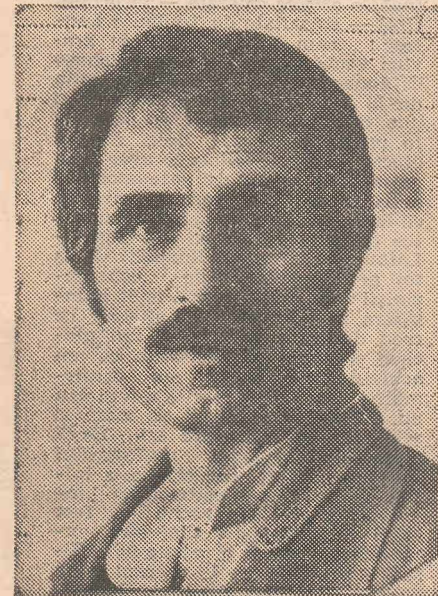
● Filmul cel mai apropiat sufletului nostru în anul care a trecut: **FRUCTE DE PĂDURE** (scenariul D. R. Popescu; regia Alexandru Tatos) ● **Foste speranțe, actuale certitudini**: Rodica Negrea, Mariana Buruiană ● **Actori care ne-au convins**: Dan Condurache, Remus Mărgineanu, Dragoș Pislaru, Dinu Manolache ● **Imagine**: Vlad Păunescu, Florin Mihăilescu, Doru Mitran ● **Sunet**: Silviu Camil ● **Muzică de film**: Adrian Enescu, Lucian Mețianu, Erika Josza — Karoly Horvath ● **La decoruri, un debutant**: Dragoș Georgescu ● **O secțiune mai puțin discutată, afișul de film**: Clara Tamas-Blaier

Superlative in cinema

Actori care ne-au convins

Dan Condurache („La capătul liniei“, „De dragul tău, Anca“): Relativ târziu descoperit pentru film — de către regizorul Dinu Tănase — Dan Condurache irumpe pe ecran și pare a se simți de-acolo de când lumea. Din punct de vedere strict vizual, este caracterizat printr-o surprinzătoare plastică a mișcărilor. Tipul său de erou trece brusc de la duritate la candoare, îi este și drag și detașat totodată acest erou. Chip aparent neutru, greu de reținut, are harul de a transmite spectatorului mai puțin o fizionomie, ci un model uman; mai puțin un individ anume, ci o categorie socială.

Remus Mărgineanu („Întoarcerea din Iad“): Actor de mare forță interioară, în ciuda aspectului său fizic, mai mult decît obișnuit. Pătimaș în priviri — aspect sesizat de altfel în presa de specialitate — pătimaș în joc, pătimaș în trăire, „Mîndru“ în mișcări, amarnic în suferință și luminos în bucurie. Re-

Anul care a trecut ne-a oferit bucuria reînălțării cu trei dintre „monștrii sacri“ ai ecranului românesc: Gheorghe Dinică și Gina Patrichi (în „Pe malul stîng al Dunării albastre“) și Mariana Mișuț (în „Fructe de pădure“).

Foste speranțe — actuale certitudini

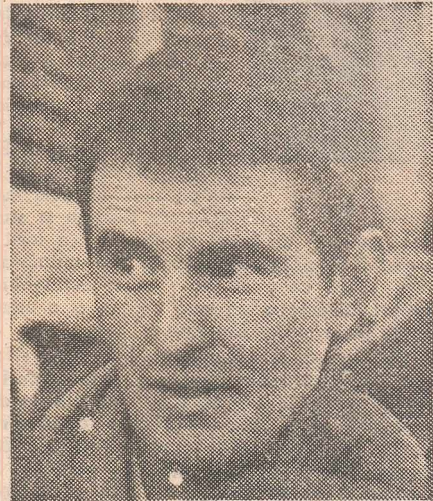
Rodica Negrea: „Aș putea să spun că dacă existența mea pe Pămînt am asociat-o întotdeauna cu nevoia de a fi eu însămi în viață, așa și meseria mea de actor de teatru și film o asociez în prezent cu aceeași nevoie. Și cînd spun asta mă gîndesc că a fi actor de film înseamnă urma vie a acestui timp peste timp, urmă lăsată prin munca specifică Artei și Creatorului. Modul meu de a mă concretiza în timp prin Muncă în mijlocul oamenilor. Iar ca Rost consider că Arta Teatrului și Arta Filmului (în care mă implic ca un minuscul meșteșugar), trebuie să însemne purificarea și înobilirea spiritului uman.“

Mariana Buruiană: „La început filmul nu m-a atras, mai mult, l-am combătut cu toată convingerea. Am înțeles mai târziu de la alții — și din propria-mi experiență — că dacă la filmare nu te simți decît o mobilă — mutată de ici-colo în cadru — cu personalitatea făcută praf, e greșeala ta.“

Confuzia pe care mulți actori o fac între teatru și film nu e o glumă, diferența există, ea e obligatorie. În film, mai mult decît în teatru, dincolo de text, dincolo de rol, trebuie să ai de spus ceva cu totul personal. După un timp în care am fost împotriva cinematografului, am descoperit acum o tainică legătură între mine și el, ceva ce nu înțuisem înainte, și cu totul diferit de ceea ce înțeamă senzația scenei, ceea ce mă face să-mi doresc un personaj adevărat, căruia să-l dăruiesc tot ce am acumulat, tot ce am acum mai bun în mine!“

ținut în gesturi, puternic prin capacitatea de a îndura, cald prin sinceritate și totodată caustic precum lama unui brici. Il vom revedea la începutul anului viitor într-un rol episodic de excepție, în filmul realizat de Constantin Vaeni după romanul „Intrusul“ de Marin Preda.

Dinu Manolache („Mult mai de preț e iubirea“, „Căruța cu mere“): În fiecare moment pare a fi picat din nori cu numai o clipă mai devreme. Expresie nedomerită și în același timp plină de curiozitate. Este tipul tinărului cunsecade din zilele noastre, ușor derășit de viteza vieții diurne, gata să se încurce și să provoace la rîndul lui incurcături. Totodată, tipul „băiatului“ pe umărul căruia se poate sprijini oricine, cu condiția de a fi sincer cu el și a-l respecta; altfel se zburlește, și cînd se zburlește o face rău de tot, fiind la fel de crud dușman cu minciuna precum e de bun prieten cu cei slabi, cînștiți, vulnerabili. Folosit mai ales în registrul comic, cred că ar fi interesant de văzut și într-un rol mai grav; n-ar fi exclus să ne aducă surprize.

Dragoș Pislaru („Ochi de urs“, „Întoarcerea din Iad“): Foarte apropiat lui Remus Mărgineanu, ca manieră de interpretare, avînd în plus o notă de romantism, datorată poate, în parte, vîrstei. Genul de actor tip „mască“, păstrînd același chip pe tot parcursul interpretării. Încruntat în genere, atunci cînd i se ivește prilejul unui zîmbet întreg ecranul se umple de lumină. Meditativ, interiorizat, mizează mult pe „tăceri“ prelungite pe care știe foarte bine cum să le facă să se audă.

Pagină realizată de HORIA PĂTRAȘCU

● În anul care a trecut, cele patru case de film au produs un număr de 32 filme artistice de lung metraj ● S-a apelat într-o măsură mai mare decît în ceilalți ani la ecranizări după operele unor scriitori clasici sau moderni (Ion Agărbiceanu: „Întoarcerea din Iad“; Marin Preda: „Imposibila iubire“; D. R. Popescu: „Căruța cu mere“; Fănuș Neagu: „Lișca“, „Dinu Săraru“: „Dragostea și revoluția“; Paul Everac: „O lebedă, iarna“ etc.) în vederea asigurării unor scenarii de valoare ● Patru tineri regizori au debutat în lung metraj: Dumitru Dinulescu, Ovidiu Drăgănescu, Dan Stoica și Ilie Șterian ● Cu filmul „Pe malul stîng al Dunării albastre“ (marele premiu la Festivalul filmului de la Costinești), Malvina Urșianu se menține în plutonul de vîrf al regiei noastre cinematografice contemporane ● Deși în materie de comedie fil-

mul românesc continuă să se afle sub baremul numeric, și mai ales valoric, așteptat, circular cu insistență zvonul că premiera „Secretul lui Bachus“ (scenariul Titus Popovici — regia Geo Salzescu) va constitui o veritabilă surpriză a genului în discuție.

Recent a avut loc premiera noului film „De dragul tău, Anca“ (scenariul: Nicolae Cristache, regia: Cristiana Nicolae).

Printre primele filme pe care le vom vedea pe ecrane în

anul 1984, aflăm următoarele de la casele de filme: **CASA DE FILM 1**: „Ciresarii“ (scenariul Constantin Chiriță, regia Adrian Petringenaru), ecranizare a cunoscutului serial de volume dedicate celor tineri, căreia orice prezentare, credem, ar fi de prisos ● „Piciul“ (debut în scenariul de film: actorul Mircea Diaconu; regia: Iosif Demian; precizăm că, în acest film, Mircea Diaconu nu joacă), un film despre adolescență și puritate. **CASA DE FILM 3**: „Bocet vesel“ (scenariul Sütő András și Mircea Moldovan, regia Mircea Moldovan), comedie satirică la adresa obscurantismului ● „Rideți ca în viață“ (scenariul și regia Andrei Blaier), urmînd preocuparea de acum caracteristică autorului de a realiza filme despre tinerii aflați pe șantierele patriei ● „Scopul și mijloacele“ (scenariul Nicolae Țiu, regia Dan Mar-

coci), un film de actualitate a cărui acțiune se petrece într-o uzină. **CASA DE FILM 4**: „Să mori rînit din dragoste de viață“ (scenariul Anghel Moră, regia Mircea Veroiu) dedicat activității în ilegalitate a unor tineri U.T.C.-iști ● „Acțiunea Zuzuc“ (scenariul Mihai Oprea, regia Gh. Naghi), redînd peripeziile a doi puști fugiți de acasă într-un scop „nobil“, dar recuperat de către miliție, în cele din urmă, cu bine ● „Amurgul finitilor“ (scenariul Aneste Petrescu și Mihai Vișoiu, regia Virgil Calotescu) film a cărui acțiune se petrece într-un sat din Bărăgan, imediat după război, în timpul secetei. **CASA DE FILM 5**: „Ringul“ (scenariul Ioan Grigorescu, regia Sergiu Nicolaescu), film de acțiune — ca toate filmele acestui regizor — a cărui acțiune, urmărită pe două planuri temporale, redau avaturile unui

meci de box consumat undeva în Occident și în care cei doi parteneri se descoperă a fi un fost SS-ist și victima sa ● „Întoarcerea Vlașinilor“ (scenariul Ioana Postelnicu, Mircea Drăgan, după romanul cu același nume al Ioanei Postelnicu, regia Mircea Drăgan), urmare a „Plecării Vlașinilor“, firește ● „Galax“ (scenariul și regia: Ion Popescu Gopo), film combinat, folosind actori, desene animate și chiar un... robot; pe scurt — un film GOPO!

UN AȘTEPTAT EVENIMENT CINEMATOGRAFIC AL ANULUI VIITOR: ecranizarea romanului „Intrusul“ de MARIN PREDĂ. (Scenariul și regia: Constantin Vaeni) „IMPOSI-BILA IUBIRE“, un film avînd în rolul principal pe Șerban Ionescu.

CAP LIMPEDE

Un muzeu in labirint

O poveste de dragoste

Autoportret.

O tradiție datind din Trecento vroia ca pictorul să ducă o viață fără prihană pentru a fi vrednic de subiectele divine pe care le trata. Nu știm dacă Masaccio a dus o asemenea viață. Vasari vorbește despre „marea lui nepăsare”, dar din ziua cind, într-o întunecoasă biserică din Florența, am văzut cum și i-a imaginat Masaccio pe Adam și Eva, afirmația lui Vasari mi se pare suspectă. Dintre toți pictorii care i-au zugrăvit pe primii oameni părăsind paradisiul, acest tânăr pictor mort înainte de douăzeci și șapte de ani este cel mai puțin nepăsător. Eva lui urlă pur și simplu, desfigurată de durere, iar Adam își acoperă obrazul cu miinile ca să-și ascundă rușinea și stuporea. Încît în- cîn sa crea ca dacă Masaccio n-a trăit, cum cerea tradiția, fără prihană, aceasta s-a întimplat în folosul picturii. Cesa ce a zugrăvit el pe zidul care i-a fost incredințat nu este o legendă divină, ci o omenească și sfîșietoare poveste de dragoste.

Ce altceva este izgonirea lui Adam și a Evei din paradisi, așa cum n-a-o povestește Masaccio? Din toată istoria „expuzării” picturii, eu nu cunosc alta care să ilustreze mai bine cesa ce a spus Anatole France: că mitul creștin a făcut mult pentru dragoste făcînd din ea un păcat. Deși Masaccio încă nu gîndește astfel sau n-are curajul s-o recunoască. Era încă prea tînăr, n-avea decît douăzeci și cinci de ani cînd picta fresca de la Santa Maria del Carmine și, la douăzeci și cinci de ani, e greu să crezi că dragostea și un păcat. Vasari ne mai vorbește despre un Masaccio cu capul în nori, care n-ar fi vrut să se gîndească la nevoile sau treburile lumesti, dar — încă o dată se înșală ori s-a grăbit să ia drept bune simple banurile — în ciuda tineretii sale, Masaccio știa, se pare, că infernul nu este altceva decît o luciditate împinsă la limită. Bărbatul și femeia pe care, în lumina slabă a capelei, îi vedem ieșînd din paradisi au aflat, sau cel puțin ne dau această impresie, că nu există decît paradisi provizorii, paradisi din care plecăm într-o zi, pe care le părăsim sau din care sintem izgoșiți. E aici toată drama umană și toată drama unui pictor care la douăzeci și cinci de ani știa, probabil, că numai cesa ce e provizoriu e adevărat și că tot ce regretăm era inevitabil să pierdem fiindcă am avut șansa posesiunii. Atita luciditate e greu să întîlnești și la pictori în vîrstă. Și nu întimplător, desigur, s-au perindat prin fața acestui vechi zid, după moartea lui Masaccio, Andrea del Castagno, Verrocchio, Botticelli, Leonardo, Perugino, Ghirlandajo, Michelangelo, Rafael, Andrea del Sarto, Rosso, Pontormo, cu toții simțînd, poate, că aici sfîrșește ceva. Adam și Eva întorc spatele nu numai paradisiului, ci și Evului mediu, cu credința lui oarbă în absolut. Și că, tot aici, ceva important începe. Viitorul lui Adam și al Evei e încă nesigur, Masaccio nu știe ce le poate făgădui în schimb paradisiului din care sint alungați, dar incertitudinea e compensată pînă în sensul neașteptat și profund pe care-l capătă sub ochii noștri acest exil: descoperindu-și vremelnicia, dragostea descoperă că trebuie să ardă mai puternic.

Rareori s-a spus atît de limpede că numai nefaricirea e lucidă, că nu inocența e virtutea cea mai umană și că numai intensitatea poate salva o existență limitată. Adam își acoperă fața pentru că, deocamdată, nu-i pasă, probabil, încotro se îndreaptă din moment ce fericirea rămîne în urmă. E încă sub șocul evenimentului. Dar înțelege că e dus pentru totdeauna timpul cînd n-avea trecut. De acum înainte va avea o memorie și o cicatrice pe această memorie: paradisiul pierdut și confuz pe care, mai tîrziu, îl va transforma în obsesie și în scandal. Nici el, nici femeia de lingă el nu se vor mai putea preface în viitor ca nu știu ceea ce știu, ceea ce au ajuns să știe, iubînd, iubîndu-se ei au aflat că n-au nimic mai înalt decît păcatul lor, dragostea lor, și că această dragoste nu e eternă, de aceea n-au dreptul să o risipească. Amîndoi sint încă sub impresia nedreptății care îi silește să plătască prin suferință adevărul, dar vor sfîrși probabil prin a-și asuma acest adevăr ca pe singura dreptate posibilă. Cesa ce face și Masaccio care la douăzeci și cinci de ani se grăbește să strige pe zidurile bisericii Santa Maria del Carmine cesa ce știa despre om, despre drama și gloria lui, parcă bănuind că nu va mai avea prea mult timp la dispoziție.

Tot ce e inocent, s-a zis, e plictisitor. Poate de aceea Adam și Eva, în loc să se căiască, se maturizează în suferință. Ei nu mai pot crede că dragostea e un joc. Vinovați, pedepsiți, izgoșiți, ei înțeleg în schimb că dragostea este unicul răspuns, într-adevăr întreg, la tot ce sfîrșește. Din care cauză pot să nu vadă în exilul pe care-l depling un eșec, ci un dezastru care le descoperă, violent, identitatea și îi conștrînge s-o trăiască din plin. Dînr-un paradisi care era, în fond, o ignoranță luminoasă, ei se trezesc aruncați într-o lume unde păcatul îi va lega pentru totdeauna și unde, fiindcă se știe limitată, pasiunea devine arzătoare. Candoarea s-a risipit brutal, iar locul ei a fost luat de o luciditate necruțătoare și fecundă, datorită căreia cei doi vor găsi pînă la urmă, dacă se vor supune exigențelor acestei lucidități, ceva mai prețios decît inocența pierdută: libertatea de a fi vinovați și de a-și asuma destinul. Există o singură șansă, descoperă Adam și Eva pe zidul capelei florentine: adevărul dragostei care li se reproșează. De aceea, de-acum înainte, vor trebui să se bizuie numai pe ei și pe forța sau slăbiciunea pasiunii lor. Și, plecînd, poartă povara acestei descoperiri ca pe unica aureolă posibilă.

S-a spus vreedată mai mult într-o altă poveste de dragoste? Masaccio a murit la mai puțin de douăzeci și șapte de ani în împrejurări misterioase, după ce a zguduit începuturile picturii florentine. A murit, oare, pentru că spusese prea devreme totul?

OCTAVIAN PALER

Biblioteca in aer liber

Poetul și iepurii

Acum cîțiva ani cineva mi-a povestit că, auzi, Petre Stoica, da, am înțeles bine, Petre Stoica, poetul, marele poet, s-a apucat să crească iepurii. Unde? Amicul care-mi comunica știrea — incințat de idee — nu știa. N-am aflat nici pînă azi dacă a fost sau nu ceva adevărat în acel frumos poem despre un artist care se amuză, în puținele ceasuri libere pe care i le lasă o zi de muncă, să crească iepurași. Probabil că era o invenție, dar lui Petre Stoica invenția aceasta i se potrivea. Din mai multe motive. Pentru că a scris nenumărate poezii despre animalele mici, domestice sau sălbatice, despre vietățile de apă și despre zburătoare, de neuitat rămîindu-le celor ce i-au citit opera un poem despre vrăbie (apărut, cu mai bine de douăzeci de ani în urmă, în minunata revistă clujeană Săeua), poezie care trăgea spre orizont liniile netremurate ale unui adevărat program poetic: modestie, cultul vieții mărunte și umile, al lucrurilor și al ființelor aparent neînsemnate în absența cărora nimic important nu poate fi dus pînă la capăt. Era și este poetul micilor necuvîntătoare; de ce nu ar fi crescut, dacă nu zeci de iepurii, măcar unul singur? Dar mai exista un motiv: credincios bresleli din care face parte, poetul nu e un om care se amestecă în treburile care nu-l priveșc direct. Relativa lui izolare, de om conștient de valoarea lui, făcea și mai credibilă ideea aceea năzdrăvană cu iepurii: Poetul, cu barba albă (deși e încă tînăr) aplecîndu-se, în solitudine, deasupra culcușului unui iepure, atîngînd cu un deget întrebător urechea vibratilă, oferindu-le celor o mie de dințișori nemaipomenit de activi, un morcov... Poemul despre Petre

Stoica și iepurii se lăsa acompaniat de intima și prietenoasă „muzică de fond” pe care o face iepurele ronțînd cu poftă morcovi sau păstirnace.

Legenda, pentru că legenda e, are toate șansele să dureze, pentru că, iată, Editura „Minerva” tipărește în decembrie 1933 o carte de Petre Stoica, intitulată **Fluturi, păsări, cai**, și care este „un bestiar al poeziei românești alcătuit de Petre Stoica și prefațat de Vasile Nicolescu”. Iepurile? Înainte de orice, să vedem de unde sare iepurele. Despre iepure scriu — în antologie — Ion Pillat, Marius Vulpe, Mihai Moșandrei. Rezervat, autorul volumului **Iepuri și anotimpuri** nu selectează din multele sale poezii consacrate lumii animale decît trei, nici una despre iepure (sau vrăbie), în timp ce alți poeți sint antologați cu zece sau mai mult de zece. (Și unii, între care Emil Brumarul, poetul fluturilor, sau reprezentanții celei mai tinere generații, cu nici o poezie...) Criteriul antologării e exprimat clar: nu au fost alese nici fabulele și nici poeziile în care prezența animalelor nu e decît un pretext. Deci, nici **Moartea căprioarei**, în care nu e descrisă plastic căprioara, nici **Mistretul cu colți de argint**, legenda și nu descriere, nici (dar de data asta n-am prea înțeles de ce) **După melci**; își află locul între coperti numai poeziile pur descriptive. (Dar cunoașteți poezii care să fie numai descriptive? Ne încercăm o ușoară indoială...) Oricum, există un criteriu ferm, există bunul-gust fără sovăială al autorului, iar antologia alege versuri din opera lui Eminescu, Alecsandri, Coșbuc, Pillat, Barbu, Blaga, Argeșii, Voronca, Bacovia, Jelebeanu, Bogza, Nichita Stănescu, Labiș, Nina Cassian, Doinașu, Grigurcu, Tomozel, Ioan Alexandru, Păunescu, Felea, Sorescu, Brad, Rău, Gurghianu (dar unde e Adrian Popescu, poetul albinelor?) și din alți aproape șaptezeci de poeți clasici și contemporani. Sint patru sute de pa-

gini, frumos ilustrate de Nicolae Săftoiu, autor și al unei coperte cu titlul rău așezat, patru sute de pagini care ne ajută să vedem despre ce animale au scris poeții de la noi. Lista, pe care o transcriu fără omisiuni, e impunătoare: meduză, scoică, hipocamp, pisică de mare, sepie, rechin, balenă, știucă, sturion, rac, broască, buratec, broțică, șopirlă, rimă, melc, purice, tințar, păianjen, licurici, greier, furnică, gărgăriță, cărăbuș, muscă, albină, viespe, lăcustă, libelulă, omidă, fluture, privighetoare, ciocirlicie, rîndunică, măcăleandru, mierlă, presură, vrăbie, cîntează, pitulice, porumbel, cofofană, cuc, cucuvaie, corb, cioară, cocor, sitar, fazan, papagal, vultur, șoim, condor, pescăruș, albatros, lebădă (Eminescu!), pelican, bitlan, nağıt, cocostirc, pînă, curcan, cocos, gînsac, găină, cloșcă, rățușcă (ultimele patru — Ionel Teodoreanu), liliac, șoarece, arici, cirtică, capră, oaie, miel, taur, vacă, bou, porc, bivoli, cal, măgar, pisică, ciine, șarpe, pyton, castor, hermină, vidră, veveriță, dihor, maimuță, iepure, lup, vulpe, mistreț, urs, cerb, ciută, căprioară, capră neagră, zimbru, ris, leu, tigru, panteră, cămilă, struț, antilopă, girafă, cangur, elefant, hipopotam, elefant, ren. Ce bogăție!

Una dintre cele mai frumoase cărți de poezie ale anului se deschide cu **Oh, animalele**, un poem de Eugen Jelebeanu, și își inchide portile fragile de hirtie crețată cu aceste versuri ale lui Petre Stoica: „O, dragi animale cu priviri nepoulate! / Fără voi pămîntul ar fi urit, / în aer n-ar fi muzici, / aplele ar curge mohorite fără umbrele voastre-nstelate, / visele copiilor ar fi doar fotografii în negativ, / iarba ar năvăli peste lume / acoperindu-ne cu flăcări-î verde — // și nu știu pentru ce să vă laud mai întii / că iată, aflîndu-mi gîndul / papagali și pînii și fazanii / mi-au și intrat în versuri / umplîndu-le de focuri bengalice.”

FLORIN MUGUR

Simple note

BIBLIOFILIE

Am vizitat în zilele din urmă, în două rînduri, superba expoziție de cărți rare, organizată de Biblioteca Academiei R.S.R. exclusiv din donația testamentară lăsată prestigioasei noastre instituții de valorosul om de știință, de sensibilitate și de exemplară umanitate, care a fost profesorul C. Ionescu-Mihăești (1833—1962).

Alcătuirea expoziției a fost incredințată istoricului și criticului de artă Radu Ionescu — nepot al donatorului — care este și autorul catalogului ce s-a tipărit, cu explicațiile necesare pentru fiecare piesă în parte, așa încît lucrurile să poată fi pricepute nu numai de specialiști, ci chiar și de profani ai domeniului — dovedind în egală măsură și bun-gust și competență și o dragoste, așa zice evlavioasă, încălzind amintirea aceluia care le-a strîns o viață întreagă și le-a dăruit; iar strădaniile lui Radu Ionescu sint răsplătite cu agoniseala și înflorarea de frumos cu care părăsește sala orice cercetător.

Sint etalate în vitrine cărți din secolul XVI, XVII, XVIII, XIX și XX; cărți rare, ediții princeps, tipărituri vechi îmbrăcate integral în pergament sau în pielea de vițel maronie a epocilor care au urmat pergamentului, cu ilustrații, unele din ele de pictori și de gravori, de la cei clasici, pînă la cei moderni, imprimate toate pe cea mai bună hirtie a timpului — și avem în felul acesta și o imagine vie a progresului realizat și a varietății hirtiei, fabricată în dusele vremi, o adevărată istorie pe care o poibă — ca să ajungem la aceea velină groasă, la aceea de Olanda, de China, extrem de ușoară, brumată parcă și simțîndu-i tactil porozitatea sau cea de Japonia cu o vagă tentă de paliditate în ea, lucioasă și cu reflexe sidefil. Ca să nu mai vorbesc de litera tipografică în sine, de punerea în pagină, de gravura în alb-negru săpătă în lemn la început sau de aceea în metal de mai tîrziu, ca să ne dea acvafortele în culoare, ori de legăturile în fine marochinuri, unele din ele mozaicate, semnate de consacrați artizani ai genului, meșteșugari cu simțul interpretării tex-

tului, care își semnav realizările, ca pictorii de cotă, pinzele.

Bibliofilia nu e o manie, cum s-ar putea crede. E o pasiune de artă, în sensul major al noțiunii. Cine n-a văzut niciodată vestita ediție în două tomuri a lui La Fontaine, așa numită „a fermierilor generali” tipărită la Amsterdam în 1762 cu bogatele ilustrații executate de Eisen sau cine n-a văzut cele șase volume cu „Operele” lui Moliere scoase în 1773 la Paris, cu remarcile gramaticale, avertismentul și observațiile la fiecare piesă ale lui Bret și cu gravurile în lemn ale lui Moreau le Jeune să procedeze la fel.

Dar nu am de gînd să mă ocup aici de cele peste trei sute de volume care sint expuse. Mi-ar trebui ca să vorbesc de fiecare carte, în detalii, paginile unei cărți întregi. Am vrut doar să semnalez expoziția care ar trebui ținută deschisă încă mult timp ca să fie cercetată de cît mai numeroși iubitori de carte, de la împătimitul de cunoastere pînă la paginatorul și zețarul din tipografie — prietenii noștri de fiecare zi cei mai apropiați — sau aceia care practică meseria de legători, că o carte ca să fie considerată bibliofilică, o primă ediție dintr-un autor preferat, chiar modern și chiar contemporan cu noi, nu se jupoate de coperti și nu se taie sus, jos și lateral. Vor găsi acolo cărți care sint semnate de meseriași autentici — adevărați bijutieri atenți la lucrul lor — care păstrează în legăturile pe care le fac amîndouă copertile și cotorul iar dimensiunile paginilor rămîn intacte așa cum au ieșit din tipografie.

Am avut la noi în țară cîțiva împătimiti ai bibliofiliei, în frunte cu savantul Ion C. Cantacuzino (1833—1934), întemeietorul școlii românești moderne de microbiologie și medicină experimentală, pe Alexandru Slătineanu (1873—1939) cu însemnate lucrări în domeniul epidemiologiei și bacteriologiei, a poliomielitei și febrei tifoide, pe Const. Ionescu-Mihăești (1833—1962), microbiolog și patolog cu contribuții serioase în imunochimie, în poliomielită și viroze și pe Mihai Ciucă (1883—1968), bacteriolog și parazitolog, toți academicieni, toți profesori universitari pe care am avut norocul să-i cunosc de foarte tînăr și să trezească în mine interesul bibliofilic. Îi vizitam din cînd în cînd și imi permiteam să le admir tezaurul de incom-

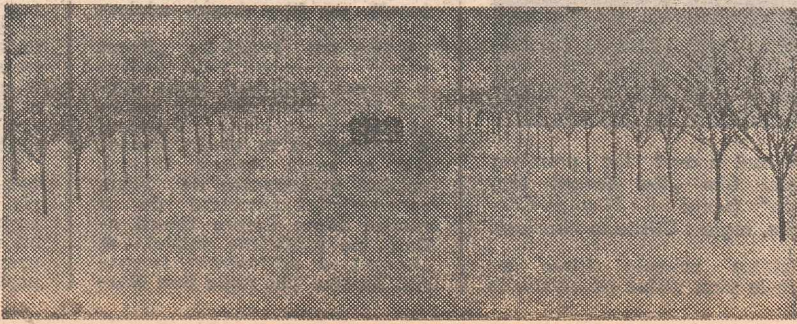
parabile delectări estetice, bogăția cărților, stampele și gravurile. La profesorul Ion Cantacuzino, în afara colecției de gravuri, poate cea mai interesantă la particulari din Europa, care nu știu ce va fi devenit, imi delectam ochii și sufletul, îndeosebi, cu mapa în care erau închise afișele colorate — în primul tiraj — executate de Toulouse-Lautrec; cum o abundență de gravuri vechi și moderne collectionase C. Ionescu-Mihăești. La expoziția de la Academie nu figurează nici una. Sint expuse doar cîteva desene în peniță și tuș ale lui, fiindcă efectiv Ionescu-Mihăești avea un remarcabil talent de desenator, cu o linie viguroasă, care nu știu de ce imi sugera întotdeauna un amestec destul de straniu, de Fantin-Latour, cu ceva din Rouault. De la tot grupul acesta de „cantacuziniști” am învățat atita, încît ajunsesem să-i întreb, cu sfilă, ce cred despre o carte care imi plăcuse și nu le mărturisisem că am achiziționat-o, ca să am confirmarea parcă dacă merită s-o ai sau nu. Și un alt bibliofil de mare și sensibilă calitate, care nu făcea parte din conclavul profesorului Ion Cantacuzino, dar care m-a inițiat ca un dascăl eminent în lungul drum al cărții vechi, a fost omul cu desăvîrșire superior, excepționalul jurist și cărturar, Mihail Antoniadă, de la a cărui ivire pe lume în acest sfîrșit de decembrie se împlinește un secol. Era născut în 1883, ca și C. Ionescu-Mihăești, ca și Mihai Ciucă. Trei personalități marcante ale spiritului și științelor naționale, cu aceleași miini întinse spre zeniturile frumosului.

Pe unde vor fi cărțile și podoabele de artă ale grupului Cantacuzino? Poate istoria s-o spună odată. Personal, cu toate investigațiile pe care le-am făcut, nu știu nimic. În ce privește biblioteca adunată de Mihail Antoniadă, știu că a fost distrusă de bombardamentul american din iunie 1944, ca să ratifice parcă mereu același adevăr străvechi: **Habent sua fata libelli**, iar în transpunere: „Cărțile își au și ele soarta lor”. Și felicit, în incheiere, călduros pe Radu Ionescu, că a avut bunul gînd să ne deschidă o largă și luminoasă fereastră spre un crîmpei de paradisi al tineretii noastre, pe care a avut gingășia să ni-l rcamin-tească.

L. KALUSTIAN

Precizare

În articolul „EMINESCU, CONTEMPORANUL NOSTRU” apărut în ultimul număr al revistei și semnat de Hajdu Gyö-ző, au fost omise numele unor interpreți de valoare, care au dat un plus de valoare și căldură spectacolului prilejuit la Iași de cea de a VII-a ediție a Festivalului național de poezie „M. Eminescu”. Aceștia sint: Adam Erzsébet și Dinu Ianculescu.

● Un miracol care innobilează omul ● A sculpta o muzică celestă ● Lumina care rănește lemnul ● A descoperi viața
gîndurilor și a simțămîntelor ● O nouă etapă pentru peisajul picturii noastre ● Un argument pentru design.
● O lecție deschisă a școlii românești de sculptură ● Arta și pacea planetei Pămînt

Superlative in plastică

Ne-am fi oprit, pentru superlativele anului in domeniul artelor plastice, asupra a două expoziții, cea a maestrului Ion Musceleanu, găzduită in toamna acestui an de Muzeul de Artă al Republicii Socialiste România, și cea, foarte recentă, vernisată in ultimele zile ale anului, tot in spațiile aceleiași generoase instituții, aparținînd maestrului Ion Irimescu. Dar, de un succes oarecum asemănător s-au bucurat, in ochii marelui public, și alte expoziții, cum ar fi cea a sculptorilor Constantin Lucaci, Gheorghe Iliescu-Călinești, a graficienilor Fred Micos și Marcel Chirnoagă, a pictorului Viorel Mărginean, sau, surprinzător, cea a „sticlarului” Dan Băncilă.

ION MUSCELEANU. Cu ale sale femei citind, sau odihnindu-se, sau pur și simplu visind, parcă trăind liniștea și lumina ce le inconjoară, cu ale sale interioare in care florile, draperiile, fotoliile, ușile, ferestrele și-n general toate celelalte obiecte au o viață a lor, descifrînd, sau dimpotrivă, amplificînd misterul personajelor in preajma cărora sint, cu gama sa, mereu aceeași, de roșu și galben și verde și albastru, aflată intr-o continuă mișcare și proporție, cu ale sale, destul de rare, peisaje, din care răzbate un stenic și autentic lirism, artistul, ajuns la venerabila vîrstă de 80 de ani, dar fiind la fel de activ, penelul său lucrînd cu aceeași hărnicie și vigoare, ca în anii tinereții, face dovada, cea mai frumoasă dintre toate, că arta sa s-a adresat și se adresează cu precădere omului, innobilîndu-l cu acel miracol ce se află și se adevărește imprejurul său, miracolul nefiînd altceva decît lumea sa de gînduri și simțămînte, împăcarea de sine ce-l cuprinde intr-o clipă de răgaz, intr-o clipă de vis, intr-o clipă de liniște, intr-o clipă de lumină.

CONSTANTIN LUCACI. Despre formele și volumele sale, parcă șlefuite de o muzică celestă, parcă făcute anume să răfrîngă lumina unor vaste spații siderale, s-a spus, la un moment dat, că ar fi, toate la un loc, dar și fiecare in parte, semnele unui viitor care, nu numai estetic vorbind, bate la ușa unui nou mod de-a vedea și de-a înțelege lumea. Intr-adevăr, lucrările sculptorului Constantin Lucaci par a fi subansamblele unei uriașe nave cosmice de curînd sosite in preajma noastră. Pînă și spațiul dimprejurul lor este stăpînit parcă de o nelămurită stare de imponderabilitate. Firește, vorbind despre tentația zborului, atît de limpede manifestată, de lucrările sale, ale unui zbor intergalactic, nu putem uita că ochiul nostru s-a întîlnit, mai întîi și-ntîi, cu acea minune brăncușiană care se numește Pasărea măiastră, minune care și ea pare a ne fi sosit in preajmă dintr-un fantastic zbor printre nebănuitele și necunoscutele lumi ale cosmosului, ale gîndului, ale spiritului. Subsumate zborului, inchipuînd o lume cu totul și cu totul fantastică, aflată doar in teritoriul terifiant al subconștientului nostru, lucrările sculptorului Constantin Lucaci continuă și amplifică, intr-un registru estetic mult mai larg, sugestia ilustrului său inaintaș cu care este adesea comparat in cel mai bun sens al cuvîntului.

FRED MICOȘ. De la prima sa expoziție, 1936, și pînă la cea din vara acestui an, a trecut, iată, o viață de om, o viață inchinată exclusiv graficii, mai exact spus gravurii, astfel incit a spune că Fred Micoș este unul dintre cei mai de seamă reprezentanți ai gravurii noastre, inseamnă a-i spune adevărului pe nume. Cît despre arta sa, cu precădere despre lucrările din ultima perioadă, o tulburătoare sinteză între pictură și poezie, între real și abstract, între tradiție și modernism, între concret și fantastic, vom subscrie tuturor celor ce-au descoperit

in ea confesiunea unui spirit mereu inștat de frumusețea eternă a clipei, dar, în același timp, in planul strict al expresivității artistice, un frenetic căutător, drept pentru care arta sa este, totodată, imaginea însăși a unui înalt profesionalism. Și pentru că in vara acestui an am avut șansa de a-l aborda, la sala Dalles, in chiar mijlocul retrospectivei sale, vom reproduce, drept incheiere, una din măturisirile ce ni le-a făcut: „Totul e ca oamenii să descopere in lucrările mele viața acelor gînduri și simțămînte ce m-au stăpînit de cînd mă știu.” Credem, fără tăgadă, că acest totul s-a implinit, incunînd o viață dedicată artei.

VIOREL MĂRGINEAN. Opera de pînă acum a pictorului, înfățișată publicului printr-o amplă retrospectivă, este, am putea spune, imaginea multiplă a acelui celebru vers blagian care ține să ne-ncre-

nată de culoare și poezie, se-nstăpînește intr-un teritoriu plastic marcat de sugestie și transfigurare, de esențializare și interpretare a tuturor elementelor ce il compun.

GHEORGHE ILIESCU-CĂLINEȘTI. „Pe aripile de lemn ale zborurilor mele, afirmă sculptorul, am săpat urma razelor, urma luminii, a unei lumini care rănește, mușcînd din carnea corpurilor ce i se opun. Cucerirea ei se imparte cu propria noastră cucerire. Una fără alta își pierde valoarea.” Mărturie directă, fără nici un fel de dubiu, stau, la această exactă profesiune de credință, citeva zeci de lucrări din care vom aminti: Vestitorul dimineții, Razele unui stîlp, Victorie I, Inari-pare, Razele soarelui, Pasărea soarelui, Rîndunica, Ciocirilia, Eclipsa. Comune acestor mai noi și mai vechi lucrări le sint suprafețele vibrante, străbătute de tăieturi care, la întîlnirea lor cu lumina, o

dintr-o serie industrială, au adus in arta prelucrării sticlei o notă aparte, modernă, transformînd noțiunea de design intr-un argument indispensabil pentru competitivitate. Firește, drumul n-a fost nici scurt și nici ușor, dar este meritul ceramistului, de-a această dată al „sticlarului” Dan Băncilă, că a îndrăznit să caute, să nu se lase angrenat in bătaia pasului pe loc, atît de confortabilă, dacă ne gîndim numai la funcționalitate, dar atît de anostă și lipsită de viață, dacă e să ne gîndim că obiectele trebuie să dea personalitate unui interior. Este deci, repetăm, meritul artistului că obiectele sale sint realmente jinduite in oricare casă guvernată de legea și necesitatea frumosului cotidian și ambient. Dar, dincolo de aceste merite, am îndrăzni să spunem că expoziția sa a fost și este un incitant manifest artistic pentru toți acei tineri artiști ce se simt atrași, tot mai mult, de nobila, dificila, străvechia și totuși noua artă a prelucrării sticlei.

MARCEL CHIRNOAGĂ. Despre acest fabulos grafician, cel mai liber și mai cutezător dintre toți, scriam: „...face parte din acea foarte rară speță de graficieni care nu se adresează neapărat ochiului. Nu ochiului, in primul rînd, ci direct, cit mai direct cu putință, conștiinței noastre. Acolo, in-lăuntrul ei, in chiar miezul ei, lucrează, ca o furtună inspăimîntătoare, plină de fulgere și tunete, arta sa, viziunea sa, mesajul său. Acolo, in chiar miezul conștiinței noastre, lucrează, adică ard, ca un fier roșu, incins, rinjetul fioros al cailor săi, ochiul inchiștorial al păsărilor sale, rădăcinile contorsionate ale arborilor săi, infricosătoarele sale himere, oamenii săi cuprinși de panică, striviți parcă de efortul supraomnesc pe care-l fac pentru a fi, pentru a supraviețui, pentru a ieși dintr-un halucinant labirint din care, vai, nimeni nu poate scăpa, nu poate evada. Un labirint care este, in ultimă instanță, inlăturînd toate trimiterile posibile și imposibile, pămîntul inșuși, planeta Pămînt, această lume ale cărei valori morale, spirituale, materiale s.a.m.d. sint, mai mult ca oricînd, amenințate, degradate, deformată...” In contextul in care viața planetei este amenințată, plutind deasupra-i pericolele unui inspăimîntător război mondial, in contextul in care pe planeta Pămînt se mai moare de foame și bintuie secetele și dispore, incetul cu incetul, viața însăși, in contextul in care minunata planetă albastră numită Pămînt își schimbă culoarea și devine o dramatică planetă roșie, ca un bulgăre de singe incheșat, comentînd din chiar miezul acestui complex sentiment, Marcel Chirnoagă este, in acest context, unul din cei mai de seamă graficieni ai noștri, arta sa fiind un veritabil semnal de alarmă și, in același timp, un argument pentru pace.

ION IRIMESCU. Între numeroasele și remarcabilele evenimente pe care Muzeul de Artă al R.S.R. ni le-a dăruit in ultima vreme se numără și ampla retrospectivă dedicată maestrului Ion Irimescu, ajuns la venerabila vîrstă de 80 de ani și sărbătorit cum nu se putea mai frumos, oferînd artei sale un dialog cu publicul și un catalog impresionant, in fapt o excelentă carte de artă. Atît cartea, cit și expoziția, mai ales expoziția, vin să ilustreze măreția acestui artist care, prin arta sa, se inscrie in acea sacră familie din care fac parte Paciurea, Brăncuși, Anghel, Medrea, Jalea. Firește, il asemuim acestor monștri sacri ai sculpturii române, nu numai datorită unor afinități estetice, ci și pentru unitatea unei opere care, prin întregul său demers artistic, este una din marile lecții ale școlii românești de sculptură, o lecție a armoniei dintre detaliu și ansamblu, dintre idee și emoție, dintre real și fabulos. Dar, despre Ion Irimescu și retrospectiva sa veți putea citi, mai pe larg, un comentariu in primul număr al revistei noastre din 1984.

Pagină realizată de
VICTOR NIȚA

Mircea cel Bătrîn de ION IRIMESCU

dinteze că veșnicia s-a născut la sat. Și nu intr-un sat transilvan, inconjurat intr-un sat transilvan, inconjurat de dealuri domoale, aidoma unor incremenite valuri de mare, deasupra cărora, intr-o plutare neclintită, zboară o pasăre. O pasăre ca un colind de-argint venind din îndepărtata noastră copilărie peste care cade de-a pururi o veșnică ninsoare. In consecință, peisajele sale, aparent fastuoase, mai ales ca perspectivă, dar reduse la doar citeva elemente, simboluri ce-alcătuiesc un univers bine delimitat, nu se mai vor a fi lecturate ca atare, ca simple peisaje, sau pasteluri după natură, ci tind să cuprindă, dintr-un unghi poetic și filosofic, deopotrivă, frumusețea de taină a lumii ce ne inconjoară. Prin Viorel Mărginean și prin căutările de pînă acum ale citorva din colegii săi de generație, peisajul din pictura noastră contemporană continînd o tradiție domi-

decantează printr-un fascinant joc de gol-plin, de umbră-lumină. Aspre, voit nefinisate, robuste și, totodată, grațioase, născute parcă dintr-o îndelungă ascultare a lemnului care trebuia să cînte sub daltă, lucrările sale, desprinse din inima însăși a pădurilor aduse la o nouă viață, au impresiune o inconfundabilă personalitate al cărei punct de plecare este, ca in cazul mai tuturor marilor noștri sculptori, un substrat arhaic, de factură folclorică, intr-o viziune care, ajunsă in abstract, păstrează totuși, vii și detectabile, formele și volumele acelu real pe care-l simbolizează continuu.

DAN BĂNCILĂ. Destinate unor funcționalități exacte, dar și ochiului, printr-o armonie a lor, interioară, la care se adaugă culoarea oxizilor și diversele tehnici de șlefuire sau matizare, obiectele sale, fie că sint unicate, fie că fac parte

CAP LIMPEDU

● Un an expozițional extrem de bogat pe care, in cifre, il putem aprecia astfel: au avut loc, in București, 97 de expoziții personale, între care 12 retrospective (Ion Stendil, Horea Flămîndu, Constantin Lucaci, Viorel Mărginean, Ion Bitzan, Gh. Iliescu-Călinești, Ion Musceleanu, Costel Bădea, Marcel Chirnoagă, Iszak Martin, Fred Micoș și Ion Irimescu); in provincie, intîmplător, numărul expozițiilor personale a fost același, adică tot 97 ● Dar, apelînd tot la graiul concis al cifrelor, vom vedea că provincia s-a impus, totuși ● Bucuștiul a găzduit doar 11 expoziții de grup și colective, in timp ce provincia se poate lăuda cu un număr impresionant, 135 ● Tot provincia a cîștigat

confruntarea, ca să-i zicem așa, și la capitolul expoziții cu caracter special in diferite medii de muncă, cu 68 de manifestări, față de numai 7 ale Capitalei ● Dar, prin cele trei mari expoziții ale sale, Expoziția de artă plastică dedicată luptei poporului român pentru unitate națională „85 de ani de la făurirea statului național unitar român”, prin Salonul republican de grafică, prin Expoziția de sculptură mică și prin Locul, faptă și metaforă (o expoziție cu un caracter special, organizată in spațiile Muzeului Satului), să adăugăm acestor ample expoziții și retrospectivele de mai sus, Bucureștiul, ca să zicem așa, își ia revanșa ● Vom reveni la activitatea internă a artiștilor noștri,

dar să facem o trecere in revistă a prezenței lor peste hotare: au fost prezentați artiștii noștri plastici la 33 de manifestări internaționale, între care Bienala internațională de artă plastică de la Sao Paulo (Brazilia), Valparaiso (Chile), Bienala internațională pentru ilustrarea de carte de la Bratislava (R.S. Cehoslovacă) sau Bienala internațională de gravură de la Baden-Baden (R.F. Germania) ● La același capitol se inscriu și cele 9 expoziții colective de artă românească din care cităm expoziția de grafică de la Maastricht (Olanda), expoziția colectivă (pictură, grafică, sculptură), de la Laax-Engadin (Elveția), sau expoziția itinerantă de artă plastică românească in S.U.A., la Detroit,

Columbus, Youngstown etc. ● Din reușitele artiștilor români in confruntări internaționale vom aminti in primul rînd premiul „Omagiu lui Rafael” acordat la Roma de către Centrul cultural „Caravaggio” următorilor: Corneliu Baba, Traian Brădean, Brăduț Covaliu, Gheorghe Anghel, Viorel Mărginean, Ion Gheorghiu, Ion Pacea, Virgil Almășan, Iacob Lazăr, Vladimir Zamfirescu ● Alte premii: premiul III, la Bienala internațională de sculptură „Dantesca” de la Ravenna (Italia) acordat sculptorului Dan Frățescu, plus medalii de aur acordate sculptorilor Gabriel Popian și Alexandru Călinescu Arghira, precum și premiul III

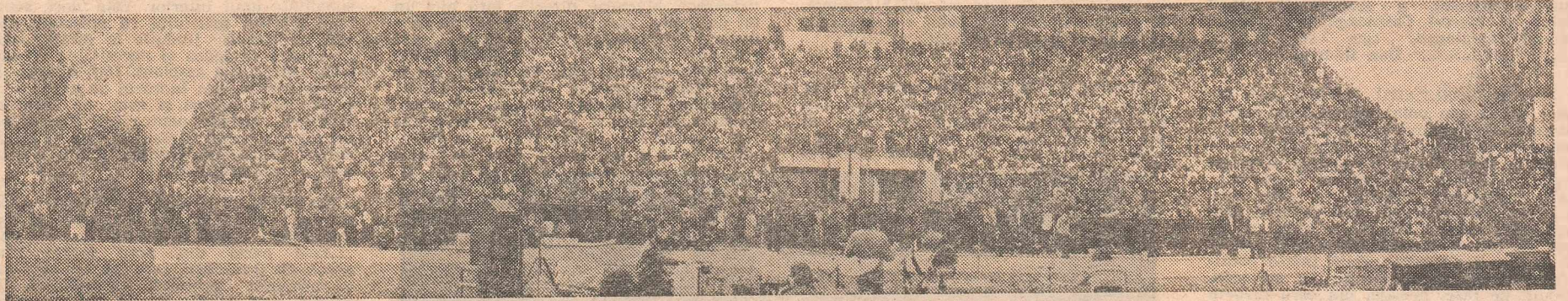
acordat graficienei Elena Boariu la Bienala internațională pentru ilustrație de carte de la Bratislava (R.S. Cehoslovacă) ● Revenim la activitatea internă, o intensă activitate, și in acest an, in ceea ce privește taberele naționale de creație. Astfel, la Constanța și la Calica, in deltă, au fost organizate 5 tabere de pictură la care au participat 66 de pictori. Sculptorii, in număr de 45, s-au întîlnit la Măgura, la cea de-a 16-a ediție, la Căsoaia, lingă Arad, la cea de-a 5-a ediție, la Săliște, lingă Sibiu, la cea de-a 3-a ediție, și la Recl, județul Covasna. Graficienii au avut două tabere, la Calica și la Constanța, la cea de-a 8-a ediție a Pon-

tiel, la ambele tabere participînd 22 de graficieni. Nici artele decorative nu au fost neglijate, la Calica, această minune a deltei, organizîndu-se o tabără la care au participat 10 artiști decoratori ● Totodată, la Lăzarea, Calica, Doftana, Tescani, Brăila, Sarmizegetusa etc., au fost organizate tabere mixte (pictură, grafică, sculptură) la care au participat 145 de artiști plastici. Să adăugăm acestor tabere de pînă acum și pe cele organizate prin colaborare cu C.C. al U.T.C., la Baia Mare, Drobeta Turnu-Severin, Piatra Neamț și Petroșani, la care au participat 84 de tineri absolvenți ai institutelor de artă plastică.

Un turneu cit un an

Cenaclul Flacăra văzut de prieteni din străinătate

Ziarul tineretului din China a publicat, la 20 noiembrie a.c., sub semnătura celor trei corespondenți în România, Ding Yongning, Luo Dongquan, Zheng Jian, două entuziaste articole, unul despre Cenaclul Flacăra și unul despre conducătorul cenaclului. Reproducem cu recunoștință aceste articole.

Forța de atracție a Cenaclului Flacăra

Recent am avut prilejul să vizionăm spectacolul Cenaclului Flacăra al Tineretului Revoluționar — formație literar-artistică de tinerii din România. Mulțimea spectatorilor, entuziasmul, marea forță a programului, noutatea formei spectacolului sînt lucruri pe care nu le-am mai întâlnit pînă acum. Puterea de atracție în rîndurile tineretului depășește de departe cel mai spectaculos meci de fotbal.

Reprezentanța a avut loc pe un stadion iar scena improvizată a fost amplasată în centru. În afară de cele 20—30 de boxe, chitare, orgă electronică și instrumente de percuție, nu există alt aranjament scenic deosebit. Numărul artiștilor care evoluează nu este fix, variînd între 50—20. Ei nu se machiază și fiocare se îmbracă cum doarește. Programul este alcătuit în principal din interpretări instrumentale și vocale, complete de formații instrumentale, recitări, dialoguri spirituale etc.

La fiecare reprezentație oamenii pot observa în partea dreaptă a scenei un bărbat de 40 de ani, fiind în mină un microfon. Acesta este Adrian Păunescu, fondatorul Cenaclului Flacăra, organizat de C.C. al U.T.C. și revista Flacăra, cunoscutul poet contemporan român, redactorul șef al săptămînalului Flacăra, editat de Frontul Democratiei și Unității Socialiste. Adrian Păunescu cunoaște tineretul, are talent mobilizator și propagandistic, știe să pătrundă în universul sufletețesc al tineretului, știe să imprime elan spectacolului.

Să trezim încrederea și mindria națională

Unul din telurile Cenaclului Flacăra este „să trezească în sufletele și în faptele oamenilor încrederea în propria națiune, în forța ei, să trezească mindria națională, precum și respectul pentru istoria patriei”.

Anul acesta, într-o seară de iulie, Cenaclul Flacăra a organizat un spectacol în orașul Brad din vestul țării. Aici s-au petrecut de-a lungul istoriei numeroase fapte de vitejie și s-au dat multe jertfe în lupta pentru eliberare socială și națională. Cenaclul a valorificat toate acestea și a prezentat cîntece populare patriotice, care au circulat sute de ani în aceste locuri, mișcînd profund sufletul spectatorilor. Un bătrîn în vîrstă de 83 de ani a urcat pe scenă și a evocat cu emoție grandioasă adunare istorică ce a avut loc acum 65 de ani pe aceste meleaguri în cîntecul Marii Uniri naționale a României. În aceste momente de emoționante trăiri, artiștii și bătrînul au cîntat împreună pe scenă cîntece de cînstire a eroului național Iancu. Zecile de mii de spectatori din stadion au cîntat și ei, cu toții. Spectacolul a luat sfîrșit la ora patru, în zorii zilei. Apoi, artiștii împreună cu publicul au mers pe jos la mormîntul lui Iancu cîntînd „Duhul lui Iancu” și alte cîntece. Un spectator a spus: „Aceasta este o vie lecție de istorie și de educație patriotică”.

Cîntecele de dragoste și bucurie nu lipsesc din nici un program. Multe cîntece de dragoste

exprimă, prin melodii calde și versuri simple, năzuința oamenilor către dragostea curată.

Cenaclul Flacăra acordă o mare atenție descoperirii, promovării și încurajării artei populare autentice. Programul spectacolelor cuprinde în principal cîntece și melodii populare, poezii populare. Multe din cîntecele populare păstrează melodii de circulație, dar cu versuri noi. Deseori în program sînt introduse puncte din literatura străină, spre exemplu poezii ale marelui Shakespeare, cîntece ale luptătorilor antifasciști din Spania, sonate de Beethoven ș.a., toate în scopul îmbogățirii bagajului de cunoștințe al finetutii. În spectacol nu poți auzi muzică decadentă și nici furibunda muzică disco.

Melodii vesele, versuri entuziaste

Spectacolul este deosebit de viu. Scenele din program, ordinea lor nu sînt fixe. Durata spectacolului nu este fixă nici ea. Dacă poetul are o idee, aceasta este pusă în valoare în funcție de situația concretă din cursul spectacolului și de reacția publicului. La cele două spectacole la care am luat parte, poetul a folosit prezența noastră ca spectatori chinezi și pe loc a introdus cîntece dedicate prieteniei româno-chineze. Întreaga asistență a scandat „România-China”, a ovacionat 10 minute în șir.

Cenaclul Flacăra, în cei 10 ani de existență, a efectuat turnee cu peste 1100 de spectacole în cîteva sute de localități, adunînd peste 4 milioane de spectatori. Numărul cel mai mare de spectatori la un spectacol a atins 50.000. Deseori spectacolul durează cîteva ore, timp în care se păstrează o ordine desăvîrșită. Poetul ne-a informat că uneori sînt persoane, puține la număr, care tulbură atmosfera spec-
tacolului: la un spectacol cîțiva tineri au făcut scandal. Mulți spectatori au propus să fie sancționați. Poetul însă a adoptat metoda de autoeducare, i-a invitat pe scenă și i-a pus să-și explice la microfon propriile fapte, în fața celor 20.000 de spectatori. Acești tineri s-au roșit de rușine, au bîlguit cîte ceva și n-au fost în stare să răspundă.

Astăzi Cenaclul Flacăra este compus din 50 de artiști amatori, pricepuți instrumentiști și soliști vocali. Sînt oameni de diferite profesii veniți din toate colțurile țării, majoritatea în vîrstă de 14—15 ani pînă la 20—30 de ani și o mică parte de vîrstă medie. Secretul reușitei lor constă în îmbinarea armonioasă a conținutului politic cu forma artistică, îmbrăcînd în manifestări artistice educația ideologică, el nu practică predicile rigide și inculcarea ideilor prin lozinci. Melodiile alese, vesele sau însuflețite și pline de vigoare, versurile simple și emoționante, entuziaste și mobilizatoare, variatele forme de spectacol desfășurate într-o atmosferă relaxată și veselă, toate acestea sînt primite cu căldură de tineri, deosebi de elevii între 14 și 18 ani. Tinerii aceștia, într-o înflăcărată atmosferă de cîntece, ovații și dans, primesc pe nesimțite educație politică și patriotică, sînt puși la curent cu evenimentele zilei.

Comitetul Central al U.T.C. din România este călăuză și susținătorul direct al activității Cenaclului Flacăra, ne-a spus Adrian Păunescu. Toate spectacolele sînt organizate împreună cu comitetele U.T.C. locale. O mare parte din veniturile obținute din spectacole se dă C.C. al U.T.C., după principiul auto-gestiunii.

În 1978 programul Cenaclului Flacăra a cucerit premiul I la prima ediție a Festivalului „Cîntarea României”.

În românește de ADRIANA CERTEIAN

În vizită la Adrian Păunescu, fondatorul și conducătorul Cenaclului Flacăra

Nu de mult, i-am făcut o vizită lui Adrian Păunescu, fondatorul acestui cenaclu, pentru a cunoaște împrejurările în care a luat ființă cenaclul și motivul pentru care tinerii îl îndrăgesc atît de mult.

A. Păunescu ne-a spus: „Cenaclul Flacăra a luat ființă în 1973, potrivit orientării inițiate de Congresul al IX-lea al P.C.R. și de tovarășul Nicolae Ceaușescu personal: «să valorificăm bogăția spirituală națională». După părerea mea, pentru traducerea în viață a orientărilor Congresului al IX-lea este necesar să se stabilească o legătură neînjlocuită între cultură și masă. Aceasta este o problemă generală, arzătoare. Masele largi au nevoie de cultură, dar multe din săliile mari de concerte sînt goale. Ca om din domeniul artei, mă simt profund îndatorat față de popor. Misiunea culturii este să-l facă pe om fericit, să-i sporească încrederea în sine, încrederea în capacitatea sa, să nu-l facă să-și piardă speranța”.

Poetul are anul acesta 40 de ani. Sub

Noi producem bucurie pentru oameni

sprincenele groase strălucesc doi ochi mari, pătrunzători. Este ager la minte, are o ținută elegantă, o fire deschisă,

folosește un limbaj curgător, viu, plin de umor. De cum deschide gura, nu-și poate stăvilii noianul de cuvinte. Referindu-se la spec-

tacolele Cenaclului Flacăra, A. Păunescu ne-a spus: „Trebuie să facem ca omul să aibă multe pasiuni. Un specialist nu trebuie să fie un om îngust, să se priceapă doar în domeniul său, ci trebuie să știe să cînte, să danseze. Bogăția de subiecte este viața Cenaclului Flacăra. Muncitorii produc mașini, noi producem bucurie pentru oameni”.

Discuția cu poetul a fost mereu intreruptă de soneria telefonului. El ba era ocupat să răspundă la telefon, ba îl cerea secretarei să noteze discuția, ba aranja spectacolul care urma să aibă loc după 3 ore într-un oraș petrolier, situat la 60 de km de București. Este foarte ocupat, dar are o energie uimitoare. Aseară a fost la un spectacol într-o localitate la 70 km de Capitală și pînă azi dimineață s-a reîntors la București. După o pauză de cîteva ore, la prînz a sosit la redacție să ne primească pe noi și să-și rezolve problemele de muncă.

Poetul și-a încheiat discuția cu noi printr-un celebru vers de Shakespeare:

„La fel cum ziua urmează nopții, să-ți fii credincios ție însuși”.

În anul său jubiliar Cenaclul Flacăra a continuat să cînte patria, pe cîrmaciul destinului ei, istoria poporului român, pacea pe planeta Pămînt

Un turneu cit un an

● 4098000 de spectatori au participat pînă acum la întîmplările Cenaclului FLACĂRA ●

Primul revelion al Cenaclului Flacăra în public. Braşov 1933. A fost o noapte de muzicii şi poeziei, prima noapte de revelion în care vinul şi sarmalele au trecut pe planul 2, lăsînd spiritul să triumfe. La ora 0 cîntăm Trăiască România. Astfel a intrat Cenaclul Flacăra în cel de-al 10-lea an al existenţei sale.

Pe 2 ianuarie, în faţa hotelului „Carpaţi”, sute de tineri au venit să ne colinde. Vom invada parcul din faţa hotelului şi vom cînta pînă cînd gerul şi nu numai el ne va determina să ne retragem. A doua zi vom porni pe un drum care va însuma pînă la 20 decembrie peste 33 000 km. La Topliţa primim în rîndurile Cenaclului primul primar, tov. Teodor Bendris. Străbatem un Maramureş înzăpezit şi poposim în Bucovina, unde într-o duminică geroasă dar luminată de brazii care lîneau albastrul cerului de Voroneţ, vom petrece prima zi maraton cu 7 întîmplări de la Putna pînă la Suceava.

Nu a trebuit să ne îndepărtăm prea mult de Suceava, pentru a întîlni la Botosani o organizare slabă. Uităm repede cele îndeplinite, ajungînd în judeţul Iaşi unde vom petrece patru zile fantastice. Ne despărţim greu de publicul ieşean în 24 ianuarie.

O primă noutate la Roman, unde spectacolele din sală sînt transmise afară prin intermediul camerelor de luat vederi, de la întreprinderea „Laminorul”. La Piatra Neamţ, în ziua de 28 ianuarie, ziua aniversării preşedintelui României, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, 40 000 de oameni se adună în centrul oraşului, unde alături de Cenaclul Flacăra sărbătoreşte emoţionant pe primul bărbat al ţării. A fost primul spectacol în aer liber din acest an care va fi dominat de spectacole afară.

După nici trei săptămîni din nou la drum (pe întreg anul am petrecut în turneu 235 de zile). Va fi turneul sărbătorilor. Cine dintre noi poate uita drumul spre Craiova, de la Herculane, într-un splendid martie cînd eram depăşiţi de maşini care purtau pancarte cu „U Craiova? Intreaga ţară se pregătea să sărbătorească pe campioana unei mari iubiri. Penişoară lansează „Cîntec pentru Oltenia” şi încearcă să se acomodeze cu vinurile olteneste. Ieşim la geamurile hotelului. Vine lumina de la stadion în valuri. Facem rost de steaguri alb-albastre şi le arborăm la geamuri. Hariga blond de la Pro Musica face greşeala să apară la un geam într-un trening roşu. Prins de multime încearcă să ajungă la hotel Adrian Păunescu. În hol toată lumea se îmbrăţişează fericită. Nea Costică are lacrimi în ochi. Afară, 50 000 de oameni scandează: „Păunescu, Flacăra / Cîntă pentru Craiova”. Adrian Păunescu hotărăşte să facem un spectacol. Unde? În hotel, de la etajul I, unde există singura platformă în afară. Directorul hotelului, Preoteasa, ne spune că acolo au birouri cei de la Olcit. „Nu contează, intrăm peste ei”. Adrian Păunescu decide să urcăm la etajul trei, unde ar mai fi camere libere. Nu se găseşte cheia, au căzut toate de la panou, în îngrămădeala din hotel, afară lumea asediază hotelul aşa încît Adrian Păunescu deschide uşa cu puterea sa. Golim camera, cărăm stăile, Adrian Păunescu stă în genunchi pe per-

vaz ţinîndu-se cu o mină de rama geamului şi în poziţia asta va rămîne timp de trei ore. Un grup de suporteri germani ne spun că nici la mondiale nu s-a întîmplat aşa ceva! Nu ştiam atunci că fotbalistii noştri vor merge la Paris, că ne dădeam întîlnire acolo la hotel Ritz. Păcat. Sînt sigur că nu ne vom întîlni, aşa.

Culegem pe drum un nou membru al cenaclului, Dinu Olăraşu. El nu bea, nu fumează, mîncîncă numai garoafe roşii, şi ai tot timpul senzaţia că vrea să stea într-un picior. Dar media de vîrstă a cenaclului nu va cobori prea mult datorită lui, cit datorită celor doi fraţi, Ioana şi Andrei Păunescu, primii reprezentanţi de seamă ai noului val, care va invada cenaclul în acest an.

27 martie. Sala Polivalentă Bucureşti. Adrian Păunescu ne anunţă că ne va face o surpriză. Nimeni nu ştie de ce gen, aşa că e bine să stai pe scenă. Apare Nichita Stănescu! Cenaclul Flacăra îl sărbătoreşte pe Nichita Stănescu pentru cel de-al 50-lea an al vieţii sale. 11 000 de oameni primesc, în urale, Poetul. Întregul program, în continuare, îi va fi dedicat. Nichita Stănescu vă vorbeşte la 50 de ani. „Dragii mei, am venit în rîndul dumneavoastră copleşit de emoţie, fiind invitatul personal al tatălui cu cei mai mulţi copii din România — Adrian Păunescu. Mulţumindu-vă dumneavoastră pentru călduroasa întîlnire, lui Adrian pentru generozitatea sa nedezmînjită faţă de mine şi faţă de alţi colegi, dacă mă gîndesc bine, dacă Adrian ar fi avut posibilitatea să-l sărbătorească aşa la timpul său pe poetul Bacovia tînăr, acela cred că şi astăzi ar mai fi trăit”. Ultimul semn pe care ni l-a făcut a fost cel al victoriei. Apoi încet s-a retras. Intreaga sală l-a urmărit scîndînd: Ni-chi-ta, Ni-chi-ta! La 13 decembrie am aflat că 27 martie a fost prima şi ultima Lui mare sărbătoare.

A fost şi Gala 1 000. La Buzău ţinem un spectacol de 8 ore şi 45 de minute. Ni se pare imens, dar recordurile nu se vor opri aici. În curînd vom trece la spectacole de 10 ore. La Slobozia spectacol scurt, 40 de minute din cauza timpului nefavorabil. A fost prima furtună din acest an, al stadioanelor. Adrian Păunescu ne cere să luăm toate măsurile ca spectacolele să se desfăşoare în orice condiţii. Şi vara care se apropia va dovedi că prevedererea este mama întelepciunii.

Asfel, la Galaţi, din 8 ore şi 25 de minute, 6 ore a plouat. Mărunt, mocăneşte, fără crutare. Şi nimeni nu a părăsit stadionul. Era cel de-al doilea spectacol la Galaţi în decurs de-o lună, tot sub semnul fantasticului. A trebuit să ajungem pînă la Satu Mare, ca să fim martorii celui mai întîm spectacol din ultimii ani. Atîta linişte era cînd s-a recitat „Repetabila povară” încît aveam impresia că luna a făcut primul zgomot cînd a apărut.

Intrăm bine în vară şi contrar aşteptărilor nu ne îndreptăm spre mare ci ne trezim la cea mai fericită noapte la Arad. 10 ore! 10 ore nu spune mult, dar cînd începi spectacolul pe lumină, te apucă noaptea şi-l închei cînd a răsarit soarele, asta probabil că înseamnă ceva. La Arad

Cenaclul Flacăra a sărbătorit şi a fost sărbătorit. Odată intrate în normal spectacolele de 10 ore au mai fost, dar primul rămîne întotdeauna primul. În acest turneu (21 iunie—9 iulie) sahal a fost la el acasă. S-a jucat sahal, la ficcare manifestare. Fapt fără precedent. Cine a mai văzut la un spectacol pe stadion, pe muzică rock sau folk, simultan de sahal la 10 mese? Şi asta indiferent de condiţiile atmosferice. Noi, şi aceasta datorită strădaniei mării maestre internaţionale Margareta Mureşan de a scoate sahalul din catedrale, de a-l apropia şi mai mult de oameni, şi mai ales pasiunii neţărmurite pe care o are poetul Adrian Păunescu faţă de sahal.

Alt turneu, alt traseu, dar tot departe de mare. Apare atît de aşteptatul disc „Cenaclul Flacăra în concert”. Pe 15 iulie, la magazinul Muzica a fost o zi de sărbătoare. Nu apucăm să gustăm prea mult bucuria succesului fiindcă sîntem aşteptaţi la Urziceni. Aci asistăm la cea mai puternică invazie de tînărari. În plus sîntem răscoliţi pînă în adîncuri de mirosul venit de la grătarele instalate prin colţurile stadionului. Apare pe scenă o trupă de minji. „Totuşi”. Ce vor ei, totuşi? „Totuşi” vrea să demonstreze că şi la vîrstă de 16 ani, media pe grup, se poate face muzică rock, totuşi.

Din nou la Galaţi. De data asta într-un spectacol-regal. La intrare în stadion, numărăm vreo 20 de maşini. Televiziune, radio, pompieri, salvări, cinematografia. Toate au avut serios de lucru, toată noaptea. Cînd cobori din autocar realmente ţi-e frică să te uiţi spre tribune. Ai senzaţia că acum se vor prăvăli peste tine. Ce noapte! Spectacolul cu numărul 1 000 a fost pe de-a întregul o sărbătoare, un jubileu al muzicii şi poeziei. O imagine surprinsă în dimineaţa care s-a deschis senină după o noapte nebun de frumoasă ne stăruie şi acum în minte: din carul TV, pe la 6 dimineaţa puteai să vezi un Vasile Şeicaru fără vreo trăsătură pe faţă, şi ochii strălucitori, obosiţi dar puternici în continuare, ai lui Adrian Păunescu. Se vedea clar, era singurul în formă la acea oră. De unde atîta putere, de neoboseală, de nerenuţare în ciuda atîtor impedimente, în aceşti 10 ani? Din sutele de întîmplări din acea noapte nu putem să nu dezbăluim şi împrejurarea în care Valeriu Penişoară alergînd pe stadion nu a reuşit să evite o ciocnire cu un copil care alerga în altă direcţie, fiind astfel martorii unui Valerică pe post de sanie, pe larba umedă a stadionului. Cum arătau pantalonii lui crem pe urmă, e simplu de închipuit.

Pe 20 iulie ne aflam la Suceava. Poetul Adrian Păunescu împlinea 40 de ani. Aşa a vrut viaţa, să fie, ca Adrian Păunescu să se găsească la 40 de ani cit mai aproape de locurile în care s-a născut. Sîntem toţi strînşi într-o singură cameră. A venit şi Mihail Stan. El e cu speachurile! Adrian Păunescu e mai emoţionat ca oricînd. Brusc se enervează. „De ce 40?” Parcă au venit prea repede. Pe urmă, poeziile sale îl vor sărbători la librăria din centrul Sucevei „Totuşi, iubirea”.

În sfîrşit, ajungem la mare! Care cu familia, care singuri, copiii fac cunoştinţă, e o intimitate care face bine. Cele mai disperate sînt centralistele de la hotelul Meduza. 20 de zile vor trăi un cosmar. Adrian Păunescu bate la tenis de cîmp tot ce există în raza Eforiei Nord. Ca de obicei la mare, încălcările de regulament curg. În aceeaşi măsură şi pedepsele... Totuşi sîntem în turneu. 6 august. Stadionul din Constanţa arhiplin. Va ploua, nu va ploua? A fost potop! Şi nimeni nu va pleca. Apa îţi intra în gură în timp ce cîntai. Noe a avut noroc că nu avea şi staţii de amplificare în dotare. Încercăm în timp record. Premieră absolută, toată lumea, descultă, dezbrăcată, în apă pînă la glezne, cară staţii. Însă balul nu a luat sfîrşit. Ieşirea din stadion, în curbă, în plan inclinat, ne va mai ţine o oră. Frămîntăm tot noroiul din jurul autocarului, am vrea să dăm o mină de ajutor, dar maşina nu mai poate fi controlată şi pericolul e mare. Tot nea Marin, soferul, va rezolva situaţia. În hotelul hotelului unii ies de la disco, alţii vin de la potop. Ei nu vor şti nicînd că în acea seară am mai numărat o zi fantastică din viaţa noastră.

10 ani de la înfiinţarea cenaclului l-am sărbătorit la Alba Iulia. Prin modul în care s-a desfăşurat la spectacolele precedente, Alba Iulia a primit dreptul de a fi buna noastră gazdă la aniversarea celor 10 ani. Dar momentul care ne-a emoţionat cel mai mult este legat de Tebea, a fost cel în care după un spectacol desfăşurat în cel mai englezesc stil, pe o ceaţă densă, la Brad, după terminarea spectacolului, spre dimineaţă zeci de oameni au venit pe jos pînă la Tebea unde răsaritul soarelui ne-a găsit în faţa mormintului lui Avram Iancu. A fost manifestarea cu 99 de spectatori.

Acum doi ani, în judeţul Hunedoara, cenaclul a renăscut, la Romos. Cînd trebuia să se încheie, după cum anunţase poetul Adrian Păunescu, la exact 10 ani de la înfiinţare, din nou ne-am găsit în Hunedoara. Şi tot aici s-a hotărît continuarea activităţii, spre bucuria celor mai mulţi. Deci totuşi cenaclul! Turneul de toamnă (6 octombrie—3 no-

iembrie) a continuat tot în aer liber. În ciuda vremii mult mai reci, stadioanele au continuat să fie luate cu asalt. Şi dacă în prima parte vremea a mai ţinut cu noi, odată ajunşi mai către munte degetele înţepeneau tot mai des pe chitare. Acest turneu a fost în mare parte dominat de cei tînari. Atît de controversatul cîntec „Puştoaică” a prins repede ajungînd să fie cîntat şi de 10 ori pe seară. Cu aceeaşi intuiţie, ca în toţi cei zece ani, Adrian Păunescu a simţit că acum publicul spectator are nevoie mai mult decît oricînd de revenire la sentimentalism. Şi „Puştoaică” a demonstrat aceasta. În aceeaşi măsură cîntecele de pace au fost mai cerute şi mai cîntate ca oricînd. Aportul tineriei interprete Carmen Antal, în acest sens, a fost hotărîtor. Elevă a liceului din Deva, Carmen Antal a acceptat şi a cutezat să cînte în cenaclu cîntece de mare anvergură, cîntece grele, care cer o mare experienţă. Cu toate că se afla la începuturile carierei sale artistice, ea s-a descurcat foarte bine. Şi dacă la Petroşani am crezut că am atins limita celei mai joase temperaturi, şi la acest capitol recordurile nu au rămas mult timp în picioare. La Reşiţa am simţit umeda respiraţie a pădurii din spatele nostru într-un spectacol desfăşurat parcă în faţa a doi munţi. A urmat, în aceeaşi noapte, un drum pînă la Deva, deşi în aceeaşi zi sosisem la Reşiţa de la Tirgu Jiu!

Din nou la Arad, unde printr multe lucruri bune găsim şi doi oameni care nu pricep de ce tinerii poartă pancarte de pace scrise în limba engleză şi rusă. După ce li s-a explicat că nu e nimic rău în asta au fost intru totul de acord. Tot aici apriga echipă de fotbal a U.T.C.-ului nu ne-a răspuns provocării, pierzînd prin neprezentare. De la Oradea din sală bine c-am scăpat sănătoşi! Atîta lume a fost încît desfăşurarea spectacolului a avut deseori de suferit. Dar totul e bine cînd se termină cu bine. Şi am fost şi la Bistriţa, unde termometrul era oprit la —5 grade. Acest lucru nu ne-a împiedicat să ne desfăşurăm spectacolul pînă la capăt. Parcă ştiam că ne pregătim pentru un viitor spectacol la —10 grade. Cit de departe e ziua cînd am susţinut la Craiova, în toamna lui '82, un spectacol la —3 grade! Venind către casă nu se putea să nu ne oprim şi la Braşov. Aici pe lingă spectacolul care s-a desfăşurat la cea mai înaltă cotă am fost martorii celei mai mari farse care i s-a putut petrece unui membru al cenaclului. Gîndindu-ne să nu-l compromitem pe cel păcătî, vom da numai autorii acestei farse bună de scenarii de film de groază: Valeriu Penişoară şi Adrian Păunescu. Cenaclul Flacăra a dorit enorm să se afle în preajma zilei de 1 decembrie la Alba Iulia. Astfel că pe 3 decembrie, pe stadionul din Alba Iulia, pe o ninsoare de basm şi pe un ger ca-n iernile siberiene, în faţa a 15 000 de spectatori, Cenaclul Flacăra a repetat spectacolele fantastice petrecute pînă atunci la Alba Iulia.

Nici aici nu au lipsit momentele tari din spatele scenei, culmea fiind cînd unui apropiat prieten al cenaclului i-au dispărut pantofii! Timp de 7 ore am simţit, cu tot frigul de-afară, căldura pe care ţi-o pot crea numai marile momente. Felul în care au venit oamenii la această mare sărbătoare a neamului românesc, felul în care au rezistat în ciuda timpului vitreg ne-a întărit convingerea că noi la rîndul nostru cu puterile noastre, prin artă trebuie să facem tot ce ne stă în putinţă pentru a ne alătura marilor momente acte ale istoriei neamului românesc.

La sfîrşit de an, după un an greu, dar bogat în fapte, Cenaclul Flacăra, prin actele sale, consideră că a încercat să fie cit mai mult posibil o formă de cultură prezentă oriunde a fost nevoie de ea, mereu alături de oameni, mereu în sprîjinul lor.

Aşa îşi propusese acum zece ani, prin cuvîntul de deschidere, poetul Adrian Păunescu să fie cenaclul şi după zece ani şi trei luni a rămas neschimbat.

■ DUCU BERTZI ■

Programul Cenaclului Flacăra

Cenaclul Flacăra al Tineretului Revoluţionar, organizat de C.C. al U.T.C. şi revista Flacăra, condus de poetul Adrian Păunescu, anunţă pe iubitorii săi că va fi prezent cu începerea din 2 ianuarie 1984 cu o stagiune de spectacole în judeţul Prahova şi, între 10 şi 19 ianuarie 1984, în judeţul Braşov. Sînt avute în vedere locurile Breaza, Cîmpina, Ploieşti, Mîzil, Braşov, Făgăraş şi alte. Datele exacte vor fi făcute cunoscute prin mijloacele locale.

În atenţia iubitorilor de muzică şi poezie: REVELIONUL CENAACLULUI FLACĂRA VA AVEA LOC LA BREAZA, LA HOTELUL PARC.

Premiile pentru activitatea Cenaclului Flacăra al Tineretului Revoluţionar pe anul 1983

Comitetul Central al Uniunii Tineretului Comunist a acordat premiile şi distincţiile pentru activitatea desfăşurată în anul 1983 de Cenaclul Flacăra al Tineretului Revoluţionar, organizat de C.C. al U.T.C. şi revista Flacăra, condus de poetul Adrian Păunescu.

MARELE PREMIU: Valeriu Penişoară; Magdalena Finna (din grupul Partaj).

PREMIUL SPECIAL PENTRU ÎNTREAGA ACTIVITATE: Ştefan Hruşcă; Vasile Şeicaru.

MAREA CUNUNĂ A CREDINŢEI ÎN POEZIE: Mihail Stan; Mihaela Popescu.

PREMIUL DE CONSACRARE: Vali Şerban; grupul folk Poesis (Eugen Baboi, Marius Baţu); Arpad Domokos.

PREMIUL PENTRU CREATIE: Constantin Dragomir; Gil Ionită.

PREMIUL PENTRU INTERPRETARE: Ducu Bertzi; Doru Ghiaja; Májay Gyözö, fraţii Chiriac.

PREMIUL DE POPULARITATE: Cristian Minculescu (din grupul Iris); Costas Caracostas.

PREMIUL PENTRU ARMONIA POETICO-MUZICALĂ: Dinu Olăraşu; Tatiana Filipoiu.

PREMIUL PENTRU MUZICĂ ROCK: Iris (Cristian Minculescu, Florin Ochescu, Ion Olteanu, Marti Popescu, Ioan Dumitrescu).

MARELE PREMIU PENTRU DEBUT: Carmen Antal; Cristian Buică, Ovidiu Hajdu.

PREMIUL PENTRU DEBUT: grupul Totuşi (Andrei Păunescu, Dana Guţu, Ioana Păunescu, Radu Popescu); trupa din Nord (Emilian Onciu, Octavian Bud, Fabry Aladar); Valentin Gere.

PREMIUL PENTRU COMPOZIŢIE: Ştefan Hruşcă („Clopotul reîntregirii”); Vasile Şeicaru („La adio”); Valeriu Penişoară („Poporul român, opere complete”); Magdalena Finna, Tatiana Filipoiu („Partaj”); Gil Ionită („Să ne iubim”); Vali Şerban („Din nou Beatles”); Eugen Baboi, Marius Baţu („Elegie II”).

DISTINCŢIE PENTRU MERITE ÎN ACTIVITATEA CENAACLULUI: Flapo (Al. Zărnescu, Ionuţ Văduva, Jerry Schwartz, Romeo Beianu); Mesaj (Richard Ştefan, Lucian Popescu, Dan Coveianu, Şerban Chiosan); Pro Musica (Ilie Ştepan, Dietrich Krauser, Grigore-Bujor Hariga, Vasile Dolga).

Valori românești în lume

● Noi dovezi ale prețurii de care se bucură pretutindeni, inteligența românească ●

Un român la G.L.M.S.

Dacă nu vă spun nimic inițialele de mai sus, vi le „traducem”: Grupul Latin de Medicină Sportivă, for care și-a ținut nu demult, la Madrid, cel de-al XIV-lea Congres, manifestare ce a reunit aproape 300 de participanți din 26 de țări, îndeobște din Europa și America de Sud. Cu respectul prilej, doctorul Laurian Taus, directorul Dispensarului policlinic pentru sportivi din Brașov, a prezentat o amplă lucrare, realizată în colaborare cu doctorul Ion Sgarbură de la Clinica de ortopedie a Spitalului județean din Brașov, comunicare ce a impus prin abundența cazistică și prin noutate. Fără a intra în detalii, să reamintim (vezi „Flacăra” numărul 28/1983) că cei 2 specialiști români au pus într-o lumină nouă artroza la fotbalisti, evaluind într-un mod original leziunea și stabilind un adevărat „program” pentru recuperarea completă a stabilității articulare.

În ultima zi a reuniunii madrilene, desfășurată sub președinția de onoare a principelui moștenitor spaniol Don Felipe, a avut loc ședința Biroului Executiv al G.L.M.S. în cadrul căreia, ca o înaltă recunoaștere a meritelor și contribuțiilor medicinii sportive din țara noastră (aflată sub îndrumarea conf. dr. Ioan Drăgan), doctorul Laurian Taus a fost ales președinte al grupului, urmând să activeze în paratele de președinție de onoare al organismului, reputatul profesor francez Francois Plas. Totodată, României i s-a încredințat, în temelul activității reprezentanților ei în cadrul G.L.M.S., misiunea de a organiza cel de-al XV-lea Congres, jubiliar, al forului amintit. Iată încă o dovadă, între altele, că medicina românească (sportivă de data aceasta) e respectată și prețuită în lume, recunoscându-i-se pretutindeni stadiul avansat la care a ajuns, ca o expresie a talentului și aplicației practicantilor și, totodată, ca o reflecție a excelentelor condiții puse la dispoziție.

Premiul Europa pentru Laurențiu Palade

La începutul lunii mai 1983, reputata fundație internațională „Wolfgang Goethe”, cu sediul la Basel, în Elveția, i-a decernat savantului român Laurențiu Palade, de la Institutul agronomic din Iași, o importantă distincție: Premiul Europa pentru mediul înconjurător. Ceremonia înmăririi, condusă de contele Lennart Bern-dotte, președintele Curatorului internațional menit să-i desemneze pe laureați, s-a desfășurat în insula Mainau și i-a prilejuit cunoscutului profesor Roelof Jan Benthelm, membru al Curatorului, o prezentare („laudatio”) a activității lui Laurențiu Palade dintre cele mai elogia-

se, recunoscându-i „marile merite pe înfinita paletă a științei mediului înconjurător”.

Născut la Iași, în 1929, Laurențiu Palade a terminat silvicultura în 1953, remarcându-se prin inițiative originale, îndrăznețe, în domeniul arhitecturii peisagistice, al îngrijirii spațiului verde, al dendrologiei, al economiei forestiere etc. Teza sa de doctorat, intitulată „Contribuții la studiul eroziunii solului în Valea Jijiei și Bahluului”, cărțile care i-au urmat, 10 la număr (scrise singur sau în colaborare), lucrările științifice, tipărite în țară și peste hotare, activitatea sa de cercetare și pedagogică (distinsul laureat este conferențiar în cadrul Institutului agronomic din Iași) au atras atenția asupra unui specialist de elită, deschizător de drumuri. Drept urmare, Laurențiu Palade (care se caracteriza la Mainau, în cuvântul de mulțumire, ca „soldat al țării mele pe largul front deschis de știință împotriva uritului și răului”) a fost ales între membrii Federației internaționale a arhitecților peisagisti, fiind totodată numit expert al UNESCO și F.A.O. În această calitate, el întreprinde de mai multe luni un studiu privind pădurile tropicale, acordând asistență tehnică în Republica Congo, împreună cu soția sa, Lucia, de asemenea, inginer agronom.

Despre neodihna savantului român a vorbit, la fel de frumos, profesorul Benthelm: „Cînd l-am cunoscut, cu ani în urmă, în paradisul păsărilor din Delta Dunării, colegul Palade era cu totul dăruit muncii sale. E încurajator să constat că, după atîta vreme, entuziasmul său nu s-a stins, el contribuind în acest răstimp, într-o măsură foarte mare, la promovarea unei idei sănătoase privind mediul înconjurător în frumoasa sa țară”. Așa a și socotit Laurențiu Palade Premiul Europa: nu ca pe o recompensă personală, ci ca pe un semn de prețuire la adresa științei românești, pe care a slujit-o și-o slujește cu devotament.

Diplomă de onoare la „Energia '83”

— Stimată tovarășe inginer Dinu Moraru, ce-a însemnat pentru dumneavoastră anul 1983 ?

— A fost, în două cuvinte, un an de muncă asiduă și, implicit, de satisfacții. Laboratorul pe care-l conduc în cadrul INCERC, cel de combaterea umidității, a realizat câteva lucruri remarcabile. Personal, am mai obținut câteva brevete de inventator.

— Cîte aveți cu toate, care e cel mai important ?

— Din 63 de brevete, cel mai prețios rămîne cel privitor la electrodreanare, adică la scoaterea igrasiei din pereți pe cale electrică. Metoda aceasta, utilizată la Pa-

latul Republicii din București, în aripa Muzeului de artă, la Teatrul Național din Iași, operație în curs de executare, la biblioteca Muzeului Brukenthal din Sibiu etc., ca și în străinătate, m-a făcut, ca să zic așa, cunoscut în țară și peste hotare. Mi-e însă greu să vorbesc despre mine, mă înțelegeți ?

— Nouă nu ne e greu, ba considerăm chiar de datoria noastră să procedăm așa: sinteți membru al Academiei de științe din New York, al Academiei „Italia”, ați fost distins, în timp, cu Meritul belgian al invenției, cu Premiul de onoare federal austriac pentru știință și cercetare, cu alte onoruri, recompense ale unei activități valoroase, adesea deschizătoare de drumuri noi, cutezătoare. Recent, vi s-a conferit o altă distincție internațională, v-am ruga să precizați despre ce este vorba.

— Am primit titlul de academician al națiunilor, „accademico delle Nazioni”, din partea unui organism O.N.U., „Centro Studi e Ricerche delle Nazioni”, cu sediul în Italia, la Salsomaggiore Terme, Parma, „drept recunoștință”, redau din scrisoarea oficială, „a zelului profesional și cultural, a importanței contribuției aduse la progresul societății de azi”. Totodată, Comitetul Mondial al Literaturii, Artelor și Științelor al Academiei Națiunilor mi-a atribuit Premiul Cultural Mondial „Statuia Victoriei”.

— E cazul deci să vă felicităm. Ce ne-ați putea spune în încheiere ?

— M-am întors nu demult din Elveția, unde am fost invitat să aplic metoda electrodreanării pentru conservarea zidurilor castelului Beaulieux de lângă Lausanne, construcție datînd din secolul XVII, fostă reședință a primarilor orașului, viitor muzeu. Sper să punem acolo bazele unei colaborări de mai lungă durată, fructuoasă. Tot în Elveția, la Montreux, o idee românească, pusă în practică la INCERC de colectivul format din Dinu Moraru, Ioan Bălăsoiu și Tudor Baba, a fost încununată cu Diploma de onoare a celui de al doilea Salon internațional de invenții „Energia '83”.

OVIDIU IOANIȚOIAIA ■

Primul dintre cei mai buni

Anul care a trecut a adus o nouă confirmare pe plan internațional a valorii cercetării științifice românești în domeniul agriculturii: Universitatea din Nebraska S.U.A., coordonatoare a unui important Program al Organizației Mondiale pentru Agricultură și Alimentație, F.A.O., a anunțat întiietatea pe glob a soiului de griu „Fundulea 29”, creat la Institutul de cercetări pentru cereale și plante tehnice. Am mai avut prilejul să vorbim în „Flacăra” despre acest „rezultat al anului”, pe care îl reevocăm cu aceeași satisfacție în aceste ultime zile

ale anului. „Care este semnificația cercetării efectuate la laboratorul de ameliorare a griului de la Fundulea, care și-a găsit prestigioasă recunoaștere internațională ?”, l-am întrebat pe doctorul inginer Nicolae Săulescu, șeful laboratorului.

„Laboratorul — a arătat interlocutorul nostru — a colaborat la o experiență internațională F.A.O. care își propunea să identifice soiurile de griu cu adaptabilitate la condițiile de mediu cele mai diferite. Institutul a adus în competiție soiul «Fundulea 29». Experimentat în peste 30 de țări, în U.R.S.S. și Japonia, în Franța, Italia, Suedia etc. (vedeți, o extremă diversitate de soluri, de condiții climatice etc.), s-a clasat pe primul loc, luîndu-se media performanțelor. De subliniat că au fost întrecute soiuri create în cele mai avansate țări din lume în domeniul agriculturii. Ne-am bucurat cu atît mai mult cu cît «Fundulea 29», omologat în 1979, a devenit predominant în România în 1983. Astfel, numai în decurs de circa trei ani după omologare s-a extins pe sute de mii de hectare, deși, de regulă, înainte treceau cinci-șase ani de la cercetare la producție, adică de la omologare la generalizare”.

De mulți ani, în conștiința noastră Fundulea evoca, mai presus de toate, imaginea unui „cartier general” al porumbului, în sensul cercetării științifice, firește. Nu au lipsit nici realizările în domeniul griului, cărora însă anul care a trecut le-a adus un relief deosebit prin soiul care i-a purtat numele peste granițele țării.

LIONEL NIȚESCU ■

Membru al Academiei de Științe din S.U.A.

Printre personalitățile științifice de renume din lume, anul 1983 a mai confirmat una: doctorul Ioan Pușcaș, binecunoscut cititorilor revistei „Flacăra”, cel ce a vindecat de ulcer atîția suferinzi, cercetător pasionat, întemeietor de școală la Simleu-Silvaniei. Invitat nu demult în S.U.A., de conducerea Academiei de Științe din New-York, la o reuniune științifică avînd ca subiect „Biologia și chimia anhidrazei carbonice”, la care, împreună cu colaboratorii săi, a prezentat patru lucrări, doctorul Ioan Pușcaș s-a întors acasă academician. În ultima zi a lucrărilor, medicului român i s-a înmănat, la sediul academiei, de către președintele acestei prestigioase instituții, profesorul Walter Scott, titlul de membru activ al academiei, în care fusese ales încă din luna august 1983.

În urma căror merite, această distincție ? Răspunsul îl aflăm chiar de la doctorul Ioan Pușcaș: „Am descoperit și descris, pentru prima dată în lume, activitatea anhidrazei carbonice, adică acei care produc acid, ca și inhibitorii acestei enzime, precum și unele substanțe care încetinesc activitatea anhidrazei carbonice, care scad aciditatea și vindecă ulcerul”.

Iată acum și opiniile cîtorva oameni de știință din lume:

● „Aportul cercetărilor români în acest domeniu este de o valoare cu totul deosebită” (prof. Walter Scott, președintele Academiei de Științe din New-York);

● „Ceea ce doctorul Pușcaș din România a descoperit și comunicat este cu totul remarcabil” (prof. Horace Davenport, din S.U.A., supranumit și „părintele gastroenterologiei moderne”);

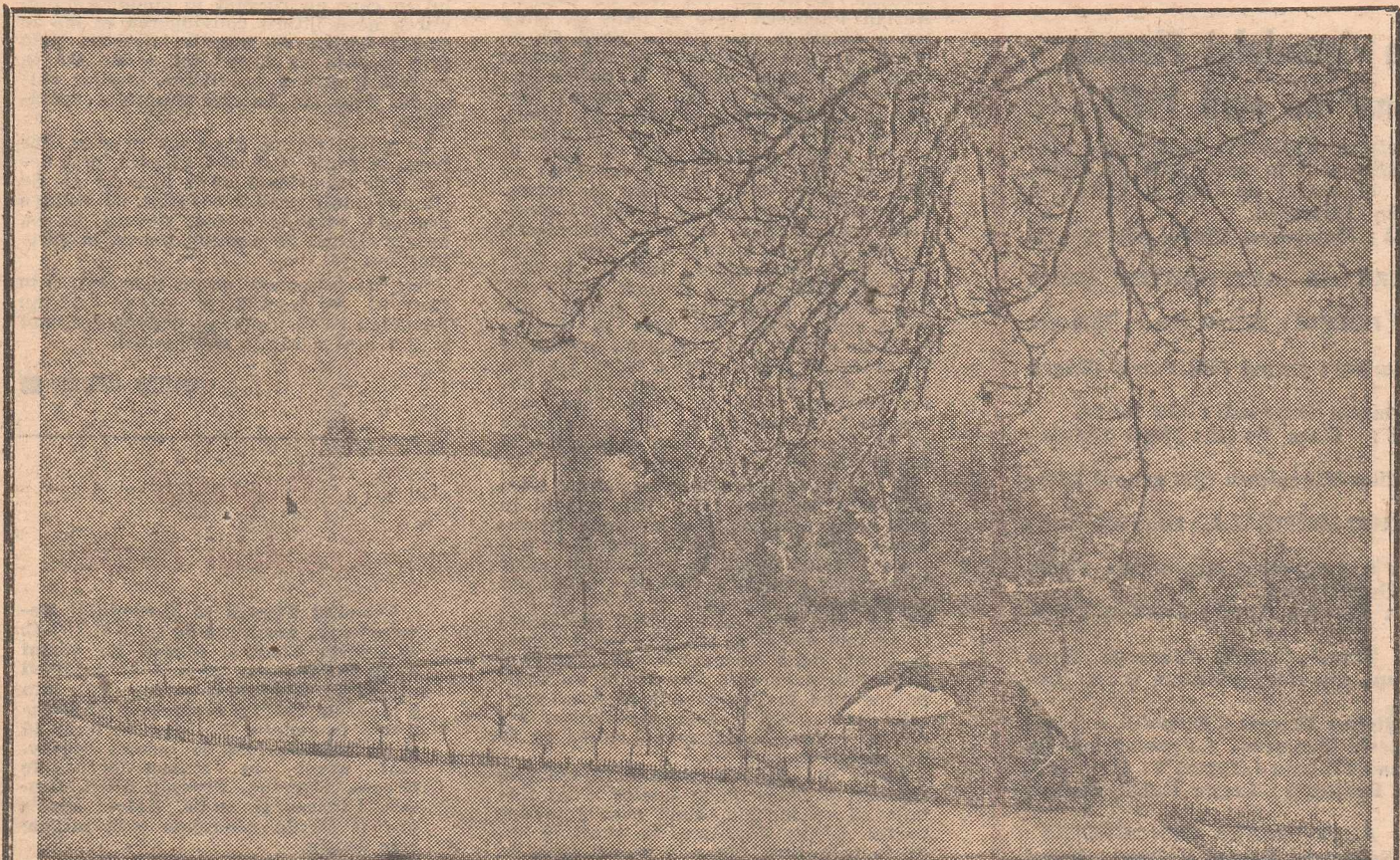
● „Românii au introdus cu rezultate remarcabile și pentru prima dată, înaintea americanilor, inhibitorii anhidrazei carbonice în tratamentul ulcerelor gastro-duodenale, și asta înseamnă o revoluție în tratamentul ulcerelor gastro-duodenale la om” (prof. Thomas Maren, din S.U.A.);

● „Atît colegii mei cît și eu am fost foarte impresionat și intrigat de ceea ce am văzut și auzit despre produsul dv. și al colegilor dv; în particular ne-au impresionat filmul și diapozitivele arătînd vindecarea ulcerelor gastrice și duodenale. Este un entuziasm crescînd printre experții noștri privind produsul dv.” (Leon C. Greene, vicepreședintele Companiei „Smith Klein French” din Philadelphia).

N. GRIGORE MĂRĂȘANU ■

Istoria lumii trece pe la Iași

Prof. univ. dr. doc. Mircea Petrescu-Dâmbovița este de multă vreme o autoritate recunoscută în domeniul preistoriei. Prin studiile și sintezele sale de arheologie, rodul unor săpături și cercetări de teren de peste 40 de ani, înmănușcheate

Și ninge peste ei și nu-și dau seama — Șt. O. Iosif

Pământul e rotund

Univers

• Minunea din orașul Lourdes • O universitate înființată acum... 1124 de ani •

În peste 120 de lucrări apărute în țară sau în centre de istoriografie dintre cele mai repute din Europa, a contribuit la elucidarea faptului că pe teritoriul patriei noastre au existat civilizații dintre cele mai evoluat încă înaintea erei noastre. Precum și la descoperirea și explicarea unor nebanuite legături și similitudini ale acestora cu ale altor zone, nu numai indo-europene, ci și din Extremul Orient. Participând, vreme de peste trei decenii, alături de alți mari arheologi români, la săpăturile și investigațiile de la Cucuteni-Trușești-Hăbășești și din multe alte locuri, profesorul Petrescu-Dâmbovița a stabilit că strălucita Cultură Cucuteni larg reprezentată pe teritoriul României, cu aspectele sale inrudite, descoperite la Ariusd, în sud-estul Transilvaniei, și la Tripolie, în Ucraina, este cea mai reprezentativă cultură pentru eneoliticul european. Punct de vedere însuși azi unanim de către întreaga istoriografie mondială. Vizitat la Iași și invitat în țara lor de savanții chinezi, arheologul român ajunge, în urma unor studii comparate, la concluzia că străvechea cultură a ceramicii de tip Cucuteni-Tripolie prezintă analogii, uneori până la identitate, în Extremul Orient, respectiv Cultura Yang-Shao din China, pe care a cercetat-o la fața locului în complexele de locuire descoperite de arheologii chinezi la Pan-Pó.

Dar, în ultimii ani, profesorul ieșean s-a dedicat studiului și elaborării unor monografii și lucrări fundamentale privind depozitele de bronzuri de pe teritoriul țării, una dintre cele mai elocvente și puternice mărturii ale continuității de locuire în spațiul nostru de către oameni care au atins înalte forme și nivele de civilizație. Cartea sa de bază, apărută la München, la prestigioasă editură C. H. Beck..., „Die Sichel in Rumänien mit Corpus der Jung- und Späbronzezeitlichen Horte Rumäniens”, a devenit una de referință, citată de către specialiștii care studiază în toată lumea epoca și domeniul. Ea face parte dintr-o grandioasă colecție „Prähistorische Bronzezeitliche — P.B.F. — programată a avea 70 de volume (cu autori din numeroase țări) sub redacția reputatului profesor vest-german Müller Karpe, directorul Direcției Comisiei de arheologie generală și comparată a Institutului arheologic din R.F.G., for științific al cărui membru corespondent este și savantul român. În acest an, 1983, profesorul ieșean Mircea Petrescu-Dâmbovița, la cererea respectivului institut, a predat volumul al doilea al tratatului monografic privind bronzurile de pe teritoriul românesc. O lucrare fundamentală a istoriei patriei, o lucrare importantă pentru preistoria continentului și a lumii, o lucrare care impune, încă o dată, ținută științifică a istoriografiei românești peste hotare.

CICI IORDACHE-ADAM ■

Günther Schuller — laureat al Premiului Herder

Anul acesta, lista celor onorați cu premiul „Gottfried von Herder” a cuprins și numele arhitectului brașovean Günther Schuller. Până în prezent, au beneficiat de această prestigioasă distincție 18 oameni de cultură români, printre care Tudor Arghezi, Alexandru Philippide, Zaharia Stancu, Alexandru Rosetti, Eugen Barbu, Nichita Stănescu, Ana Blandiana și alții.

Născut la Brașov, autor al unor importante ctitorii în urbea sa natală, arhitectul Günther Schuller și-a cucerit o binemeritată stimă și apreciere prin activitatea sa constantă dedicată reconsiderării și valorificării bogatelor tradiții culturale și artistice brașovene. Păstrarea și îmbogățirea moștenirii culturale reprezintă de altfel criteriul principal în acordarea premiului Herder. Or, în această privință, numele arhitectului este indisolubil legat de munca de restaurare a vechilor cartiere ale Brașovului și de folosirea judicioasă a elementelor de specific local în corpul unor edificii înalte în ultimele decenii. Ceremonia decernării Premiului „Gottfried von Herder” a avut loc, prin tradiție, în aula Universității din Viena. În legătură cu acest eveniment memorabil, interlocutorul nostru ne-a declarat următoarele:

„Când în acea universitate, unde a studiat marele Eminescu — după poeziile cărui am învățat și eu românește cu vreo 60 de ani în urmă — s-a cîntat, în cinstea mea, imnul de stat al României, mi-am dat seama că premiul omagiază, în același timp, politica înțeleaptă a pătrunderii noastre privind naționalitățile. Iată de ce am fost îndreptățit să mă gândesc că acest premiu nu îmi este acordat numai mie și Brașovului, dar și țării mele”.

LIVIU TIMBUS ■

■ Cel mai lung zbor de până acum al unei nave spațiale a fost cel realizat în noiembrie 1983 de „Columbia”. La capătul a 167 de revoluții în jurul Pământului, naveta spațială americană s-a desprins de pe orbita situată la 255 kilometri înălțime și a aterizat, după un zbor de 10 zile, 7 ore și 47 de minute. Dar „Columbia” a realizat și alte premiere. Astfel, pentru prima oară echipajul unei nave cosmice americane includea și un străin, un vest-german; pentru prima dată nu toți membrii echipajului erau astronauți de profesie; pentru prima oară naveta a fost lansată spre nord-est, și nu spre sud-est, pentru a permite desfășurarea unor experiențe inedite. Dar cea mai importantă premieră constă în lansarea laboratorului spațial „Spacelab”, care însemna și începutul colaborării între N.A.S.A. și E.S.A. (Agenția spațială vest-europeană). Construit în întregime în Europa occidentală, acest laborator spațial, valorind un miliard de dolari, arată ca un cilindru lung de șapte metri, fixat în cala navei „Columbia” și legat de alte compartimente ale navei printr-un tunel; o aparatură științifică extrem de complexă (33 de instrumente de mare precizie) permite un mare număr de experiențe științifice din cele mai diverse domenii. „Spacelab” se deosebește mult de laboratorul „Skylab”, lansat cu ani în urmă, în primul rînd prin înzestrare. Dar deosebirea esențială constă în dura-

ta de viață. Dacă „Skylab”, plasat pe orbită în 1973, a fost abandonat după doi ani, iar în 1979 a căzut pe Pământ, dezintegrându-se, „Spacelab” a fost readus pe Terra și va putea fi refolosit în cel puțin alte trei misiuni, anul viitor și după 1985. În plus, informațiile obținute cu ajutorul acestuia din urmă sînt cu mult mai complexe.

Cel mai, cea mai...

■ Cea mai veche universitate din lume, aflată încă în funcțiune, este cea din orașul marocan Fes. Ea a fost întemeiată în anul 859 e.n. și continuă să funcționeze în același local în care a fost inaugurată acum... 1124 de ani. Primele universități din Europa au luat ființă mult mai târziu, după cum urmează: cea din Bologna — în anul 1100; Sorbona din Paris — în 1150; Universitatea din Oxford — în 1214; Universitatea din Praga — în 1348;

Universitatea din Cracovia — în 1364. ■ Cea mai mică pictură din lume este considerată „Frumoasa noastră Canada”, realizată de M. D. Farcavac, din orașul Winnipeg. Tabloul a fost pictat cu un fir de păr, cu ajutorul unui microscop. Cu ochiul liber, opera este aproape invizibilă, ea fiind mai mică decît gămălia unui ac.

■ Cele mai lungi mîini din lume — 114 centimetri — le are baschetbalistul american Clifford Ray.

■ Cei mai bogați șase oameni din S.U.A. sînt următorii (cifrele din paranteză înseamnă miliarde de dolari): Gordon Peter Getty (2,2), Daniel Keith Ludwig (2), David Packard (1,85), An Wang (1,6), Nelson Bunker Hunt (1,4) și David Rockefeller (peste 1).

■ Cele mai aglomerate pușcării din lume sînt cele britanice, desemnate de autorități cu eufemismul „case de odihnă și reflecție”. Și pentru a nu-l lăsa pe amatorii de asemenea case fără adăpost, Administrația penitenciarelor din Anglia a hotărît construirea a încă opt închisori ultramoderne.

■ Cea mai mare sticlă de vin din lume a fost fabricată recent în Elveția. Sticla, care are 1,55 metri înălțime și 37 centimetri diametru, a găzduit 111 litri de vin roșu pe care podgorenii din Satigny l-au băut cu prilejul aniversării asociației lor.

Mai cald era în... era glaciară

După părerea unor savanți austrieci, în timpul ultimei glaciații se pare că în munți era mai cald decît acum. În peșterile din munții Warschenek, la înălțimea de 2.400 de metri au fost descoperite schelete de urși de peșteră. Intrucît acest animal era ierburiv, înseamnă că în perioada cuprinsă între 150.000 și 30.000 de ani în urmă acolo trebuie să se fi aflat vegetație. În prezent, flora lipsește aici cu desăvîrșire. Savanții au dovedit că și briul de păduri trecea pe acele vremuri cu aproximativ 200 de metri mai sus decît în timpurile noastre. Toate acestea îndreptătesc presupunerea că în era glaciară temperatura medie anuală în zonele de munte a fost cu cîteva grade mai ridicată decît în prezent.

Wzipasi

Orice japonez care se respectă mîncă cu două bețe în loc de furculiță. Anual, în Țara de la Soare Răsare se folosesc 11,3 miliarde de bețe care, de regulă, se aruncă după prima întrebuintare. Din lemnul consumat într-un an la fabricarea bețelor — numite în japoneză waribasi —, s-ar putea construi 9.000 de case cu două etaje. Ziarul „Asahi Simbun” s-a adresat chiar cititorilor cu rugămintea de a face propuneri privind modalitățile de a se pune capăt acestei risipe. Fiindcă s-a ajuns la situația că Japonia nu-și mai poate satisface nevoile de lemn pentru waribasi din surse interne, fiind nevoită să importe. Mai demult, cînd casele japoneze se încălzeau cu cărbuni, bețele se puneau pe foc — erau deci folosite drept combustibil. Astăzi însă ele se aruncă pur și simplu la gunoi. S-a încercat și punerea în circulație a bețelor de plastic, care să poată fi utilizate de mai multe ori, dar japonezul nu se dă deloc în vînt după ele, preferîndu-le în continuare pe cele de lemn.

Minunea cea adevărată

Mai multe ziare franceze au anunțat că la o ceremonie religioasă care s-a desfășurat în orașul Lourdes au luat parte 80.000 de pelerini. A doua zi, tot prin presă, cifra a fost corectată, precizîndu-se că numărul pelerinilor a fost de 150.000. Seara, în cadrul tejeurnalului, s-a spus că au participat 250.000 de oameni, iar peste cîteva minute, în cadrul aceleiași emisiuni, dar într-o corespondență a trimisului propriu, numărul pelerinilor a crescut la 320.000. Relatînd toate acestea, ziarul „Le Monde” scrie că alte minuni nu se știe dacă s-au produs, dar escaladarea cifrei participanților este prin ea însăși o minune cu totul remarcabilă.

Enigmă dezlegată

De mai mulți ani pescarii englezi au observat că somonii pe care-i prindeau aveau pe corpul lor mici răni. Apariția acestei boli ciudate, care provoca uneori moartea peștilor, avea loc cînd într-un riu, cînd în altul din Anglia, și se presupunea pînă nu demult că ar fi fost

vorba de vreo infecție. Studiînd cazurile de îmbolnăvire misterioasă a somonilor, savanții din Asociația scoțiană de studiere a biologiei marine au ajuns recent la o foarte interesantă concluzie. După părerea lor, cauza deteriorării pielii somonilor este acțiunea razelor ultraviolete, a aceluiași raze care provoacă și arsurile la oameni. Este semnificativ că primele semne ale arsurilor apar în partea superioară a corpului peștelui. Probabil că somonii se expun radiațiilor solare intense în acele zile fierbinți ale verii cînd riurile scad iar peștele este

planetei noastre sforăie —, au dus la concluzia că această anomalie nu este doar stingheritoare, ci și foarte periculoasă. Ea provoacă apariția bolilor de inimă, duce la obosirea și slăbirea persoanei care sforăie, intrucît organismul ei primește în timpul somnului o cantitate insuficientă de oxigen. În anumite împrejurări, acest defect poate duce la moartea individului. De mult timp specialiștii sînt în căutarea unui mijloc eficient împotriva sforăitului. Au fost propuse cele mai diverse rețete, însă fără vreun rezultat nabil, fapt care i-a determinat pe unii medici mai pesimiști să afirme că sforăitul este fără leac. Iată însă că un grup de savanți de la Universitatea Stanford din California (S.U.A.) au elaborat o metodă eficientă de luptă cu această anomalie dăunătoare. Este vorba de o intervenție chirurgicală în cursul căreia vîlul palatului se îndreaptă și încetează de a mai fi un obstacol în calea aerului inspirat de cel ce doarme. În felul acesta, se înalătură cauza principală a apariției sforăitului. Deja au fost realizate cu succes peste 400 de asemenea operații.

„Capitala incendiilor”

După cum a reieșit dintr-un studiu recent, în care s-a comparat situația din 28 de orașe cu o populație de peste 500.000 de locuitori, titlul de neînviat de „capitală a incendiilor” este deținut fără doar și poate de orașul Stockholm. Aici incendiile fac anual 150 de victime, ceea ce înseamnă, avînd în vedere numărul populației capitalei suedeze, 44 de morți la un milion de locuitori, față de 16 la Londra, 13 la Tokio, 12 la Rotterdam. Media pe întreaga Suedie este de 20 de morți de pe urma incendiilor la un milion de locuitori. Și în timp ce în ultima jumătate de veac populația Stockholmului a crescut cu 25 la sută, mortalitatea de pe urma incendiilor a sporit eu 80 la sută.

Spaima rozătoarelor

Sobolanii și alte rozătoare au devenit din ce în ce mai imuni la pesticidele clasice. Acest fapt îngrijorător i-a determinat pe oamenii de știință să caute o nouă substanță de combatere a dăunătorilor menționați. Se pare că un asemenea mijloc a fost deja găsit. Este vorba de un preparat, numit bromtalin, care paralizează sistemul nervos central. El nu are miros, fapt ce îi conferă dintr-o dată un mare avantaj față de alte otrăvuri folosite ca pesticide. După ingerarea unei doze cit de mici, în organismul vietăților începe procesul de distrugere a celulelor nervoase, care duce în cele din urmă la moarte. Spre deosebire de unele substanțe folosite pînă în prezent, de exemplu vorfarina, care acționează de-abia după ce dăunătorii le consumă repetat, într-un anumit interval de timp, bromtalinul își atinge scopul de la prima pătrundere în organismul rozătoarelor. Simptomele otrăvirii apar după două zile, iar moartea survine a treia zi.

ION D. GOIA ■

nevoit să se înghesuie în albiile cu foarte puțină apă ale riurilor. Și mai mult decît atita, consideră specialiștii, alimentația somonilor conține substanțe care dau peștilor o și mai mare sensibilitate la razele ultraviolete. Din păcate, nu există nici un mijloc de a veni în ajutorul somonilor, afară dacă nu cumva — notează cu umor „Sunday Times” — s-ar lua în considerație... crema pentru bronzat.

Leacul împotriva sforăitului?

Intrucît a fost practicat și de numeroase celebrități, de la Iuliu Cezar la Winston Churchill, sforăitul n-a fost considerat dăunător, ci doar neplăcut. Se pare însă că lucrurile nu stau așa. Cercetările din ultima vreme, unele din ele efectuate sub egida Organizației Mondiale a Sănătății — statisticele acestui for arată că în prezent unul din zece locuitori ai

Rîdeți, băieți, numai rîdeți!

Umor

● 0 zi fără adverstimente ●

Desen de ANTON DRAGOȘ

Un simplu amuzament

Noi cu drag muncim!

Adrian Păunescu — Stimaii colegi, de cinci minute programul nostru de lucru a început. Medar, în calitate dumentă de administrator al revistei, dă-mi lista cu cei absenți, pregătește-le hirtile de sancționare, cheamă-i de pe teren pe cei precați, trimite-i pe teren pe cei prezenți.

Mariana Baboescu (în timp ce pregătește la bufet un ceai pentru conducere): — Iar se lasă cu adverstimente!

A.P. — De data aceasta n-am să vă convoc la ședința la mine ci am să mă adresez dumneavoastră prin intermediul interfoanelor instalate în birouri. Alături îl am pe Nicolae Arsenie și Nicolae Cristache. E o dîhniță să vă aud cum bateți la mașină articolele și în același timp să am posibilitatea să discut cu dumneavoastră. Nu-l așa e... o idee bună?

Toți — Genială! Colosală! Nemaipomenită!

Nicolae Cristache — Să vorbim pe rînd! Nu-i spargeți șeful timpane!

A.P. — Lasă-l în pace! Nu mă deranjează deloc.

Nicolae Cristache — Cum credeți, dar ar trebui puțină ordine.

A.P. — Ordinea o fac eu. Deci, dragi colegi, bateți-vă în continuare articolele care fac din revista noastră o revistă vie, atractivă, mult gustată de cititori. Apropos, Dohotaru, ce mai scrii? Te-ai cam lenevit, băiatule. Unde-i reportajul de senzație, viu, colorat?

Adrian Dohotaru — Tocmai am terminat documentarea pentru un astfel de reportaj.

A.P. — Nu începe cumva așa: „Limuzinile luncău fișind pe asfaltul pudrat cu nea în timp ce în atmosferă plutea parfumul discret al unei prezențe feminine inconfundabile?”

Adrian Dohotaru (uluit) — Ba

da, dar de unde știți?

Mariana — Aoleu, o fi avînd și televizor interforial ăsta! Să pun mai mult zahăr în ceai.

A.P. — Iși iachipuie careva că nu știu ce scrie și cum scrie fiecare în clipa asta? Uite, de pildă, sint convins că Victor Niță a scris pe pagină de cel puțin două ori în loc de tocmai tocmai.

Victor Niță (glas întretălat de emoție) — Așa e, șefu!

A.P. (clocotind ca și ceaiul de la bufet care dă în foc) — Iar N. Grigore Mărășanu se gîndește acum care frază sună mai bine: „Iepurele o cîtigise brusă pe

albul imens al cîmpiei la capătul căreia se zărea luciul înghețat al unei bălți” sau „Iepurele aluncă pe luciul înghețat al unei bălți dincolo de care începea albul imens al cîmpiei”. Așa e, Grigore?

N. Grigore Mărășanu (încercîndu-și degetele în clapetele mașinii de scris) — Fantastic! E-adevărat!

A.P. — Victor Rădulescu, în clipa asta face... un moment, să mă concentrez, în ultima vreme mi-e tot mai greu să mă concentrez, știți doar cit de solicitat sint, cit de hărțuit, de obsesit, iar telefoanele astea sună

în continuu, ei da, în clipa asta, stimați colegi, imi dau seama cu stupoare că Victor Rădulescu nu face nimic.

Victor Rădulescu — Da, dar mă gîndesc la un proiect de fotografie lungă de zece metri și lată de 0,5 metri.

A.P. — Prea bine! Vreau s-o văd imediat. Inșă o execuți de 15 metri și o faci lată de 1 metru. Altfel, îi dai demisia, Virvici!

Reghina Virvici — Vă ascult!

A.P. — Dă-mi legătura cu următoarele localități din țară și de peste hotare: Apahida, Bărca, Micene, Paramaribo. Dar unde e ceaiul meu?

Reghina Virvici (iese pe coridor și strigă) — Un ceai pentru conducere!

Horia Pătrașcu (iese și el pe coridor) — Cine mă strigă?

Mariana (speriată) — Vai de mine, să pun de alt ceai. Altfel mă dă la corectură.

A.P. — Da, unde rămăsesem?

Nicolae Arsenie — La Victor Rădulescu.

A.P. (sever) — Să știți că eu nu rămîn la nimeni. Ioanițoiaia e aici?

Ovidiu Ioanițoiaia — Aici sint, șefu! Bat cel de-al treilea articol pe ziua de azi.

A.P. — Bine, bine. După ce termini te duci pină la Paris și vezi care e pulsul vieții în Place Pigalle. Milne dimineată vii cu articolul scris.

Ovidiu Ioanițoiaia (mai mult pentru sine) — Iar Place Pigalle! De ce nu și Cucuieții din Vale?

A.P. — Ai zis ceva?

Ovidiu Ioanițoiaia — N-aș putea să scriu și despre Obicejurile de iarnă la parizienii din suburții?

A.P. — Iată o idee excelentă. Așa vă vreau, băieți. Cu nerv, cu idel, cu aplomb.

Mariana — Și cînd țî-e lumea mai dragă, încep adverstimentele.

A.P. — Ce oră e?

George Arion — E ora de sorginte milenară.

A.P. — Prea bine. Arion! Pină diseară faci trei interviuri cu trei scriitori de peste un metru optzeci.

George Arion — Greutatea contează?

A.P. — Nu. Mai scrii și un articol despre calitatea pantalonilor pe care îi poartă generația în blugi.

George Arion (oftînd) — Trece și viața asta.

A.P. — Răzvan Bărbulescu!

Răzvan Bărbulescu — Da, șefu!

A.P. — Nu mai ronțai atîta în timpul programului.

Răzvan Bărbulescu — Atunci să fumez ca un șarpe, ca Victor Niță?

A.P. — Te-nșeli. La noi în redacție nu fumează nimeni. Ai văzut pe undeva vreo scrumieră? Dar tot nu-i gata ceaiul ăla?

Reghina Virvici (iese pe coridor și strigă) — Mariana, ceaiul!

Horia Pătrașcu (iese pe coridor) — Cine mă strigă?

Reghina Virvici — Vă fac legătura cu Sorin Postolache, trimisul nostru special la faza finală a întrecerii dintre legumicultorii județului Dolj.

A.P. (vorbind la telefon) — Ce-i Sorine? Care e situația păstirnacului în zonă? Dar a dovlecilor? Guliile sint la fel de frumoase ca anul trecut?

Sorin Postolache — Totul e minunat aici, șefu!

A.P. — Bine. Mai rămii două săptămîni. Să trimiți zilnic patru articole pe teme agricole și culturale. Pentru numărul ăsta ne trimiți două. Imediat!

Sorin Postolache — Profesionalist șefu!

Nicolae Cristache — Dar în numărul ăsta nu mai avem loc...

A.P. — Ei, dăm afară ce nu e interesant.

Nicolae Cristache — Aveam însă o structură de număr pe care ați considerat-o foarte bună.

A.P. — Ce era bun ieri, nu mai e bun acum. Ei, Rebusul cum merge?

Tudor Octavian — Excelent!

A.P. — Vedeti că am plîngerî împotriva voastră. Dezlegătorii se plîng că nu le oferiți careuri cu bătaie socială lungă.

Tudor Octavian — În acest caz, vom pune orizontalul pe vertical și invers.

(Mariana emoționată, aduce ceaiul la conducere; Virvici îl ia și i-l dă lui Cristache. Acesta gustă, dă din cap aprobator și îl dă mai departe lui Arsenie; îl gustă și acesta și i-l dă lui A.P.)

Nicolae Arsenie — E bun, șefu! Să-l beți sănătos!

Toți — Să-l beți sănătos!

A.P. — Nițescu!

Lionel Nițescu — Da, vă rog!

A.P. — Ce proiecte ai?

Lionel Nițescu — În clipa de față, nici unul. Incă nu-mi revin din uluială. Nu știam că la noi în redacție sint interfoane.

A.P. — Asta-i bună! De-un an sint instalate. Da' ce să vă mai spun?

Toți — O poezie!

A.P. — Bine. O să vă recit o poezie mai veche de-a mea apărută chiar în Flacăra.

BASCA
Contemporanii mei, să stăm

aproape
și să scrutăm din nou sărmanul veac.
De ce mai este oare nedreptate?
De ce abuzuri oare se mai fac?
Am vrut să-mi iau de sărbători o bască

Nu prea luxoasă, de 30 de lei.
Dar cînd să intru-n magazin,
deodată
Simții că brusce eu intru la idei.

De ce să-mi cumpăr singur
acea bască
Și nu mi-o face cineva cadou?
De ce adică nimeni nu-și dă

seama?
Dorința mea nu are vreun ecou?
Pricepeți dar, contemporanii mei
Că mai avem cite ceva de zis
În ce privește dreptul și

nedreptul.
De-aceea strofele de sus le-am
scris.

Toți — Admirabil!

A.P. — Dane! Nu mai fuma Kent! Mai ales că le ceri de la alții!

Dan Bărlădeanu: Am înțeles. Trec pe Naționale.

A.P. — Nu te-aud. Cine-a stricat interfonul? Să se facă imediat o anchetă. (Iese pe coridor.) Șoferul! Unde e șoferul?

Horia Pătrașcu (iese și el pe coridor) — Cine mă strigă?

A.P. pleacă din redacție. Toți ies pe coridor.

Mariana — Uf! Am scăpat! Azi n-a dat nici un adverstiment.

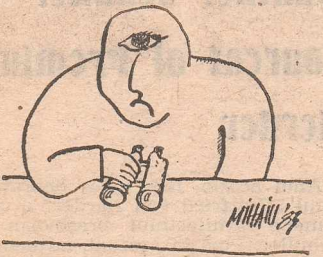
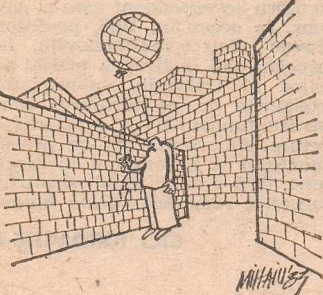
A stricat interfonul
GEORGE ARION

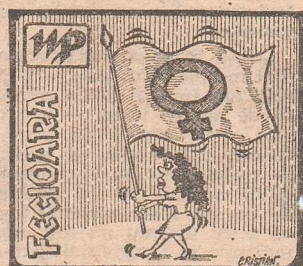
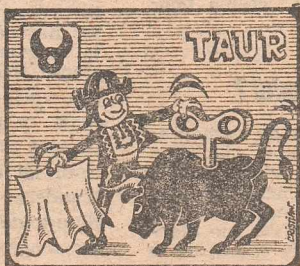
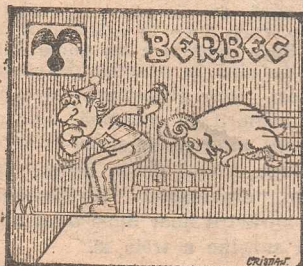
MIHAI PINZARU-PIM

Debut la Racul

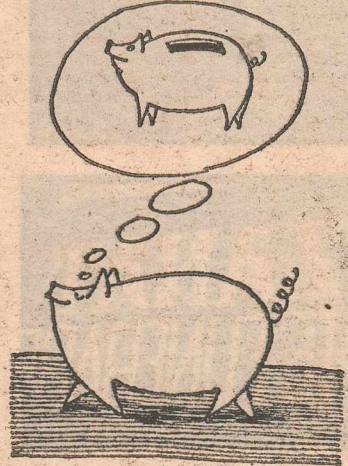
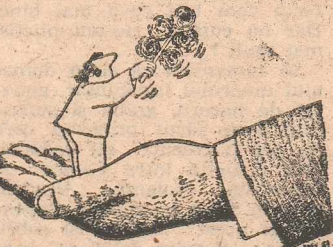
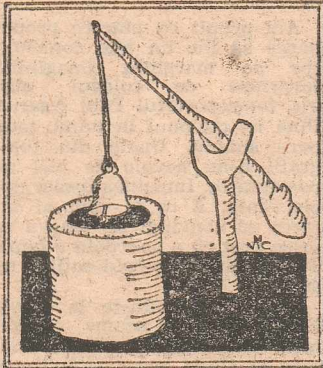
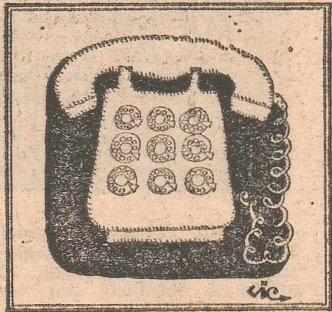
HORAȚIU MIHAIU

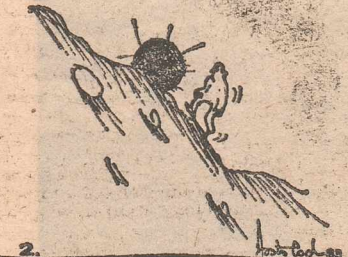
Nu rîdeți, c-așa e!

Umor

● Vorbește mai tare. Sînt surdă! ●

Caricaturi de: AUREL ȘTEFAN ALEXANDRESCU, IOAN VICTOR DRAGAN, CONSTANTIN GAVRILA, NICOLAE MIRODONE, CRISTIAN MIHAILESCU, CRISTI VECEKDIA, DENEȘ MOLNAR, SORIN POSTOLACHE

Aforisme

Ce garderobă bogată are minciuna! Numai adevărul e gol-goluț.

★
Viața gratuită costă enorm.

★
Mi-a slăbit memoria. Ar trebui să renunț la minciuni.

★
A lipsit de la câteva ședințe. Se cunoaște după vocabular.

★
În artă, minciuna încorporează mai mult decît în sonet.

★
Pentru un car de oale e suficient o măciucă. Pentru un nume mult mai puțin.

★
Cel mai prosperi poeți sînt cei cu giuretă.

★
Dacă ar avea aur, pisica ar fi cea mai bună prietenă a femeii.

★
Femeile urite au nevoie de laude. Cele frumoase se mulțumesc cu ce au.

★
Femeile abile cunosc o sută de modalități de a procura bani și cel puțin o mie de a-i cheltui.

★
În materie de mizerie spirituală, suveran rămîne principiul vaselor comunicante.

★
Fără zăbală, plăcerile devin călăl.

MIHAI ZGUBEA

VASILE GHICA

— Femeia suportă mai ușor durerea decît bărbatul.
— Sinteți doctor?
— Nu, sînt vinzător de pantofi.

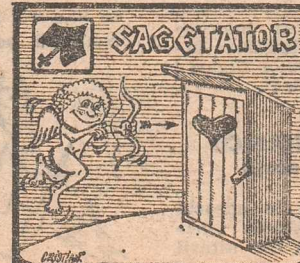
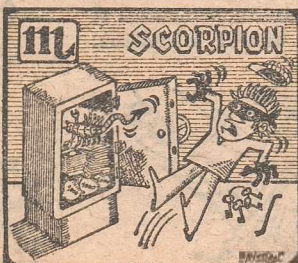
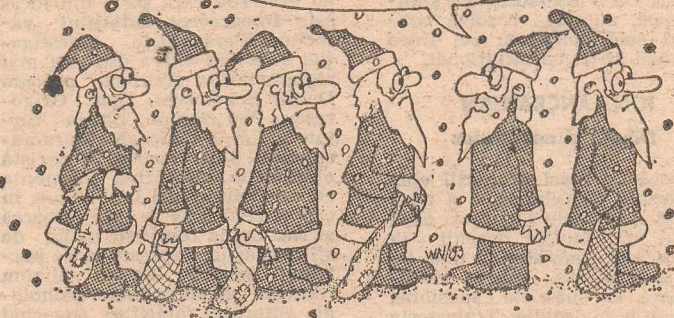
de Petre Stelian din Arad:
Marele nostru pictor Theodor Pallady a locuit la hotelul Continental, la al cărui restaurant și minca. În timpul celui de-al doilea război mondial, la acel restaurant luau masa și o sumedenie de ofițeri germani. Într-una din zile, mesele fiind ocupate, au venit și cîțiva ofițeri germani întîrziiați. Pallady stătea singur la o masă unde mai erau trei locuri. Chelnerul s-a adresat pictorului și l-a rugat față de ofițeri să-i primească la masa lu. Pallady care știa perfect limba germană, intrucît studiase un timp ingineria în Germania, le-a spus chiar pe limba lor: „Nu pot domnule să-i primesc fiindcă am și eu nevoie de spațiu vital”.

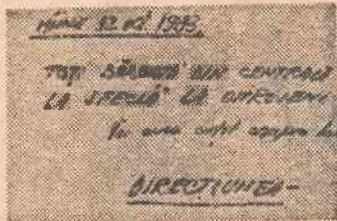
★
Intr-un compartiment de tren, un tinăr mestecă chewing gum. Pe banca din față, o bătrînă îl privește îndelung. La un moment dat se apleacă spre el și-i spune:
— Vorbește mai tare. Sînt surdă.

★
— Johnny, hai să numărăm sacii, să vedem cit de mare e prada.
— Sînt cam obosit. Lasă că aflăm miine din ziare.

★
Și una autentică, transmisă

ÎȚI SPUN EU... CINE NU ARE BĂTRÎNI... SĂ-ȘI CUMPERE!

Rîzi, ai?!

● Lenjeria de corp nu se schimbă ●

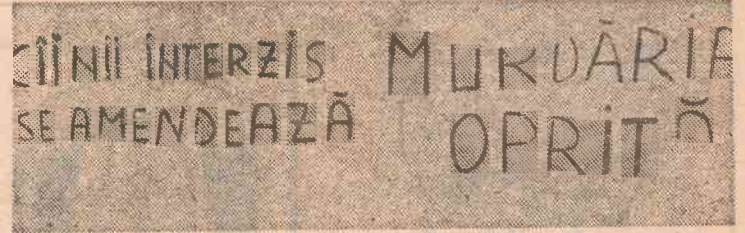
Umor involuntar

Am primit cu plăcere propunerea să fac un mic comentariu pe marginea imaginilor surprinse de colegul nostru, fotoreporterul Paul Agarici. Pînă ieri creionul în mină, totul pare simplu. Unele din fotografiile n-au nevoie de nici un comentariu. Imaginea însăși este elocventă. E ca și cum ai încerca să convingi pe cineva cu orice preț că o anecdotă e bună. Totuși citeva considerații nu strică.

Nu mai uitîndu-te la aceste fotografii îți dai seama că lumea este într-o continuă mișcare și tinde spre perfecțiune. Fără îndoială într-o lume perfectă vom trăi ceva mai bine. Dar nu cumva ne-am plictisit mai mult?

Să remarcăm că și în domeniul umorului involuntar, generat de hazard, grabă și suficiență s-au făcut progrese care nu pot fi trecute cu vederea. Cită distanță între vechea și cunoscuta reclamă „Vindem boș în fund la madam Popescu” și acest modern și sobru anunț: „Servim deliciosul boș natural, garantat din țările de grâu”, care pare rupt dintr-un pliant tipărit pentru Luna preparatelor culinare. În schimb, între „Luăți-vă de păr agrafe” sau „Jucări pentru copii din cauciuc” și recentul „Executăm confecții pentru bărbați de sezon” în lume nu pare să se fi întîmplat nimic deosebit: nici apariția televiziunii sau a ingineriei genetice, nici aselenizarea.

Să recunoaștem însă că principalul lor scop, acela de a ne informa, este în toate cazurile atins. Întîlnite pe ici pe colo sau, iată, grupate în paginile noastre ele ne îmbogățesc considerabil bagajul de cunoștințe. Aflăm bunăoară că monumentele funerare sînt obiecte de artizanat. În schimb, ceea ce e

cu totul altceva, coroanele mortuare par a fi obiecte de uz casnic și personal. Mai aflăm că locatarii din blocul din strada Gabroveni 61 au rezolvat problema mușafirilor nepoftiți și a verilor de la țară care sosesc de regulă neanunțați și cu trenuri de noapte. Intrarea lor în bloc este interzisă cu desăvîrșire. Știm fără urmă de îndoială că bărbaii de la Trustul de construcții-montaj din Rîmnicu Vilcea au fost obligați de propria conducere ca în ziua de 12 octombrie să poarte asupra lor cuțite. La etajul I al magazinului Unirea citim următoarea sentință: „Lenjeria de corp nu se schimbă”. Ce s-ar întîmpla dacă am lua această indicație ad literam e greu de imaginat.

În lupta împotriva flagelului care se numește tutun, primăria comunei Boita, județul Sibiu, este probabil pe primul loc în lume. Cîste lor! Pe teritoriul comunei nu se fumează. Mal iese omul pe balcon

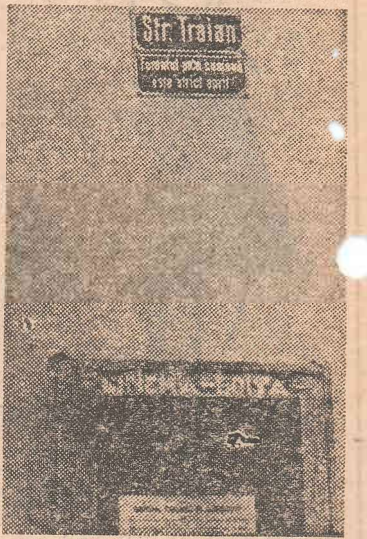
sau în curte să tragă citeva fumuri dar în Boita trebuie să te urci pe bicicletă și să dai o fugă pînă dîncolo de tăblița indicatoare de la capătul satului. O performanță greu de atins ni se pare firma MAGAZIN-NEALIMENTAR din comuna

Florești-Stoenești! Parcă n-am mai văzut o firmă care să indice ce fel de magazin nu este acela. Ce-ai zice de o firmă „Unitate care nu repară ceasuri”?

Bine, și ce e de făcut cu aceste anunțuri, firme, inscripții? Nimic. Doar să ne amuzăm pe seama lor.

OPREA GEORGESCU

Cărți în curs de apariție — 1984

PROZA

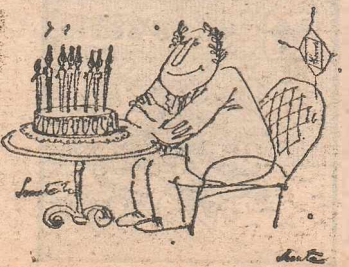
DINU SĂRARU
Dragostea și Constituția

Roman de actuală dezbateră morală în care Aurel Broscobie, un tânăr inginer proaspăt repartizat în București, se află în fața unei clasice dileme între datoria filială și dreptul la vot. Acțiunea are loc în timpul alegerilor de deputați din sectorul 6 unde candidează pentru același mandat Alexandru Broscobie, tatăl lui Aurel, director tehnic la APACA, și Nicuță T. Nicuță, director în Ministerul Educației și Învățămîntului, vîlvorul sororii al tinărului Broscobie. Acest genos cadu problemă este prezentat pe fundalul rememorărilor dramatice pe care le trăiește cei doi „bătrîni” alături de fosta lor iu-

bire, Matilda Cantunari, cea care în obsedantul deceniu, prin originea ei nesănătoasă, firavă, le-a interupt o vreme ascensiunea socială. Cu bî necunoscută-i și înțepă epică, autorul rezolvă conflictul sentimental și cel între generații strict constituțional.

ION LANCRANJAN
Dihorii și nevăstuica

Frescă de mari proporții epice, sociale și psihologice a unui portret de femeie surprinsă de-a lungul mai multor decenii în care recunoaștem etapele unei istorii involburate, uneori vicisitudinare, cu suferințe sensibile, mai puțin maleabile. Traectoria existențială a Măriei Almăjan este reconstituită cu patos realist și fidelitate romantică încă începînd din memorabila primăvară a reformei agrare, cînd se căsătorește cu tinărul arpentor trimis să măsoare loturile sătenilor din Suhatu, fosta moșie a grofului Teleky László. Printr-un salt epic de trei decenii, o aflăm pe Măria Almăjan redactor de carte la „Ceres”. Adeseori, pe marginea manuscriselor trimise spre publicare și respinse, eroina are bruște căderi în trecut, prilej pentru autor de a-și plimba cărbunele cu mișcări ferme, rechizitoriale, prin minele trecutului. Cartea se încheie cu un eseu al autorului în chip de postfață.

LEONTE NASTASE

CRITICA

EUGEN SIMION
Întoarcerea autorului rătăcitor

O frumoasă carte despre autorii hoinari care bat cărările cu grație și care scriu din mers este **Întoarcerea autorului rătăcitor**. Personajele investigației sale sînt cițiva din cei mai reprezentativi scriitorii, precum Daniil Scavinschi, Dan Grigorescu, Pop Simion, Badea Cîrțan și Ion Tomoiogă Maramureșanul. Sînt trecute în revistă obiceiurile călătoriei, insistența cu care autorii își iau lumea în cap și refuză să se mai întoarcă acasă. Critic tematist, uzînd de stilul plastic, expresiv și de portretul succint, Eugen Simion reușește să surprindă psihologia autorului rătăcitor, sugerînd și o pledoarie *pro domo* care s-ar putea traduce prin fuga ideii în stil. Carte fermecătoare, acest eseu este cel mai complet ghid al scriitorilor claustrofobi. Sfirșitul este patetic și instructiv și conține un tulburător îndemn adresat scriitorilor fugari: „Înapoi la Manolescu!”.

NICOLAE MANOLESCU
Teme pentru acasă

Criticul dezvoltă în această carte temele din școala primară, pe care le-a dat uitării din pricina pasiunii exagerate pentru Jules Verne, marea sa iubire din copilărie. Dedîndu-se

literaturii, autorul și-a reprimitat spiritul critic dar a avut inspirația să-și păstreze ciornelile din timpul școlii. Cu un plus de imaginație și de erudiție, autorul scrie azi despre ce gîndea ieri, făcîndu-ne părtași la suferințele și bucuriile sale de școlar. Cel mai frumos capitol al cărții este compunerea **Să respirăm aerul proaspăt al pădurilor**, unde, în binecunoscutu-i stil eseuistic dizertează despre călătoriile lui Hogaș, despre plimbările în munți ale lui Aleksandri și despre propriile-i călătorii din jurul Sibiului unde, susține criticul, a îndrăgît scorușul și a avut revelația că veșnicia s-a născut la sat. E îndoiește faptul că Nicolae Manolescu ar fi cunoscut din copilărie opera lui Blaga. Chiar dacă acest volum este demn de toată stima, e regretabil că autorul nu și-a însoțit cartea și de facsimilele compunerilor sale pentru a stabili în ce măsură maturul Manolescu îl continuă pe tinărul Manolescu.

POEZIE

ADRIAN PAUNESCU
Sub semnul exclamării

A doua ediție din foarte cunoscuta carte de interviuri a lui Adrian Paunescu, intitulată **Sub semnul exclamării**, va apărea anul viitor. Citiții se vor reîntîlni cu spiritul incisiv al reporterului și cu opiniile onora din cei mai reprezentativi scriitori contemporani. Reproducem un fragment din dialogul autorului cu prozatorul Vasile Băran:

A. P.: Ei?
V. B.: Mda!
A. P.: Ai, ai, ai...
V. B.: Mda!
A. P.: Off!
V. B.: Mda!
A. P.: Ii!
V. B.: Mda!
A. P.: Ohoo!
V. B.: Mda!
A. P.: Aha!
V. B.: Mda!
A. P.: Psst!
V. B.: Mda!

ION GHEORGHE
Torna, torna, frate!

Epopee gnoseologică versificată în șapte cînturi consacrate fiecare cite unei silabe din cunoscuta formulă ce dă titlul cărții. Volumul este o ediție bilingvă în limba dacă și în limba latină.

RADU G. JEPOȘU

Redactor la Flacăra — campioană a țării Margareta Mureșan

ȘAH

• Totul e să joci bine • Ah, iarăși Bad Kissingenul! • Cine îl ajută pe Nurmi să iasă din groapă •

— Bravo, Margareta, Ioanișoala te demască: am fost tot timpul, întreaga redacție, alături de tine, iar acum te felicităm! Multe am mai făcut noi la „Flacăra”, dar un titlu de campion la șah încă n-aveam! Bravo!
— Mulțumesc. Ce mai e prin redacție?
— Toate bune, te așteptăm. Spune-ne cum a fost.
— Greu, ediția din acest an a campionatelor fiind cea mai tare din ultimii ani. N-a lipsit nimeni. Nivelul concursului s-a ridicat, în mod logic, peste așteptări. În ceea ce mă privește, cred că am jucat bine: 11 puncte din 15 posibile e un procentaj, nu? Mai ales într-o astfel de companie.

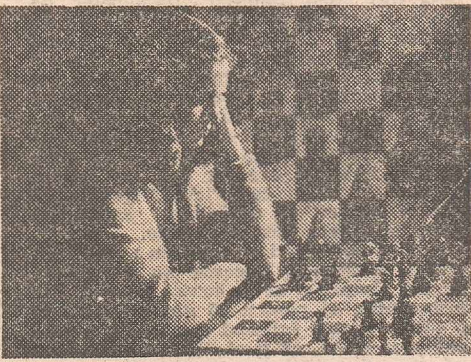
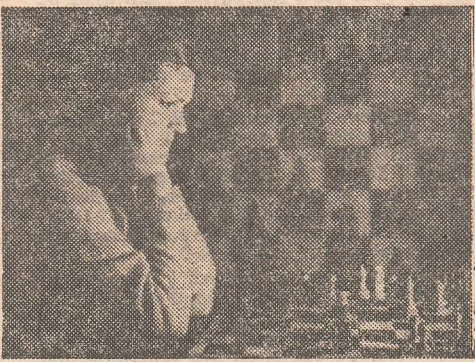
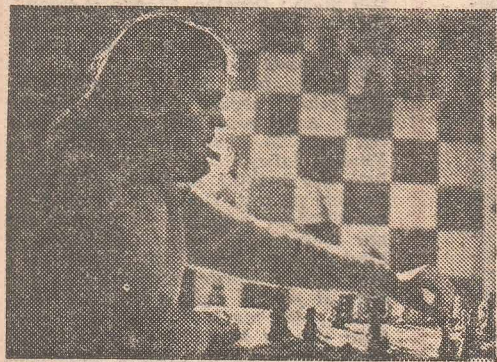
Nu ne-am omorât noi scriind în „Flacăra” despre marea maestră internațională de șah Margareta Mureșan! Și dacă am procedat așa, am făcut-o mai ales din modestie, cunoscut fiind faptul că Margareta este colega noastră de redacție. Acum, însă, siliți de împrejurări, căci Margareta Mureșan a devenit, se știe, campioană a țării, rupem tăcerea, oferindu-vă în continuare câteva dintre impresiile proaspetei laureate. Așadar, legătura telefonică la Băile Herculane.

„Sînt fericită: de 17 ani alerg după acest titlu“

— Și totuși ai pierdut două partide, la Boicu și Dumnică!
— Ambele m-au prins în zile rele. N-aș zice că ele nu sînt talentate, Boicu îndeobște, care n-are decît 17 ani, am scris despre ea în revistă, dar nu-i mai puțin adevărat că și eu le-am ajutat să câștige! Am vrut, cum se spune, să le iau cu fulgi cu tot și imprudențele m-au costat. În schimb, am întrecut clar elita șahului nostru feminin, învingînd pe Nuțu, pe Baumstark, pe Ghindă, pe Polihroniade, realizînd 7-1 cu lotul național și 2,5-0,5 cu lotul olimpic. Astfel, cu 9 victorii, 4 remize și două înfrîngeri, am cucerit primul meu titlu de campioană, titlu după care alerg de 17 ani, de cînd am început șahul!
— Eu ce să adaug: să te mai felițic o dată?
— Vreau să-ți spun că am primit, pe toată durata concursului, multe încurajări și cel puțin tot atîtea sfaturi. Din toată țara.
— Sfaturi?! Ce sfaturi, cum să muți pionii?
— N-o lua așa, dar a trebuit să joc această finală ca să-mi dau seama cîți suporteri am! Am primit tot felul de telefoane, să fac, să dreg, treaba mea, numai să câștig! Plus un maldăr de telegrame.
— Și tu ai vrut, firește, să câștigi.
— Nu m-am gîdit la asta decît în al doilea rînd, ca la o consecință. Primul meu gînd a fost să joc bine, să arăt tot ce pot.
— Și ai arătat? Ești mulțumită?
— De titlu, da, el m-a făcut fericită, dacă vorba asta n-o fi prea mare. De joc, așa și așa. Am realizat partide excelente, finalul cu Polihroniade a fost magnific, dar am și greșit uneori.
— Știi că Semenova a ajuns în semifinale, mai are un hop și atacă titlul mondial!

— Cînd mi-aduc aminte cum am ratat la Bad Kissingen, îmi vine să mor! Dar mai e timp, nu-i așa?
— Ai avut, la Herculane, vreun moment de cumpănă?
— După prima partidă pierdută, am fost cătrănită rău. Maestrul Neamțu, antrenorul meu de la Medicina Timișoara, m-a ajutat mult și m-a mai ajutat șeful nostru.
— Adrian Păunescu?
— Nu-ți aduci aminte? Data trecută, după ce-am vorbit cu tine, a luat telefonul și mi-a zis cu voce gravă: „Dacă tot pierdeți timpul pe-o parte și tot nu sinteți la redacție, vă invit să câștigați titlul și să considerați asta ca pe o sarcină de serviciu!” Vorbele acelea mi-au făcut tare bine.
— Și-ai îndeplinit sarcina, bravo!
— Știi cum e la noi, înții munca și-apoi distracția!
— O ultimă întrebare: cum a fost întîmpinată victoria ta?
— Vreau să cred că pînă și adversarele, cele care sperau să-și adjudece titlul, s-au împăcat cu ideea că am fost cea mai bună, cea mai în formă. Altfel, unele m-au felicitat, altele nu, dar ce contează? După 17 ani de șah mi-am văzut visul cu ochii!
— Ce urmează, Margareta Mureșan?
— Un turneu la Jaiice, în Iugoslavia, alte concursuri, dar gîndul meu, nu mă ascund, bate mai departe.
— Cît de departe?
— Nu-mi iese din cap cum am pierdut la Bad Kissingen! Poate că data viitoare nu voi mai greși! Cu asta, te rog, gata, pierd masa!
— Se poate, cine a mai văzut o campioană flîmîndă? Poftă bună și, încă o dată, felicitări.

OVIDIU IOANIȘOIA

Fotografiile de ION MIHAICA

Nu împărtășim pesimismul celor care apreciază că a pleda pentru fair play este egal cu o pierdere de timp într-o lume a atîtor inegalități, contradicții și conflicte, într-o perioadă în care rezultatele sportive sînt viciate de multe ori de diverse aranjamente, de nepriceperea sau reaua intenție a unor „cavaleri ai fluierului”. Chiar dacă asemenea lucruri se mai petrec, rămînem la părerea că „lupta” cu fenomenele negative din sport trebuie continuată cu și mai multă energie, abandonul, resemnarea, judecata gen „asta e, n-avem ce face” nefiind soluții. Fără fair play, o competiție sportivă poate deveni umiltoare și degradantă pentru cei care participă la ea. Și chiar dacă spiritul sportului nu mai este cel pe care ni l-au lăsat grecii, degradarea lui fiind accelerată de transformarea sportului de performanță într-o industrie aducătoare de profituri, totuși trebuie să apărăm ultimele „redute” ale ceea ce Paul Vialar numea „o lume de valori morale care nu poate exista fără fair play”.

Forța exemplului — spun educatorii — are o importanță hotărîtoare în formarea caracterelor. Să folosim și noi exemple cu speranța că îl vom determina pe tinerii sportivi să le urmeze, lăsîndu-i pe cei acriți, alterați, să-și digere scepticismul în suc propriu.
Fiecare generație își aduce contribuția ei în istoria sportului. Nu se poate spune — nu este elegant, nici... fair play — că o generație este superioară celeilalte, că a avut o gîndire mai profundă, succese mai mari, campioni mai valoroși. Fiecare generație, ca și fiecare țară, își are istoria sa sportivă, cu faptele și eroii ei, neîntrecuți, fabuloși pentru oamenii acelor timpuri. Nu este fair play să compărim alergătorii din gropile cu zgură cu cei din blocstaturile de pe tartan, săritorii cu prăjina de bambus și pe cei cu fibre de sticlă sau de carbon, schiorii, alpinistii, automobilistii generațiilor diferite. Cine a fost mai mare: Owens sau Borzov, Nurmi sau Zatopek, Weissmüller

sau Spitz, Nuvolari sau Fittipaldi? Cine ar putea-o spune cu adevărat?
În sport nu este ca în literatură, sculptură sau muzică, toți creatorii egali în fața creației, comparabili chiar în timp, Michelangelo, Shakespeare, Beethoven, Tolstoi — titani încă nedepășiți. Stadionul cunoaște înfinite reînnoiri și depășiri de granițe, recorduri mereu schimbate. Și totuși, fiecare generație vine în timpul ei cu aceeași pasiune pătimașă pentru sport, cu aceeași dorință de a se pregăti, cu

FAIR PLAY

aceeași sete de victorie. Altfel nu se poate. Și așa, generațiile se succed, se continuă în timp, ca olimpiadele antice și cele 22 olimpiade moderne, călăuzite de flacăra olimpică și de simbolul ei etern: prietenie și sportivitate!
Gesturile de sportivitate n-au lipsit la Jocurile Olimpice. Dar, de multe ori, modestia și discreția lor, lipsa de înțelegere a celor din jur le-au păstrat anonime. Ulterior, ele au fost „disecate” în scrieri care au căutat în adîncul lucrurilor miezul lor de altruism, dragoste, omenească.
Amsterdam, 1928. Finlandezul Paavo Nurmi, neînvins, neobosit, mereu medaliat în probele de fond, concurează de astă dată într-o probă necunoscută lui, 3000 m obstacole. La o trecere peste groapa cu apă, Nurmi, neatent, cade direct în groapă. Ar fi fost momentul tac-

tic pentru alergătorul francez Lucien Duquesne, care conducea, „să mărească timpul cursei și să se desprindă, de adversarul său nu tocmai comod, finlandezul neînvins Nurmi. Dar francezul, spre uimirea și admirația spectatorilor, se întoarce din drum și simplu, camaradereste, îl ajută pe Nurmi să iasă din groapă. Este apoi rîndul lui Nurmi să facă dovada sportivității sale. Cînd mai avea cîțiva pași pînă la sosire, îl așteaptă pe francez, oferindu-i victoria. Duquesne refuză.

Puterea exemplului

Și astfel, amîndoi, ca doi frați, ca doi sportivi ai aceleiași țări, Nurmi și Duquesne, trec în același timp linia de sosire în uralele mulțimii și aplauzele arbitrilor!
Tokyo, 1964. Înția olimpiadă care, în atîtea decenii de întreceri olimpice, se organizează pe continentul asiatic. Ungurul Kulcsar conduce la aruncarea suliței cu 82,32 m și se pare că va câștiga. Dar finlandezul Nevala i se adresează la un moment dat, rugîndu-l să-i împrumute sulița pentru o aruncare. Kulcsar nu ezită și i-o oferă cu plăcere. Finlandezul se concentrează, își ia elan și azvîrle cu toată forța sa: 82,66 m, cu 34 cm mai mult decît Kulcsar. Cînd primește medalia de aur, Nevala încearcă să se scuze că a aruncat atîta. Dar Kulcsar, sportiv, îl li-

niștește, spunîndu-i în glumă: „Este o minune că ai obținut victoria cu sulița mea, deși eu am prevenit-o să nu zboare chiar atît de departe.”
Și o întîmplare, plină de semnificații, la întrecerile de canotaj ale aceleiași olimpiade, pare-se foarte darnică în dovezile de fair play. Viaceslav Ivanov, campion olimpic la Roma, cînd își primește ambarcația, cu trei zile înainte de concurs, e cuprins de disperare. Barca avea o sărtură de peste doi metri lungime și părea de nereparat. Ea fusese construită într-unul din vestitele șantiere navale engleze, avea o formă nouă, ideală și era calculată la greutatea sportivului. Și totuși, șantierul japonez Delta, al cărui director concurase cîndva la canotaj pentru Universitatea Waseda, realizează imposibilul, lucrînd cu opt muncitori o noapte întreagă, pînă au reparat complet barca. Lui Ivanov aproape nu i-a venit să creadă și gestul prietenesc al atîtor oameni, de altă naționalitate decît a lui, l-a făcut să lupte mai decît ca niciodată. Ivanov a câștigat, dar pe podium a simțit nevoia să spună, arătînd spre cei care-l ajutaseră: „Victoria mea o datorez acestor oameni!”. Ambarcație engleză. Reparație japoneză. Campion sovietic. Iată o adevărată biruință a spiritului sportului, a fair play-ului. Trei popoare și o singură idee, olimpică.
Stimați cititori al acestei rubrici, ne despărțim pînă la începutul anului viitor. Mulțumim respectuos tuturor celor care ne-au scris, încurajîndu-ne în tentativa de a readuce fair play-ul în prim planul competițiilor noastre sportive. 1

CRISTIAN ȚOPESCU

Sport

Bătălia pentru Paris

● O problemă în discuție: calendarul competițional de primăvară ● Un lucru clar: campionatul trebuie să fie campionat! ●

MIRCEA LUCESCU:

„Calificarea la Paris, n-a rezolvat problemele fotbalului nostru!”

— Mircea Lucescu, deși a trecut ceva timp, tot cu calificarea la Paris se cuvine să începem, da?

— De acord, dar mai întâi vreau să-mi fac o datorie. Să mulțumesc revistei „Flacăra” pentru modul în care a înțeles să sprijine „campania” pentru europene. De pildă, după meciul pierdut cu Cehoslovacia, când mulți s-au repezit la noi, „Flacăra” a știut să păstreze măsura și luciditatea aceea, nu exagerez cu nimic, ne-a fost nouă, familiei tricolorilor, de mare ajutor. În plus, am fost de citeva ori invitat în Cenaclul „Flacăra”, și băieții au fost, găsind acolo multă simpatie, o atmosferă care mi-a întărit moralul și m-a îmbărbătat. Auzind miile de tineri înțonând „Cîntec pentru tricolori”, într-un cor urias, mi-am dat seama că n-avem de ales și că trebuie să ne calificăm! Publicul era cu noi, mai strîns și mai entuziasmat ca oricînd, trebuia să fim și noi cu el, să-i dăm satisfacția victoriei finale. Era o datorie.

— Am spus-o și o repetăm: noi am crezut în Mircea Lucescu nu pentru că ne era simpatic, ar fi contat și asta, dar prea puțin, ci pentru că am intuit în el o șansă pentru fotbalul românesc, o deschidere. Acum, că ți-ai făcut datoria, după cum și noi ne-am făcut-o pe-a noastră, să trecem la treabă. Am pregătit o întrebare delicată: cine a decis calificarea?

— Echipa și, aș adăuga, starea de spirit. E o idee mai veche de-a mea: avem jucători, cu nimic mai prejos decît mari-

le puteri ale fotbalului. Se cuvenea, m-am gândit, să-i adunăm, să alcătuim din ei, după ce le vom fi transmis o concepție de joc, o adevărată familie. Era, zic eu, singura poartă pe care puteam ieși spre Paris.

— Ce chei ați folosit?

— Le-am încercat pe toate pînă am găsit-o pe cea potrivită. Uite, imi vine în minte Răducanu pe care, se știe, l-am alăturat lotului național. Cînd l-am chemat, destui și-au dat coate, socotind că, pe cînd apăra, Rică a fost eroul multor boacăne. Noi i-am acordat totuși încredere și n-am greșit. Și-a făcut meseria, antrenîndu-i pe portari, cu seriozitate și devotament, în plus, a adus o notă de voie bună atît de necesară în momentele grele, de încordare psihică, din ajunul partidelor. Rică a fost și el, nu mă sfîșec s-o spun, una din „roțițele” calificării. Altceva, mi s-a reproșat uneori, mai fățis, mai voalat, că sint prea apropiat de jucători, prea intim cu ei. Cum ar fi trebuit să procedez? Ce-ar fi trebuit să fac? Alții, în Italia, în Suedia etc., le-ar fi oferit, ca să-i mobilizeze, mai mulți bani. Eu n-am avut bani, nici nu știu dacă mi-ar fi folosit la ceva, mai degrabă nu, și-atunci am căutat să mi-i apropiu, deschizîndu-mi sufletul față de ei. Eram, cum s-a explicat, în aceeași barcă, toți depindeam de unul și unul de toți și cel mai frumos e că nimeni n-a rămas dator. Alta e însă problema: o serie de jucători care au contribuit din plin la obținerea calificării nu se bucură, cred eu, de atenția cuvenită.

— Primim reproșul! Băloni, nu?

— Mai puțin, un fotbalist ca Băloni e greu de contestat. Dar Klein? El a jucat, tot timpul, ca un metronom, fiind exact omul potrivit la locul potrivit.

— Așa e, numai că Mișa Klein, hai să-l mingiim, să-ți facem o plăcere, rămîne, vrei, nu vrei, un jucător respectuos. El se vede mai puțin, așa-i?

— Nu-i așa.

— Cu Balaci ar fi fost altceva, de acord?

— Ideal ar fi fost și cu unul, și cu celălalt. Și pentru că tot am ajuns aici, să spun că-mi pare rău că nu l-am avut pe Balaci în ultimele meciuri. Cu el în teren, aș fi stat mai liniștit. Dar Balaci va fi curînd apt de joc și își va relua, sper, locul în echipă. În ceea ce mă privește, contez pe el.

— Mergem mai departe, da? Ai zis recent, la întîlnirea conducerii tehnice a naționalei cu ziaristii, că pătrunderea în turneul final al europenei nu reprezintă decît o etapă! Modestie, modestie, Mircea Lucescu, dar nici chiar așa?! Oare uitați că această calificare e prima din istoria fotbalului românesc?

— Nu uit, cum aș putea?! Dar asta nu mă împiedică să repet: cînd am venit la federație, mi-am propus ca obiectiv calificarea la campionatul mondial. Că vom fi prezenți la Paris, cu atît mai bine, dar obiectivul e obiectiv și rămîne. Sint, ai să vezi, și mai îndrăzneț. În ciuda acumulărilor și a calificării la europene, echipa încă nu-i suficient de coaptă. Se va coace pînă la declanșarea bătăliei pentru Mexic? Trag nădejde.

— Te-am mai auzit laudînd Suedia!

Vizezi cumva postul lui Arnesson?!

— Fără glumă, Suedia e, la ora asta, una din primele 3-4 echipe ale Europei. Dacă sint mîndru de ceva, sint mîndru că i-am eliminat pe suedezi!

— Despre Italia nu spui nimic?

— Imi pare rău, cu sinceritate, de Bearzot. Într-o bună zi, păstrînd proporțiile, imi va veni și mie rîndul! Altceva vreau să spun: firește, calificarea la Paris înseamnă, ca performanță, mult, vom cîștiga datorită ei și experiență, dar nu va fi, după opinia mea, destul. Va trebui să realizăm și mai mult.

— Și mai mult, cit de mult?

— Calificarea ar trebui să aducă o serie de cîștiguri în fotbalul nostru. Să stimuleze activitatea pe plan intern, căci mai avem, se știe, multe probleme de rezolvat. În ceea ce privește numărul de jucători legitimați, de pildă, sintem penultimii din Europa. La capitulul copiilor și juniorilor nu stăm pe roze. Apar tot mai puțini fotbalisti tineri și apar greu, ici și colo, creșcuți parcă în seră. Valoarea campionatului e scăzută, echipa națională i-a depășit nivelul. Judecînd prin prisma calificării, vîrful piramidei fotbalului românesc s-a înălțat, dar baza piramidei continuă să fie îngustă. Noi am învățat, tot timpul, din înfrîngerile, iată că a venit timpul să învățăm și din succese. E, ca să zic așa, momentul, să nu-l ratăm.

— Frumos spus, dar nu foarte concret.

— Concret? Actuala formulă, cu 18 divizionare A și 54 B, mi se pare depășită. Din cauza numărului mare de echipe, în A, ne tot batem capul să găsim o soluție în privința calendarului intern din primăvara lui 1984. Se vîntură tot felul de variante, cu 3 grupe valorice, 1-6, 7-12 și 13-18, cu desființarea Cupei, cu amînarea campionatului după turneul final al europenei etc., pe care o vom alege, pe unde vom scoate cămașa?!

— Indiferent de ce variantă se va adopta, un lucru trebuie să fie clar: campionatul trebuie să rămînă campionat! Asupra acestei chestiuni nu credem c-ar trebui discutat. Și-apoi, din cite sintem noi informați, anul 1984 va avea tot 365 de zile, iar primăvara lui nu va fi mai scurtă! Care-i problema?

— Va avea chiar 366, fiind bisect, dar cele 14 săptămîni ale lui, rezervate fotbalului în primăvară, nu vor ajunge și pentru un calendar intern obișnuit, cu campionat și cupă, și pentru a onora, cit mai bine, obligațiile internaționale ale fotbalului nostru. Care obligații sint mai mari ca oricînd: europenele, preliminariile olimpice, cele mondiale, care bat la ușă, și Cupa campionilor, în care Dinamo speră, cum sperăm cu toții, să aibă o carieră cit mai lungă. Ar trebui să reluăm sezonul cit mai devreme, la 15 februarie, să zicem, dar ne va ajuta timpul? O mie și una de probleme: vacanța jucătorilor, un minimum de 20 de zile, turneul în America Centrală, probabil după 20 ianuarie, începerea pregătirilor pentru europene, oricum în mai etc., etc. Dar dacă Dinamo intră în finală? Alte amînări, legitime, alte date în calendar, de unde?, doar calendarul nu-i de gumilastic! Or, mă întorc de unde am plecat, dac-am fi avut mai puține echipe, am fi putut jongla, ne-ar fi rămas mai mult timp pentru a pregăti centralizat o altă experiență cîștigată, confruntările internaționale.

— Ce-i cu echipa olimpică? Mai are ea vreo șansă să ajungă la Los Angeles?

— O șansă, cit de mică, e o șansă care există. Și dacă Iugoslavia nu bate în Olanda? Și dacă noi învingem în Italia?

— Ești un încăpățînat sau un vizionar?

— Apropo, ți-a fost teamă la Bratislava?

— Cui nu i-ar fi fost?

— Și, totuși, ziaristilor cehoslovaci le-ai declarat că ne vom califica!

— Ca să-l sperii pe Havranek, nu de altceva!

— Acum, că totul s-a terminat, mare curaj ai avut cu Rednic la mijloc, cu Negriță pe fund și, mai ales, cu Gabor în față!! Riscuri enorme!

— Oare? Mal degrabă mișcări calculate, care mi-au ieșit. În rest, așa e: meseria asta implică și riscuri. Nu știu dacă cine riscă cîștigă totdeauna, dar sint sigur că cine nu riscă pierde. Numai că nu mă amăgesc: toate ideile mele, socotite azi, după calificare, fericite, ar fi fost, la eșec, falimentare!

— Asta e frumusețea fotbalului: o joacă făcută serios. Să încheiem: ce părere ai despre tragerea la sorți pentru mondiale? Ne așteaptă o grupă grea?

— Foarte grea. Anglia, care a mai pățit-o o dată cu noi, va fi foarte circumspectă: Irlanda de Nord, echipa lui Bingham, antrenor foarte controversat, a obținut în ultima vreme o suită de rezultate spectaculoase, între care, recent, 1-0 cu R.F.G., la Hamburg!

— Bingham e cel care-l lăsa pe jucători să bea, în timpul Mondialului spaniol, bere cu lăzile, nu?

— Uneori se reține numai partea pitorească a chestiunii. Billy Bingham e un foarte iscusit antrenor. Așa stînd lucrurile, grupa pare ușoară numai la prima vedere. Iar noi, ca să fiu corect, de unde pornim? Practic, de la început, de la zero. N-am mai fost la mondiale din 1970.

La peluză

Turul s-a încheiat!

Trăiască returul! (I)

Urma să fie sezonul lui Hagî, Co-raș și Movilă și a fost al lui Pușcaș, Gabor și Orac. Părea că sosise timpul Sportului Studențesc și de fapt el sosise pentru Steaua. Probleme!...

A fost un tur fără Balaci și în antracul care urmează se hotărăște dacă el va repeta destinul bizar al lui Dumitru. Nimeni nu-l poate ajuta. Bicu așteaptă. Și Bică.

Lung a continuat seria lui formidabilă. Cămătaru, nu. Prizonier al propriei lui glorii, Rodion uită că între timp jocul său a fost af-
fat de toți.

Ca să vezi: fără Romilă, Nemțeanu, Cernescu, eterna candidată la retrogradare, Politehnica Iași, rivnește la podium. Pas de mai înfelege. În schimb, Galațiul, cu doi din ei în formație, plus Soare și Hanghiuc se zbate ca peștele pe uscat. Victoria împotriva Stelei este mai mult o sinucidere a acestuia din urmă.

Cînd Tească pleca de la o echipă, anul următor te aștepta ca echipa cu pricina să cîștige campionatul. Cînd Mateianu pleacă de la o conducere tehnică, oricare ar fi culbul, el poate să se aștepte la retrogradare. Ce să însemne asta?

În lipsa noilor achiziții, lamandul și Nemțeanu, (mult timp accidentați), dar cu doi constructori de meserie: Rednic și Andone, Dinamo a descoperit că are două extreme de talie europeană: Orac și Țălnar. Așa merg lucrurile.

În imediata vecinătate a celor trei mari: Dinamo, Steaua și Sportul studențesc, Rapidul privește cu jînd opulența de care pînă acum doar Steaua s-a sesizat.

Ceea ce face Dobrin se numește alchimie: scoate aur din piatră seacă, după principiul că orice piatră seacă la locul potrivit este aur. Fiindcă iubește. Scoateți-l pe Dobrin din județul Argeș și i-ați nenorocit pe toți. Dobrin nu este atît un antrenor priceput cit un antrenor îndrăgostit: asta-l ține! Vorbind despre Dobrin facem precizarea că aprecierile noastre nu priveșc și meciul echipei sale cu Dinamo; un meci eminentement jenant care a nemulțumit și a lăsat numai mîhnire în inimile suporteurilor argeșeni.

NICOLAE CRISTACHE

— Chiar așa?

— Mondialele sint una, europenele alta, căciuli diferite. Între calificarea în Franța și cea în Mexic nu vîd nici o legătură. Ne așternem la un drum nou. Cîștigarea grupei pentru Paris nu ne dă nici o garanție. Dar de obligat, veți fi de acord, ne obligă. Ca să rezum: am trecut un hop, ne așteaptă unul și mai greu. Pentru că nici Finlanda și nici Turcia nu-s bătute dinainte.

— Se teme Mircea Lucescu de Finlanda?

— De ce nu? Alt stil, alt temperament, alt climat etc. Nu las nimic la voia întîmplării și, cîntînd, găsesc că Finlanda a fost capabilă de-un 1-1 cu Polonia în deplasare! La fel și Turcia care a bătut, cu puțin timp în urmă, Austria. Antrenorii turci, din cite cunosc, au renunțat vreo 2 ani la rezultate, urmîrînd reconstrucția echipei. Ca și Suedia, dealfel. Noua formație turcă, întinerită, se arată în sensibil progres.

— Parcă vrei să ne sperii!

— Nicl vorbă. Dar nici să vă mint nu pot. N-am făcut-o nicodată, nicl ca jucător și nici ca antrenor.

— Așadar, în ianuarie, naționala va juca și în Mexic. Înaintea Parisului, ea a evoluat acolo, cîștigînd un important turneu. Să fie asta un semn că pregătești terenul pentru mondiale, știut fiind faptul că ele se vor disputa în Mexic?

— Încă nu m-am gândit la asta, dar poate fi de bun augur.

— Ne-ar trebui un titlu pentru această discuție, oprește-te la o idee, alege.

— Calificarea la Paris, care ne-a bucurat pe toți, n-a rezolvat problemele fotbalului nostru. Trebuie să fim conștienți de asta și să privim în perspectivă. De-acum, că am ajuns cineva în Europa, în tre primii 8, trebuie să ne respectăm și mai mult. Mai avem, în ciuda calificării, atîtea de făcut.

OVIDIU IOANIȚOIAIA

Meciurile lui Mircea Lucescu

În intervalul care s-a scurs de la data primului meci (11 noiembrie 1981), echipa națională sub conducerea lui Mircea Lucescu, ajutat de antrenorul secund Mircea Rădulescu, a susținut nu mai puțin de 32 de partide oficiale sau amicale (un adevărat record pentru fotbalul nostru!), dintre care 26 au intrat în palmaresul oficial. Să reamintim cititorilor toate aceste meciuri.

1. Elveția — România 0-0 (preliminari C.M. '82), Berna, 11 XI 1981.

2. Belgia — România 4-1 (amical), Bruxelles, 24 II 1982.

3. Bulgaria — România 1-2 (amical), Ruse, 14 IV 1982.

4. România — Cipru 3-1 (C.E.), Hunedoara, 1 V 1982.

5. Argentina — România 1-0 (amical), Rosario, 12 V 1982.

6. Peru — România 2-0 (amical), Lima, 16 V 1982.

7. Chile — România 2-3 (amical), Santiago, 18 V 1982.

8. România — Japonia 4-0 (amical), Suceava, 15 VII 1982.

9. România — Japonia 3-1 (amical), București, 18 VII 1982.

10. România — Danemarca 1-0 (amical), București, 1 IX 1982.

11. România — Suedia 2-0 (C.E.), București, 8 IX 1982.

12. România — Selec. olimpică a Bulgariei 2-1 (amical, neinclus în palmaresul oficial), București, 12 X 1982.

13. R.D.G. — România 4-1 (amical), Karl Marx Stadt, 17 XI 1982.

14. Italia — România 0-0 (C.E.), Florența, 4 XII 1982.

15. Turcia — România 1-1 (amical), Istanbul, 29 I 1983.

16. Grecia — România 1-3 (amical), Larissa, 2 II 1983.

17. România — Turcia 3-1 (amical), Tg. Mureș, 9 III 1983.

18. România — Iugoslavia 0-2 (amical), Timișoara, 30 III 1983.

19. România — Italia 1-0 (C.E.), București, 16 IV 1983.

20. România — Cehoslovacia 0-1 (C.E.), București, 15 V 1983.

21. Iugoslavia — România 1-0 (amical), Sarajevo, 1 VI 1983.

22. Suedia — România 0-1 (C.E.), Stockholm, 9 VI 1983.

23. Norvegia — România 0-0 (amical), Oslo, 10 VIII 1983.

24. România — R.D.G. 1-0 (amical), 24 VIII 1983.

25. Polonia — România 2-2 (amical susținut de selecționata olimpică, dar inclus în palmaresul reprezentativei A).

26. Selecționata jucătorilor profesioniști din Spania — România 2-2 (4-6 după 11 m), amical, neinclus în palmares, Vigo, 20 IX.

27. Olanda — România 0-0 (preliminari J.O., Lucescu preluînd și echipa olimpică), Utrecht, 5 X 1983.

28. Țara Galilor — România 5-0 (amical), Wrexham, 12 X 1983.

29. România — Italia 0-0 (preliminari J.O.), Brașov, 26 X 1983.

30. Israel — România 1-1 (amical), Tel Aviv, 8 XI 1983.

31. Cipru — România 0-1 (C.E.), Limassol, 12 XI 1983.

32. Cehoslovacia — România 1-1 (C.E.), Bratislava, 30 XI 1983.

DUMITRU GRAUR

LA MULȚI ANI FOTBALIȘTILOR TRICOLORI!

Sport, timp liber

• Primii 10 jucători din 1983 sînt 11! • Echipa anului se confundă cu echipa națională! •

Premiile fair-play „Flacăra” pe 1983

Urmărind stimularea nobletei și generozității în sport, cultivarea spiritului de onestitate și loialitate pe stadioane, în săli etc., revista noastră a hotărît să decerneze, anual, Premiul fair play, menite să răsplătească atitudini sau gesturi de aleasă sportivitate. În acest sens o comisie prezidată de poetul Adrian Păunescu, redactor-șef al revistei „Flacăra”, și avînd ca membri pe Lia Manoliu, fostă campioană olimpică, Dumitru Popescu-Colibași, antrenor emerit, Chevone Ghemigean, fost arbitru internațional de fotbal, Radu Cosășu, scriitor, prof. dr. doc. Mircea Olteanu, șeful Catedrei de oftalmologie din I.M.F. București, conf. dr. Ion Drăgan, directorul Centrului de medicină sportivă, Mircea Lucescu, director tehnic al F.R.F., Constantin Lucaci, sculptor, Margareta Mureșan, mare maestră internațională de șah, Marius Popescu, Gheorghe Mitroi, Ion Bocioacă, Vasile Căbulea și Cristian Topeșcu, ziariști sportivi, și stabilit ca Premiul fair play „Flacăra” pe anul 1983 să fie acordate lui:

VASILE IORDACHE, portar al echipei de fotbal Steaua și component al lotului național, pentru întreaga sa carieră sportivă desfășurată sub semnul unei înalte sportivități;

NICOLAE VOICU, profesor, antrenor al echipei de ciclism a clubului Dinamo, pentru faptul de a-i fi ajutat (depanat) pe rutierul Gheorghe Vasiliu de la Steaua în timpul etapei a III-a (Calafat-Herculane), a Turului ciclist al României. Fără intervenția antrenorului dinamovist, Vasiliu ar fi pierdut minute prețioase;

AUREL ȚICLEANU, pentru exemplara mobilizare a resurselor fizice și, mai ales, psihice la reluarea activității fotbalistice.

CLUBULUI STEAUA, care a dat dezagare jucătorului de fotbal Turcu, pentru Dinamo, în vederea întăririi formației noastre campioane pentru o cît mai bună reprezentare a fotbalului românesc în Cupa campionilor;

PUBLICULUI CRAIOVEAN, pentru modul sportiv, entuziast și competent, în care a știut să-și încurajeze echipa favorită, Universitatea, în partidele din Cupa U.E.F.A. și din campionat;

CLUBURILOR U.T.A., F.C. CONSTANTA și F.C.M. SUCEAVA, pentru faptul de a fi lansat jucători, acordînd o atenție deosebită creșterii și formării tinerelor talente.

(Urmare din pag. 48)

Au cuvîntul specialiștii

Care specialiști, antrenori, arbitri, conducători de cluburi și reprezentanți ai federației, 37 la număr, n-au făcut altceva decît, spre a nu vă mai pune răbdarea la încercare, să valideze ierarhiile de pînă acum, cu mici și neesențiale modificări:

1. Ștefănescu	334 p
2. Băloni	328
3. Lung	297
4. Cămătaru	279
5. Rednic	178
6. Geolgău	136
7. Klein	71
8. Ungureanu	60
9. Moraru	59
10. Muțescu	58

11. Orac 36, 12. Augustin, Iorgulescu 28, 13. Țicleanu 24, 14. Balaci, Al. Nicolae 21, 15. V. Iordache 16, 16. Tălnar, 17. Negrilă, 18. Balint, 19. Lăcătuș, 20. Gabor ș.a. pînă la locul 30 (Grosu, 1 p.). Față de ziariști, primii 7 rămîni aceiași. Diferența dintre Ștefănescu și Băloni e și mai mică, numai

6 puncte! Ultimii 3 (din cei 10) sînt de partajați de cite un punct, iar cota lui Orac urcă pînă la poziția a 11-a, în timp ce Țicleanu continuă să coboare. „Noul val”, e ca și în celelalte ierarhii, firav reprezentat, doar citeva nume intrînd în discuție, cu precădere cele ale lui Lăcătuș, Balint și, firește, Gabor. Un jucător care „vine” e și Mateuț, dar el urmează să confirme.

Nu vom insista asupra opțiunilor antrenorilor (Jenei, Nicușor, Oțet, Halagian, Dobrin, Ardeleanu ș.a.), deoarece și ele au mai apărut, chiar dacă parțial. Ne simțim însă datori să vă înfățișăm, stimați cititori, citeva. Angelo Niculescu: 1. Cămătaru, 2. Băloni, 3. Ștefănescu, 4. Lung, 5. Rednic, 6. Ungureanu, 7. Augustin, 8. Geolgău, 9. Iorgulescu, 10. Negrilă; Cornel Drăgușin: 1. Ștefănescu, 2. Băloni, 3. Lung, 4. Cămătaru, 5. Rednic, 6. Muțescu, 7. Klein, 8. Geolgău, 9. Balaci, 10. Orac; Cornel Dinu: 1. Rednic, 2. Băloni, 3. Ștefănescu, 4. Cămătaru, 5. Al. Nicolae, 6. Moraru, 7. Balaci, 8. Geolgău, 9. Muțescu, 10. Țicleanu; Ioan Czako (A.S.A. Tg. Mureș): 1. Băloni, 2. Lung, 3. Ștefănescu, 4. Cămătaru, 5. Rednic, 6. Ungureanu, 7. Orac, 8. Negrilă, 9. Augustin, 10. Moraru; Constantin Teacă: 1. Geolgău, 2. Cămătaru, 3. Băloni, 4. Muțescu, 5. Lung, 6. Ștefănescu, 7. Orac, 8. Rednic, 9. Moraru, 10. Balint; Ilie Oană: 1. Băloni, 2. Cămătaru, 3. Lung, 4. Rednic, 5. Ștefănescu, 6. Geolgău, 7. Muțescu, 8. Klein, 9. Balint, 10. Iordache; Viorel Mateianu: 1. Băloni, 2. Lung, 3. Ștefănescu, 4. Cămătaru, 5. Rednic, 6. Iorgulescu, 7. Ungureanu, 8. Țicleanu, 9. Negrilă, 10. Geolgău; Valentin Ștefănescu: 1. Ștefănescu, 2. Lung, 3. Băloni, 4. Cămătaru, 5. Rednic, 6. Geolgău, 7. Klein, 8. Țicleanu, 9. Muțescu, 10. Ungureanu.

Iată citeva din părerile celor 10 arbitri divizionari A care au avut amabilitatea să răspundă demersului nostru: Nicolae Rainca: 1. Lung, 2. Băloni, 3. Ștefănescu, 4. Cămătaru, 5. Rednic, 6. Klein, 7. Geolgău, 8. Andone, 9. Lăcătuș, 10. Grosu; Dan Petrescu: 1. Ștefănescu, 2. Băloni, 3. Lung, 4. Cămătaru, 5. Rednic, 6. Geolgău, 7. Augustin, 8. Moraru, 9. Orac, 10. Lăcătuș; Cristian Teodorescu: 1. Ștefănescu, 2. Băloni, 3. Lung, 4. Cămătaru, 5. Rednic, 6. Geolgău, 7. Muțescu, 8. Al. Nicolae, 9. Klein, 10. Iorgulescu; Nicolae Dinescu: 1-3. Ștefănescu, Băloni, Lung, 4. Cămătaru, 5. Ungureanu, 6. Geolgău, 7. Negrilă, 8. Klein, 9. Moraru, 10. Țicleanu.

Tot din rațiuni de spațiu, ne vedem siliți să restringem și opțiunile conducătorilor de cluburi, alegînd (intimplător) din lista celor 12 pe Ion Alexandrescu (Steaua), Eugen Banciu (Sportul studențesc) Dumitru Dragomir (F.C.M. Brașov) și Corneliu Costinescu (S.C. Bacău). Alexandrescu: 1. Ștefănescu, 2. Băloni, 3. Cămătaru, 4. Muțescu, 5. V. Iordache, 6. Lung, 7. Ungureanu, 8. Balint, 9. Lăcătuș, 10. Al. Nicolae; Banciu: 1. Lung, 2. Băloni, 3. Ștefănescu, 4. Rednic, 5. Iorgu-

lescu, Cămătaru, 6. Moraru, 7. Geolgău, 8. Muțescu, 9. Hagi, 10. Orac; Dragomir: 1-3. Lung, Ștefănescu, Băloni, 4. Cămătaru, 5. Rednic, 6. Klein, 7. Geolgău, 8. Lăcătuș, 9. Balaci, 10. Gabor; Costinescu: 1. Lung, 2. Băloni, 3. Ștefănescu, 4. Cămătaru, 5. Rednic, 6. Geolgău, 7. Klein, 8. Muțescu, 9. Avădanei, 10. Orac.

Înainte de a calcula clasamentul general, cel merit să-l stabilească pe cel mai bun fotbalist al anului 1983, să vedem punctul de vedere al F.R.F. Președintele federației, Ion Dumitrescu, ne-a indicat următoarea ordine: 1. Băloni, 2. Lung, 3. Ștefănescu, 4. Cămătaru, 5. Rednic, 6. Muțescu, 7. Geolgău, 8. Moraru, 9. Balaci, 10. Ungureanu; Constantin Dinulescu (secretar al F.R.F.): 1-2. Ștefănescu, Băloni, 3-4. Cămătaru, Lung, 5. Rednic, 6. Geolgău, 7. Ungureanu, 8. Muțescu, 9. Klein, 10. Orac; Mihai Ionescu (secretar al F.R.F.): 1-2. Băloni, Ștefănescu, 3. Lung, 4. Cămătaru, 5. Rednic, 6. Geolgău, 7. Klein, 8. Muțescu, 9. Ungureanu, 10. V. Iordache.

Clasament final

Adunînd punctele acumulate în cele 3 clasamente parțiale (punctînd la fel, adică locul 1 = 10 p, locul 2 = 9 p etc.), obținem următoarea ordine finală:

1. COSTICA ȘTEFĂNESCU	30 p
2. Ladislau Băloni	27
3. Silviu Lung	23
4. Rodion Cămătaru	22
5. Mircea Rednic	17
6. Ion Geolgău	16
7. Michael Klein	11
8. Gheorghe Muțescu	6
9. Aurel Țicleanu	4
Nicolae Ungureanu	
10. Ilie Balaci	3

Ținînd cont de acest clasament și de punctele obținute de alți jucători (neincluși în primii 10), putem alcătui și echipa anului, formată din

Lung - Rednic, Iorgulescu, Ștefănescu, Ungureanu, Balaci, Băloni, Klein, Țicleanu, Geolgău, Cămătaru

formație pe care (spre lauda lui) Mircea Lucescu a și folosit-o de cele mai multe ori în partidele preliminarelor campionatului european.

Lăsînd o serie de comentarii pentru numărul viitor, autorii anchetei de față doresc să mulțumească, în final, celor ce au avut amabilitatea să răspundă demersului lor, miilor de cititori care au făcut posibil, prin scrisorile lor, acest sondaj, colegilor de redacție Cici Iordache-Adam, Liviu Timbus, Lionel Nițescu și Duce Bertzi, care i-au ajutat în deschiderea și trierea corespunzătoare, urîndu-vă tuturor un sincer La mulți ani!

fănescu, 3. Balaci, 4. Cămătaru, 5. Lung, 6. Rednic, 7. Klein, 8. Geolgău, 9. Iorgulescu, 10. Gabor; Octavian Știrceanu („Viața studențească”): 1. Băloni, 2. Lung, 3. Ștefănescu, 4. Cămătaru, 5. Balaci, 6. Klein, 7. Coraș, 8. Iorgulescu, 9. Geolgău, 10. Nica.

Introducînd toate aceste sufragii în calculator, a rezultat următoarea ordine:

1. Ștefănescu	436 p
2. Băloni	428
3. Lung	422
4. Cămătaru	305
5. Rednic	221
6. Geolgău	181
7. Klein	99
8. Muțescu	93
9. Balaci	90
10. Ungureanu	79

11. Țicleanu 61, 12. Moraru 59, 13. Orac 43, 14. Iorgulescu 36, 15. Augustin 35 etc. pînă la locul 31-40, ocupat de un grup de jucători (Giuchici, Ion Ion, Cîrțu, Mateuț ș.a.) cu un singur punct.

Iată-i și pe ceilalți laureați ai anchetei noastre din acest an (de la stînga la dreapta): Băloni, Lung, Cămătaru, Rednic, Geolgău, Klein, Muțescu, Țicleanu, Ungureanu, Balaci, Ștefănescu.

Toți sîntem pietoni

„Trei sute de ani ne-au trebuit să-i învățăm să meargă corect, să-i facem pe pietoni disciplinați”, a fost răspunsul unui reprezentant al municipalității unei mari capitale, la întrebarea „cum ați reușit să-i determinați pe cetățenii citadelei să circule atît de civilizată pe stradă?”

La început toți am fost pietoni. De, așa este și nu numai la început, ci și acum. Acesta este adevărul. La bază, toți sîntem pietoni. Nunnai citeodată ne transformăm în conducători de vehicule, automobiliști, bicicliști, motocicliști etc.

Începutul alfabetului circulației e rezervat pietonilor. Nu poți să pretinzi că știi să conduci mașina, dacă nu cunoști a, b, c-ul mersului pe jos. Sugestivă era o caricatură apărută cu vreo 10-15 ani în urmă într-un ziar bucureștean. Un director, care uitase să mai meargă și pe jos, era reînviat să facă acest lucru, de doi subalterni care îl țineau de subsuori. „Dopacel, mama, copăcel”, parcă ziceau ei.

Cert e că viața modernă, obișnuința numai cu mașina ne-au adus mari prejudicii. Obezitate, în primul rînd, și un întreg cortegiu de boli, ori dacă nu chiar boli, favorizarea apariției lor.

Pe față, circa 40%, în unele orașe 50%

și chiar mai mult, din accidentele grave sînt cauzate de pietoni. Nu e însă așa de simplu să-i judeci pe pietoni. Oamenii, cu grijile lor, cu stresurile lor, cu problemele lor, deseori nu simple, uită, la un moment dat, că s-au angajat în traversarea unei străzi, că pătrățelul luminos, de pe partea opusă, arată o siluetă în așteptare, de culoare roșie, și nu una, în mers, verde.

„Tehnica mersului pe jos nu se învață peste noapte, mai ales într-un oraș mare, modern, cu mii de intersecții și semafoare. Dar nici nu putem aștepta trei sute de ani. Nu e vorba, neapărat, de nu știu ce studii, de diplome, ca să știi să mergi pe jos. Sînt situații cînd oamenii simpli merg corect, prudent, iar alții, care se gîndesc la rezolvarea unei complicate probleme științifice ori tehnice și au în sertarele bibliotecii de acasă tot felul de diplome, trec strada cu atita nonșalanță, de parcă ar merge pe o pitorească potecă de pădure, unde nu-i păste nici cea mai mică primejdie. Vrînd-ne vrînd ne complicăm și ajungem la psihologie, pedagogie și alte științe care trebuie să-și spună cuvîntul în acest domeniu simplu doar în aparență.

Bineînțeles, e vorba în numeroase cazuri și de o serioasă doză de comoditate. Cum adică, la 20 de metri se află confortabilul pasaj pentru pietoni de la

Universitate și tu treci bulevardul, făcînd slalom printre mașini? Și, vorba aia, nu ești la vîrsta senectuții, ci ai 20 de ani și „pieznești” de sănătate. Măcar așa, de curiozitate, să mai vezi și lumea „subterană”, freacățul ei, pitorescul magazinelor și al întîlnirilor dintre cele mai frumoase fete - bucureștenele, vorba cîntecului. - cu fermecătorii tineri.

Coboară și apoi urcă scările. Mai cu seamă cînd medicii recomandă cit mai multă mișcare și cînd arată cu precizie cu cite zile îți prelungește viața urcarea unei trepte.

Îmi spunea, mai deunăzi, un prieten: „Mama, ca să-și învețe copilul cu pericolul focului, îi apropie un deget de flacăra pînă cînd el își retrage mîna și cel mic zice „Mama, bubă”. După aceea, nu mai are probleme cu el. Vorba aia, se va feri de flacăra ca de „foc”. Nu același lucru îl poate face să-și învețe odrasla cu pericolul circulației. Doar n-o să-și lase copilul să fie călcat pe laba piciorului de roata vreunei mașini, ca să-l convingă că „monștrii” cu patru roți sînt periculoși”.

Obișnuința cu mașinile e un lucru firesc, care a apărut odată cu trecerea anilor și bineînțeles că are efecte pozitive. S-au obișnuit cu automobilele nu numai oamenii, ci și animalele, pisicile, cîinii și chiar iepurii. Pînă mai ieri, cînd intrau în raza de „acțiune” a unor faruri, rămîneau hipnotizați și braconierii atita

șteptau. Azi, deprinși cu lumina puternică a bolizilor, folosesc recordul lor teribil la „100 de metri plat” pentru a ieși la timp din zona periculoasă.

Conviețuirea omului cu mașina se traduce citeodată și în ipsa celui mai elementar bîn-sîmț, cînd, de fapt, această obișnuință ar trebui să însemne civilizație, educație, înțelegere reciprocă între participanții la trafic. Să-l înțeleg pe semenii mei din autobuz că se duc la serviciu, că trebuie să ajungă la fabrică, institut, facultate, la o anumită oră că iuteș puțin pasul pe zebra, nu să merg citînd ziarul pe trecerea de pietoni, ori să dau mîna cu prietenul sau colegul pe spațiul rezervat trecerii pietonilor, țînînd la „respect” zeci de mașini, numai pentru a abuza de dreptul meu de trecător.

Adevărul, în multe cazuri, e undeva pe la mijloc. Vinovați de nenumerabile accidente în care sînt angajați pietoni sînt nu numai ei, ci și automobiliștii. Văd un copil neatent pe trotuar, gata a se angaja în traversare, ori un bătrîn care, încet-încet, neatent, trece strada în afara pasajului pietonal și mă limitez doar la o atenționare cu claxonul, bazîndu-mă pe frîne, pe o eventuală fandare și mai ales pe acel primejdios și deseori fatal „Las'că mă vede el” ori „Las'că mă aude el”. Periculos și inuman.

VICTOR BEDA ■

Fotbalistul anului: COSTICĂ ȘTEFĂNESCU

● Destinul unei corăbii, fie ea și sportive, depinde de căpitanul ei ● Contribuția la națională, un criteriu decisiv ●

Atenție! Intră în teren naționala României, în frunte cu căpitanul ei, Costică Ștefănescu!

Fotografie de VICTOR RĂDULESCU

Tradiționala noastră anchetă de sfârșit de an s-a pronunțat: Costică Ștefănescu, căpitanul echipei naționale și al Universității Craiova, a fost desemnat cel mai bun fotbalist român al anului 1983, în imediata lui apropiere clasându-se Ladislau Bölöni și Silviu Lung, între cei 3 ducându-se o luptă strânsă, „cap la cap”, cu toate că, veți observa imediat, Ștefănescu a ieșit primul în toate clasamentele intermediare.

Alegerea lui Ștefănescu nu surprinde, pentru că, spre deosebire de Bölöni, conducătorul de joc și golgheterul (din mijloc) reprezentativei, fundașul central al Craiovei s-a distins în anul care stă să se încheie pe două fronturi, contribuind

atît la calificarea naționalei la Paris, cît și, în primăvară, la urcarea „campioniei unei mari iubiri” pînă în semifinalele Cupei U.E.F.A., performanță fără precedent în istoria fotbalului nostru. Calmul și siguranța, eleganța în joc, „ochiul” versat, spiritul de fair play etc. l-au impus pe Costică Ștefănescu, pe care se cuvine să-l felicităm, în numele tuturor iubitorilor fotbalului, urindu-i lui și echipei naționale, a cărei banderolă o poartă cu mîndrie și răspundere, mult succes la Paris!

Aminînd alte comentarii pentru partea finală a anchetei (și chiar pentru numărul viitor al revistei), să vedem cum a decurs sondajul. Am folosit, ca și în anii

precedenți, sistemul de punctaj de la 1 la 10, acordînd 10 puncte pentru locul 1, 9 pentru locul 2, 8 pentru locul 3 ș.a. În cazurile (destul de frecvente, după cum veți constata), în care 2 sau mai mulți jucători au fost plasați pe aceeași poziție, i-am dat fiecăruia numărul de puncte corespunzător locului, fără a împărți. În situațiile în care electorii au așezat, la egalitate, 2 sau mai mulți fotbaliști pe două sau chiar trei locuri (de pildă, 1—3. Ștefănescu, Bölöni, Lung), am acordat fiecăruia votul punctele convenite primul din locurile menționate (adică 10 pentru Ștefănescu, 10 pentru Bölöni, 10 pentru Lung).

Votul cititorilor

Am primit 2 710 scrisori, din care am fost nevoiți să anulăm 121, marea majoritate a opțiunilor neluate în considerare fiind anonime, de genul telegramei „Cel mai bun jucător al anului Lung. Stop. Lucia din Brașov”. Cele mai multe scrisori au sosit din județele Dolj și Mureș, explicabil prin faptul că jucătorii din zonele respective aveau să-și dispute înfietația în clasament, iar cele mai puține din județele Constanța și Vaslui. Cititorii au hotărît după cum urmează:

1. Ștefănescu	16 624 p
2. Bölöni	15 430
3. Cămătaru	13 990
4. Lung	12 800
5. Geolgău	9 012
6. Rednic	5 980
7. Țicleanu	4 214
8. Klein	2 865
9. Mulțescu	1 408
10. Balaci	894

11. Moraru 604, 12. Augustin 412, 13. Iorgulescu 380, 14. Ungureanu 314, 15. Negriță 260, 16. Manea, 17. Orac, 18. V. Iordache, 19. Lăcătuș, 20. Andone, 21. Țălnar, 22. Balint, 23. Nicolae, 24. Gabor, Hagi, Coras, 25. Avădanei etc., etc., clasamentul publicului cuprinzînd 67 de jucători, inclusiv pe Ursu (Politehnica Iași), State (F.C. Olt), Băluță (Jiul) și chiar Șumulanski (Gloria Buzău)!

După cum se poate observa, votul a stat sub semnul performanței calificării la turneul final al campionatului european, primii 15 clasați fiind, fără excepție, componenți ai lotului reprezentativ. Anticipînd, să notăm că publicul a fost mai impresionat de golul lui Cămătaru de la Stockholm sau, poate, de excelenta prestație a virfului craiovean la Lisabona decît de randamentul constant (și uneori salvator) al portarului Lung, acesta fiind singurul clasament în care Cămătaru este preferat lui Lung. Sub semnul surprizei trebuie pusă, pînă la un punct, „ascensiunea” lui Țicleanu, dar s-ar părea că cititorii, mai sentimentali, au ținut cont de modul bărbătesc, emoționant, în care mijlocușul craiovean a reintrat în formă după operația de ochi.

Opinia ziariștilor

Titlul de mai sus e oarecum impropriu, întrucît, în al doilea clasament al anchetei, cu 47 de votanți, și-au spus cuvîntul, pe lângă gazetari de sport, din presa scrisă și vorbită, și cîțiva scriitori, deținători (sau nu) de rubrici sportive. Iată punctul lor de vedere:

Dumitru Radu Popescu: 1—3. Ștefănescu, Lung, Cămătaru, 4. Bölöni, 5. Țicleanu, 6. Geolgău, 7. Ungureanu, 8. Balaci, 9. Negriță, 10. Cîrțu, Donose, Beldeanu, Tilihoi, Irimescu, adică tot lotul Universității Craiova plus Bölöni! Eugen Barbu: 1. Bölöni, 2. Lung, 3. Orac, 4. Ștefănescu, 5. Geolgău, 6. Moraru, 7. Balint, 8. Augustin, 9. Lăcătuș, 10. Țălnar; Ion Băleșu: 1. Lung, 2. Ștefănescu, 3. Moraru, 4. Augustin, 5. Bölöni, 6. Cămătaru, 7. Mulțescu, 8. Geolgău, 9. Balaci, 10. Țicleanu; Radu Cosășu: 1. Bölöni, 2. Cămătaru, 3. Lung, 4. Ștefănescu, 5. Geolgău, 6. Rednic, 7. Mulțescu, 8. Orac, 9. Klein, 10. Balint; Nicolae Cristache: 1. Ștefănescu, 2. Bölöni, 3. Lung, 4. Cămătaru, 5. Ungureanu, 6. Balint, 7. Lăcătuș, 8. Geolgău, 9. Klein, 10. V. Iordache; Dan Claudiu Tănăsescu: 1. Ștefănescu, 2. Bölöni, 3. Geolgău, 4. Lăcătuș, 5. Orac, 6. Augustin, 7. Hagi, 8. Băluță, 9. Avădanei, 10. V. Iordache, cu o prezență inedită între primii 10, Băluță de la Jiul,

dar și cu două absențe de marcă, Lung și Cămătaru?!; Fănuș Neagu: 1. Bölöni, Ștefănescu, 2. Lung, 3. Cămătaru, 4. Mulțescu, 5. Geolgău, 6. Ungureanu, Țicleanu, 7. Rednic, 8. Klein, 9. Augustin, 10. Orac; Adrian Păunescu: 1. Ștefănescu, Cămătaru, Bölöni, 2. Lung, 3. Geolgău, 4. Rednic, 5. Țicleanu, 6. Balaci, 7. Andone, 8. Balint, 9. Stancu, 10. Avădanei, Giuchici, Ion Ion.

Și-au mai spus cuvîntul 12 cronicari de la ziarul „Sportul” (Marius Popescu, Ioan Chirilă, Gheorghe Nicolaescu, Eftimie Ionescu, Mircea M. Ionescu, Laurențiu Dumitrescu, Gheorghe Nerțea, Constantin Alexe, Mircea Tudoran, Ion Cupen, Aurel D. Neagu, Adrian Vasilescu), dar votul lor nu-l vom mai reda, el fiind cunoscut (în ceea ce privește așezarea pe primele 5 locuri) din „Sportul” de joi, 22 decembrie. La fel vom proceda (din motive de spațiu) și cu ceilalți 5 electori ai revistei noastre, Cristian Topescu, Răzvan Bărbulescu, Victor Niță și, firește, realizatorii acestei anchete. Iată celelalte opinii primite: Dan Pătrașcu („Informația”): 1. Lung, 2. Bölöni, 3. Ștefănescu, 4. Cămătaru, 5. Moraru, 6. Mulțescu, 7. Țicleanu, 8. Klein, 9. Rednic, 10. Balaci; Cristian Mantu („Munca”): 1. Lung, 2. Bölöni, 3. Ștefănescu, 4. Cămătaru, 5. Geolgău, 6. Rednic, 7. Al. Nicolae, 8. Ungureanu, 9. Balaci, 10. Moraru; Ion Bocioacă („România liberă”): 1. Ștefănescu, 2. Lung, 3. Bölöni, 4. Cămătaru, 5. Rednic, 6. Mulțescu, 7. Țicleanu, 8. Geolgău, 9. Orac, 10. Al. Nicolae; Hans Frank („Neuer Weg”): 1. Bölöni, 2. Ștefănescu, 3. Lung, 4. Rednic, 5. Cămătaru, 6. Balaci, 7. Klein, 8. Țicleanu, 9. Moraru, 10. Augustin; Alexandru Lengyel („Előre”): 1. Bölöni, 2. Lung, 3. Cămătaru, 4. Ștefănescu, 5. Rednic, 6. Moraru, 7. Lăcătuș, 8. V. Iordache, 9. Balint, 10. Klein; Vasile Căbulea („Știința tineretului”): 1. Ștefănescu, 2. Bölöni, 3. Lung, 4. Cămătaru, 5. Geolgău, 6. Rednic, 7. Iorgulescu, 8. Ungureanu, 9. Klein, 10. Moraru; Horia Alexandrescu („Știința tineretului”): 1. Bölöni, 2. Ștefănescu, 3. Lung, 4. Cămătaru, 5. Geolgău, 6. Iorgulescu, 7. Țicleanu, 8. Balaci, 9. Klein, 10. Orac; Bodor Toma („Ifjűmunkás”): 1. Bölöni, 2. Ștefănescu, 3. Lung, 4. Rednic, 5. Cămătaru, 6. Ungureanu, 7. Balaci, 8. Geolgău, 9. Klein, 10. Augustin; Valeriu Mironescu („Știința”): 1. Bölöni, 2. Balaci, 3. Mulțescu, 4. Rednic, 5. Cămătaru, 6. Ștefănescu, 7. Lung, 8. Moraru, 9. Iovănescu, 10. Mateuț; Gheorghe Mitroi („Știința”): 1—3. Bölöni, Ștefănescu, Lung, 4. Cămătaru, 5. Rednic, 6. Balaci, 7. Geolgău, 8. Negriță, 9. Mulțescu, 10. Iorgulescu; Cristina Bălțeanu („Femeia”): 1. Ștefănescu, 2. Lung, 3. Cămătaru, 4. Balaci, 5. Bölöni, 6. Țicleanu, 7. Lăcătuș, 8. Moraru, 9. Țălnar, 10. Iorgulescu; Ion Predoșanu („Comerțul socialist”): 1. Ștefănescu, 2. Lung, 3. Balaci, 4. Cămătaru, 5. Bölöni, 6. Ungureanu, 7. Rednic, 8. Klein, 9. Gabor, 10. Hagi; Dumitru Constantin („Lumea”): 1. Lung, 2. Cămătaru, 3. Ștefănescu, 4. Bölöni, 5. Țicleanu, 6. Ungureanu, 7. Geolgău, 8. Moraru, 9. Iorgulescu, 10. Mulțescu; Cornel Pumnea (T.V.): 1. Bölöni, 2—3. Ștefănescu, Lung, 4. Cămătaru, 5. Rednic, 6. Geolgău, 7. Balaci, 8. Klein, 9. Ungureanu, 10. Augustin; Dumitru Graur (T.V.): 1. Ștefănescu, 2. Bölöni, 3. Lung, 4. Rednic, 5. Cămătaru, 6. Balaci, 7. Moraru, 8. Geolgău, 9. Orac, 10. Lăcătuș; Nicolae Soare (Radio): 1. Bölöni, 2. Ștefănescu, 3. Lung, 4. Moraru, 5. Cămătaru, 6. Rednic, 7. Iorgulescu, 8. Ungureanu, 9. Klein, 10. Geolgău; Octavian Vintilă (Radio): 1. Bölöni, 2. Lung, 3. Ștefănescu, 4. Orac, 5. Geolgău, 6. Țălnar, 7. Cămătaru, 8. Rednic, 9. Balint, 10. V. Iordache; Dan Voicilă (Radio): 1. Bölöni, 2. Lung, 3. Rednic, 4. Ștefănescu, 5. Cămătaru, 6. Ungureanu, 7. Geolgău, 8. Klein, 9. Augustin, 10. Orac; Ion Ghițulescu (Radio): 1. Ștefănescu, 2. Bölöni, 3. Lung, 4. Moraru, 5. Cămătaru, 6. Mulțescu, 7. Țicleanu, 8. Klein, 9. Rednic, 10. Balaci; Dan Ștefănescu (Radio): 1. Ștefănescu, 2. Bölöni, 3. Lung, 4. Cămătaru, 5. Rednic, 6. Ungureanu, 7. Geolgău, 8. Augustin, 9. Klein, 10. Orac; Lorin Vasilovici („Viața studentescă”): 1. Bölöni, 2. Ște-

(Continuare în pag. 47)

OVIDIU IOANITOIAIA
OPREA GEORGESCU

Flocăra. Redacția: București, Piața Școlii 1, căsuța poștală 3 312, cod 71 341. Telefoane: 17 60 10, 17 60 20. Interioare: PROBLEMELE OMULUI (Răzvan Bărbulescu, Marga Nedelea, Mihai Stănescu, Emanuel Valeriu, Georgeta Ștefănescu — 25 42, 21 30; audiențe — 25 58); PROBLEMELE DEZVOLTĂRII (Cornel Nistorescu, Ilie Purcaru, Nicolae Grigore, Ion D. Goia, Dumitru Constantinescu — 25 66); PROBLEMELE CULTURII (George Arion, Adrian Dohotaru, Horia Pătrașcu, Victor Niță — 14 57); PROBLEMELE NOULUI (Ovidiu Ioanitoiaia, Oprea Georgescu, Liviu Timbus, Lionel Nițescu, Constantin Balacciu, Margareta Mureșan — 21 28); PROBLEMELE REVISTEI (Dorin Gherghinescu, Dan Bărlădeanu, Constantin Dragomir, Elena Ghera, Sorin Postolache — 21 23, 25 69, 20 72, 14 53); secretar responsabil de redacție — Nicolae Cristache — 21 43; redactor șef adjunct — Nicolae Arsenie — 21 24; redactor șef — 20 02. Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Școlii”. Cititorii din străinătate se pot abona adresîndu-se ILEXIM — Departamentul Export Import Presă, P.O. Box 136—137, telex 11 226, București, strada 13 Decembrie.

Redactor-șef: ADRIAN PĂUNESCU